הארץ

1.30 ש"ח יום ה', יא' באייר התשמ"ח 28 באפריל 1988 VOL.69/20974 APRIL 28 1988

1 במאי 1988
מפגן ענק
העובדים מצדיעים למדינת ישראל בשנתה ה־40
המפגן יעבור משעה 11.00 ברח' אבן גבירול בת"א, מגשר בר־יהודה ועד לכיכר מלכי ישראל
בואו לראות
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: רותי ריז, אם לשני ילדים מאומצים מברזיל
על: שערוריית הסחר בתינוקות גנובים בברזיל (עמ' 2)

★

הנצחון בפנסילבניה ביסס סיכויי דוקאקיס לקבל מינוי הדמוקרטים (עמ' 7)

הצגת "החקירה" בקאמרי בוטלה בגלל איסור משרד העבודה לשתף ילד (עמ' 4)

★

ניצב מרקוס: לשחרר המשטרה מייצוג התביעה בבימ"ש השלום (עמ' 4)

★

מפלגת השלטון בסיאול איבדה את הרוב בפרלמנט לאחר ארבעים שנה (עמ' 7)

★

סקר ב־110 מפעלים: המשק עובר מיתון קטן (עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: חם ויבש.
● ירושלים: 14־30.
● תל־אביב: 16־30.
● חיפה: 15־30.
● באר שבע: 14־35.
רמת הגולן 12־29, צפת 12־28, טבריה 13־30, עפולה 14־33, שומרון 14־32, לוד 15־32, יריחו 16־35, עזה 15־29, אילת 19־36.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5678	+0.0016
בנקים	1.8634	+0.0020
שחור	1.6700	–

שער הסל

יציג	1.7177	−0.0005

בגליון זה 14 עמודים

עורך את העמוד: אריה חשביה

סוריה תשחרר 2,000 אסירים פלשתינאים תוך מספר ימים

"השחרור – לציון תחילתו של פרק חדש ביחסים בין סוריה ואש"ף"

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

מאמצים קדחתניים נעשים מאחורי הקלעים כדי להכשיר את הקרקע למפגש פיסגה משולש בין הנשיא הסורי אסד, המלך הירדני חוסין וראש אש"ף, יאסר עראפאת. מקורות ערביים במפרץ, שמסרו על כך אמש, ציינו כי עראפאת צפוי לבוא בקרוב שוב לדמשק, להמשך השיחות עם הנשיא אסד, וכי הדבר תלוי בהצלחת מאמצים אלה. בתוך כך מסר העיתון הכוויתי "אל־סיאסה", כי סוריה החלה אתמול לשחרר מאות עצורים, חברי ארגונו של עראפאת, פתח אשר היו בבתי הסוהר במשך תקופה ארוכה.

(סוף בעמוד 6)

יממה לאחר התקרית בצפון שוב חדרו מחבלים באזור הר דב – וכוח של גבעתי חיסלם

נהג משאית נפצע מאש מחבלים ליד קיבוץ דן

סגנו של המג"ד שמואל אריב שנהרג שלשום: "היינו בדרכנו להלוויה כשלפתע קיבלתי הודעה על חדירת מחבלים" ● 2 מחבלים נהרגו במרחק של קילומטר אחד ממקום התקרית הקודמת

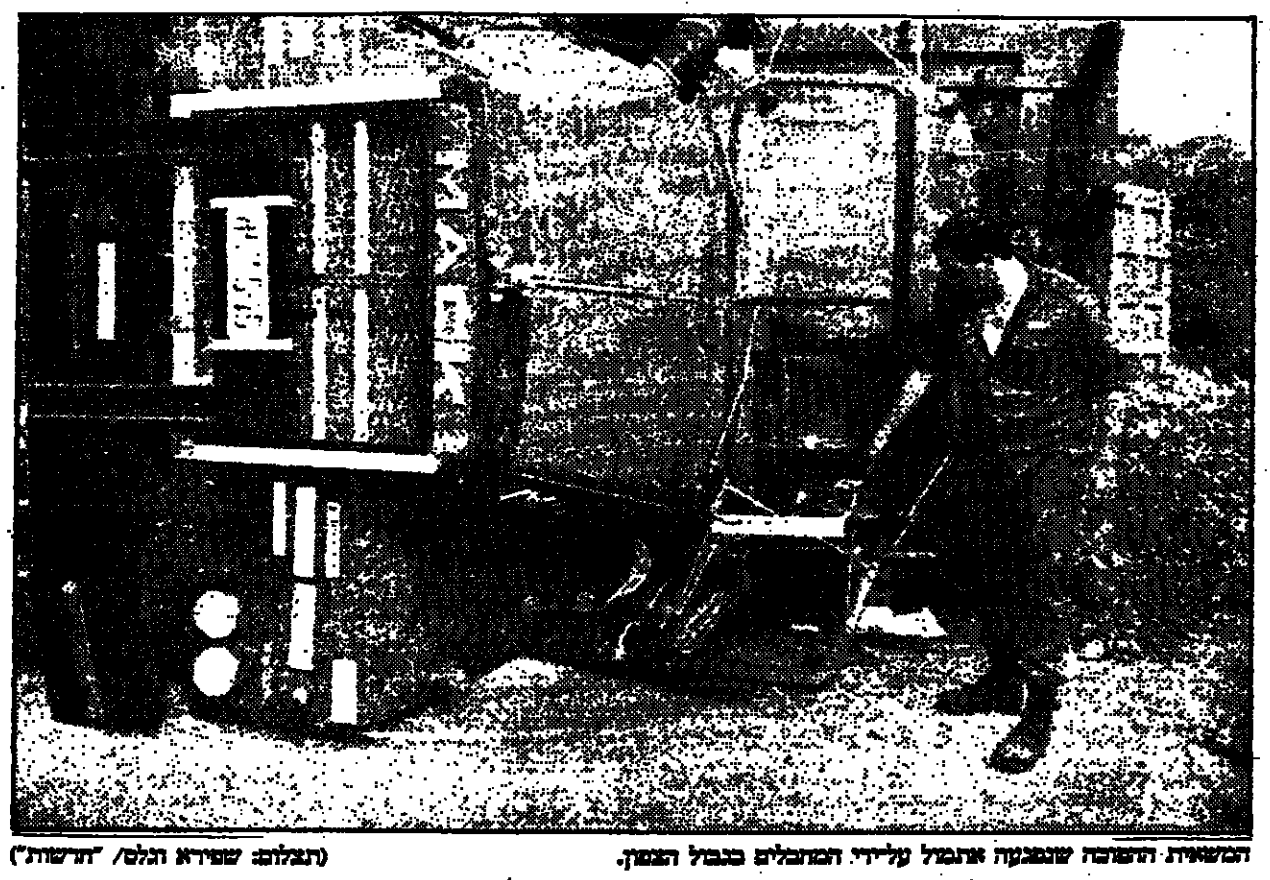

המשאית ההפוכה שנפגעה אתמול על־ידי המחבלים בגבול הצפון. (תצלום: שפירא הלס/ "תרשות")

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

דני דהאן (24) תושב קריית־שמונה, נפצע אתמול אחה"צ מאש מחבלים שפה שנהג משאית־עפר בדרך הפטרולים במורדות המערביים של הר דב. כעבור 3 שעות הרגו חיילי צה"ל את שני המחבלים שהצליחו לחדור לשטח ישראל, במרחק קילומטר אחד, בקירוב, ממקום ההיתקלות שאירעה יממה אחת קודם לכן, ושבו נהרגו שני חיילי צה"ל ושניים אחרים נפצעו. המחבלים חדרו לשטחנו בשעות היום. הם הסתתרו על גבעה המשקיפה על כביש המערכת, וכעת שמשאיתו של דהאן קרבה אליהם, פתחו באש וזרקו רימונ־יד.

עדותו של הנהג

"נסעתי בכביש המערכת עם כורכר לפיזור על דרך המערכת, ליד גדר הגבול. נסעתי לאט בגלל תנאי הדרך והעלייה התלולה. פתאום החלו המחבלים לירות עלי", מספר דני דהאן. "קליעים פגעו בידי הימנית. העברתי את המשאית להי־לוך חופשי וקפצתי ממנה. נזרק לעברי רימון והרסיסים פגעו בכל חלקי גופי. המשאית הלכה והידרדרה לאחור. תפסתי מחסה מאחוריה והולכתי תוך כדי הידרדרותה, עד שהתהפכה. המחבלים המשיכו לירות בי. מה שהציל אותי זה שהתחבאתי מאחורי הצמיגים הגדולים עד שה־גיע למקום סיור של צה"ל."

למקום הוזעקו כוחות צה"ל, שפתחו במירדף אחר המחבלים בשטח סלעי קשה ביותר לתנועה, בתוך צמחייה עבותה. בראש הכוח עמד רב־סרן ניצן מחטיבת גבעתי, סגנו של המג"ד שמואל אריב שנהרג שלשום בהיתקלות בדרום־לבנון.

"היינו בדרכנו להלוויה של שמואל, על בריא, עם תג היחידה של גבעתי. לפתע קיבלתי הודעה על חדירת מחבלים. מיד הגענו למקום עם הנשקים ועם חיילי גבעתי. הכנסנו את כל הגזרה לכוננות. האזור נסגר, והיישובים הת־גברו שומרים, ונסענו עם כוחות לאזור החדירה."

דני דהאן, הנהג שנפגע אתמול ליד הר דב, כשהוא בבית־החולים בצפת. (תצלום: פוטו דאן, צפת/ "תרשות")

"כוננות גבוהה ביותר הוכרזה בכל יישובי גבול הצפון. כל הקיבוצים לאורך כביש הצפון ועד לקריית־שמונה היו חסומים. התושבים לא הורשו לצאת מבתיהם. מאות חיילים הקיפו את היישובים וסרקו את האזור.

"המחבלים הקימו מארב, ממנו כבר ירו לעבר המשאית. הם נסו להיאחז סמוך בתוך שטח ישראל. דרכו אפשר להגיע לקיבוץ דן," סיפר רס"ן ניצן.

"הלכנו אחרי העקבות עם גשׁשים. בשטח מצאנו שתי מחסניות של קלשניקוב וניצרה של רימון, כנראה זה שנזרק על נהג המשאית. כל אותה עת חגו באוויר מסוקים שסייעו לנו בפעולה. התקרבנו תוך כדי ירי, עד שנתקלנו במחבלים בטווח קצר מאוד. המתענו הרגנו שני מחבלים."

המחבלים נהרגו מאות מטרים מקיבוץ דן. "לאחר שהודענו שאין עוד מחבלים, חזרו יישובי הצפון לחיים הרגילים".

כתב עתים שלמה הדר מוסר, כי במירדף הנוכחי יושמו לקחי התקרית מיום ג'.

גם חיילי גולני השתתפו בהסתערות על המחבלים.

בסמוך לגופות המחבלים נתגלו שני רובי קלצ'ניקוב, מטעני רימוני־יד, אפודים, תעודות, שעונים, בגדים חמים ומשקפת...

(סוף בעמוד 7)

ממצאי דו"ח שהוסתר במשך 20 שנה ע"י מפקד חיל־הים לשעבר, שלמה אראל:

מחדל של מפקד משחתת "אילת" בין הסיבות לטיבועה בטילים מצרים

בדו"ח נאמר כי המפקד "לא פעל כפי שהיה צריך לפעול" וכי במשחתת שררה "אווירת שבת רגועה מדי" ● אראל: "גנזתי את הדו"ח מתוך התחשבות במפקד אשר סבל מספיק לדעתי" ● מפקד המשחתת: "הסתרת הדו"ח – מעשה נבלה"

מאת ראובן פדהצור
סופרו הצבאי של "הארץ"

מפקד חיל־הים לשעבר, האלוף (מיל') שלמה אראל, החזיק ברשותו במשך 20 שנה דו"ח של ועדת חקירה על טביעת המשחתת "אילת", ולא הפיץ אותו לשום גורם במטה הכללי. את העותק היחיד של הדו"ח, אשר נמצא ברשותו לאחר שהושלם זמן קצר לאחר טביעת המשחתת, מסר אראל רק בנובמבר 1987 לידי מפקד חיל־הים, בלווית בקשה שתוכנו ייחשף גם להיסטוריונים ולשר הביטחון.

על חקירת טביעת ה"אילת" הופקד לקחים בתוך חיל־הים מונה תא"ל (מיל') הדר קמחי, שנשא באותה עת דרגת סגן־אלוף. קמחי חקר את השתלשלות האירועים ב־20 באוקטובר 1967, כאשר המשחתת שייטה מול החוף המצרי וטובעה על־ידי טילי "סטיקס" מתוצרת סובייטית, שנורו לעברה מספינות טילים של הצי המצרי. הדר קמחי כתב את הדו"ח בכתב־יד והגיש אותו בעותק אחד בלבד לידי מפקד חיל־הים. על אף ממצאיו

(סוף בעמוד 6)

דו"ח ביתא: תרצה פורת נורתה ע"י המאבטח כאשר נפגע מאבן בראשו

היתה זהירות־יתר בלהיצמד על ההדק ● מארגן הטיול דרש מהמאבטח לירות רק בשעת חירום ● מעטים בביתא עזרו לנערים שהותקפו על־ידי מאות ● שלום עכשיו מארגנת כנס פיוס בביתא ● מועצת יש"ע: במקרים קודמים נהרגו אזרחים ע"י המתנחלים ודעת הקהל קיבלה זאת כנתון

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

נכונותם של ערבים מקומיים לפגוע במטיילים יהודים, היא הגורם העיקרי להתפתחות האירוע בביתא ולסיומו הטראגי – קובע סעיף א' בפרק הסיכום לדו"ח על האירועים לפני 3 שבועות בכפר ביתא, שבמהלכם נהרגה תרצה פורת מאלון־מורה, נפגע קשה המאבטח רומם אלדובי, נהרגו שני ערבים מקומיים ונפצעו רבים מהמטיילים ואחרים מהערבים.

את הדו"ח כתב אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, בהתבסס על דו"חות המשטרה והשב"כ, והוא נמסר אתמול לקבינט, ולאחר מכן לעיתונאים, ע"י האלוף מצנע עצמו.

רומם אלדובי

תרצה פורת ז"ל

סעיפים ב' וג' בפרק הסיכום מטי־לים אחריות לאירוע גם על המטיי־לים: "תכנון הטיול ותיאומו על־פי הנוהלים, היו מונעים את האירוע ותוצאותיו הטראגיות. רשלנות בהפעלת הנשק, וחוסר זהירות והי־זהירות־יתר בלחיצה על ההדק, היו גור־מים מסייעים להסלמת האירועים."

הטיול לא תואם עם צה"ל

בדו"ח בן חמשת העמודים, 7 פרקים. בפרק הראשון, העוסק בת־כנון הטיול ובתיאומו, נקבע כי "הטיול לא תואם עם הצבא... הוראות הקבע של פיקוד המרכז בנוגע לנוהלי תיאום טיולים ידועות לרכז הביטחון השוטף באלון־מורה, שלמה הודה, וגם איתו לא נעשה...

(סוף בעמוד 6)

מתה בת 14 שנורתה שלשום; הסוחרים ממז' ירושלים יועמדו היום למשפט

אריג' דאוד מכפר אדיק מתה מפצעי ירי של חיילי צה"ל בתקרית שדווחה רק אתמול ● שלושה שוטרים שחזרו לשירות הותקפו בהתמצה בשלל רשיונות של 10 חברות תחבורה

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

משפטם של 14 הסוחרים ממזרח ירושלים, הנאשמים כי הפרו צווים שהורו להם לפתוח את חנויותיהם, ייפתח הבוקר בירושלים. אם יוד־שעו, יוכל בית המשפט להטיל עליהם עונש של עד שנתיים מאסר בפועל.

במשך כל יום אתמול היו כל החנויות, אשר נגדן הוצאו צווי איסור פתיחה בשעות אחרי הצהריים, סגורות.

אתמול מתה מפצעיה ילדה בת 14, אריג' סלמן דאוד מהכפר אדיק, שבנפת טול כרם. הילדה נפצעה שלשום במהלך תקרית, שעל דבר קיומה נמסר רק אתמול. מקורות צבאיים מסרו כי במסגרת פעולה יזומה של צה"ל בכפר אדיק, התפתחה במקום התפרעות אלימה. לאחר ירי גז מדמיע וכדורי גומי, נאלץ הכוח להשתמש בנשק חם. בשעות הערב הגיעה לבית החולים בשכם צעירה מהכפר שנפצעה כנראה מהירי. הצעירה נפטרה אתמול.

מקורות ערביים מסרו לעומת זאת כי העימות בין החיילים לתושבים נוצר כאשר ניסו התושבים המקו־מיים למנוע מהחיילים להיכנס למסגד של הכפר, כדי להוריד משם דגלים ורמקולים. עוד טענו המקו־רות הערביים כי בתקרית נפצעו 30 איש.

(סוף בעמוד 6)

צה"ל דורש תוספת: שימוש נרחב במסוקים תחמושת ומילואים

הגיש בקשה לקבל עוד 262 מיליון ש"ח

מאת דן סגיר

באגף התקציבים במשרד האוצר בודקים את הסעיפים השונים בב־קשת משרד הביטחון לקבל תקציב נוסף בסך 262 מיליון ש"ח לשנת התקציב הנוכחית, בשל ההוצאות הדריגות שגורמות ההתמודדות למערכת הביטחון. עלפי חישובי כלכלני משרד הביטחון, הסתכם

(סוף בעמוד 7)

נעצרה עורכת "דרך הניצוץ"

מאת לילי גלילי

מיכל שוורץ, עורכת העיתון "דרך הניצוץ", נעצרה אתמול על־ידי הי־חידה לחקירות פליליות של משט־רת פתח־תקווה. שוורץ (38) נעצרה במשרדי "דרך הניצוץ" בירושלים, לאחר חיפוש שערכו השוטרים במ־קום. בחיפוש, בו השתתפו 4 שוטרים ואישה לבושים אזרחית, נמשך כשעתיים, ובמהלכו לקחו השוטרים מספר פריטים, ביניהם רשימת המנויים של העיתון, דיס־קטים של עבודות, ספרי חשבונות, ופרסומים שונים. הם ביקשו משוורץ להילוות אליהם לצורך חקירה, ומאוחר יותר הודיעו כי נעצרה.

שוורץ, בתו של פרופ' יהושע אריאלי מאוניברסיטת ירושלים, היא העצורה הרביעית ממערכת "דרך הניצוץ". העיתון עצמו נסגר לפני כחודשיים בהוראת הממונה על המחוז, בחשד ל"זיקה של ממש לחזית הדמוקרטית", ומיד אחר־כך נעצר עורכו של העיתון בערבית (העיתון יוצא לאור בשתי שפות). לפני כשבועיים, נעצר יעקב בן אפרת, מעורכי העיתון ולפני כ–5 ימים נעצרה בשדה־התעופה גם רוני בן אפרת, מעורכות העיתון. כל השלושה מוחזקים עדיין במעצר בחשד לעבירות על ביטחון המדינה, שפר־סיתן חסויים.

אורי אור מצטרף לעבודה

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

אלוף פיקוד הצפון לשעבר אלוף (מיל') אורי אור, הוא האלוף השני המצטרף לפעילות פוליטית במפלגת העבודה לקראת הבחירות הבאות. אורי אור נפגש אתמול לשיחה ארוכה עם מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, לדון על תנאי הצטרפותו. מזכ"ל העבודה הציע לאורי אור לעמוד בראש המטה הצעיר ליד מטה הב־חירות של מפלגת העבודה.

בראשית השבוע הודיע אלוף (מיל') יאנוש בן־גל על הצטרפותו למפלגת העבודה, לאחר מ"מ עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמ־עון פרס.

שוק ההון

ירידות קלות

מאת אריה לביא

ירידות קלות נרשמו אתמול בשוק המניות, לאחר עליות רצופות של כ–10 ימים. תהליך מימוש הרווחים, שהחל בראשית השבוע, נמשך אתמול, אך בניגוד לימים הקודמים נערך אתמול המימוש תוך ירידות קלות בדרך כלל.

באווירה של מחלוקת החליט הליכוד להקדים את הבחירות הפנימיות

שמיר הביע נכונות לעמוד בראש ● לוי יתייעץ היום עם מקורביו אם יתמודד על ההנהגה

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה, יצחק שמיר, הביע אמש לראשונה כי הוא מוכן לעמוד בראש הליכוד גם לקראת הבחירות הבאות.

בהופיעו בפני ותיקי תנועת דבר סינסקי, אמר שמיר כי יהיה גאה אם סיעת הליכוד תנועתו – חרות – ירצו בהמשך דרכו. לאחר מכן אמר שמיר כי זכות ההתמודדות לתפקיד הכבוד פתוחה לכל חבר בתנועה, וכי לא יתרעם אם השר דוד לוי יתמודד עמו. הבוקר עומד לוי לכנס מספר מקורבים להתייעצות בנושא.

שעה קלה לפני הודעתו של שמיר, קיבלו שרי חרות, בהעדרם של השרים דוד לוי ואריאל שרון, החלטה להקדים את הבחירות הפני־מיות בתנועה ולקבוע את רשימת הליכוד לכנסת בתוך זמן קצר ביותר. עוד התקבלה החלטה הקובעת כי יבוצע לאלתר האיחוד

(סוף בעמוד 6)

העבודה: שמיר סרבן לשלום ומטפח שנאה

המזכ"ל ברעם: לראש הממשלה מתנגדים רבים בתנועתו ומעמדו מעורער

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מפלגת העבודה תבליט במערכת הבחירות הקרובה את ראש הממשלה, יצחק שמיר, כסרבן הראשי של השלום וכמי שמטפח שנאה והסתה בעם, כך מסר אתמול מזכ"ל המפלגה, עוזי ברעם, בפגישה עם כתבים לענייני מפלגות.

(סוף בעמוד 6)

רק ב"לוח העיר" תקבל
מודעה באחריות
לא מכרת-לא שילמת
קבלת מודעות
מ־6:00-20:00

טיסת לילה מלונדון בבריטיש איירווייס עושה לך את היום

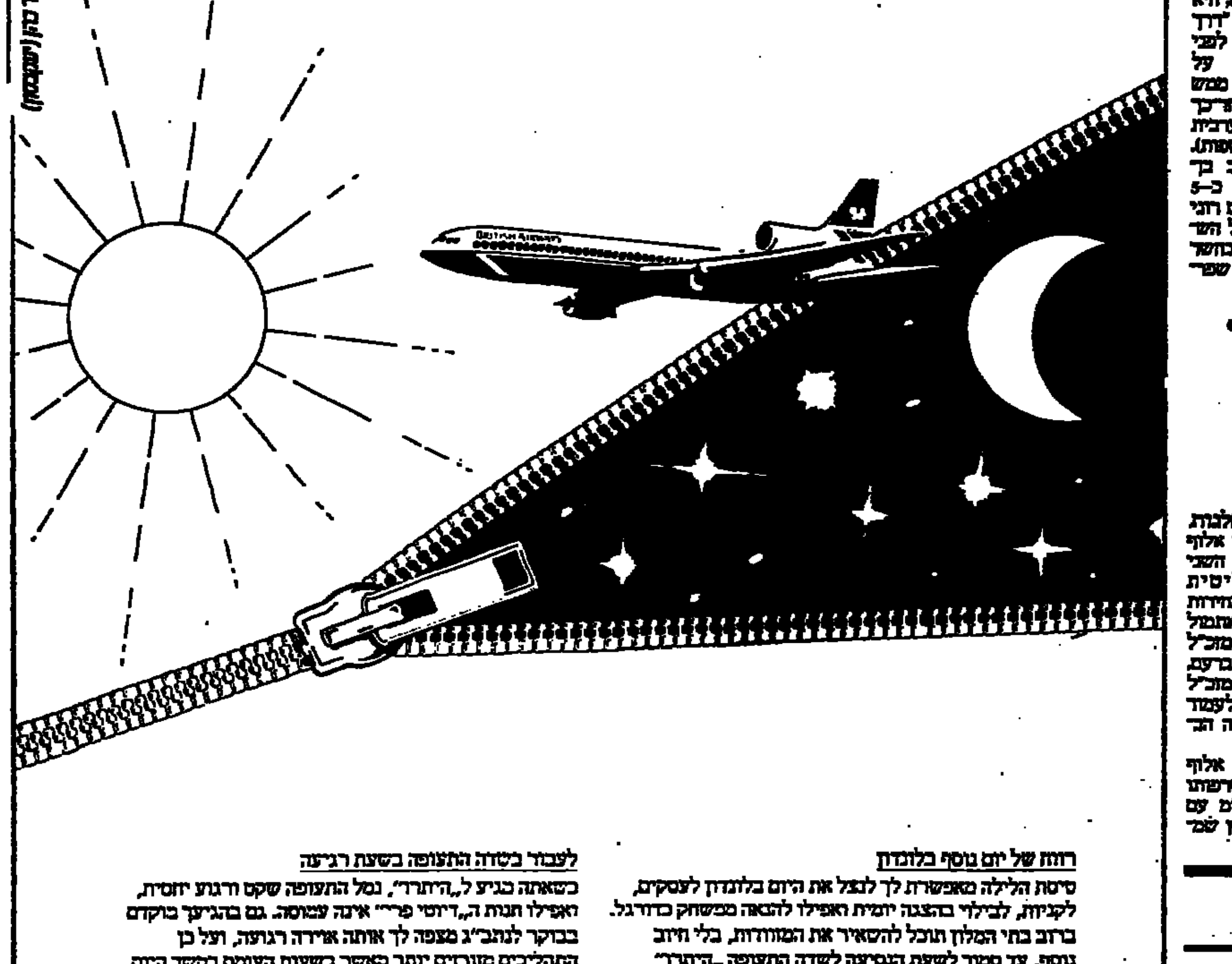

מנור בגן (יונקמן)

רווח של יום נוסף בלונדון

טיסת הלילה מאפשרת לך לנצל את היום בלונדון לעסקים, לקניות, לבילוי בהצגה יומית ואפילו להבאה משחק כדורגל. ברוב בתי המלון תוכל להשאיר את המזוודות, בלי חיוב נוסף, עד סמוך לשעת הנסיעה לשדה התעופה "היתרו" בלונדון.

לעבור בשדה התעופה בשעת רגיעה

כשאתה מגיע ל"היתרו", נמל התעופה שקט ורגוע יחסית, ואפילו תנות ה"דיוטי פרי" אינה עמוסה. גם בהגיעך בוקר בבוקר לנתב"ג מצפה לך אותה אווירה רגועה, ועל כן התהליכים מזורזים יותר מאשר בשעות העומס במשך היום.

לפרטים נוספים אנא פנה לסוכן הנסיעות שלך או למשרדי בריטיש איירווייס.

BRITISH AIRWAYS
The world's favourite airline.

מסכן ען الاصل

שיחת היום / ירח טל

עם: רותי רז, אם לשני ילדים מאומצים מבראזיל
על: שערוריית המסחר בתינוקות גנובים בבראזיל

הביקוש העלה המחיר לילד לבן מבראזיל ל־25 אלף ד'

מכתבת־התחקיר שהוקרינה שלשום הטלוויזיה הבריטית עולה כי מדי חודש נחטפים בבראזיל 400 תינוקות ונמכרים לאימוץ. כ־2,000 "ילדי בר־אזיל" חיים היום בישראל. האם לא התגנב ללבך החשש שהילדים שאימצת בעצם נחטפו ולא נמסרו על־ידי הוריהם מרצון?

לא, משום שאת בני, רן, שהוא כיום בן ארבע, לקחתי מבית־החולים כשהיה כבן 10 חודשים בלבד. והוא היה ילד נטוש. איש לא רצה בו. בבית־המשפט אמנם הוצג כתב ויתור של האם כביכול, והופיעה אשה שהוצגה כאם הביולוגית של הילד. אני משער בעצם שכתב הויתור היה מזויף והאשה־מתחזה. אבל זה לא הפריע לי כי רציתי בילד.

מה תאמרי לאם הביולוגית של ילדך המאומץ אם תבוא ותודיע שתחזירי לה את מה שבעצם שנחטף ממנה?

לא אחזיר לה. איאבק על זכותי להחזיק בילד. אבל אני לא חושבת שסיטואציה כזו יכולה בכלל לקרות במקרה שלי, משום שחלפו מספר שנים מאז האימוץ. המסמכים בוודאי כבר לא קיימים, מה גם שלא קיים הסכם הסגרה בין ישראל לבראזיל. אבל אם האם בכל זאת תגיע, אומר לה שהילד שלה זכה אצלי לחיים טובים בהרבה מאלה שהיו צפויים לו בבראזיל. לקחתי תינוק שהיה על סף המוות והעמדתי אותו על הרגליים.

השגת ילד לאימוץ כרוכה בקשיים, סבל וכבסף רב. חודשים רבים שהייתי בבראזיל בחיפושים אחר ילד מתאים. בעיר אחת סירב שופט לאשר את האימוץ בנימוק "פוליטי": שילדי בראזיל נועד לתגבר בעתיד את הצבא הישראלי במלחמתו בערבים ולבראזיל אסור לתת לכך יד...

איך הושפעת מהפרסומים על מחיר התינוקות הגנובים תמצית אותם. הורי "ילדי בר־אזיל", באשר שלילית?

אני דווקא זכה לעידוד ולחי־זוק מהסביבה שלי. בעקבות הפרסומים פונים אלי מכרים וי־דידים ושואלים בדאגה מה יהיה. מחזקים אותי. הכתבה בטלוויזיה הבריטית היא אנטישמית, לדעתי. אבל הסערה תשכך במהרה כמו שהיה עם "סקופים" אחרים.

איזו הרשעת שהפרסומים יפגעו בילדיך כשיתבגרו ויתברר להם זהותם האמיתית?

אני עומדת בקשר עם פסיכו־לוגים, לגבי כיצד ומתי האיך לגלות לילדי את זהותם. כיום הם רק יודעים שהם נולדו בחו"ל. לא מעבר לזה. אם הדשישה תיעשה נכון, שום נזק לא ייגרם להם.

מדוע הסכמת להחשף?

אין לי מה להסתיר ואני לא מתביישת. שכני, מכרי, כגן הילדים יודעים את זהות הילדים ואני לא מרגישה ביחס מפלה לרעה. אני יודעת שיש רבים בין ההורים המאמצים שלא מוכנים להיחשף. לדעתי, הן צריכות להיאבק להוכחת שמועות זדוניות ולתיקון הדימוי. אני כשלעצמי עושה זאת ואני בקשר עם הורים מאמצים אחרים.

יש לך התקרבות כמה כסף מגלגלות ליהן הכנופיות שעוס־קות באספקת ילדים לאימוץ בבראזיל?

הרבה מאוד כסף. לפני ארבע שנים שילמתי למתווכת 5,000 דולר לילד. היום המכובים מגיעים ל־15–25 אלף דולר לילד. זה כתוצאה מהגידול בביקוש, בעיקר של ישראלים. ומהעובדה שאלה רוצים רק ילדים לבנים, שהם נדירים יותר בבראזיל. הישראלים הריחו את העסקים הטובים וצצו כבר מתווכים ישראלים מבין הורי "ילדי בראזיל", שמקשרים בין ישר־אלים המבקשים לאמץ ילדים מבראזיל למתווכים בבראזיל. הם מחזיקים בקטלוגים עם תמונות ילדים המוצעים לאימוץ והמתווכים דואגים שהילד המועמד יגיע לידי המאמץ בארץ, כמובן, תמורת תשלום, הכולל עמלה נכבדה למתווך הישראלי.

הפרסומים עלולים לגרום לדעתך להפסקת הבאת ילדים מאומצים מחו"ל?

שלטונות בראזיל כבר אסרו מסירת ילדים מקומיים לאימוץ לזרים וכל הנושא עבר לפרגוואי השכנה. גם אם שם זה ייעצר, תימצא מדינה אחרת, כי כל עוד יהיו ילדים במצוקה, מצד אחד, וביקוש לאימוץ, מצד שני – התופעה תימשך.

פקידים של משרד הבריאות מסמנים תיבות אשכוליות המיועדות להחרמה, לאחר ששווקו בשוק של מילאנו אתמול. מכירת האשכוליות הופסקה בכל רחבי איטליה מן החשש כי תיבות של אשכוליות הורעלו. זאת למרות שהבדיקות האחרונות העלו כי לאשכוליות הנגועות הוזרק חומר צובע בלבד. (תצלום: אי־פי)

מסתמנת רגיעה ב"בהלת האשכוליות" באיטליה

הטלוויזיה האיטלקית: החומר החשוד באשכוליות מישראל – צבע ולא רעל

שר הפנים קאטין: לא אבטל את הצו האוסר מכירת הפרי עד לסיום הבדיקות, כנראה היום ● מונה שופט חוקר מומחה לטרור לבדיקת הפרשה ● הנזק ליבואני האשכוליות – 12 מ' דולר

מאת חולדה ליברנוביץ, אבי גנאור וסוכנויות הידיעות

הטלוויזיה הממלכתית האיטל־קית "ראי" מסרה אתמול כי החומר בצבע כחול־סגלגל שהתגלה באש־כולית בסופרמרקט ברומא, בעקבות איומים להרעיל אשכוליות ישר־אליות, היה צבע ולא רעל. שלטונות הבריאות האיטלקיים מסרו כי מספר אנשים טילפנו לשירותי הבריאות, לאחר שאכלו אשכוליות עם כתמים כחולים. אך הם לא נפגעו מאכילתן.

בסנאט האיטלקי אמר אתמול שר הבריאות דונאט קאטין כי רק לאחר שיוודעו כל תוצאות הבדיקות, הוא יבטל את הצו האוסר מכירת אשכו־ליות בכל רחבי איטליה.

הוא ציין, עם זאת, כי יתכן מאוד שהחומר שהתגלה באשכוליות "המו־רעלות", ששווקו מישראל, הוא חומר נגד מזיקים שאין לו השפעה מזיקה על בני אדם. הוא גילה כי עכברים, שבגופם הוזרק לפני יומיים מיץ מהאשכוליות שהוחרמו בחנות ברומא, חיים. יתכן שכבר היום יוודעו כל תוצאות הבדיקה.

ברומא מונה אתמול שופט חוקר מומחה לענייני טרור בחקירה בעניין האשכוליות המורעלות.

פרשת הרעלת האשכוליות באיט־ליה נמשכת למעשה כבר כמה שבועות, אלא שעד לשבוע היה מדובר באיומי סרק בלבד. כבר ב־19 באפריל דיווחו הסיטונאים האיטל־קים על חשש מהתמוטטות מחירים בשל פרסום איומי ההרעלה, ואילו ב־22 בחודש הודיעו בשירותי הרדיו האיטלקי לראשונה על הפסקת שיווק האשכוליות באיזור מילאנו. אלא שאז רווחה הידיעה בספקנות רבה.

על קירות של כמה חנויות וסופרמרקט ברומא הופיעו אתמול כרזות נגד קניית אשכוליות ישר־אליות. אומרים את הנזק ליבואני האשכוליות מתוצרת ישראלית מבהלת האשכוליות בכ־12 מיליון דולר.

מאז שלשום בערב אין אשכוליות בחנויות ובבתי קפה ובמסעדות בכל רחבי איטליה.

ד"ר ישראל אראטו, כימאי ממשרד החקלאות שנשלח שלשום בערב מיד אחרי הצו האוסר מכירת אשכוליות, נפגש אתמול עם מומחי משרד הבריאות. בראיון בטלוויזיה האיטלקית אמר אראטו כי יהיה זה קשה להרעיל אשכוליות. "איני חושב כי אפשר להזריק נוזל כלשהו לאשכולית, בלי שהדבר ייראה", אמר.

בישראל מודאגים

ראשי המועצה לשיווק פרי הדר בישראל מודאגים מהמצב החושש מהרחבת היקף התופעה. עם זאת הם מרגישים שבינתיים מדובר באירוע מקומי בלבד, ושהאשכוליות הורעלו בחנות ברומא ולא בישראל.

אלדו בקורים, כתב סוכנות הי־דיעות האיטלקית בישראל, סיפר אתמול על רוח בומבסטית ודרמטית שאופיינה את דיווחי העיתונות האיטלקית. רבים מהעיתונות, סיפר, צעקו אתמול בכותרות כגון "אשכו־ליות מורעלות", "מבצע רעל", "אשכוליות רצחניות", "6 אשכוליות גאפה", ו"ההרמת כל האשכוליות".

היום יוחלט אם לבקש הארכת מעצרו של פלאטו־שרון שנעצר אתמול אחה"צ

על מעצרו החליטו גורמים בכירים ביותר במשטרה, לאחר חקירה ממושכת שנבעה כנראה מתלונה ומידע שהעבירו גורמים בחו"ל

מאת ראובן שפירא
מסופר "הארץ"

במשטרה יחליטו היום אם יש מקום לבקש מבית־המשפט את הארכת מעצרו של איש־העסקים שמואל פלאטו־שרון, שנעצר אתמול אחה"צ על־ידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות והונאה בחוילתו בסביון.

מעצרו של פלאטו שרון נעשה על־פי החלטה של גורמים בכירים ביותר במשטרה ולאחר שהמפכ"ל, רב־ניצב דוד קראוס, עודכן בדבר המעצר הצפוי והנסיבות.

ההחלטה על המעצר התקבלה בעקבות חקירה שנמשכה זמן רב ולאחר שנאספו באופן סמוי פרטים רבים בידי חוקרי המשטרה – כנראה, בעקבות תלונה ומידע שהעבירו למשטרת ישראל גורמים בחו"ל.

שמואל פלאטו־שרון, המנהל עסקים מסועפים בארץ ובעולם, חשוד – על־פי צו החיפוש שהציגו בפניו חוקרי המשטרה – בעבירות של זיוף ומרמה. המשטרה הטילה איפול על החקירה ועל החשדות. כפי שנודע, אחד מאפיקי החקירה נוגע לחשד לעבירות שנעשו כנראה בחו"ל, בעיקר בשוויץ, והנוגעות לעסקות מסועפות ומורכבות בקנה־מידה נרחב באגרות־חוב, שבהן מעורב שמואל פלאטו־שרון עם אחרים. נראה כי המשטרה חוששת שפלאטו־שרון קשור לפרשייה שבה ניסו להוציא כספים בסכומים גדו־לים בחו"ל מגורמים שונים, תמורת הנפקה של שטרות ואגרות חוב שאין להם כיסוי.

נדרש לפתוח כספות

אתמול בשעות הצהריים התייצבו חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה, מצויידים בצו חיפוש שהוצא על־ידי שופט, בחוילתו של פלאטו־שרון בסביון. הם הפתיעו אותו ואת אשתו אנט, שהיו במקום. החוקרים החלו לאסוף מסמכים ותיקים רבים שמצאו בחוילה, ללא אבחנה כמעט. אחר־כך ביקשו מפלאטו־שרון לפתוח בפניהם שתי כספות הנ־מצאות בחוילה. פלאטו־שרון פתח כספת אחת הנמצאת באחד החדרים הסמוכים. כאשר ביקשו ממנו לפתוח את הכספת השנייה, הנ־מצאת במרתף, טען פלאטו־שרון כי הכספת הזאת אינה בשימוש. הוא לא פתח אותה זה שנים ואינו זוכר את צירוף הפתיחה שלה. בלית ברירה, הזעיקו חוקרי המשטרה את פורץ הכספות הידוע, רחוי דייכסברג, מירושלים, המסייע מדי פעם למשטרה. פורץ הכספות הגיע בשעות אחה"צ ותוך זמן קצר הצליח לגלות את קוד הפתיחה הסודי של הכספת. הוא פתח אותה. לפי גירסה שלא אושרה, לא נמצאו בכספת מסמכים או פריטים שעניינו את החוקרים.

נחקר במשך שעות

אחר־כך ביקשו חוקרי המשטרה מפלאטו־שרון להילוות אליהם למשרדי היחידה הארצית לחקירות הונאה ביפו. שם נחקר פלאטו שרון במשך שעות רבות. בשעות הערב ביקר אצלו אחד מפרקליטיו, אך החוקרים לא איפשרו לו לשוחח ארוכות עם פלאטו־שרון.

מעצרו של איש־העסקים הידוע, שהתפרסם בבריחתו מצרפת לפני שנים מספר, לאחר שנעצר על־פי צו הסגרה בין־לאומי שהיה תלוי נגדו, גרם לתדהמה רבה אצל בני משפחתו ומקורביו. אחת מקורבות המשפחה אמרה אמש לסופר "הארץ": "המעצר הפתיע אותנו מאוד, למרות שהיכינו בעקבות פרסומים שונים שהיו בתקופה האחרונה שבהם ניסו לקשור את פלאטו־שרון לכל מיני עניינים, שהכיבוש יפיל עליו משהו. הוא לא היה מודאג, ולא תיאר לעצמו שמצפה לו מעצר. כמעט נמאס לנו מכל הדברים האלה. עושים לו רצח אופי, מנסים להתנכל לו סתם. אבל כמו שאנחנו מכירים אותו, שום דבר לא ישבור אותו".

הפנטגון החליט למכור נשק ושירותים לסעודיה

מאת צבי בראל

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") הפנ־טגון הודיע אתמול לקונגרס על החלטתו למכור לסעודיה נשק ושירותי תחזוקה בשווי 850 מליון דולר. הודעה זו באה לאחר שמש־רד החוץ הודיעה אתמול רשמית לארה"ב על כוונתה לחתום על האמנה לפקוח על נשק גרעיני ובכך להעמיד לפקוח את הטילים הסיניים שנרכשו על ידה לאחרונה. העסקה הסעודית כוללת שירותי אחזקה וחידוש מערכות המכ"ם של מטוסי האייוקס וכן 200 כלי־רכב משוריינים מסוג בראדלי המצויידים בכ־4,600 טילי טאו בסך כולל של 500 מיליון דולר.

אתמול אמרו חברי קונגרס תומכי ישראל כי יפעלו כדי להקפיא את העסקה וכי הודעת הממשל היתה זמנית ולא המתינה עד שסעודיה תחתום בפועל על האמנה לפקוח על נשק גרעיני.

ישראל ביקשה לברר פשר העיכוב הממושך במתן האשרות למוסקווה

תביעה בירושלים לא להאריך אשרות השהייה של הדיפלומטים הסובייטים

מאת עקיבא אלדר
מסופר המדיני של "הארץ"

ישראל ביקשה ממזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, ערב צאתו למוסקווה, לברר אצל שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנדזה, את פשר העיכוב הממושך במתן אשרות הכניסה למשלחת הקונסולרית מיש־ראל.

בירושלים עדיין מצפים לדיווח על הבירור בנושא זה, במסגרת הדיווח הכללי על תוצאות שיחותיו של שולץ במוסקווה בעניני המזרח התיכון.

נודע כי בפגישה שהתקיימה בשבוע שעבר בין מזכיר המדינה האמריקאי בירושלים לבין שר החוץ שמעון פרס ועוזריו, הועלו גם חששות הישראלי על מגעים שקיים עם ברית המועצות בנושא חילופי המשלחות. פרס ועוזריו הביעו באוזני שולץ אכזבה מהסחבת שנוקטים הסובייטים באותו נושא.

גורמים בדרג המדיני בירושלים תובעים שלא להאריך עוד את אשרות השהייה של הדיפלומטים הסובייטים, אם במקביל לבקשה להאריך אשרות אלה לא תענה בקשת ישראל לאשרות כניסה עבור הדיפלומטים שלה.

בראשית השנה החליט בירושלים להאריך את האשרות של הסובייטים לחודש אחד בלבד, ברמז שאם לא תותר כניסת משלחת ישראלית לברית המועצות, לא יוכלו הנציגים הרוסים להמשיך ולהישאר בארץ. בעקבות זאת הודיעו הסובייטים בפגישה עם יועץ של פרס, ד"ר נמרוד נוביק, כי ישראל יכולה להגיש את הבקשות לאשרות כניסה למשלחתה ואלו אמנם הוגשו לפני כחודשיים באמצעות משרד החוץ ההולנדי. במקביל, הוחלט בחודש פברואר לאפשר למשלחת הסובייטית להש־אר בארץ עד ה־15 ביוני.

גורמים מדיניים בכירים בירוש־לים מעריכים כי בעקבות התגובות ישראל בשטחים ובאוהדנה גם עקב רצח אבו ג'יהאד, החליטו שלטונות בריה"מ כי השעה אינה כשרה להזמנת דיפלומטים ישראליים ל־מוסקווה. לדברי אותם מקורות לא נתקבלה מהסובייטים הסתייגות מהרכב המשלחת הישראלית שבראשה "אמור" לעמוד יאשה קזקוב, מסרב העלייה לשעבר, המשמש בתפקיד בכיר במחלקה ממשלתית העוסקת ביהדות ברית־המועצות.

דקל: ירחם אלוהים על מדינה ערבית שתפעיל נגדנו טילי גז

מאת ראובן פדהצור

"מומחים גרמניים הצליחו להקטין את ראשי הנפץ של הטיל סקאד שבשימוש צבא עיראק. הקטנת ראש הנפץ מאפשרת שיגורם של טילים אלה לטווחים ארוכים יותר", כך גילה השבוע סגן שר הביטחון, מיכאל דקל, בכנס פעילי חרות.

סגן שר הביטחון הדגיש, כי מאחר שטילי הסקאד המשופרים מגיעים מבגדאד לטהראן, יוכלו להגיע גם לתל־אביב.

עם זאת, הזהיר סגן השר את מדינות ערב השכנות מפני שימוש בטילים נושאי ראש נפץ גזי. "ירחם אלוהים על מדינה ערבית שתפעיל נגדנו טילים בעלי ראש נפץ גזי. לישראל יש תשובות קטלניות בת־חום הלוחמה נגד טילים של הארץ", אמר דקל.

לדבריו, מחזיקים העיראקים בטילי סקאד משופרים שפיתוחם הושלם לאחרונה. גם לסורים טילי סקאד שטווחם יעיל עד באר־שבע, ואילו הסעודים מחזיקים בטילים סיניים שטווח השיגור שלהם עד 2,400 ק"מ.

ח"כ שלום לא ייצג בכנסת הבאה את מחוז המושבים של העבודה

מאת אילן שחורי
כתב "הארץ" לענייני מפלגות

מחוז המושבים של מפלגת העבודה הדיח אתמול מחברותו בכנסת הבאה את ח"כ אפרים שלום. בבחירות הפנימיות שהיו אתמול במחוז המושבים, נבחרו הח"כ לשעבר רענן נעים, ומזכיר מחוז המושבים, גדליה גל, כשליחיו לסיבוב הבחירות השני.

אפרים שלום הוא חבר הכנסת התשיעי שכבר עתה ברור כי לא ייכלל ברשימתה של מפלגת העבודה לכנסת הבאה. עד עתה נאלצו לפרוש מצורתן חברי הכנסת אמנון לין, אריק נחמקין, דב בר מאיר, מנחם הכהן, עדי אמוראי, שבח וייס, עבד ואראשה, אהרון הראל ויצחק ארצי, שעבר לסיעת המרכז.

בבחירות הפנימיות שהיו אמש במחוז הדרום במפלגה זכה במקום הראשון אפרים גור, סגן ראש עיריית אשדוד, וראש העיר הגרודנית במפלגת העבודה. הוא גבר בהפרש של ארבעה קולות על שאול בן־שמחון.

השלב הראשון בבחירות במפלגת העבודה יסתיים בשבוע הבא כבר הבחירות הנבנבות בשני מחוזות נוס־פים. במחוז דן ודרום, בו מתמודדים כוטי ששון, סגן ראש עיריית חולון, ויצחק אלישיב, ראש המועצה האזורית אזור, ובמחוז הנגב, לאחר שבראשות השבוע הושג תיקו בין שני המועמדים העיקריים אורי מבג ופימה פייגבלום.

ראיתי שמעתי

אטינגר: מצב ההסברה הישראלית בארה"ב דווקא מצוין

מנהל לשכת העתונות הממשלתית, יורם אטינגר, שהיה עד לא מכבר איש שירות החוץ, ולפני כן עסק בהסברה בארצות־הברית, הפתיע אתמול את מיודעיו, במחלקת ההסברה של משרד החוץ. בשיחה עם בכירי המחלקה טען אטינגר כי מצבה של ההסברה הישראלית בארה"ב מצוין, מכיוון שהציבור האמריקאי מאשים את הערבים במצב ונוטה חסד לישראל. אנשי ההסברה, נוכח הדיווחים שהם מקבלים על מצבה הקשה של ישראל בתחום ההסברה, בשל ההתקוממות בשטחים, התקשו להסתיר חיוכים.

א. לם

הופעה ב"מוקד" דוחה צרות

שר התיירות, אברהם שריר, ביטל אתמול פגישה עם נציגי מגזר המלונאות כדי להתכונן להופעתו ב"מוקד". המלונאים המאוכזבים זעמו על שהשר לא התפנה להאזין לשוועתו של הענף שהוא מופקד עליו.

דוברת נכבי, דוברת משרד התיירות, מרגיעה הפגישה לא בוטלה אלא רק נדחתה לשבוע הבא. בשל לוח הזמנים הצפוף, שריר, אגב, שב בתחילת השבוע לעבודה סדירה בישראל מ־ביקור בפולין ובצרפת. בביקור נלוו אליו רעייתו רבקה ועוזרו האישי יעקב בירנגרב.

יהודי בלומנקרנץ

דולצין התקשה להיפרד מהכשרת־הישוב

קשה להיפרד מתפקידים ותארים. אריה דולצין, ששימש עד לאחרונה יו"ר הנהלת הסוכנות, נאלץ להיפרד, תוך זמן קצר, גם מתפקיד נוסף: חברותו במועצת המנהלים של חברת הכשרת־הישוב. השליטה בחברה היתה בעבר בידי הסו־כנות, וכך שימש דולצין כחבר הדירקטוריון ואף כנגיד שלה. דולצין לא הספיק לכהן בתפקידו בהכשרת־הישוב, בע־קבות פרישתו מהסוכנות. וגם לא לאחר שהסוכנות מכרה אותה לחברה בבעלותו של איש העסקים יעקב נמרודי. יתכן שקיווה להמשיך ולכהן בתפ־קיד שם, מכל מקום, רק לפני כשבוע הודיעה חברת הכשרת־הישוב על התפטרותו של דו־לצין מתפקידו בה.

אריה לביא

דייגי גילאליה: בכל זאת, משלחת רשמית

מועצת העיירה הדנית גיל־אליה החליטה ברוב קולות: למרות המצב בשטחים, משלחת רשמית תצא לישראל. הנשיא הרצוג ביקר בדנמרק, בשנה שעברה, והזמין את כל תושבי העיירה להיות אורחיו, בבוא מבר, במלאת 45 שנה למבצע הצלת יהודי דנמרק. בימי מלחמת העולם השנייה נמלטו רבים מיהודי דנמרק לגילאליה, השוכנת מצפון לקופנהאגן. תו־שבי העיירה העניקו להם מקלט ובלילות הבריחו אותם, בסירות דייגים, אל החוף ה־שוודי.

להזמנתו של הנשיא היתה היענות רבה: קרוב למאתיים מתושבי העיירה, בהם יו"ר המועצה, הודיעו על כוונתם לבוא לישראל. לאחר פרוץ המהומות בשטחים תבעו חברי מפלגות השמאל במועצה לש־קול מחדש את ההחלטה אך עתה החליטה המועצה בכל זאת לבוא, לביקור רשמי.

אליהו והבי

קופנהאגן

מיטראן ושיראק בסכנת וידויים

"אני לא כל כך אוהב את התרגילים הללו, אבל אחת לשבע שנים אני מוכן לעבור גם את זה". כך הודה, באנחה, פרנסואה מיטראן, משנשאל על הרגשתו לקראת הוויכוח הטלוויזיוני, הערב, עם מתחרהו ז'אק שיראק. ויכוח זה נחשב כ"רגע ההכרעה האמיתי", בתח־רות על משרת הנשיאות.

"בכל עימות מסוג זה יש סי־כון", הסביר הנשיא בנוגע לחבורת עתונאים שליוותה או־תו במטוס, בדרך לאסיפת בחירות באיים האנטיליים. "אך בכל הפעם איני רואה סיכון רב. אלא אם שנינו נתפתה לפתוח את לבנו ולהתוודות לווידויים אישיים חושפניים".

יואב מוקר

פאריס

ג'ין קלי – נישואין באופק

רקדן העבר ג'ין קלי ("שיר אשיר בגשם"), שוב רוצה ל־התחתן. כלתו הפעם היא פא־טרישיה וארד (26), העוזרת לו לכתוב את זכרונותיו. קלי הוא בן 75.

בתיאטרון הבימה היתה אמש הצגת גאלה חגיגית של "סאלח שבתי", מטעם אגודת ידידי אוניברסיטת תל־אביב. בנוכחות הנשיא חיים הרצוג, ואורחים רבים. העניק פרופ' משה מני את אות נשיא האוניברסיטה לאפרים קישון, בהוקרה על תרומתו היהודית לפעילות התרבותית והפולי־טית בישראל. כל ההכנסות מהאירוע, שערכה זיוה לחצ, הוקדשו למטרות האוניברסיטה.

בעריכת עידית רוזנבלום

אמש בטלוויזיה / הדה בושס

הלב היהודי של השר שריר

איש אופטימי מר שריר בעל כושר ניסוח מקורי, שאינו סופר את התרנגו־לות לפני סיומה של השנה, התרנגולות, הם התיירים שאינם ממלאים את בתי המלון ומבטלים מקומות. והנה בא השר שריר, ומכריז על הצלחתו האדירה ממש כשר תיירות, וארשת של שביעות רצון עצמי דבוקה לפרצופו.

בינתיים, הוא גם נמצא בישראל, ו"במוקד" מנצלים עובדה זו, כדי לראיין אותו. האם אין זה נראה מגוחך בעיניו, שכ־300 יום בשנה, הוא שוהה בחו"ל, תוהים מראייניו – יורם רונן אלישע שפיגלמן וגדעון אלון –? אבל על רקע מעשיו הרציניים, ותרומתו הרצינית – בלשונו – רואה שריר בשאלה זו אקווד לא רציני ומבטל אותה בהינף יד. והרי הוא מקריב את עצמו למעננו.

מה שמעניין בשר שריר, אלה הן ההתיחדות המוסריות העצמות שבאפפי המוצאות בטוי בהתבטאויותיו. הנה הוא צועד בראש זקוף באושוויץ, ובנשימה אחת, קורא לעשות לכפר ביתא מה שעשו הגרמנים ללידיצה כלומר, להרוס ולהחריב עד היסוד. גם עכשיו לאחר פרסום הדו"ח הרשמי על מה שקרה בביתא, אין שר המשפטים של מדינת ישראל מוצא לנכון להביע חרטה או צער על הצהרתו הנמהרת.

לדבריו זו היתה תגובה אנושית. "כולתי יהודי ולא שר משפטים", הוא מכריז. מה גם, שלדעתו הדו"ח מצדיק עונש כימיילי למי שהרים יד על ילד יהודי – בזו הלשון – כלומר, הריסת כפר שלם. ואכן, על רקע הצלחתו האדירה כשר תיירות אולי מוטב שישאיר את תפקיד שר המשפטים למי שליבו היהודי רגיש פחות ונותן יותר לחוק ולצדק.

כיהודי, אין השר שריר גם רואה לנכון, להגן על אנשי משרד המשפטים, מפני שהוא תומך במדיניותו של השר רבין. כלומר, סתירה רודפת סתירה והוא אינו חש בסתירות.

בנושא החנינה לאסירי המחתרת, הוא אינו מוכן להכנס למערכת היחסים הרגישה בינו לבין נשיא המדינה, תוצר את לשונו. ואנחנו האמנו לתומנו שחנינות הן עניין חוקי משפטי, ולא סיפור אינטימי בין השר שריר לנשיא הרצוג.

שביעות רצון פרושה על פני השר שריר, גם אם אין הוא מתכנן עדיין את נסיעתו הבאה לחו"ל. רק ביחס למצבה של המערכת המשפטית הוא רחוק מלהיות אופטימי. אבל זה הרי פרט קטן וחסר כל חשיבות לעומת החשיפה הפומבית של הלב היהודי הרגיש של השר שריר.

נוסע באירופה?

המחירים שלנו עושים את החישוב שלך פשוט!

התרוצצנו, הזענו, הישוונו, הורדנו והשגנו את "הדיל" הטוב ביותר עבורך.
אלו מחירי השכרת הרכב שלנו לקראת הנסיעה שלך לאירופה:

בגרמניה DMK 21.75
באיטליה LIT 23,142
בשוויץ SFR 26.25
באנגליה UKL 6.27

★ המחיר ליום מבוסס על מינימום 7 ימי שכירות לרכב מסוג A.
★ מעל 13 ימי שכירות – המחיר נמוך יותר!
★ צי רכב חדיש, שרות מהיר ואישי,
ומחירים שעושים את החישוב שלך פשוט.

גם כשאתה נוסע לחו"ל נסה אותנו קודם.

אלדן השכרת־רכב eldan RENT-A-CAR

מרכז להזמנות בינ"ל – רח' אחוזת בית 1, ת"א. טל': 03-654029, 03-652829

אל על

	מינ' מינימום	מקס' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	5	12	ב"ח	4	14
אתונה	14	18	מעונן	–	–
בוקארשט	8	12	גשם	–	–
בזיל	5	15	ב"ח	5	15
וינה	7	16	מ"ח	6	19
ז'נבה	7	12	גשם	7	18
לונדון	8	12	גשם	8	11
ליסבון	6	15	נאה	11	18
מדריד	6	15	ב"ח	3	13
ניו־יורק	8	14	גשם	7	16
פאריס	4	16	נאה	7	16
פרנקפורט	6	13	גשם	5	14
ציריך	7	12	גשם	–	–
קהיר	21	38	שרבי	14	29
קופנהאגן	2	8	נאה	−2	8
רומא	11	21	ב"ח	11	20
שטוקהולם	−1	7	נאה	6	19

EL AL אל על

בצער עמוק וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי ואבינו היקר

חיים (שרל) קליין

הלוויה תתקיים היום יום חמישי 28.4.88 בשעה 14.00 בבית העלמין החדש ברעננה

נפגשים בשער בית העלמין

השבעה בבית קליין בבאר־שבע

האבלים:
אשתו ובתה: סימה ומיה
בנותיו ומשפחותיהן: אורלי, צבי ודור נטע רחל, גיל, הינן, ויונב ורדי

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו היקר

משה רינדה

ב"ר טוביה הכהן ז"ל

הלויה תתקיים היום יום חמישי י"א באייר תשמ"ח 28.4.88 בשעה 14.00 בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים. נפגשים ליד השער החדש.

המתאבלים:
בתו וחתנה: שולה ואריה פלדמן
נכדיו, ניניו וכל המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

סיליה מרקולין (גרינפלד) ז"ל

הלוויה תצא היום יום חמישי י"א באייר תשמ"ח 28.4.88 מבית הלוויה סנהדריה בשעה 11.00

אבלים: בנה: חיים יונה גרינפלד ואשתו
נכדיה ונינה

קואופרטיב דן

משתתף בצער חברו הגימלאי

אברהם כהן והמשפחה

על מות האם ז"ל

עימות ישראלי־פלשתיני ללא שיח ישיר ובמבטים מושפלים

כ־600 ישראלים ופלשתינאים מהשטחים נוכחו אתמול בהקלטת הדיון בן שלוש השעות לתכנית "נייטליין" בארה"ב • בחמישה מיליון אמריקאים צפו בשידור

מאת לילי גלילי
כתבת "הארץ"

כ־600 איש, ישראלים ופלשתינאים מהשטחים, גדשו אתמול מהשעה 5 בבוקר את אולם "הנרי קראון" בתיאטרון ירושלים, שם הוקלט דיון בן־שלוש שעות לתכנית "נייטליין" בארה"ב. על־פי הערכת המנחה, טד קופל, צפו בשידור כ־4–5 מיליון אמריקאים.

אלה נותרו ערים עד 2.30 בלילה (שעון ארה"ב) כדי לצפות בח"כים חיים רמון, דדי צוקר, אליהו בן אלישר ואהוד אולמרט (במשאל הישראלים), הד"ר חיידר עבדול שפי (ראש הסהר האדום בעזה), הפרופ' סעב ארעקת מאוניברסיטת אל־נג'אח, והבאנקאי מיכאל אשרואי, במשאל הפלשתיני. המוזמן הרביעי למשאל זה, הד"ר מארוח עקר, לא הופיע לדיון.

היעדרו של עקר עורר גלים של פרשנות על רקע פוליטי. עם זאת, דווקא משום שהיה בין ראשי הדוחפים להשתתף במשדר, נראה כי באמת חלה, כפי שנמסר.

בין שני הצדדים על הבמה המעוטרת בתפאורה של חומת ירושלים הוצבה גדר גבוהה מעץ. לא רק סמל, אלא מענה לדרישה תקיפה של הפלשתינאים, שביקשו להדגיש בכך כי אין הם באים לשיח ישירות עם הישראלים, אלא באמצעות המנחה, טד קופל.

לאורך המשדר כולו, הקפידו הפלשתינאים שבמשאל לא ליצור כל דיאלוג עם המשאל העברי, לא בדיבור, ואף לא במבט. גם כאשר הופנו אליהם פניות ישירות מהישראלים לא הסיטו עיניהם לעברם. רק בסוף התכנית קם דדי צוקר ולחץ את ידה של אשראווי.

ידו המושטת של רמון, שאיחר בכמה שניות, נותרה כבר ללא מענה, אלא בניד ראש.

גם בקהל, שנטל חלק פעיל במשדר, בשאלות, מחאות כפיים וקריאות ביניים, קטן היה מספר הפלשתינאים מהמצופה. לצד כ־450 ישראלים, עיתונאים, אנשי אקדמיה, פעילי שמאל ומתנחלים הופיעו כ־150 פלשתינאים, במקום 250 הצפויים. האוטובוסים ששלחה רשת איי־בי־סי להסעת האורחים מהשטחים חזרו כמעט ריקים, אך רבים בחרו להגיע דווקא במכוניותיהם הפרטיות.

אנשי איי־בי־סי, שהיו ערים למחלוקת ולחששות הפלשתינאים להופיע, הכינו תלושות על כל בעיה שלא תבוא. במקביל גילו גם הבנה למצבו של הצופה האמריקאי שהסכסוך במזרח התיכון רחוק ממנו. מפה שהוכנה מראש הציגה את המרחקים בין המדינות באזור על מפת ארה"ב, כמרחקים בין אוהיו, קליבלנד וקנטאקי, והוקרנה כשירות לצופים.

לאורך שלוש השעות שבו ניתחו בורוקראטיות את הנבב המסובך, הקפיד טד קופל לשמור על איזון קפדני. הפלשתינאים במשאל קיבלו תוספת זמן על חשבון עמיתם העברי, גם השמאל הימני. הישראלים, שקיימו עימות פנימי גלוי, זכו ל"זמן שווה". עם זאת, דאג קופל להדגיש כי "אין הוא רוצה לשכפל את הכנסת במיניאטורה".

המסר העיקרי של הדיון, לדעת עושיו, היה "בעצם האפשרות להדבר כיון שאפשר לדבר זה לצד זה, גם אם לא זה עם זה".

מתכנים של כל הדוברים לא נמצא כל חידוש. הכל דבקו בנוסחאות המוכרות כבר היטב לישראלים ולפלשתינאים כאחד: "יש עם מי לדבר", "אין עם מי לדבר", "אף שעל" ו"פשרה טריטוריאלית", "ההרוגים שלנו" ו"ההרוגים שלהם", ויכוח היסטורי, שואה, ענישה קולקטיבית.

בשידור החי שולבו גם כתבות שהוכנו מראש לאיזור הקונפליקט, קטעים מהאינתיפאדה, מתנחלים, יהודים מול פלשתינאים. כתבת הסיום שימשה מסגרת לאמירה כולה: בית אחד ברמלה, שבחצרו עץ לימון. עד 1948 גרה בו משפחה ערבית, שטיפחה את העץ, וגידלה את בשיר, בנה הבכור. ב־1948 נטשה, ואת ביתם תפסה משפחה יהודית, והילדה דליה טיפחה את העץ. יום אחד הופיע בשיר בביתה של דליה, השניים התידדו. עד כדי כך, שדליה היתה מוכנה להחזיר לו את ביתו.

התכנית לא יצאה אל הפועל. וזמן קצר אחר כך נעצר בשיר בעוון פעילות חבלנית, וגורש מהארץ. דליה כתבה לו מכתב גלוי שהוקרא בשידור.

מאז, סיכם קופל, אין עץ הלימון מניב עוד פירות רבים. אולי השידור הזה יניב פירות. התוצאה הראשונה היתה שביעות רצונם של חברי שני המשאלים להשמיע את עמדתם. עיתונאים פלשתיניים וכתבים זרים סיכמו כמו בתחרות איגרוף. הישראלים ניצחו בשני סיבובים; הפלשתינאים בשניים; באחד היה שוויון.

במשך שלוש שעות רצופות הדגים אתמול טד קופל מה הפך אותו לאחד המראיינים החשובים ביותר בארה"ב, ואת תוכניתו "נייטליין" לאחת הפופולריות ביותר. תוך שהוא מדלג אל משני עבריה של הגדר הנבוכה שדרשו הפלשתינאים להציב בינם לבין הישראלים, ניווט את הדיון הארוך ברגישות, בהקפדה על איזון ובכישרון נדיר להיעלם, כביכול, כשצריך, ולהחזיר את הזירה למרואייניו. בסופו של המשדר, בין עשרות אמריקאים שעמדו לקבל ממנו אוטוגרף, העניק ראיון קצר ל"הארץ".

מה דעתך, שלך, על התכנית?

לאור החששות שלנו, זו היתה הצלחה אדירה. מהשמועות שהגיעו אלינו היה חשש ל"פיצוץ" התכנית, לפגיעה בשידור, ואף ברצח מזה.

היה קשה לזמן את המשאל הפלשתיני?

"קושי עצום. ממש־ביום של־לפני למחרת, משאל א' התחלף במשאל ב', אחר כך במשאל ג', עם תלופות לאין ספור. בסופו של דבר, הבירוד הסופי הוא שילוב של כל הב"ל. מספר הפלשתינאים שהגיעו לאולם כאורחים קטן בהרבה מזה שהוזמנו.

עם כל הלחצים שהופעלו עליהם, אני אסיר תודה לכל אלה שכן באו. הם ללא ספק גילוי של אומץ לב מצדם.

מבחינתך, התוכנית יצאה כמו שהתכוונת?

באתי לכאן עם תקוות, לא עם כוונות. היו בה רגעים דרמטיים, אך בסך הכל אף אחד לא חרג מגבולות הרטוריקה הקבועה. זה מאכזב, רק מן הבחינה שתמיד יש למראיין תקוה למשהו יוצא דופן. לא מאכזב, מבחינת הציפיות הריאליסטיות. זה אינני הדי מאמין דיפלומטי, ואני פועל כעיתונאי, לא כדיפלומט.

הגם כאן הדברים כמתבקש. הדיון ומבואיק פורסם להשתתף בתוכנית.

לפני זמן מה הם עוד היו נוכבים. מה שאירע כאן ב־10 הימים האחרונים, עם רצח אבו־ג'יהאד וביקור ערפאת בסוריה, שינה את המשוואה באחד.

■■■ TowerAir
רק המחיר לא בשמים!

ליוצאים לארה"ב עד ה – 16.6:
תל־אביב ניו־יורק
ניו־יורק תל־אביב
Non Stop
$819 בלבד!

מחירים מיוחדים ל"גיל הזהב".
לצעירים ולסטודנטים.
מח' תיירות משופרת ב־$100 בלבד לכל כיוון.
מח' הסיפון העליון ב־$200 בלבד לכל כיוון.

שרות טרום טיסה
בתל־אביב ובירושלים

חדש!
ביטוח רפואי ל־30 יום
ב־$15 בלבד!

פרטים אצל כל סוכני הנסיעות.

צה"ל לוחץ לביטול פרוייקט אב טיפוס 3 של מטוס הלביא

בקרוב ייערך דיון בלשכת שר הביטחון בנושא עתיד הפרוייקט

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

בקרוב ייערך דיון בלשכת שר הביטחון באשר לעתידו של אב־הטיפוס מספר 3 של מטוס הלביא, המיוצר בתעשייה האווירית. הצורך בקיום הדיון נובע מהלחץ הכבד שמפעיל צה"ל לביטול הפרוייקט והפניית הכספים המוקצים לאב־הטיפוס של הלביא לצרכים אחרים של צה"ל.

מפקד חיל האוויר, האלוף אביהו בן־נון, הבהיר כבר בעבר כי לחיל האוויר ולצה"ל אפשרות להפנות לתעשייה האווירית עבודות בהיקף הכספי המוקצה ללביא, בתנאי שיופסקו העבודות על אב־הטיפוס המכונה ב־3.

באחרונה שיגר האלוף בן־נון מכתב לרמטכ"ל, ובו הוא מבקש לקיים דיון לקידום את הנושא. גם הרמטכ"ל, דן שומרון, הביע לא פעם את הדעה הנחרצת כי יש להפסיק את השקעת המשאבים מתקציב הביטחון לייצור של הב־3.

עלות ייצורו של הב־3 מוערכת בכ־90 מיליוני דולר, שיוקצו לתעשייה האווירית במשך שלוש שנים. השנה מוקצים לצורך הפרוייקט 25 מיליון דולר.

הלחץ שמפעיל חיל האוויר לביטול העבודות מעיב על יחסי העבודה בין עובדי התע"א לבין נציגי חיל האוויר הנמצאים בקשרים שוטפים עם התע"א.

שר הביטחון יצחק רבין, האמור להכריע בנושא, עדיין לא גיבש סופית את עמדתו. נראה כי הוא מתקשה לקבל את עמדת צה"ל, משום שלהמשך בניית אב־הטיפוס יש השלכות על עסקות של התעשייה האווירית עם מדינות זרות. החשש הוא שאם יבוטל הב־3 יבטלו מדינות שונות את ההתקשרות עם התע"א, המבוססת על ההתקדמות הטכנולוגית המוצגת בתפישה של אב־הטיפוס האוויוני של הלביא.

בתע"א טוענים כי גם לאחר פיטורי 3,300 העובדים, בעקבות ביטול הלביא, עדיין צפויים פיטורים של 400־500 עובדים נוספים. על־פי אותה טענה, אם יבוטל הב־3 יהיה צורך לפטר מאות עובדים נוספים, משום שהעבודות שיימסרו לתע"א במקום פרוייקט זה אינן מגובשות ויחלוף זמן ניכר בטרם תהיה קיימת תוכנית מבצעית שתאפשר העברה מסודרת של עבודות לתע"א.

ערכה את העמוד: עדה אורשיו

נצחון לימין ב"בחירות" בבי"ס אורט כפר סבא

(ע). ניצחון ניכר למפלגות הימין, בעיקר לתנועת התחיה, הושג בבחירות ניסיוניות, שהתקיימו אתמול בבית הספר "אורט" בכפר סבא.

לפני הטלת הפתקים לקלפיות, נערך עימות פומבי חריף בהשתתפות נציגי כמה מפלגות, תוך אווירה סוערת ש"הביקה" גם את אלפי תלמידי בית הספר. בעימות השתתפו ח"כ רן כהן (רצ), מזכיר מפ"ם אלי בן גל, ח"כ גאולה כהן (התחיה), ח"כ עוזי לנדאו (הליכוד) וראש עיריית גבעתיים יצחק ירון (מערך).

ח"כ גאולה כהן תקפה בחריפות את מפלגת ה... ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, ולא חסכה לשונה גם כלפי נציגי רצ ומפ"ם.

קבלת מודעות
מודעות לוח ומשפחתיות
מ־8.00 עד 20.00

אתמול בהלוויה: סגן אלוף שמואל אריב ז"ל (צילום: מוטי לוי "הרשות")

אלוף פיקוד הדרום הספיד את סגן אלוף שמואל אריב ז"ל

"נפלת חגור בנשק ויורה, דוגמא לסובבך, צר לי עליך אחי ורעי"

אלפים ליוו למנוחות את הגשש רמזי זוהש, שנפל יחד עם אריב בקרב עם אנשי ארגונו של חוואתמה בהר דב

מאת סופרת "הארץ" וסוכנות עתים

"בני בני, אמרת להסתער ונפלת. עכשיו אני פונה לחיילי גבעתי: אל יירך לבבכם, תמיד קדימה, כמו שאמר שלי, גיבור ישראל, אמר לכם. בני בני, מי יתן מותי תחתיך", כך הספיד אתמול יוסף אריב, אביו של סגן־אלוף שמואל אריב, שנהרג בהיתקלות עם אנשי הארגון של חוואתמה שלשום בהר דב.

אתמול בשעות הצהריים הגיעו מאות רבים ליד קברו הטרי של שמואל אריב ז"ל. אחד האחים מבני המשפחה, אלוף משנה, אחז בזרועות השכולה והאלמנה הטריה שמיררה בבכי.

אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, שהעניק לפני שבוע את דרגת סגן האלוף לאריב ז"ל, נשא דברים לזכרו והזכיר את הפעולות הרבות שבהן השתתף. "נפלת, כשחוליות להגיע לגבול הנשק, הובלת בסריקות, הסתערת, ונפלת ותפיקוד וניהלת את החוליה. נפלת כשאתה חגור בנשק ויורה, שימשת דוגמה לסובבים אותך. צר לי עליך אחי ורעי, לוחם. המפקד של גבעתי מאמין בדרכו, משכיל וצמא ידע, מפקד רחב אופקים שהצטיין בביצוע משימות ויחד עם זאת רגישות אנושית גבוהה".

חברת קיבוץ דן שבמפון נשאה אף היא דברים בהלוויה. "נשמנו לרווחה כשהתקיימה החתונה, לא ידענו שהשמחה תהיה מהולה בכאב כה גדול. נכון, החיים חזרו למסלולם. אלה כוחם של החיים המתגלים בכאב", אמרה בשם תושבי האזור.

לאחר הטקס נותרו חבריו לנשק לעמוד ולצפות בזרים הרבים שהונחו על גבי הקבר הטרי בחלקה הצבאית בבית העלמין במגדיאל, שבו מתגוררים הוריו של אריב ז"ל, ושבמקום זה בילה את שנות ילדותו.

כמה דקות לפני תום טקס ההלוויה נחת מסוק תובלה של צה"ל בסמוך לבית הקברות וממנו הגיעו במהירות רבה חייליו של שמואל אריב, שהשתתפו עמו בהתקפה בה מצא את מותו. כשהם חבושים קסדות פרצו במהירות מהמסוק ורצו לאורך השביל, כדי להגיע לקברו, שם פרצו בבכי. מפקדים וחיילים בצה"ל, הבריזו לשכנה ולצבא, עמדו שם שעות ובכו.

חברת קיבוץ דן אמרה בטקס ההלוויה, כי חברי הקיבוץ נשמו לרווחה, כאשר נודע להם שאנשי החוליה נהרגו. אך שמחתם היתה מהולה בכאב עמוק, כאשר שמעו שמפקדו שבא כמותו בשנה האחרונה, בעת שפיקד בגבול הצפון, מצא מותו בקרב.

...אלפים בהלוויה...

(ע). אלפים ליוו אתמול למנוחת עולמים את הגשש סמל רמזי זוהש (27), שנפל שלשום בקרב במורדות הר דב.

אחרי ארונו הלכו בני משפחתו, שרבים מהם משרתים בכוחות הביטחון, חבריו לנשק מחטיבת "גבעתי", בני יערה, בדואים ותושבי מושבים וקיבוצים מהאזור.

לפני טקס ההלוויה, שנערך בבית העלמין המוסלמי הקטן, הובא הארון לאוהל מיוחד, שהוקם אל מול בית אמו האלמנה שאיבדה את בעלה לפני 12 שנים ולא מכבר את בתה ממחלת הסרטן.

בתוך האוהל נפתח הארון כדי שבני המשפחה, קרובים וידידים, יוכלו להיפרד ממנו. לאחר שנפרדו ממנו בני משפחתו, הועלה הארון על קומנדקר צבאי והוסע לחלקת הקבר שבבית העלמין.

לאחר תפילה מפי איש דת מוסלמי, אמר לזכרו דברים האלוף מתן וילנאי בשם צה"ל: "צה"ל ומדינת ישראל מביאים למנוחת עולמים את הלוחם רמזי זוהש. לא הכרתי את רמזי אישית, אולם אני מכיר את הגבורה הזו של בדואים המשרתים בצה"ל, את חשיבותם ואת תרומתם, בהם "מבצעים את שירותם. רמזי היה אחד מהם ובכה להם נפל בקרב עם המחבלים".

תפריטים מעולים עושים כנסים מוצלחים!
בויסראי יודעים זאת:
"תפריטים הכנסים"
"תפריטים אנטרכות"
ואחרים.
ויסראי
ארועים עסקיים
עד לפרט האחרון
המרכז החדש
רחוב האירידים נס ציונה
טלפון: 08-402020

17 צעירים מהשטחים עותרים לבג"ץ נגד העברתם לקציעות

עו"ד לנגר: התנאים ב"אנצאר 3" קשים, היחס ברוטאלי וההיגיינה ירודה

(ע). 14 צעירים ערבים מהגדה המערבית ורצועת עזה הכלואים במתקן הכליאה הצבאי בקציעות עתרו אתמול לבית הדין הגבוה לצדק בדרישה להחזירם מיד לכלא הצבאי בתחומי השטחים המוחזקים. שלושה צעירים אחרים, הכלואים עדיין בכלא בשומרון, מבקשים מבג"ץ שימנע את העברתם לקציעות. השלושה, מבקשים גם שבג"ץ יוציא צו ביניים, שיאסור את העברתם לקציעות עד לתום הדיונים בעתירה.

העצירים, המיוצגים על־ידי עורכי הדין פליציה לנגר, עבד עסלי, מוחמד נעמנה, לאה צמל ואחרים, מציינים בעתירותם כי הם נעצרו במעצר מינהלי. לנגר טוענת בעתירה שאין סמכות למפקדים הצבאיים בשטחים להעביר את העצורים המינהליים למתקן כליאה מחוץ לשטח הכבוש, משום שכמוהו של צו המעצר המינהלי שהוצא נגדם כמדובר על כליאתם במתקן כליאה באזור הנתון לפיקודו של מפקד צבאי, וכלא קציעות המצוי בנגב אינו נמצא באזור כזה.

עוד נטען בעתירה כי סעיפי אמנת ז'נווה הרביעית אוסרים את העברתם של תושבי השטחים לשטח המדינה הכובשת, כפי שנעשה בעצורי קציעות, פעולה השוללת מהם את הגנתה של אמנת ז'נווה.

לנגר מפרטת בעתירה את תנאי המעצר של הכלואים בקציעות, מתקן הכליאה שכונה גם לכינוי "אנצאר 3". היא טוענת שבמתקן הכליאה המדברי שוהים אלפי עצורים בתנאים קשים מנשוא. הם סובלים מיחס ברוטאלי של שומרים ומתנאי היגיינה ירודים. בשל מחסור במים ומיחסור רפואי לקוי, בין העצורים התפתחו מחלות מעיים, עור ודרכי הנשימה, טענה לנגר.

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למדעי החברה – החוג לכלכלה
קרן רובינשטיין לחקר המדיניות הכלכלית והחברתית

היום:
מינחה בכלכלית

רב־שיח:
למי דרוש הסכם שכר?

משתתפים: חיים הברפלד – מ"מ מזכיר ההסתדרות
ויקטור מדינה – מנכ"ל משרד האוצר
דן פרופר – התאחדות התעשיינים
פרופ' אסף רזין – אוניברסיטת תל־אביב

ממנגל חשן:
ביטוח בריאות וקופות חולים
פרופ' אפרים צדקה – אוניברסיטת תל־אביב

אתה והמנגנון:
סחבת ממשלתית
גד ליאור – "ידיעות אחרונות"

גלגל הבורסה:
האם הריבית גבוהה מדי?
מנחי המינחה: ד"ר יצחק אורון – אוניברסיטת תל־אביב,
נחמיה שטרסלר – "הארץ"

המינחה תתקיים היום, יום חמישי, י"א אייר תשמ"ח, 28.4.88,
בשעה 12.00 באולם אפטר (אולם 1), בניין נפתלי, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב
– הציבור מוזמן –

דו"ח משטרתי סודי מאשתקד מצביע על ליקויים בתפקוד המשטרה להגיב על פיגועים

סגן המפכ"ל: הוחל בהפקת הלקחים בעקבות הפיגוע באוטובוס בדרום

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

בעוד המשטרה טוענת כי הפיקה את הלקחים הנדרשים מה"תקלות", כביכול, בתפקוד השוטרים בשלבים הראשונים של פיגוע האוטובוס בדרום הארץ, מתברר כי רוב הליקויים, שאפיינו את תפקוד המשטרה באירוע זה נחשפו כבר בדו"ח פנימי סודי שסיכם תרגיל רחב־ממדים שנערך בשנה שעברה, בהשתתפות יחידות משטרה רבות באזורים שונים בארץ.

שם הקוד של התרגיל היה "אורלוך". הוא היה אחד מהגדולים מסוגו שנערכו אי־פעם ונועד, לדברי המשטרה, "לעמוד על יכולתה להתמודד עם פיגועים הכוללים עירוניים ומשכים. בהם פיגוע מיקוח וחטיפת בני ערובה בידי מחבלים חמושים".

פרטים על הדו"ח הסודי בעניין "אורלוך" הגיעו לסופר "הארץ". להלן אחדים מהממצאים העיקריים, כפי שהם מנוסחים מהדו"ח:

"הפעלת רשת המחסומים לא מנעה את מעבר הרכב הנגנב... הפעלת מחסומים באירועי פח"ע (פיגוע חבלני עוין) מחייבת עדכון שוטף של תנועת הרכב החשוד ומתן הנחיה מתאימה לשוטרי המחסום כיצד להתנהג באפשרות של מגע עם מחבלים".

"השוטרים המוצבים במחסומים לא תודרכו לפעול נגד מחבלים העלולים לפגוע בהם... באירועי פח"ע רצוי לראות לחימוש השוטרים בנשק הולם את סוג האירוע ולא להתמקד באקדח אישי".

"יש להנחות ולתדרך את השוטרים כיצד לבצע משימתם במחסומי פח"ע... יש לתדרך שוטרים המוצבים במחסומים בדבר משימתם המוגדרות והמידע הקיים בנושא בו הם פועלים. תיתכן פתיחה באש לעברם, ועל כן יש להיערך בהתאם ולפעול בקפידה ובזהירות".

"למרות מערך המחסומים שנפרס, הרכב החטוף עבר והמשיך... העברת מידע בין מרחבים היתה לקויה ולכן עיזותה המציאות ביחס לנתונים שהתפתחו בשטח".

תרגיל "אורלוך" חשף בין השאר – לפי הדו"ח – "חוסר תיאום בין כוחות, "חריקות" בהזרמת מידע בין יחידות, תיאום מרכזי ושליטה לקויים ופעולה לא נכונה של כוחות ושל בודדים בשטח, לרבות במוך סמכי משטרה האמורים לעצור מכונית חשודה המוסעת עם מחבלים חמושים בתוכה בכבישי הארץ".

סגן מפכ"ל המשטרה, ניצב גבי עמית, אמר אתמול כי המשטרה כבר החלה בהפקת "הלקחים הנדרשים בעקבות חטיפת האוטובוס בדרום הארץ". בין השאר נבדקה כל התחמושת שברשות המשטרה ונמצא כי היא מתאימה לשימוש על־פי התקן של צה"ל. הבדיקה נערכה לאחר שהתברר שהיה מעצור בתת־מקלע "עוזי" שהיה בידי אחד משלושת השוטרים במחסום בדרום, שבו ניסו לעצור את מכונית ה"רנו" שבה נסעו החוטפים. המעצור נגרם כנראה בגלל כדור עקום, וה"עוזי" לא ירה. ברגע הקריטי, כאשר מכונית החוטפים חלפה על פני המחסום.

ניצב עמית, ששוחח עם כתבי משטרה בתל אביב בפגישת פרידה עם סיום תפקידו כמפקד מחוז תל אביב, אמר עוד כי המשטרה החליטה לצייד בנשק ארוך־טווח, בשלב זה ברובה "קרבין", את ניידות המשטרה, וכן לאמן ולתדרך יותר את השוטרים כיצד לירות ולפעול באירועים ביטחוניים. אלה, לדבריו, הוו אחדים מלקחי האירוע בפיגוע האוטובוס בדרום.

בכך אישר ניצב עמית פרסום בנושא זה שהיה ב"הארץ" לפני כשבועיים. הוא הדגיש כי מחסומי המשטרה בכבישים אינם מיועדים להיות מחסומים קשיחים הסוגרים כבישים, אלא רק לצורך פיקוח ושליטה. "רק כאשר יש ידיעה ברורה על מחבלים ברכב, אמור מחסום משטרתי למנוע תנועה בכביש בכל מחיר", אמר.

ח"כ מרדכי וירשובסקי הודיע אתמול כי הוא דורש לקבל לידיו את דו"ח "אורלוך" ואת הדו"ח על תפקוד המשטרה בפרשת הפיגוע באוטובוס בדרום.

ח"כ בני שליטא, שהיה הראשון שתבע מיד לאחר האירוע לדון בכנסת במחדל המשטרתי, דרש אתמול משר המשטרה חיים בר־לב יתבצע במוצבי על הטענות שהועלו בו, כאשר שליטא תבע לחקור את התנהגות השוטרים ותפקודם בשלבים הראשונים של פיגוע האוטובוס בדרום.

תן להצלחה לדבר בשבילך

OPEL OMEGA

אופל אומגה

מכונית השנה של אירופה

כרטיס הביקור שלך

אופל אומגה עם המפרט המרשים
יוצרת סטנדרטים חדשים במכונית מנהלים
■ מבנה אווירודינמי עם מקדם גרר 0.28
הנמוך ביותר שהושג עד כה במכוניות נוסעים
■ מנוע רב ביצועי 1.8 OHC,
115 כ"ס לבליטה + הזרקת דלק אלקטרונית
■ תיבת הילוכים אוטומטית + Overdrive
■ הגה כח
■ מערכת בלמים חדישה הכולל, בלמי דיסק לכל 4 הגלגלים
■ נעילת דלתות מרכזית, כולל לתא הבטען ומכסה הדלק
■ צמיגים רחבים 185/70 R 14
■ פריסה חיצונית מתכתית בצבעים
אופל אומגה בדגמי GLS, LS וקרוון
במחיר החל מ־66,456 ש"ח

OPEL
Backed By The Worldwide Resources of General Motors
GM

ליאו גולדברג בע"מ
המניע להצלחת אופל בישראל

ביזנס. נשים. שותפים.

היום אתה חייב להיות ערוך.
האם אתה מוגן?

• חקירות מסחריות
• חקירות כלכליות
• חקירות נזיקין
• חקירות פליליות
• חקירות אישות (גירושין)

לשם חקירות
ת"א, אחד העם 93, 03-292871

هكذا من الأصل

صورة عن الاصل

הצגת "החקירה" בקאמרי בוטלה בגלל איסור משרד העבודה לשתף ילד בהפקה

האיסור – בגלל המלים "מזדיינת" ו"חרא" הנאמרות במערכון של הארולד פינטר "אחת לדרך" • "הוועדה מצאה לנכון שבגלל הימצאות מלים כאלה לא ישתתף הילד בהצגה"

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

ההצגה הראשונה של ערב מערכונים "החקירה" בתיאטרון הקאמרי לא התקיימה אתמול, כיוון שברגע האחרון אסר משרד העבודה לשתף ילד בהצגה, כנדרש מהטקסט.

"החקירה" הוא ערב מחזות קצרים על יחסים בין חוקרים לנחקרים, מענים ומענים. "חוד קפיצים" ו"כל המן שבעולם לקטוף שופים", מאת דניאלה כרמי ו"אחת לדרך" מאת הארולד פינטר. הבמאית היא נולה צ'לטון.

הוועדה המייעצת למפקח הראשי של משרד העבודה בעניין העסקת נוער מצאה, שבמערכון של פינטר "אחת לדרך" יש "מלים שלא הולם לומר אותן בפני ילדים". בין היתר נאמר שם על ידי אחד השחקנים "היא מזדיינת", או על הילד אומרים שהוא היה חרא קטן". הוועדה מצאה לנכון, שבגלל הימצאות מלים כאלה, לא ישתתף ילד בהצגה".

התיאטרון שיגר מברק תמיהה לשר העבודה הדוחה על החלטת הוועדה. המועצה לביקורת סרטים ומחזות אישרה את המערכונים להצגה, ללא כל הגבלת גיל.

הוועדה המייעצת למפקח על העבודה פועלת מכוח חוק עבודת נוער תשי"ג, ותקנות לעניין העסקת נוער בהופעה ציבורית תשכ"ח. ועדה ובה נציגי משרד החינוך ומשרד הפנים, נציגי מרכז השלטון המקומי ומשרד העבודה, אמורה לחוות את דעתה על הופעה ציבורית להשתתפות נערים, הן מבחינת תכנית ההופעה, תכניה ותפקידי הנערים בה. על פי התקנה היא אינה יכולה להמליץ על שיתוף נערים בהצגה, אלא אם הגיעה למסקנה שהדבר לא יפריע להתפתחות המוסרית או החינוכית שלהם, ושאין בהצגה משום סיכון לבריאותם.

בדיון על המערכון "החקירה" השתתפו יעקב מרקוביץ' ממשרד הפנים (שהוא גם ממלא מקום יו"ר המועצה לביקורת סרטים ומחזות), אריה שבל ממשרד החינוך והגב' חיה חוגי מהשירות לפיקוח על העסקת ילדים.

המלים, שעוררו את התנגדות הוועדה, אינן כלולות בתמונה הקצרה האחת, בה משתתף הילד עצמו.

מנכ"ל התיאטרון הקאמרי, עודד פלדמן, הביע תמיהה על כך שהוועדה לא באה בדברים עם התיאטרון לפני שהחליטה לאסור את השתתפות הילד. הוא אמר גם, כי המועצה לביקורת סרטים ומחזות אישרה את המחזה ללא הגבלת גיל, ולכן ילדים יוכלו לצפות בהצגה, כולל בתמונות ובהתבטאויות הבעייתיות, שבהן לא מופיע ילד.

להלן הטקסט של התמונה, בה מופיע הילד, במערכון של הארולד פינטר. התרגום הוא של אברהם עוז:

חוקר: מה שמך?
ילד: ניקי.
חוקר: באמת. מהר. אתה אוהב קאובוים ואינדיאנים?
ילד: כן, קצת.
חוקר: מה אתה באמת אוהב?
ילד: אני אוהב אווירונים
חוקר: אווירונים ממש או צעצועים של אווירונים.
ילד: אווירונים ממש וגם צעצועים ממש.
חוקר: ככה. למה אתה אוהב אווירונים.
ילד: כי הם נוסעים מהר. באוויר האווירונים ממש.
חוקר: והצעצועים?
ילד: אני עושה כאילו הם נוסעים מהר כמו אווירונים ממש.
חוקר: אתה אוהב את אמא ואבא שלך? אתה אוהב את אמא ואבא שלך?
ילד: כן.
חוקר: למה? למה אתה חושב שזו שאלה קשה?
ילד: איפה אמא?
חוקר: אתה לא אוהב את אמא ואבא שלך?
ילד: כן, אני אוהב אותם.
חוקר: למה. אתה רוצה להיות חייל כשתהיה גדול.
ילד: לא איכפת לי.
חוקר: לא? יפה. אתה אוהב חיילים. יפה. אבל אתה ירקת על החיילים שלי ובעטת בהם, אתה תקפת אותם.
ילד: הם היו חיילים שלך?
חוקר: הם החיילים של המולדת שלך.
ילד: אני לא אהבתי את החיילים ההם.
חוקר: גם הם לא אוהבים אותך, חמוד.

המערכון של פינטר מסתיים בחילופי הדברים הבאים:

חוקר (לאב): אתה יכול ללכת.
אבא: ומה עם הילד שלי?
חוקר: תשכח ממנו, הוא היה חרא קטן.

ניצב גבי אמיר (מימין), סגן מפכ"ל המשטרה, שעוזב לאחרונה את הפיקוד על מרחב תל־אביב, וניצב יגאל מרקוס, מפקד מחוז תל־אביב. (תצלום: עודי קרן)

ניצב מרקוס: לשחרר המשטרה מייצוג התביעה בבימ"ש השלום

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

ניצב יגאל מרקוס, מי שהיה עד לאחרונה ראש אגף החקירות במשטרה ובימים אלה נכנס לתפקידו כמפקד מחוז תל אביב, גורס כי יש לשחרר את המשטרה מעול ייצוג התביעה בבית משפט השלום, כאשר מדובר בעבירות תנועה ובעבירות קלות אחרות.

לדעת מרקוס, קיים ניגוד אינטרסים בכך ששוטר המשרת את האזרח הוא גם זה המשמש כתובע נגדו בבית המשפט, טוען בפני השופט לענשו ולמעשה אמור להשחיר את פני האזרח. ניצב מרקוס דיבר אתמול במפגש עם ועד מחוז תל אביב של לשכת עורכי הדין, עם כניסתו לתפקיד במחוז תל אביב.

לפי ההערכה כ־40% מכלל התיקים הנדונים כיום בבתי משפט השלום הם תיקים של עבירות תנועה ועבירות קלות, שבהן אנשי המשטרה הם התובעים בשם המדינה כנגד האזרחים.

"אם היו לוקחים מהמשטרה את עניין התביעה בבתי משפט השלום, הדבר היה משחרר אותנו מבעיות רבות", אמר ניצב מרקוס. הוא בירך על שיתוף הפעולה בין לשכת עורכי הדין בתל אביב לבין המשטרה, והביע תקווה לקבל תמיכה מוסרית לפעילותה של המשטרה, במיוחד לנוכח "התגייסות התקשורתיות" כדבריו, סביב הפרשה המכונה "המחדל של המשטרה באירוע הביטחוני".

עמיר נפרד מהמחוז

(ע). כ־300 שוטרים חסרים לתקן של משטרת מחוז תל־אביב. המחסור בכוח אדם מתבטא בעיקר בסיורים ובחקירות והוא מקשה מאד על העבודה, כך אמר אתמול ניצב גבי עמיר, במסיבת עיתונאים בתל אביב, לרגל סיום תפקידו כמפקד מחוז תל אביב.

רן כהן: גם על שוטרים במדי עבודה יש לענוד תגי זיהוי

אי אפשר להתלונן נגד שוטרים במדי עבודה, אם אינם מוכנים להזדהות

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

ח"כ רן כהן (רצ), פנה לשר המשטרה, חיים בר לב, בדרישה שיורה לשוטרים ולשוטרי משמר הגבול, הנוטלים חלק בפעולות בין אזרחים, לענוד תג זיהוי גם על מדי העבודה שלהם.

ח"כ כהן מציין, כי כוחות המשטרה הפועלים בקרב אזרחים נוהגים ללבוש בגדי עבודה וקסדות, וכאשר אינם מגלים רצון טוב להזדהות אין באפשרותו של האזרח להזהותם כדי להתלונן נגדם.

כהן מודה, כי קיים אמנם קושי טכני בענידת תג זיהוי על בגדי העבודה, אולם על המשטרה שקבעה במקור את נוהל הזיהוי למצוא פתרון לעניין כדי לתקן את המעוות.

עמוס לוריא הודח מתפקידו כמנכ"ל מגן דוד אדום

כיהן בתפקידו מאז נובמבר 1986 ועתה החליטו לא להאריך את ההסכם איתו

מאת עדנה אירידור סופרת "הארץ"

הוועד המנהל של מגן דוד אדום לא אישר אמש את המשך העסקתו של המנכ"ל עמוס לוריא, המכהן בתפקיד זה מאז נובמבר 1986.

לוריא התקבל כמנכ"ל באחרונה לתקופת ניסיון של שנה ובנובמבר 1987 האריך הסכם העסקתו למשך שלושה חודשים. עתה החליטה הנהלת מד"א שלא להאריך את הסכם העבודה איתו והוא יפרוש בעוד שלושה חודשים.

כאשר נכנס לוריא לתפקיד כמנכ"ל מד"א קיבל על עצמו להביא את הארגון השרוי במצב כספי קשה, מאחר שבשנה האחרונה לא שופר המצב. ואף הוכנה בשנה תוכנית הבראה לפי דרישת האוצר. הוחלט על שינוי המבנה הארגוני של המוסד בשלב ראשון יפרוש המנכ"ל.

2000 דונם מרעה וחורש טבעי נשרפו בגלל רשלנות של צה"ל

(עש"ת). אלפיים דונם שטחי מרעה וחורש טבעי נשרפו אתמול באזור גימזו־שעלבים, במרכז הארץ. יערני הקק"ל, בשיתוף חיילי משמר הגבול, עסקו שעות בכיבוי השריפה. מתחקיר ראשון עולה כי השריפה פרצה כתוצאה מאי־זהירות בשטח־אש של צה"ל.

בימים אלה פנתה הנהלת הקק"ל לגורמים במטכ"ל, וביקשה לפתוח במסע הסברה נרחב בקרב היחידות המתאמנות בשטחים הפתוחים, עקב העשב הגבוה שהצמיחה כמות הגשמים הגדולה שירדה השנה – העשוי לגרום לשריפות.

ארקיע תפעיל טיסות מיוחדות בקו תל אביב־אילת ובחזרה

הטיסה תצא ב־8 בבוקר משדה דב ותחזור, באותו יום, ב־5 מאילת

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

חברת ארקיע תפעיל החל מהשבוע הבא טיסות מיוחדות בקו תל אביב־אילת ובחזרה, שיהיו מיועדות בעיקר לאנשי עסקים. עלות הטיסות תהיה יקרה ב־15% ממחירי כרטיסי הטיסה הרגילים היום.

הטיסה היומית תצא בשעה 8 בבוקר משדה התעופה דב בת"א ותצא בחזרה באותו יום ב־5 אחה"צ מאילת. בטיסת הבוקר יקבלו הנוסעים ארוחת בוקר, שתיה חמה ועיתונים ובערב הם יתכבדו בפירות, עוגות, יין ועיתונים.

הטיסות המיוחדות תופעלנה לתקופת ניסיון של חצי שנה והן זכו לאישור מינהל התעופה האזרחית במשרד התחבורה.

לרגל תחילת הטיסות, תעניק "ארקיע" לאלף הנוסעים הראשונים כרטיסי "ויינרס" מקבלים ללא תשלום אשר יאפשר לבעליהם להינות בנוסף על ההטבות הרגילות, גם בטיסה אחת נוספת כחינם, על כל עשר טיסות.

מחירו של כרטיס טיסה רגיל לאילת הוא כיום 96 שקלים לכיוון אחד והתוספת לטיסה המיוחדת תהיה 14 שקלים לכל כיוון.

הסכם של "אל על" עם 5 חברות תעופה על מחירים בתוך ארה"ב

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

חברת "אל על" הגיעה להסכם חדש עם חמש חברות תעופה אמריקאיות, על מחירים זהירים לנוסעיה בטיסות המשך פנים ארציות בארה"ב.

ההסכם החדש הושג עם חברות התעופה "דלתא", "נורתווסט", "יונייטד", "אמריקן ווסט", "פידמונט איירווייז". כן הגיעה חברת התעופה מישראל להסכם עם חברת התעופה "דלתא" על כרטיס טיסה במחיר של 549 דולר, שיאפשר טיסות פנים ארציות בארה"ב, לכל היעדים אליהם מגיעה החברה האמריקאית ביבשת, למשך תקופה של 30 יום.

משה בן צור, סגן מנהל "דבר" בחיפה נרצח בביתו בנסיבות שטרם הוברר

הגרוש בן ה־46 התגלה בביתו על ידי הבן כשהוא ללא רוח חיים ועל גופו דקירות וסימני אלימות • בעבר היה בעל משרד לאיתור כתובות וגביית חובות

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה ובקריות הצפוניות

משה בן צור (46), סגן מנהל סניף "דבר" בחיפה, נרצח אור ליום אתמול בנסיבות שטרם הוברר.

המנוח, שהתגורר בגפו ברחוב התיכון שבמרכז נווה־שאנן בחיפה, לאחר שהתגרש לפני כשנתיים, נמצא על־ידי בנו בן ה־21, ללא רוח חיים, בביתו. הבן, שהגיע בבוקר, כמינהגו, להסיע את אביו למקום עבודתו, מצא את הגופה. הוא הזעיק את המשטרה ומאוחר יותר לקה בהלם.

למקום האירוע הגיעו מפקד משטרת מרחב חיפה, תת ניצב יעקב חביב, ראש אגף החקירות המרחבי, סגן־ניצב משה גולדגרט, סגן־ניצב מרדכי אהבמן וראש מאגר החוקרים, רב־פקד יצחק טיילה, שפתחו בחקירת נסיבות הרצח.

מפקד משטרת מרחב חיפה מסר כי המנוח מצא את מותו כתוצאה ממעשה אלימות. על גופו נתגלו סימני אלימות קשה, ודקירות מכשיר חד. אין מוציאים מכלל אפשרות שמדובר במעשה שוד. צוות טכנאי המעבדה לזיהוי פלילי עסק זמן ארוך באיסוף ממצאים בדירה בת שני החדרים – שהיתה הפוכה, על החקירה הוטל איפול.

בן צור, דמות מוכרת בין עורכי הדין ובאי בתי המשפט, היה בעבר בעל משרד לאיתור כתובות וגביית חובות. בשלב זה אוספים חוקרי המשטרה מידע על פעילותו העיסקית. עלפי הערכת החוקרים, בוצע הרצח בידי למעלה מאדם אחד. החוקרים הצליחו לצמצם את מרחב השעות בו בוצע, כפי הנראה, הרצח, לאחר שנודע כי בשעה אחת אחר חצות, שוחח המנוח טלפונית עם בתו.

בעבר שירת בן צור בצנחנים. חזר בתשובה לפני שנים רבות, והיה, לדברי שכנים, איש ירא שמים ואוהב זולתו. ברחוב בו התגורר, נרצח לפני מספר חודשים חלפן הכספים הישיש ינקו מאירוביץ' – אולם המשטרה אינה מוצאת קשר בין שני המקרים.

גרושתו של המנוח ושני ילדיו האחרים, בני 12 ו־14 מתגוררים בדירת המשפחה בשכונת נווה־שאנן. מאז הגירושין – עקר המנוח לדירה בה מצא את מותו.

הפועלים מקבטיה נשלחו לכפר כדי להודיע שאחמד נהרג בשכונת דניה

יאסר אחמד בן 28 ואב לחמישה ילדים נקבר בעת שחפר בורות להקמתו של קיר תומך באמצעות מכשיר לחץ אויר בשכונה החיפאית

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

פועל בנין, יאסר אחמד (28), מן הכפר קבטיה שבנפת ג'נין, אב לחמישה, נהרג אתמול באתר בניה ברחוב רבין, בשכונת דניה שבחיפה.

הפועל עסק, יחד עם עובד נוסף מכפרו ופועל שלישי מן הכפר ערלוט שליד נצרת, בחפירת בורות להקמתו של קיר תומך, באמצעות מכשיר לחץ־אויר. הפועלים עבדו על מבלט תתחון לכביש, במטרה להשוות בין שני הגבהים. שניים מהם עסקו בחציבה ושניים פינו את הפסולת. כאשר התמוטט סלע גדול, ופגע כפי הנראה בראשו של הפועל שנהרג.

ההרוג, ועימו שניים מהפועלים, עבדו מטעם עפיף מחמוד עפיף מבסמת (25) ויוסף טאופיק (30) מקבטיה, כקבלני [illegible] באתר עבור [illegible] כרמל.

משטרת מרחב חיפה פתחה בחקירה, ותבדוק, בין היתר, אם הדבר ברשלנות. מפקח מטעם משרד העבודה יבדוק אף הוא את נסיבות התאונה.

קבלן הבנין, תושב דיר אל־אסד, שהה בעת בחו"ל. בעת התאונה הסתובב באתר מנהל עבודה – מודד קרקע מוסמך במקצועו.

ההודעה נמסרה למשפחת ההרוג על־ידי חבריו לעבודה, שנשלחו לכפר.

ד"ר מוריס פרידמן, רופא מרדים בבילינסון הורשע ברשלנות רפואית

במהלך ניתוח להוצאת פוליפ מהמעי ב־1977 עזב את חדר הניתוח על מנת לפגוש את אשתו מבלי שדאג למחליף ואז פסקה מכונת ההנשמה לפעול והמנותחת הפכה בשל כך לצמח

מאת נורית אמיתי

ד"ר מוריס פרידמן, לשעבר רופא מרדים בבית־חולים השרון בפתח תקוה, הורשע אתמול בבית־משפט השלום בפתח־תקוה ברשלנות רפואית, שגרמה למנותחת להפוך ל"צמח" – ול־100% נכות.

בשנת 1977 שימש ד"ר פרידמן סגן מנהל מחלקת הרדמה בבית חולים השרון. במהלך ניתוח להוצאת פוליפ מהמעי, שבוצע ב־5 בדצמבר 1977 בפציינט גיבורי, עזב את חדר הניתוח על־מנת לפגוש באשתו – שהיתה בדרכה למכון הרנטגן בבית החולים – מבלי שדאג לרופא מרדים שיחליפו. במקום נותר רופא מתמחה, לו הודיע ד"ר פרידמן על יציאתו.

לאחר שיצא הרופא המרדים מחדר הניתוח, פסקה מכונת ההנשמה לפעול. כשחזר ד"ר פרידמן לחדר הניתוח, החל במתן הנשמה ידנית. המנותחת סבלה, בעיקבות המקרה, מנזק בלתי־הפיך במוחה, ונותרה נכה בשיעור של 100%.

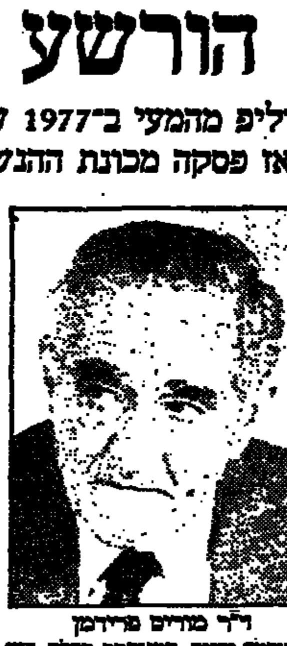

ד"ר מוריס פרידמן

בהכרעת הדין קבעה השופטת שרה פריש, בפניה התנהל התיק מאז 1984, כי קיים איסור מוחלט לעזוב חדר ניתוח מבלי לוודא קיום פיקוח צמוד על החולה.

בהערות שצרפה השופטת להכרעת הדין, נאמר כי לעיתים דומה ששיגרת העבודה מובילה לקהות־חושים ונטילת סיכונים – מתוך הנוה, ואולי אמונה, שלא יקרו תקלות בלתי צפויות. "כך שמעתי שנטישת חדר ניתוח על־ידי מרדימים לפרקי־זמן קצרים, בלי שיוחלפו על־ידי ממלא־מקום, הינה בבחינת תופעה כמעט יומיומית, ואף כאן – למעט התקלה במכונה, לא הופרע מהלך הניתוח, וסביר להניח שאלמלא אותה תקלה היה ד"ר פרידמן חוזר למקומו לאחר המפגש עם אשתו ועולם כמנהגו היה נוהג, מבלי שהיינו שומעים על האירוע", ציינה השופטת.

לגבי מנהל מחלקת ההרדמה בבית החולים, ד"ר חיים לידסקי, אמרה השופטת כי כי חלקו במסכת האירועים שהובילה לתבואה הטרגית אינו מבוטל. "ד"ר לידסקי, כמנהל מחלקת ההרדמה, ידע היטב את כללי העבודה – לרבות האיסור המוחלט לצאת את חדר הניתוח במהלך ביצועו... ראוי היה שמהעדר רופא מרדים נוסף, יחליף הוא את חברו המוכר, או שיתנצל בפני גב' פרידמן ולא יפריע לבעלה בעבודתו".

השופטת פריש הסתייגה מעדויות ההגנה ומעדויות תומכות של רד פאים, חבריו של ד"ר פרידמן, בקבעה כי בלטה בהן מגמה חד־משמעית לסייע לפרידמן להיחלץ.

גזר הדין ינתן בעוד עשרה ימים. התביעה תבקש, כפי הנראה, מבית המשפט להטיל על הנאשם קנס כספי ועבודות לשירות הציבור.

משרד התיירות מציע לאוצר לפטור ישראלים השוהים בחו"ל ממס נסיעות

מאת זוהר בלומנקרנץ

משרד התיירות העביר למשרד האוצר הצעה לפטור ישראלים, השוהים בחו"ל, מחובת תשלום של מס הנסיעות, בעונת הקיץ הקרובה.

להערכת מנכ"ל משרד התיירות רפאל פרבר, יביא ביטול מס הנסיעות לתוספת של 20 עד 50 אלף מבקרים בשנה ולהגדלת הכנסות המדינה בשעור שבין 9.5 מיליון דולר ועד 20 מליון דולר בשנה.

על פי הערכת משרד התיירות, ב־1985 הגיעו לביקור בישראל כ־30 אלף ישראלים, לעומת 50 עד 80 אלף ישראלים, שהגיעו בשנים בהן לא הוטל מס נסיעות. על פי חישובי המשרד, יגיע ההפסד כביטול מס הנסיעות ל־4.5 מיליון דולר, לעומת רווח של 14 מיליון דולר שיבוא כתוצאה מהגעתם של 20 אלף ישראלים נוספים לישראל בעונת הקיץ בשנים הבאות.

ערך את העמוד: יצחק לאור

גילוי מצבה
של
נבות

יתקיים ביום ב', ט"ז באייר תשמ"ח (2.5.88)
בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין החדש – צומת מורשה

רותי, ברוך, רביד, ענגי
וליאת גיר
משפחות: ספיבק, אבנרי וניר

דחפון
שרות מודעות טלפוני של הארץ
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

במלאת 5 שנים לפטירתה של
נעמי גורן ז"ל

נעלה לקיברה בבית־העלמין בקיבוץ נחשון
ביום ג' 3.5.88 בשעה 15.30

המשפחה

למשה משעול

משתתפים באבלך על מות
אביך ז"ל

חברת טאואר אייר

ליגאל ליפקין

משתתפים בצערך העמוק במות אמך
יהודית ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה

A. F. C. SHIPPINJ LTD

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודפון
03-38 38 38

קואופרטיב דן
משתתף בצער חברו הגימלאי
יהושע בירנברג והמשפחה
על מות
האחות ז"ל

לאהוד סמסונוב

אתך באבלך במות האם
דבורה ז"ל

חבריך לצוות:
ישר, רובננקו, ישר – אדריכלים
רפי ועדנה לרמן – אדריכלים
ד.א.ל. – פתוח הנדסה אזורית
ירון – שמעוני – שחם – מהנדסים
אי.אי.טי. – הנדסה וטכנולוגיה סביבתית
בדעור ושות'

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

בת־שבע שוב ז"ל

ההלוויה תתקיים בחיפה, היום יום חמישי י"א באייר תשמ"ח
(28.4.88) בשעה 11.00 לפני הצהרים, בבית העלמין החדש כפר סמיר.
נפגשים בשער הראשי.

מתאבלים:
בתה וחתנה: רנה וצבי ולדמן
הנכדים: נילי, נאוה, דן
וכל בני המשפחה

חידושי המחר בוידאו/אודיו מקצועיים
הזמנה לתערוכה בבית אסיה ת"א 2-4 במאי 88.
ישפאר תקשורת, שמחה להזמינך
לתצוגת החידושים בוידאו/אודיו:
• DIGITAL VCR
• מערכות עריכה
• BETACAM-SP
• מצלמות אולפן/ניידות
• אינטראקטיב
• מעבדות לשוניות
• DAT
התערוכה תתקיים בבית אסיה, רח' ויצמן 4, תל־אביב, בימים שני, שלישי, ורביעי, 2-4 במאי, בין השעות 10:00-19:00
SONY PRO 88
ישפאר התקשורת

המרדימים מחדשים עיצומיהם וישביתו כל יום 4 בתי"ח

מאת עדנה אירידור סופרת "הארץ"

מתרחבים השיבושים במערכת הבריאות. הרופאים המרדימים החליטו לחדש את העיצומים ולהשבית לסירוגין, מדי יום, חדרי ניתוח בארבעה בתי חולים. היום ישבתו חדרי הניתוח בבתי החולים רמב"ם בחיפה, מאיר בכפר סבא, זיו בצפת וביקור חולים בירושלים.

ביום א' הקרוב ישבתו חדרי הניתוח בבתי החולים איכילוב בתל-אביב, פוריה בטבריה, כרמל בחיפה ושערי צדק בירושלים.

העיצומים מתחדשים לאחר שבועיים פסק זמן, שנתנו הרופאים לאוצר, כדי לסיים עמם את המו"מ על דרישותיהם לתוספת שכר ולתוספת תקנים. מאחר שלא הושגה הכרעה, כל התקדמות הוחלט על חידוש העיצומים.

ישראל קיסר על משה נסים: הוא מתנכל למערכת הבריאות

מזכ"ל ההסתדרות: לא ייתכן שלקופה המבטחת 85% מהציבור לא ייתנן חלק בתשלומי המסים שהממשלה מהציבור

מאת עדנה אירידור סופרת "הארץ"

מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, תקף אתמול את שר האוצר משה נסים, על התנכלותו למערכת הבריאות וצמצום השתתפות הממשלה בתקציב קופת-חולים.

קיסר אמר, כי לא יתכן שלקופה המבטחת 85% מהציבור לא יינתן חלק בתשלומי המיסים שהממשלה גובה מהציבור.

קיסר, שהופיע אתמול בפני חברי הוועדה העוסקת בהכנת ועידת קופת-חולים, אמר עוד, כי "קופת-חולים לא יכולה להתנהל בעסק כלכלי — לא על-פי עקרונות של היצע וביקוש, מאחר שהיא אינה מייצרת, אלא נותנת שרות. יחד עם זאת, חייבים להיות משלבים בה אלמנטים של ניהול כלכלי. כל שינוי מבני שיעשה בה לא יוכל לקום אותה אם לא יהיו לה משאבים, וחלק מהמשאבים חייבים לבוא מתקציב המדינה".

לדברי קיסר, גם המערכת הממשלתית שבבעלות המדינה מצויה במצוקה, ומשום כך לא יכול האוצר [illegible].

קיסר הוסיף, כי "האוצר מנהל דמגוגיה בדרישותיו לגביית תשלומים מהמבוטחים". דרישתו של האוצר היא לגביית 40 מליון שקלים. 50% מהסכום שייגבה יילך לתשלום הוצאות [illegible]. זה שקוף שהאוצר אינו שם את הרגש על גביית הסכום — מאחר שגביית התשלומים אינה תשובה למצוקת מערכת הבריאות בכללה. באמצעות הדרישה, יש לו כוונה להכביס עקרון חדש של גביית תשלומים מציבור המבוטחים".

קיסר שב ודרש להמשיך לגבות מס מקביל, או להעלות את המס המקביל שמשלמים המעסיקים עבור העובדים. לדבריו, עוד ב-1985 השיג את הסכמת לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים להעלות בחצי אחוז את שיעור המס המקביל. האוצר הסכים להסדר זה למשך שנה אחת בלבד, וביטל לאחר מכן את ההסדר: "תנו להסתדרות להגיע להסכם בנושא עם המעסיקים, ולא נצטרך את השתתפות הממשלה", אמר מזכיר ההסתדרות.

קיסר חזר והדגיש, כי ההסתדרות תומכת בהנהגת חוק ביטוח בריאות ממלכתי — בתנאי שתישמר עצמאות הקופות ותופש ההסתדרות ביניהן.

שר התחבורה חנך את סניף משרד הרישוי בקריית ארבע. במתכונת של מודת התשלומים המבטלם השר גם בשידור נוחות על המקלדת של מסוף המחשב שלא פעל. (צילום: אליהו הראתי)

מנחם אלון התמנה כמ"מ נשיא ביהמ"ש העליון במקום פורת

מאת גדעון אלון סופר "הארץ"

הוועדה לבחירת שופטים אישרה אתמול את מינויו של שופט בית המשפט העליון מנחם אלון, לכהונת ממלא-מקום נשיא בית המשפט העליון, במקומה של השופטת מרים בן-פורת, שפרשה לגמלאות.

כן אישרה הוועדה את מינויו של נשיא בתי-משפט השלום במחוז תל-אביב והמרכז, יצחק רביבי, לשופט בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, ואת מינויה של נוגה אוהד, לשעבר רשמת בתי-משפט השלום במחוז המרכז, לכהונת שופטת שלום בבת-ים ובמחוז תל-אביב. עוד אושר מינויו של אל"מ (מיל.) צבי גורפינקל לשופט בית-משפט השלום בכפר-סבא ובבתי-משפט אחרים במחוז תל-אביב.

בבחירות לארגון עובדי עיריית ת"א

מערך — 59%, ליכוד — 24% דתיים — 4.5% והמרכז — 4%

למערך תמיכה רחבה בקרב עובדי בתי החולים וליכוד — במחלקת התברואה

מאת חיים הנדוורקר סופר "הארץ" בתל אביב

המערך זכה אתמול ב-59% מהקולות בבחירות לארגון עובדי עיריית תל אביב והגדיל את כוחו באחוז אחד בלבד. הליכוד עלה לעומת זאת בשבעה אחוזים וקיבל בסך הכל 24 אחוזים מהקולות.

עוד הוברר אתמול, כי למערך תמיכה רחבה מקרב עובדי בתי החולים וליכוד תמיכה אצל עובדי מחלקת התברואה. עליית הליכוד מוסברת בביטולה של רשימה עדתית, שתומכיה הצטרפו אל הליכוד.

רשימת ההסתדרות עובדים לאומית ירדה בחצי אחוז ויש לה כעת שמונה אחוזים מהקולות והרשימה המשותפת לליברלים העצמאיים ושינוי השיגה ארבעה אחוזים. הדתיים ירדו באחוז אחד ויש להם 4.5 אחוזים מהקולות.

אוריאל לין נגד להט: רוצה לרוץ לעיריה מטעם הליברלים

ע"פ ההסכם בין חרות לליברלים יהיה מועמד הליכוד לראשות העיר ת"א מועמד הליברלים

חיים הנדוורקר סופר "הארץ" בתל-אביב

ח"כ אוריאל לין הודיע אתמול רשמית, כי הוא מציג מועמדותו לראשות עיריית תל-אביב, כמועמד המפלגה הליברלית, מול ראש העירייה המכהן, שלמה להט.

לין התייחס להתבטאויותיו בעבר של להט נגד המפלגה ופרישתו ממנה, ואמר כי בפני הליכוד עומדת הברירה ללכת עם להט — מתוך תחושת אי-נוחות וללא סיכויים, או ליטול סיכון מסויים ולבחור בו.

לין אמר כי הוא משוכנע שבראש סיעת הליכוד, לבחירות לראשות עיריית תל-אביב, יוכל להביס את להט.

לדבריו, בבואם לקבוע מועמד לא תהיה לליברלים ברירה — אלא לקיים הצבעה חשאית בסניף תל-אביב. הוא העריך כי הכרעה בנושא תיפול בתוך חודש ימים.

על-פי ההסכם בין חרות והליברלים, יהיה מועמד הליכוד לראשות עיריית תל-אביב נציג הליברלים.

25 תינוקות נולדו בארץ ב־87' עם תסמונת נרקומניה

3 מתוכם נולדו בכלא נווה תרצה • 20% מהמתגייסים לצה"ל הצהירו על שימוש בסמים

(ע). בשנה האחרונה נולדו בישראל כ־25 תינוקות עם תסמונת נרקומניה — שבעה מתוכם בין כותלי כלא נווה-תרצה, כך נמסר אתמול בכנס ראשון בנושא בעיות המכורים לסמים, שנערך בכפר המכביה.

עוד נמסר בכנס, כי מדי שנה מקבלים כ-5,000 נרקומנים בישראל מרשמים לתחליף-סם מסוג "מטדון", אולם 5% בלבד מאוכלוסיית המכורים לסם מטופלת במסגרות גמילה.

בין הנתונים, שהציג ד"ר יואב סגנה, מתאם פעולות משרד הבריאות בנושא, נמסר כי בשנת 1987 הצהירו כ-20% מהמתגייסים לצה"ל על שימוש בסמים. זהו גידול משמעותי לעומת נתונים קודמים משנת 1984 — אז הצהירו על כך 9% מהמתגייסים בלבד.

ההערכה היא כי בישראל כיום אוכלוסיית צרכני סמים קשים, בסדר-גודל שבין 8,000 ל-12 אלף בני-אדם.

הכינוס הארצי המתקיים משך יומיים בכפר המכביה יעסוק היום בקשר שבין אוכלוסיית המתמכרים לסמים ומחלת האיידס. בכינוס משתתפים כ-500 מומחים ומטפלים באוכלוסיית הנרקומנים בישראל.

בבי"ח השרון מחסנים תינוקות ופעוטות נגד וירוס "רוטה"

הסיבוכים כתוצאה מפגיעת הווירוס עלולים לגרום לאבדן נוזלים ולתופעות לוואי כגון הקאות, חום ופגיעה בדרכי הנשימה

מאת עדנה אירידור סופרת "הארץ"

במחלקת הילדים בבית-החולים השרון בפתח-תקווה החל חיסון תינוקות וילדים עד גיל שלוש נגד וירוס "רוטה".

החיסון אושר לאחרונה לשימוש קליני בארץ בידי משרד הבריאות, ויבוצע בשיתוף המחלקה הווירולוגית של המרכז הרפואי בילינסון.

הסיבוכים כתוצאה מפגיעת הווירוס עלולים לגרום לאובדן נוזלים ולתופעות לוואי כגון הקאות, חום ופגיעה בדרכי הנשימה. לדברי מנהל מחלקת ילדים בבית החולים בילינסון, פרופ' יצחק ורסנו, כ-40% ממקרי השלשול התוקפי תינוקות בחורף, הם תוצאה של הווירוס.

סקרים שנעשו בארצות-הברית מלמדים כי אחד מכל שלושה תינוקות נפגע מהווירוס, ואחד מכל 100 תינוקות נזקק לאשפוז בשל אבדן נוזלים.

הסיבה לפגיעת הווירוס בעיקר בתינוקות מוסברת בחולשת מנגנון החיסון אצלם. מבוגרים מושפעים פחות, בשל החוזקה של המערכת החיסונית בגופם, ועלולים לשמש נשאים של הווירוס מבלי לחלות בו. הוכח כי נפגעי הווירוס מפתחים חיסון נגד, ולא נפגעים יותר.

לדברי פרופ' ורסנו, החיסון הוא נגיף שפותח בארה"ב, ותוצאות טובות לשימוש בו — כ-90% הצלחה בבעיית התחלואה קשה, המחייבת התערבות רופא — נרשמו גם ב[illegible]. החיסון הוא בעל תבונה המעודדת באופן מוחלש את הווירוס, מבלי שיהיה מלווה בסימני המחלה.

בארץ יוחל בחיסון 300 תינוקות, אשר יקבלו בדיקות-דם לפני החיסון ואחריו. החיסונים ניתנים בשתיה, פעמיים ביום משך חודשיים.

הוקמה ועדה מקצועית לבדיקת שינוי בדרכי ביטוח כלי רכב

ע"פ הצעה, הפוליסה לא תהיה צמודה לרכב והיא תינתן אישית לנהג • גובה הפרמיה יעמוד ביחס ישר למידת ציותו לחוק

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

על-פי המלצת יושב-ראש ועדת הכנסת לבטיחות בדרכים, ח"כ אוריאל לין, ובהוראת שר האוצר, מינה המפקח על הביטוח ועדה בין משרדית שתבדוק אפשרות לשינוי מהפכני בביטוח רכב — בשיטת פוליסה אישית לכל נהג.

"הוועדה הוקמה לאחר ששר האוצר השתכנע בצורך לבדיקת אפשרות לשינוי יסודי בשיטת ביטוח כלי הרכב בישראל.

ח"כ אוריאל לין מסביר, כי המעבר מהשיטה הקיימת לשיטה המוצעת עשוי להביא לשינוי משמעותי ברמת ציות הנהגים לחוקי התעבורה ולהפחתה משמעותית בהיקף תאונות הדרכים.

על-פי הצעתו, לא תהיה עוד הפוליסה צמודה לרכב, ותינתן אישית לנהג. גובה הפרמיה יעמוד ביחס ישר למידת עבריינותו או ציותו לחוק של הנהג. באופן זה תיווצר סנקציה מיסודית חריפה נגד מפירי החוק, והנהגים שאינם גורמים לתאונות לא יאלצו לסבסד ביטוח לאלה הגורמים להן.

הכנסות חברות הביטוח יהיו בהתאם לעליה או לירידה בהיקף תאונות הדרכים.

"אל על" תפעיל סדרה בת 12 טיסות ישירות מישראל לפולין

מאת זהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

חברת "אל על" תפעיל סדרה חדשה בת 12 טיסות ישירות מישראל לפולין, במטרה לענות על הביקוש הצפוי בתנועת התיירות למדינה זו בעונת הקיץ הקרובה.

דובר חברת התעופה מסר אתמול, כי הטיסות יתבצעו באמצעות החברה הבת לטיסות-שכר "סאן דור", ויחלו ב-21 ליוני. הטיסות יצאו מדי יום שלישי, מנמל התעופה בן-גוריון לוארשה.

סוג המטוס יקבע לגבי כל טיסה בנפרד, בהתאם למספר הנרשמים. דובר החברה אמר כי לא מן הנמנע שישתמשו במטוסים גדולים, דוגמת "בואינג" 757 ו-767, בניגוד למטוסי "בואינג" 707 או 737, בהם נעשה שימוש עד היום. לדבריו, יהיה מחיר של כרטיס הטיסה לפולין 519 דולר.

עוד אמר הדובר, כי כבר בשבוע הראשון לפרסומה של תכנית הטיסות החדשה, מורגשת התעניינות ערה מצד גורמי נסיעות ותיירות.

שני פעוטות שיחקו בגפרורים והעלו באש דירה נטושה בעכו

(ע). פעוטה כבת ארבע ניצלה אתמול ממוות, לאחר שחולצה מדירת מגורים נטושה ברחוב [illegible] בעכו. אותה העלתה באש, בעת ששיחקה עם פעוט נוסף בן גילה, שנמלט עם פרוץ הלהבות.

הילדים הגיעו לדירה — ששימשה מחסן לחפצים ישנים וציוד ביתי של שכנים — לשחק בגפרורים והדליקו עיתונים ישנים שהיו במקום. כתוצאה מכך, פרצה דליקה. הפעוט הצליח להימלט, בעוד שהילדה נלכדה בתוך הדירה הבוערת.

אחד השכנים שהבחין בילד ובעשן המתאבך מהדירה הזעיק את מכבי האש, שפרצו פנימה תוך שימוש בסולם הידראולי והילצו את הילדה.

שני הילדים לא נפגעו והועברו לסניף קופת-חולים הקרוב, שם קיבלו טיפול ושוחררו לביתם.

ילד בן 6 נפל מחלון בקומה שלישית ונהרג

(ע). ילד כבן שש, אבי מזרחי מראשון-לציון, נהרג אתמול לאחר שנפל מחלון דירתו בקומה השלישית, ברחוב טרומפלדור.

הילד עלה על מעקה חלון הדירה, איבד את שיווי-משקלו ונפל על הרשא בחצר.

שעות ספורות לאחר שהועבר לבית החולים שיבא בתל-השומר נפטר הילד, למרות מאמצי הרופאים.

ערך את העמוד: יצחק לאור

מעכשיו אין מתחרים למחירים של רנו

נצל את ההזדמנות ותרויח עד 3,020 ש"ח.

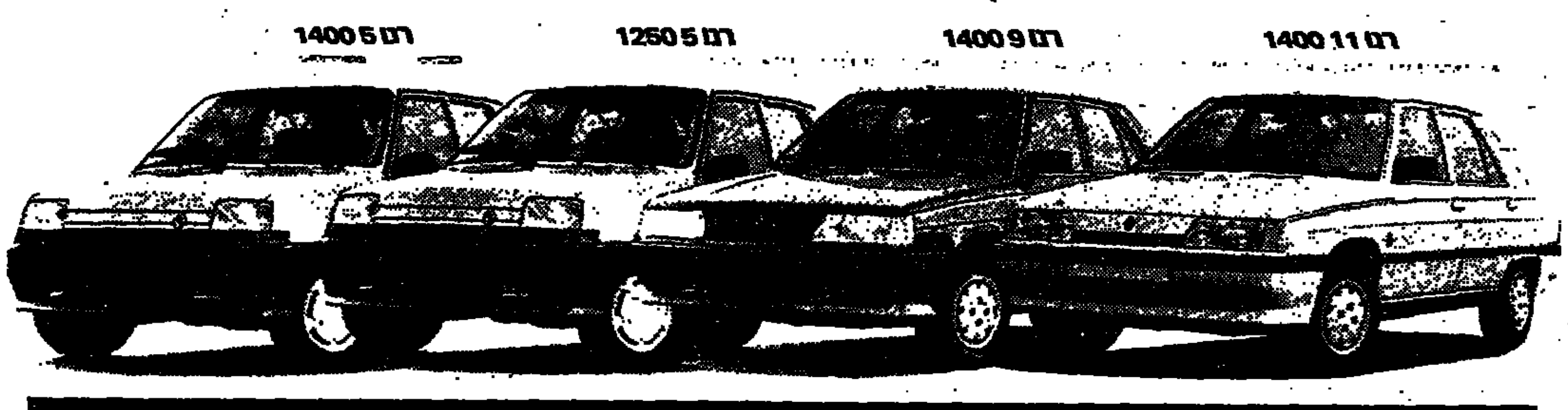

עכשיו במחירים הנמוכים בשוק!!!

הדגם	המחיר הקודם	המחיר החדש	הפרש
רנו 11 T.S.E. 1400 [illegible]	33,228 ש"ח	30,208 ש"ח	3,020 ש"ח אזלו
רנו 9 T.S.E. 1400 [illegible]	32,552 ש"ח	29,595 ש"ח	2,957 ש"ח
רנו 11 G.T.L. 1400	29,381 ש"ח	26,857 ש"ח	2,524 ש"ח
רנו 9 G.T.L. 1400	27,574 ש"ח	25,214 ש"ח	2,360 ש"ח
רנו 5 סופר G.T.L. 1400	27,034 ש"ח	26,015 ש"ח	1,019 ש"ח
רנו 5 סופר G.T.L. 1250	25,498 ש"ח	24,874 ש"ח	624 ש"ח

רנו 11 TSE
הדגם המשפחתי - ספורטיבי.
"סטייל" של מכונית, 5 דלתות גם יפה וגם חכמה, גם נוחה וגם יעילה.

רנו 9 GTL
הדגם המשפחתי - סלוני בעיצוב משופר 88.
המכונית האידיאלית למשפחה הישראלית.
גודל מותאם "בול", מרווחת, חסכונית ויעילה.

רנו סופר 5 1250
ספור ההצלחה העולמי. 5 דלתות, 5 הילוכים, גימור מהודר, הצתה אלקטרונית ואינטגרלית מד "סורים", מגב אחורי. ניתן להתקין מזגן "אלכס אורגינל".

רנו סופר 5 1400
מנוע 1400 עם תיבת הילוכים רגילה או אוטומטית, אפשרות עם מזגן מקורי מביהח"ר.

המחירים הם לפי מחירון החברה מס' 807 מיום 21/3/88
הם כוללים מע"מ ואינם כוללים אבזרי רישוי.
המכירה מן המלאי.

אפשרות לאשראי עד 85% ממחיר המכונית (לא כולל מע"מ).

החברה שומרת לעצמה את הזכות לשנות את המחירים.

בדוק, השווה ותיווכח. לא תמצא מכונית כזו ברמה כזו ובמחיר כזה.

RENAULT

בני משה קרסו:
■ ת"א טל. 627151 ■ חיפה טל. 723294
■ ירושלים טל. 226491 ■ באר-שבע טל. 70911
■ חיפה טל. 510296 ■ נתניה טל. 40404
■ ק. גת טל. 888534

3/5

صورة عن الاصل

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

דנמרק — ישראל 22–29

יוספוביץ הפורש קיבל מגן הוקרה, הרבה תשואות, שימש קפטן חד־פעמי והבקיע 3 שערים

בכדוריד

במישחק בין ארצי בכדוריד, ניצחה אמש בראשון לציון דנמרק את ישראל 22–29 (11–16).

השחקנים הדנים היו עדיפים לכל אורך המישחק והדגימו מהי שליטה טובה מוחלטת בכדור. הדקה ה־5 היתה האחרונה בה הוליכה ישראל (2–3).

לפני המישחק היה טכס קצר ובו הוענק מגן הוקרה למישה יוסיפוביץ', שפרש לפני שנתיים מן הנבחרת. הוא שותף במישחק ורשם בכך 100 הופעות בין־ארציות. 500 הצופים זיכו אותו בתשואות ממושכות, והוא שימש קפטן הנבחרת במישחק זה.

● השערים לישראל: ורד 4, קושניר 3, יוסיפוביץ' 3, עמר 3, סומך 2, דרוקר 2, צרפתי 2, שלום כהן 2, אוסלנדר 1.

שפטו דני נוטמן ותנחום ובצקי.

שתי הנבחרות ייפגשו הערב שוב, הפעם בקרית־מוצקין (20.00). יוסף חבס

מכבי והפועל ת"א חולמים על דרבי

ינסו להבטיח כבר הערב את הופעתם במשחק ההכרעה של הגמר־סל על האליפות ● התנאי: נצחון חוזר בחצי הגמר בגליל עליון ובחולון

בכדורסל

מאת שאול לילוב, סופר "ספורט הארץ"

מכבי והפועל ת"א יכולים להבטיח כבר הערב את הופעתם בגמר הפליי־אוף, אם ינצחו את הפועל גליל־עליון והפועל חולון גם במישחקי הגומלין של חצי הגמר. למרות הקשיים הצפויים בדרך, נראה כי כך אכן יהיה ושתי הקבוצות התל־אביביות, הבכירות בישראל, לא יזדקקו למישחק הכרעה שלישי, ויחלו בהכנותיהן לקראת העימות הגדול ביותר של העונה.

82–105 ניצח מכבי ת"א במישחק הראשון ביד־אליהו. אך קשה להאמין שהגליל מסוגל לשחק שוב כפי ששיחק אז. הקבוצה של מולי קצורין מתנהגת כמו על פי איזה ריתמוס ביולוגי נסתר ובלתי מובן. דווקא אחרי תצוגת נפל כזו, היא מסוגלת, בעידוד רועש של קהלה הנאמן, לשכוח את מאורעות יום א' ולהנחיל לאלופה שלנו הפסד צורב, בדיוק כשם שעשו ב־1 בפברואר השנה, כשניצחו לראשונה העונה את מכבי ת"א בליגה 85–99.

קצורין: "אין לנו מה להפסיד. אנחנו עשינו העונה את שלנו מעל ומעבר, והשלב הנוכחי הוא בחינת בונוס עבורנו. אם נתפוס יום טוב נוכל להפתיע, אך אם בארלו ומגי יהיו בכושר קליעה של 50–60 נקודות יחד, אין לנו סיכוי. כצופה אובייקטיבי הייתי נוסע היום לחור־לוף".

קני בארלו נרפא מהפגיעה הקלה בברכו לאחר שנח באימוני השבוע, וישחק הערב. קווין מגי היה בין הצופים ביום ב' באוסישקין. לשאלה כיצד התרשם מיכולתו של לאוון מוסר השיב: "לאוון בכושר טוב למדי, אבל אני מנוסה מדי מכדי להתרגש מדברים כאלה. עוד לא נולדה הקבוצה שאחשוש מפניה. כרגע יש לנו משימה לעבור את הגליל, דבר קצת יותר קשה מאשר ביד־אליהו. אשר להמשך, מכבי ת"א לא מתכוון לוותר כל כך מהר על האליפות".

שאלנו את מגי מה דעתו על נדב הנפלד, שחקן המפתח של הגליל. "יש לו כדורסל גדול. לדעתי, כדאי שייצא לכמה שנים לקולג' בארה"ב, כדי להשתפשף וללמוד, כפי שעשה מוטי דניאל. הכדורסל בישראל ירוויח מזה שחקן גדול".

כל הכרטיסים (בשעה 20.00) אזלו, ואוהדי הגליל, שהודיעו על־מות לאחר הנסיון להפקיע מהם את הביתיות, בוודאי ידעו כיצד לגמול על ההחלטה.

הפועל ת"א בחולון

מאבק קשה יותר, על הנייר, מצפה להפועל ת"א בחולון (20.30). ב־10 הדקות הראשונות של המישחק באוסישקין, חשפו התל־אביביים את כל הקלפים המעמידים אותם כבעלי סיכויים טובים לזכות השנה בכתר, והציגו את היכולת המבריקה ביותר של קבוצה ישראלית העונה בליגה: תלכיד מאוזן היטב, יכולת שיא בלתי זכורה עד כה של לאוון מוסר, הגנת ברזל ויד־הזהב של לינטון טאונס. בהמשך נחלשו התל־אביביים בגלל שינויי השופט מיותרים ועייפות טבעית, ובסיום ניצחו 73–86.

לשמוליק זיסמן, רכז חולון, יש סיפור מעניין הקשור במסורת מישחקיו עם הפועל ת"א. לפני כשלוש שנים, כאשר שיחק במדי הגליל, ילדה רעייתו את בנו הבכור למחרת המישחק. שלשום, יממה אחרי ההפסד לאבנתים, חבקו השניים בת — בדיוק נמרץ למועד ולשעה הקודמים. זיסמן וישראל אלימלך יגנו את חולון, המאמינה ביכולתה לגמול לתל־אביבים בסיוע האולם הביתי.

אם יידרש מישחק הכרעה שלישי — הוא יתקיים ביום שני הקרוב, ב־20.30, ביד־אליהו ובאוסישקין.

הערב: גומלין הפועל חיפה — מכבי ר"ג: גמר הנשים בבארות־יצחק

מכבי ר"ג עשוי להבטיח לעצמו הערב (20.00) את הכרטיס היקר להשתלבות במפעל אירופי. אם ינצחו הרמת גנים את הפועל חיפה גם בגומלין ברוממה (85–100 במישחק הראשון), יזכו חניכיו של אפי בירנבוים בכרטיס לגביע קוראץ'.

במישחק הגמר בליגה הלאומית לנשים יתמודדו הערב בנות אליצור ת"א עם הפועל חיפה בשעה 20.00, בקיבוץ בארות־יצחק.

אליצור שוב באירופה

אליצור נתניה — מכבי חיפה
93–100 (47–50)
* המצטיין: חוזה וייטמן

● קלעו לאליצור נתניה: וייטמן 26, גורדון 22, פייר 13, לוקאס 12, קרמן 1, מאלוביק 8, גורן 6, ברכה 2.

● קלעו למכבי חיפה: שפע 21, פלאוארס 20, שטייר 17, רוזנברג 14, גורדין 13, ברנע 6, אופיר 2.

שפטו ראובן וירובניק ומנשה הרמן. 250 צופים, בהיכל הספורט בחיפה.

חוזה וייטמן בצליפות ופיל לוקאס במשחק הגנה מצוין יחד עם גורדון, מאלוביק, קרמן, פייר וחבריהם מאליצור נתניה, גברו אמש גם במשחק הגומלין על מכבי חיפה, הפעם בעיר הכרמל, 93–100, לאחר 47–50 במחצית. בכך הבטיחו לעצמם את ההופעה בזירה האירופית בעונה הבאה: אם ינצחו בגמר הגביע (מול הפועל גליל עליון) יופיעו באירופה בגביע למחזיקות גביע, ואם ינוצחו בגמר הגביע ישחקו באירופה בגביע קוראץ'.

הנתנייתים הפגינו שאפתנות רבה יותר, שיחקו בדיקות רבות בהתלהבות, וכך ניצלו משחק חלש של החיפאים. בעיקר של פלאוארס שהחטיא ארבע פעמים מתחת לסל כאשר ניסה להטביע ונכשל.

גם שחקנים אחרים כמו רוזנברג, גורדין, שפע וחבריהם הבקיעו רק לעתים רחוקות והיו להם הרבה דקות חלשות.

מכבי חיפה סיים את העונה באכזבת מה, מאחר שראשי המחלקה ושחקניה קיוו לעונה מוצלחת יותר. אמש הרגישו זאת עסקני הקבוצה גם בהכנסה שהיתה אפסית. אפילו ההחלטה למכור כרטיסים במחירי מינימום של 10 שקלים לא משכה יותר מ־250 צופים, כולל מבוגרים ובני נוער.

נתניה הוליכה בפתיחה 2–6 לפני שהיתרון עבר לחיפה 9–14 ו־21–22. בהמשך היו אלה וייטמן בסידרת קליעות מוצלחות וגורדון שהוליכו את הנתנייתים ליתרון ועוד 29–33, 34–38, ו־47–50 במחצית.

אחרי ההפסקה היו הנתנייתים עדיפים בכל השלבים. הם הוליכו 51–58, 59–69, הגדילו ל־62–75, 73–87 ובסיום 93–100.

אברהם ציבין

וירובניק ישפוט בבית של הרוסים

ראובן וירובניק, שופט הכדורסל הבין־לאומי, מונה ע"י פיב"א לשפוט בטורניר הקדם אולימפי שייערך בהולנד ביולי. וירובניק ישפוט בשלב המוקדם בבית ד' שמשחקיו יהיו באמסטרדם, ונכללות בו נבחרות בריה"מ, צרפת, פולין ושוויץ. אח"כ ישפוט בבית הגמר שמשחקיו יהיו ברוטרדם.

בכדורגל

אנגליה — הונגריה רק 0–0 בבודאפשט

בודאפשט (ע"ר). מיפגש הרעים בין נבחרות הכדורגל של הונגריה ואנגליה, שהיה כאן אמש, הסתיים בתיקו 0–0. את המשחק ראו 30 אלף צופים.

● מעונו בנייריוזרה נפרץ שלשום, בשעה שהקבוצה שיחקה באיצטדיון בלומפילד נגד שמשון תל־אביב, בשמינית גמר גביע המדינה. בשוב השחקנים למעונם בתום המישחק (0–1 לשמשון), גילו לתדהמתם, כי אלמונים גנבו את חפציהם האישיים שכללו בין היתר, שעונים, נעלי ספורט וכסף. התברר כי הפורצים ביצעו מלאכתם, לאחר שחדרו מבעד לחור אותו קדחו בקיר הבניין. המשטרה חוקרת.

מכבי ובית"ר כמו בימים ההם

מחזיק הגביע מכבי ת"א (4–0 על המוביל הארצי מירושלים) ובית"ר ת"א (3–2 על מכבי חיפה) השלימו אתמול את שלב שמינית הגמר, כאשר גרמו נחת ל־6000 צופים באיצטדיון ברמת גן עם 9 שערים והרבה כדורגל מהנה

גביע

מאת אילן פיש

שני מישחקי השארית בשמינית גמר גביע המדינה, אתמול ברמת־גן, הניבו תשעה שערים. אלה הצטרפו ל־26 שערים שהובקעו שלשום בשישה מישחקי גביע אחרים. ביחד מורה המאזן על 35 שערים.

עם הצטרפות מכבי ובית"ר מתל־אביב, למעגל מישחקי רבע־הגמר ניקבעה עובדה מוצקה: כל שמונה הקבוצות שנותרו במירוץ לגביע, באות מהליגה הלאומית. הפועל ירושלים, מוליך הליגה הארצית, לא הצליח להסתנן בין הקבוצות הלאומיות וניגף 4–0 במפגש מחזיק הגביע מכבי תל־אביב. אגב, מכבי תל־אביב הוא היחיד מבין שמונה המאושרות, שאינו משתייך לקבוצות המשתתפות בפליי־אוף העליון. מלבד מכבי ובית"ר תל־אביב עלו לרבע הגמר: הפועל תל־אביב, מכבי נתניה, שמשון תל־אביב, הפועל באר־שבע, צפרירים חולון, הפועל פתח־תקוה.

המישחק השני אתמול, היה מרתק במהלכיו. בית"ר תל־אביב ניצח 2–3 את מכבי חיפה, כשארבעה מהשערים מובקעים בין הדקות ה־4 ל־17. הפסד חיפה, היה עבודה את נוסף לעונה עגומה, בה מצאה הקבוצה עצמה בפליי־אוף התחתון.

הגרלת מישחקי רבע הגמר תתבצע מחר בשידור ישיר, ברשת ב' של "קול ישראל" אחרי השעה 12.00. מישחקי רבע הגמר יתקיימו כולם באיצטדיון רמת־גן ב־10 וב־11 במאי. בכל יום שני מישחקים.

שמחת הנצחון הגדול של בית"ר תל אביב 2–3 על מכבי חיפה. אתמול בשמינית גמר גביע המדינה ברמת גן. (צילום: עוזי קרן)

בני טבק (במרכז), שוב בכושרו הטוב. הוביל אמש באיצטדיון ברמת גן את מכבי תל אביב לנצחון משכנע 4–0 על מוביל הטבלה הארצית הפועל ירושלים. אוהדי מכבי סוף סוף רוו נחת מקבוצתם. (צילום: עוזי קרן)

בית"ר ת"א: בקצב מסחרר לרבע הגמר

בית"ר תל־אביב — מכבי חיפה
2–3 (1–3)

השערים לבית"ר: אלי תגר (5), יוסי אזדי (11), דוד לביא (17). לחיפה: ראובן עטר (4), שבתי טורס (עצמי, 52).

* המצטיין: נסים בהן.

חבל על שחקני מכבי חיפה, שכך סיימו את העונה בספגם שלושה שערים — שניים מהם לא מחויבי המציאות. מאידך, ברכות לבית"ר ת"א, שעלה לרבע הגמר.

המישחק נפתח בסערה, וכבר בדקה הרביעית הסים איתי מרדכי כדור לראובן עטר, שבבעיטת יעף מ־17 מטר קבע 0–1 לחיפה. מתוג השניות עוד לא הסלים סיבוב מלא — וכבר 1–1. מאיה כמר כדור ברחבת חיפה, ואלי תגר בא בבעיטה והשווה.

הקצב המסחרר נמשך בדקה ה־11. אזדי קיבל כדור מ־20 מטר אלכסונית לשער. הבעט מוזית קשה, בוני גינצבורג לא היה ערני. 2–1 לבית"ר. התל־אביביים המשיכו בלוחצם, ובדקה ה־17 ניצל תגר קיפאון בהגנת חיפה, פרץ בין המגינים והוכשל ע"י השוער. את בעיטת ה־11 הפך דוד לביא ל־3–1.

מרגע זה, כאילו האטה יד נעלמה את הקצב, המישחק גלש לפסים בינוניים ורגועים. במחצית השניה נראתה קבוצה אחת על המגרש: חיפה. חלוציה צרו ללא הרף על שערו של ליברמן, ובדקה ה־52 הצליחו לצמצם. דניאל בריילובסקי שלח כדור חזק, השוער ליברמן נכשל ביציאה, מלכה נגח לשער ושבתאי טורס ניסה להרחיק אך כבש שער עצמי. הלחץ החיפאי גבה, אך חסר מהוך ההתמצות מסמרות שיכר מעט השעה שוויון.

שפט עזריה בריצוק, 1,500 צופים, באיצטדיון רמת־גן.

חיים מליצק

המהפך של מכבי

מכבי תל אביב — הפועל ירושלים
4–0 (0–0)

השערים: בני טבק (71), ארז לולו (78), מוטי איוניר (83), משה גריאני (86).

* המצטיין: ארז לולו.

עוד לא אבדה תקוותם של המכבים: במחצית הראשונה נראה היה שראשם של שחקני מכבי תל אביב עדיין נתון בריכות על גבם. המעשקים שהם דורשים במישחקי הגביע, רמת מישחקם היתה בהתאם.

אבל באה המחצית השניה וטפחה על פני כל מי שמיהר לסתום את הגולל על סיכויי המכבים לשמור על הגביע.

עד להפסקה היו המכבים חלשים להחריד. די אם נציין שרק בדקה ה־30 בעטו כדור ראשון לעבר השער הירושלמי. מאידך, הירושלמים, מובילי הליגה הארצית, סיכנו יותר את שער יריביהם המכבים. כדורי עומק נשלחו בזה אחר זה לעבר המבקיע הראשי של הקבוצה שוקי נומרו, וזה הירבה להטריד את שער המכבים עד להפסקה.

ואז באה המחצית השניה ועימה מהפך טוטאלי, איזה מהפך! כניסת ארז לולו במקום מיקי כהן החלש והשיפור ניכר ביכולתו של אלון נתן גרמו למחצית שניה חד־צדדית. מתוך רבע שעה כבשו מחזיקי הגביע ארבעה שערים.

השער הראשון נכבש בדקה ה־71: כדור עונשין למכבי מ־25 מטר. גולדבריג הגביה, הירושלמים קפצו על עמדם בהושבם על גבדל, אבל לא כך חשב השופט יהושע לויה. הכדור בזת לרגלי דריקס שהוסיף לטבק אשר כבש משישה מטר.

השער השני נכבש בדקה ה־78: פריצה מהופת של אלון נתן על קו הקרן הותירה אחריו שני ירושלמים. נתן שלח כדור ללולו שמשני מטר לא התקשה לקבוע 0–2.

המכבים בתנופה רבתי: בדקה ה־83 עונשין מ־30 מטר. הכדור שנבעט מרגלו של איוניר הזכיר את ימיו הטובים וקבעה 0–3.

המכבים לא הירפו ובדקה ה־86 היה אלון נתן בפעולה. הוא מצא את גריאני שמ־14 מטר כבש את השער הרביעי וקבע שמכבי תל אביב היא הקבוצה השמינית שעלתה לשלב רבע הגמר.

שפט יהושע לויה 4,000 צופים באיצטדיון רמת גן. מנחם ויטל

אלי אוחנה לא בגמר הבלגי

מאלין נכנעה 3–1 לאנדרלכט בגומלין

אנטוורפן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). מאלין, קבוצתו של אלי אוחנה, סיימה אמש את דרכה בגביע הבלגי, כאשר נכנעה במישחק חצי הגמר השני 3–1 לאנדרלכט. כזכור, במישחק הראשון ניצחה מאלין 2–1. בגמר, שיהיה ב־28 במאי, יתמודדו איפוא אנדרלכט וסטנדארד ליאז'.

קאשי קבע 0–1 לאנדרלכט בדקה החמישית. אוחנה היה קרוב לשער בדקה ה־10, אך מתגר הדף מן הקו את נגיחתו של החלוץ הישראלי. בדקה ה־35 השוותה התוצאה משער עצמי של קאשי. חלפו 4 דקות ואנדרלכט עלתה ליתרון 2–1, משער של האוטיכלן בבעיטת עונשין מ־11 מ'. שתי דקות לפני ההפסקה חתם מיליס את התוצאה, 3–1 לאנדרלכט.

מנסדורף נכנע ללנדל

בסיבוב הראשון בטורניר ראווה בג'ורג'יה

אטלנטה, ג'ורג'יה (ע"צ רויטר־אי־פי). עמוס מנסדורף, שזכה בתחילת השבוע בטורניר ראווה בטולסה, אוקלהומה, לאחר ניצחון בגמר על ג'ימי קונורס, נוצח כאן בסיבוב הראשון של טורניר הראווה המקומי, על ידי הצ'כי הגולה איוואן לנדל.

הקרב בין השניים היה מרתק. לנדל ניצח במערכה הראשונה 6–4. עמוס לא ויתר וניצח בשניה 7–6, לאחר שבשובר השיוויון ניצח 7–3. אולם לנדל שב לנצח במערכה השלישית, 6–3, וזכה במישחק כולו.

במישחק נוסף בטורניר הביס אנדרס גומז מאקוואדור את מיכאל פרנצ'ופוס משוודיה 6–1, 6–0.

בטורניר על מיגרשי חימר בהמבורג ניצח בוריס בקר את האיראני מאנסור באהראמי 6–3, 6–3. בקר הוא היחיד מהעשיריה הראשונה בעולם שמשתתף בטורניר. היה זה מישחקו הראשון של בקר בטורניר לאחר שעלה ישירות לסיבוב השני. במישחקים אחרים בטורניר זה יואכים ניסטרום (שוודיה) — תיירי שאמפיון (צרפת) 6–0, 6–2, גיירמו פרדרולדאן (ארגנטינה) — מיכאל וסטפאל (מערב גרמניה) 6–0, 6–2.

בסיבוב הראשון של אליפות ארה"ב על מיגרשי חימר, המתקיימת באייל אוף פאלם, שבדרום קליפורניה, ניצח המדורג ראשון, אנדרה אגאסי, את ג'ימי בראון 6–1, 6–4.

הספורט הישראלי מפגר בעשר שנים אחרי העולם

בגלל תשתית לקויה ואגודות שאינן ברמה גבוהה

מאת משה הר גמש, סופר "ספורט הארץ"

"הספורט הישראלי בעשרים השנים האחרונות מפגר בעשר שנים אחרי העולם. המגרעת העיקרית היא התשתית, הספורטאי הישראלי לא מוכן טוב לקראת בגרות. אחד הגורמים לכך הוא שאין אגודות בארץ ברמה גבוהה", אומר ד"ר גרשון טננבוים מנהל אגף הספורט במכון וינגייט, לאחר מסיבת עיתונאים לרגל מלאת 30 שנה למכון.

במסגרת האירועים המתוכננים נחנכה אחד האירועים תערוכה ראשונה מסוגה של תולדות החינוך הגופני והספורט בישראל. כן תחולקנה מילגות על סך 800 שקל כל אחת לתלמידים מצטיינים ע"ש חיים גלזבינסקי ז"ל מבכירי וראשוני עסקני הספורט בישראל. יו"ר אורן מנהל רשות הספורט אמר, כי יש אומנם לשאול, כיצד מכון וינגייט הגיע להישגים גדולים בקריטריונים עולמיים של מוסדות מסוגו, ואילו עבודה זו אינה מורגשת כלל בספורט הישראלי. לדברי אורן שאלה זו היא נושא לסימפוזיון מעמיק.

התקציב השוטף של המכון לשנה זו הוא כ־7.5 מיליון שקלים. מידי שנה מושקע בפיתוח סכום של כמיליון דולר, רובו מתרומות וחלקו ממועצת ההימורים ורשות הספורט.

תקציב המכביה ה־13: כ־6.5 מיליון דולר

לא תשותף נציגות של דרום אפריקה ● טכס הנעילה ברחבת הכותל המערבי

המכביה

מאת משה הר גמש, סופר "ספורט הארץ"

"דרום אפריקה לא תשתתף במכביה ה־13 שתהיה בקיץ 1989", כך הצהיר מייקל קוהוי, יו"ר מכבי העולמי, במסיבת עיתונאים שהיתה אתמול בבית סוקולוב לרגל מכביית הבר מצווה שתהיה ביולי 1989. בתשובה לשאלה אמר קוהוי, כי מארגני המכביה יהיו כפופים לחוקי הספורט הבין לאומיים ולכללים המצויים גם את מוסדות ההתאחדויות הספורט בישראל.

קוהוי מסר, כי הונגריה נרשמה רשמית ויגנה אפשרות שתהיה השתתפות של משלחת צנועה ממדינה אירופית נוספת שיהודיה לא לנקוב, בינתיים, בשמה. היו"ר קוהוי הוסיף שלדעתו בלי המכביה — אולימפיאדת הספורט היהודי הנערכת מדי ארבע שנים — היתה נסיבה גדולה עוד יותר בארכות הספורט הישראלי.

אריה רוזנצוויג יו"ר הוועד המארגן אמר, כי במכביה תהיה השתתפות שיא של ספורטאים, 4,000 משתתפים, 300 במכביית הוועד ו־3000 נוספים שגילם בעל 35 בתחרויות המסטרס.

תקציב המכביה יהיה בין 6 ל־6.5 מיליון דולר. כמחצית התקציב ימומן ע"י המדינות המשתתפות. העונה מקודם המארגנים, כי יקבלו את הסיוע הדרוש ממוסדות הספורט הממלכתיים ומממשלת ישראל. למרות שלדבריהם יש בשלב זה פער משמעותי בעטרות הבדוים בתחום גדול הקקבבה הנוספת. רוזנצוויג סיפר, כי מאחר וזו מכביית הבר־מצווה קיימת מגמה לשים דגש על הנושא היהודי, נער יהודי בגיל הבר־מצווה יבוא לארץ מכל התפוצות העולם והשיא יהיה טכס נעילה בכותל המערבי. כאשר הנואמים היחידים יהיו הרב הראשי וראש הממשלה.

גם בטכס הפתיחה הגדול ביותר שיהיה באיצטדיון רמת גן לעיני 50 אלף צופים יושם דגש על מוטיבים יהודיים ולאומיים. במכביה יוצגו 31 ענפי ספורט. הענף הנוסף היחיד הוא הסיקאנבה, אחד מסוגי הלחימה האיטית. כן שוקלים לתור בענף נוסף, באולינג. אך ההחלטה סופית תתקבל רק לאחר בדיקה.

הענפים הפופולאריים יהיו גם הפעם כדורגל, כדורסל, טניס, כדורעף לבנות ועוד.

הניחוש שלי

שלמה גליקשטיין: ניצחון לנתניה על הפועל ת"א

מנחש השבוע של "ספורט הארץ" הוא שלמה גליקשטיין, קפטן נבחרת ישראל בטניס והראשון שהעלה את הטניס הישראלי על המפה העולמית. בן 30, נשוי לליגה, אב לטל בת שנתיים וחצי. מכבי תל־אביב היא הקבוצה המועדפת עליו. ביקר העונה בארבעה מישחקי ליגה.

1.	צ. חולון — הפ. פ"ת	x
2.	באר־שבע — כפר־סבא	x
3.	בית"ר ת"א — שמשון	x
4.	הפ. ת"א — מ. נתניה	2
5.	מכבי פ"ת — מכ. ת"א	2
6.	ה. לוד — בית"ר יפו	x
7.	מ. חיפה — ב. יהודה	1
8.	ה. יהוד — מ. יבנה	x
9.	שמשון? שמריים — הפ. חדרה	1
10.	הפ. ר"ג — ה. טבריה	2
11.	הפ. ים — הפ. חיפה	x
12.	הפ. עכו — ב. נתניה	1
13.	רבת עמידר — בניים	x
14.	מכבי יפו — הכח ר"ג	x

אורח השבוע שעבר שמואל קרזנר ניחש נכונה שבעה מישחקים, מהם שלושה בלאומית.

היום חתימה: רוזן — שמשון

מאת אילן פיש, סופר "ספורט הארץ"

המאמן צבי רוזן יפגש היום עם הנהלת שמשון ת"א, כדי לדון על עבודתו בקבוצה בעונה הבאה. גם אם לא תסתיים הפגישה עם סיכום חיובי, לא צפוי שינוי בכוונות הצדדים להתקשרות. רוזן יחליף בתפקיד את יעקב גרונדמן, הפורש משמשון אחרי שמונה מאמן נבחרת ישראל עם יצחק שניאור.

רוזן אימן במהלך העונה הנוכחית את מכבי פ"ת, לאחר שזו פיטרה את מאמנה הבלגי ז'ק פבסל. מקץ כמה חודשים הוליך רוזן לפצות בקפתו, לאחר שנוכח לדעת, כי לא יוכל לשפר את כושר הקבוצה.

המשכים מעמוד 1

דו"ח ביתא: תרצה פורת נורתה

(סוף מעמוד 1)

תיאום... יוזם הטיול, מתכננו והאחראי עליו היה מנחם אילן, וב־לווה אליו... רומם אלדובי.

הפרק השני מתאר את האירועים בוואדי, שם ישבו הנערים מאוכל־מורה לארוחת־בוקר: "בשלב זה מושמעת ברמקולים של מסגד ביתא הודעה על התקרבות מתנחלים... מתחילים להתקהל עשרות ערבים... מיידים אבנים ומתגרים במטיילים... המאבטח אלדובי... יורה מספר יריות מנשקו, תמ"ק עוזי."

המשך תנועת המטיילים בוואדי מלווה בזריקת אבנים ובהתגרויות. אמונה אליהו נפגעת מאבן בירכה, כאשר על הגבעות מסביב ובסמוך למטיילים מתרכזים כ־100–200 ערבים מקומיים.

ויכוח על הפעלת הנשק

במהלך התנועה בוואדי אוסר מנחם אילן על רומם אלדובי להשתמש בנשק, אלא במצבי חירום. על רקע זה ניטש ביניהם כנראה עימות מילולי ופיסי.

אלדובי החליף את נשקו ברובה ה־אם–16 של מנחם אילן. "מידי אזהרה לכיוון הרכס... שעליו התגודדו מקומיים. נהרג מוסא צאלח דאוד... בורכת עם מקומי... מבצע המקומי ניסיון להוציא את נשקו של המאבטח... האחרון מתרחק... יורה ופוצע את המקומי בבטנו... מכאן אילך מאלצים המקומיים את המטיילים ללכת לכיוון הכפר ביתא... המטיילים מובאים לכפר באונס."

המטיילים גוננו על המאבטח

"הקבוצה מובלת כאשר היא מוקפת בהמון רב של ערבים המשתלבים בהתגרויות. בכניסה נוצר המאבטח אלדובי, כאשר המטיילים מגוננים עליו מפני הניסיונות להוציא את נשקו. במרכז הכפר נזרקת אבן על־ידי אחותו של ההרוג מהוואדי (מוניהה דאוד), שהיא גם אשתו של הפצוע מהוואדי, על המאבטח... מתחילה התפרעות המונית, הכוללת התנפלות על המטיילים, זריקת אבנים וחפצים שונים ומכות במקלות ומכל הבא ליד. ההתפרעות נמשכת זמן קצר ומסתיימת לאחר שהתושבים מבחינים כי יש נפגעים רבים בין המטיילים. מתחילות קריאות שיש הרוגים, ורוב הפורעים נמלטים מהכפר.

"בסופה של ההתפרעות מוטלת במקום גופתה של תרצה פורת ז"ל, מקומי הרוג, מקומי פצוע, רומם אלדובי פצוע קשה ומרבית המטיילים חבולים ופצועים."

לא השליך רימון

האלוף מצנע כותב, כי "ההשערה של המטיילים כי נזרק רימון או מטען מאולתר אחר, נשללה... האפשרות שנשק נוסף, מעבר לעוזי ולאם–16... היה בשימוש כלפי המטיילים באירוע, במרכז הכפר, לא הוכחה... לאפשרות שמישהו מהערבים המתפרעים השתמש בכלי הנשק שנחטף מהמטיילים, לא נמצאו תימוכין."

"פעמיים לפחות יורה המאבטח... במרכז הכפר: 1. כתגובה אינסטינקטיבית לאחר שנפגע מאבן בראשו, יורה אלדובי מטר כדורים תוך כדי שהוא מתמוטט לאחור. באירוע זה נורים לפחות חלק מהכדורים בנותן שכוח מלולל. 2. מטר כדורים נורים תוך כדי מאבק על נשקו של רומם אלדובי..."

הפגיעה הקטלנית בתרצה

תרצה פורת "נורתה מפגיעת קליע בעל קוטר בינוני ומהירות לוע גבוהה. מלבד פגיעת הקליע, אין בראשה או בגופתה של תרצה פורת כל פגיעה אחרת שהיא... ניתן להגיע למסקנה שתרצה פורת ז"ל נורתה מנשקו של אלדובי, ככל הנראה כאשר הגיב באופן אינסטינקטיבי על פגיעת אבן בראשו."

הדו"ח קובע, כי רק מעטים מבין תושבי הכפר, לקחו חלק פעיל בנסיונות להרגעת הרוחות... עזרה רפואית למטיילים. לעומת זאת, הוקפו המטיילים על־ידי מאות שהשמיעו קריאות הסתה ועל־ידי עשרות שנקטו בפועל.

בסיום מציין הדו"ח את "התנהגותם הבוגרת, האמיצה והמלוכדת של קבוצת הנערים והנערות... לאחר שהאחראי על הטיול, מנחם אילן, שכב מחוסר הכרה, המאבטח רומם אלדובי פצוע קשה, תרצה פורת הרוגה — הנערים והנערות לא מאבדים את עשתונותיהם ומסייעים אחד לשני ומתרכזים להתגונן כל עוד לא משתררים את כל חבריהם."

האלוף מצנע אמר בתשובה לשאלות כתבים, לאחר הקראת הדו"ח, כי העוזי נמצא מיד לאחר האירוע, כשהוא שבור ומזועזע, המחסנית לא נמצאה עד היום. באשר לרובה האם–16 אמר מצנע כי הוא נמצא שלם, אך מוסתר, יום לאחר האירוע.

לדבריו, תצטרך המשטרה להחליט האם חלה אחריות פלילית או רשלנית על מי ממארגני הטיול, והאם להגיש תביעה נגד מי מהאנשים שהיו מעורבים בארגון הטיול.

מועצת יש"ע: היו תקדימים

מועצת יש"ע פירסמה אתמול תגובה רשמית לדו"ח ביתא ובה מובעת פליאה "על שהתקשורת מרכזת את עניינה באפשרות שתרצה פורת ז"ל נהרגה מרובהו של רומם אלדובי. במקרים קודמים, כמו במעלות ובאוטובוס־הדמים בכביש־החוף, נהרגו לצערנו אזרחים על־ידי כוחות צה"ל המחלצים, ודעת הקהל קיבלה זאת כהכרח המציאות. מוזר ותמוה מדוע במקרה ביתא, התקשורת ברובה מגמתית ומטשטשת את אחריותם העיקרית של הרוצחים והפורעים, כפי שקובע דו"ח אלוף הפיקוד, ומנסה לתלות ברומם אלדובי את האחריות לאירוע."

המועצה קוראת לציבור להשתתף בעצרת ל"ג בעומר לזכרה של תרצה פורת, שתיערך במסלול הטיול המקורי. הנערים לא ייכנסו לכפר ביתא.

שלום עכשיו מארגנת כנס פיוס

לילי גליל, כתבת "הארץ", מוסרת: תנועת שלום עכשיו מתכננת כנס פיוס בביתא, בהשתתפות רבים מפעילי התנועה, מנהיגים פלשתינאים מתונים, ותושבי הכפר. היום יצעדו ברחובות ירושלים פעילי נוער שלום עכשיו, בקריאה לממש את החלק במגילת העצמאות, הקורא להושיט יד לשלום.

תגובות אחיו של אלדובי ואמה של תרצה

יניר אלדובי, אחיו של רומם, אמר בתגובה, כי המסקנה העיקרית היא, שהאירוע נבע מהתוקפנות מצד הערבים. גם אחרי פרסום הדו"ח, אין האח מקבל את הטענה כי אחיו הרג בשוגג את תרצה פורת.

אמה של תרצה פורת אמרה גם היא כי הדו"ח מוכיח שתחילת האירוע בהתנפלות והתגרות של ערבים על המטיילים. לדבריה, אין סתירות בין הגרסות שמסרו הנערים לבין הדו"ח. "יש טענות של הצבא ויש טענות של הילדים. צריך להבין שבתוך המהומה ילדים לפעמים מבינים דברים קצת אחרת, אבל בעצם הדברים דומים."

ח"כ שריד: להעמיד האחראים לדין

(עש"ת). ח"כ יוסי שריד תבע משר הביטחון, עם הגשת דו"ח ביתא לקבינט, להעמיד לדין את האחראים לטיול הילדים, בגין רשלנות פושעת.

צה"ל, השב"כ והמשטרה דיווחו לקבינט

עקיבא אלדר, מוסר המדיני של "הארץ", מוסר: נציגי צה"ל, השב"כ והמשטרה דיווחו אתמול לקבינט על מימצאי חקירת התקרית בכפר ביתא.

מתה בת 14

(סוף מעמוד 1)

בכפר סילוואד התקיימה אתמול הלווייתו של אסיר בטחוני שנפטר בכלא כפר יונה, יוסף המדאן (31). תושבי הכפר טענו כי הוא מת כתוצאה משאיפת גז מדמיע ששלטונות הכלא עשו בו שימוש במהלך דיכוי התפרעות, אך דובר שירות בתי הסוהר מכחיש טענה זו בתוקף.

לדבריו, המדאן אושפז בשבת האחרונה בבית חולים, מאחר וסבל מאסתמה כרונית, מחלה שממנה נפטר בסופו של דבר. לדבריו, ביקשה המשטרה את נתיחת הגופה אך בני משפחתו התנגדו והשופט קיבל את התנגדותם.

אתמול שרר שקט יחסי ברוב הגדה. למעט תקריות בודדות, לא נרשמו אירועים חריגים. בשכם וקלקיליה התקיימו בשעות הבוקר הפגנות. בקלקיליה עקר צה"ל שלוש שורות עצי פרי הדר מצדי כביש ראשי, בטענה כי מאחורי העצים הסתתרו מיידי אבנים.

בחלחול ובחברון נפתחו אתמול העסקים שלא בהתאמה לשביתת המסחר הרגילה.

שוטרים הותקפו בחברון

אתמול נפגעו בחברון שלושה שוטרים ממשטרת בית לחם, שחזרו רק באותה עת למקום עבודתם, לאחר שקודם לכן הגישו התפטרות. תושב הכפר סעיר, שעבר ליד השלושה בעת שעמדו במרכז חברון, שפך עליהם חומצה. הם הועברו כשהם מתפתלים מכאבים לבית החולים "הדסה" בירושלים.

נשללו רשיונות של חב' אוטובוסים

המינהל האזרחי שלל אתמול רשיונות של 10 חברות אוטובוסים ותחבורה פרטית, בשל מה שהוגדר "שיבוש סדרי התחבורה והשתתפות בהסתה להפרות סדר".

גורמים ערבים מסרו כי נהגי כלי הרכב חששו להפר את הוראות מנהיגי ההתקוממות, מחשש שיתנכלו להם ולבני משפחותיהם. מסיבה זו לא עבדו הנהגים כרגיל בתקופה האחרונה.

הושחתו 12,000 שתילים

אלמונים פרצו שלשום בלילה בשלוש חממות ובציוד חקלאי רב במושב חמדה שבשומרון, הושחתו 12 אלף שתילים, מחשבי השקיה, מערכות השקיה והמערכות ורשתו נוילי. עקבות הפוגעים הובילו לכפר ערבי סמוך.

המשחתת "אילת"

(סוף מעמוד 1)

התמורים של הדו"ח, לא הגשה בקרב פיקוד חיל־הים... הדו"ח כתב קצף על ליקויים שנגעו בפעילות המבצעית של המשחתת... לדברי הדו"ח, ההסבר היחיד לליקויים אלה היתה "אוירת השאננות הרבועה מאוד ששררה באוניה".

הדו"ח מדגיש גם לחימוש של מפקד המשחתת, סא"ל יצחק שושן, באומר כי לא פעל כמו שצריך. כמו־כן, מינה הרמטכ"ל יצחק רבין את סגנו, חיים בר־לב לחקור את טביעת "האילת". בר־לב מצא אמנם שעמד מי שהוציע את שיוט של "האילת" כסיור שיגרתי, אך לא מצא שיש להעמיד קצינים לדין.

בעקבות המלצות בר־לב, הוקמה ועדת חקירה אשר המליצה על העמדתם לדין של קצין הגנה. בעקבות טיבוע "האילת" נוצר קרע עמוק בין מפקד חיל־הים, שלמה אראל, לבין מפקד המשחתת, יצחק שושן. לשושן היו טענות לגבי התנהגות מפקד חיל־הים כלפיו לאחר התקרית.

אראל: התחשבתי במפקד

שלמה אראל מסר אתמול בתגובה, כי הדו"ח הצביע על מחדל מצויים של מפקד האוניה. "הסתרתי את הדו"ח מתוך התחשבות במפקד האוניה והצוות להמות על מהוליה", אמר אראל.

לדבריו, המלצות הדו"ח הועברו לקצינים הנוגעים בדבר בחיל־הים, עם הוראות לנקיטת צעדים למניעת הישנות התקלות.

"לא מצאתי לנכון להטיל דופי נוסף במפקד האוניה, שהתחשבתי כי סבל מספיק. ההחלטה למסור את הדו"ח עכשיו מקורה בכך שמפקד האוניה יצחק שושן, החל להטמיע באמצעי התקשורת את דעתו והאשמות שונות. לכן, מצאתי לנכון להוציא לאור את הדו"ח, למקרה שתיעשה חקירה או תיעשה ביקורת בנושא."

שושן: "מעשה נבלה"

בתגובה אמר אתמול מפקד המשחתת "אילת", יצחק שושן: "אני חושב שהסתרת הדו"ח במשך 20 שנה היא מעשה נבלה."

בהתייחסו לדבריו של אראל, אמר שושן כי "לא רק שלא ראיתי את הדו"ח הזה ולא קראתי אותו, אלא גם לא הראו לי אף דו"ח חקירה אחר בנושא טביעת האילת. אם אני מגלה אחרי 20 שנה שהיה דו"ח של ועדת חקירה, אני דורש להביא שאולי היו עוד ועדות חקירה שאינני יודע על קיומן."

"פניתי בזמנו לאלוף אראל וביקשתי שיראה לי את דו"ח ועדת החקירה, אך הוא אמר לי שהדו"ח סודי ואינו יכול לתת לי אותו."

"עד לפני זמן קצר לא ידעתי בכלל על קיומו של דו"ח ועדת החקירה שכתב הדר קמחי. עוד כששכבתי בבית־החולים, מיד לאחר הטבעת האילת, שמעתי שמבקשים את הדר קמחי לחקור את הנושא, אך מאחר שקמחי לא חקר אותי מעולם בנושא ולא פנה אלי בשאלות, הנחתי שהידיעה על מינויו כחוקר הנושא היתה רק שמועה."

"מאחר שלא קראתי את הדו"ח של קמחי, איני יכול להגיב על ההאשמות הכלולות בו ועל דברי אראל שכביכול בא להגן עלי כשהחליט להסתיר את הדו"ח. אך אני יכול לומר שמצפוני ומצפון המפקדים שלי שהיו אחראים על הפעלת המערכות באוניה שקטים לגמרי."

סוריה

(סוף מעמוד 1)

מנמה, בחריין (אי־פי). סלאח חלאף, האיש מספר שתיים בפיקוד הארגון לשחרור פלשתין אחרי יאסר ערפאת, טוען כי סוריה תשחרר כ־2,000 עצורים פלשתינאים בתוך מספר ימים.

חלאף, הידוע בכינוי "אבו איאד", ליווה את ערפאת במסע הפיוס לסוריה, בעקבות קבורתו בדמשק של חליל אל־וזיר — אבו־ג'יהאד. הביקור הסתיים ביום ב' השבוע וציין את סיומו של קרע בן 5 שנים בין סוריה והארגון אש"ף.

"כ־2,000 עצורים פלשתינאים ישוחררו מבתי הכלא הסורים בתוך מספר ימים כדי לציין את תחילתו של פרק חדש ביחסי אש"ף וסוריה", אמר חלאף בראיון שהעניק לעתון "אל־מג'לה" היוצא לאור בלונדון.

הליכוד

(סוף מעמוד 1)

עם המפלגה הליבראלית, באמצעות צירוף 800 חברי ועידת המפלגה למרכז חרות — צעד לו מתנגד השר דוד לוי. עוד דורש לוי, כי הבחירות הפנימיות לראשות הרשימה ייערכו בסמוך לבחירות. שרי חרות סיכמו, כי בישיבת מזכירות התנועה השבוע יוחלט על תאריכי ההתמודדות.

לאחר שיתייעץ היום השר לוי עם מקורביו, יתכן כי יופיע אישית במזכירות התנועה, כדי לנסות ולקבוע את תאריכי הבחירות על־פי רצונו. אמש סירב השר לוי להציג עמדה בעניין זה.

החלטה נוספת אותה קיבלו אתמול שרי הליכוד תומכת במועמדותה של השופטת מרים בן פורת לתפקיד מבקר המדינה.

העבודה: שמיר סרבן

(סוף מעמוד 1)

מטה הבחירות של מפלגת העבודה עומד להתכנס היום לראשית הדיון באופי תעמולת הבחירות של המפלגה. אחד הנושאים שיעמדו במרכזה יהיה ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, לתקוף את שמיר והליכוד כעניין ביטחוני מרכזי של מפלגת העבודה. ככל הנראה, ייטול חלק בדיון האלוף (מיל.) יאנוש בן־גל — שהצטרף השבוע לפעילות במפלגה.

בפגישה עם הכותבים לענייני מפלגות אמר אתמול ברעם "בבחירות האלה נציג אנו את שמיר כמי שהודף את תהליך השלום ומסביר כי לראש הממשלה מתנגדים רבים בתוך תנועתו, והעמדות משקוניות קשות. נטען כי שמיר הוא "הנר המר" והסרבנות הזו היא "לא"."

בתגובתו אמש... תקף שמיר קשות את מפלגת העבודה, וטען כי מדיניותה מתקמקת כדי יום בתוצאות סבוכות, ועכשיו היא שאין ביום זכר לועידה בין־לאומית, פשרה טריטוריאלית או אוטונומיה ידועית. "הפסקי בקמוהנותי הרבים לשמל הוויבונות הישראלית, למכשול לשלום. אינני יודע מה", אמר שמיר.

ברעם: אחדי הוויה

לדברי מזכ"ל מפלגת העבודה, התבאתותן הראשונות של הבחירות הפנימיות במפלגה מעודדות ביותר, וכבר עתה ניתן לראות פנים חדשות שיתמודדו בסיבוב הבחירות הבאות.

אנפיה הדורש של מפלגת העבודה יקבע, לדברי ברעם, בבחירות 29 המועמדים הפנימיים למשרד הבחירות, שיתקיים במרכז העבודה ב־26 במאי.

ברעם גילה כי באחרונה הונח על שולחנו מספר סקרים, שהולכים כי מצב אחד גבוה עיקרת הציבור כלפי הערבים, על רקע המהומות בשטחים, אולם מצב שני מגלה בעת הציבור הישראלי יותר נכונות לשמרה ולויתורים על־מנת להשיג שלום.

עוד הודיע ברעם, כי במפלגת העבודה לא תיטול חלק ביוזמה להקמת המפלגה הדתית החדשה, אלא תעקוב בעניין אחר התארגנות הבוחרים הימניים במפד"ל. הוא הסביר כי מעמד לשלום יהיה העיקרי במערכת הבחירות הקרובה של מפלגת העבודה ושל הגורמים המוגדרים שיתמלבו השלומים שהושיבו האתאנאות בפעילות כדי להעניק צבונן ביטחוני לתוכניותיה המדיניות.

ברעם, הטבקן גם ביו"ר הועדה לפרסים עליהם גילה מאוד, הודיע כי הוענק בעדם השנה הן הח"כ לשעבר מתילדה גן — על מפעל חייה בשטח הקליטה, ועורכת העיתון "דבר", חנה זמר — על מפעל חייה בשטח התקשורת.

ילדים מבנגלדש, הנראים בתצלום, שוהים במחנה פליטים במדינת טריפורה בהודו, המשמש כמקלט זמני ליותר מ־50,000 פליטים מבנגלדש. הילדים הם מבני השבט התאומקה — בודהיסטים הלוחמים בכוחות הבטחון של בנגלדש הנגד התיישבותם של מוסלמים באזור מגוריהם. (תצלום: אי־פי)

בוש חגג את נצחונו הפורמאלי בבחירות המוקדמות

רק משגה גדול יוכל לגזול ממייקל דוקאקיס מועמדות מפלגתו לנשיאות

מעריכים בעקבות הניצחון המוחץ של מושל מסצ'וסטס בפנסילווניה

מאת יואב קרני

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). רק משגה עצום־ממדים יוכל לגזול ממייקל דוקאקיס את מועמדות המפלגה הדמוקרטית לנשיאות ארה"ב — וניסיון החודשים האחרונים מלמד שדוקאקיס ממעט לשגות.

זו היתה אתמול ההערכה הכללית בעקבות ניצחון מוחץ של מושל מסצ'וסטס בבחירות המוקדמות של מפלגתו במדינת פנסילווניה. הוא קיבל שם 67 אחוז מהקולות, לעומת 28 אחוזים בלבד לאחרון מתחריו, ג'סי ג'קסון.

סגן הנשיא ג'ורג' בוש חגג אתמול את ניצחונו הפורמאלי בבחירות המוקדמות של המפלגה הרפובליקאית. בוש הבטיח לעצמו את הניצחון עוד לפני חודש וחצי, ובפנסילווניה, הוא זכה במספר מספיק של צירים לועידת המפלגה, כדי להבטיח לעצמו רוב מוחלט.

דוקאקיס ובוש כבר מתנהגים כמועמדים, אף כי ועידות המינוי של מפלגותיהם יתקיימו רק ביולי ובאוגוסט. מטה הבחירות של בוש התחיל להטיח השבוע מהלומות מי־לוליות בדוקאקיס [illegible] בכלל מצבם הכלכלי של המועמדים.

החדשות המשמעותיות ביותר של השבוע לא באו מפנסילווניה, אלא ממשרד המסחר בוושינגטון. הנתונים הרבעו־שנתיים על מצבה של כלכלת ארה"ב משקפים יציבות, ונו־פים את החששות מפני התחלת מיתון. אלה חדשות טובות בשביל ג'ורג' בוש, המתמודד על הנשיאות מעמדת יורשו הלגיטימי של רונלד רייגן. הפופולאריות של רייגן היא שהבטיחה לסגן הנשיא את נצחונו המכריע בבחירות המוקדמות של מפלגתו. אם יוסיפו לבוא חדשות כלכליות טובות גם קרוב לבחירות, בנובמבר, יוכל בוש להציג את עצמו כממשיך "הנס הכלכלי" של ימי רייגן.

הבית הלבן הודיע על הנתונים הכלכליים החיוביים בתרועות גדולות. על פיהם, התוצר הלאומי הגולמי של ארה"ב גדל ברבע הראשון של 1988 ב־2.3 אחוזים, בהתאמה לאינפלציה. האינפלציה עצמה, בחישוב שנתי, עומדת על 3.7 אחוזים.

שיעור עליית המדד בתחילת השנה קטן מכדי חצי מהשיעור של סוף 1987. אבל העלייה היתה גדולה דייה כשלעצמה [illegible] הכלכלן הראשי של התאחדות התעשיינים בארה"ב אמר על נתוני התל"ג כי הם "טובים במידה בלתי רגילה".

לא זו בלבד שלא התממשו ביני־תיים תסריטי־האימה על שפל כלכלי, בעקבות המפולת בוול סטריט, בחודש אוקטובר שעבר, אלא שלראשונה זה עשר שנים גם נרשמת עלייה נוספת בשכר הממוצע. בין אפריל 1986 למארס 1987 עלה שכרו הריאלי של אמריקאי ב־3.4 אחוזים.

הגיאות הכלכלית של ימי רייגן תיכנס בקרוב לשנתה השביעית, וזה עניין שאין לו תקדים בדור האחרון.

סקרי דעת הקהל האחרונים נוי־טים דווקא למפלגה הדמוקרטית. אותון הסקרים, בשבועון "טיים", תחזה השבוע ניצחון לדוקאקיס על פני בוש בשיעור של 50 אחוז לעומת 39.

אבל נראה שתוצאות אלה משק־פות בעיקר את תשומת הלב הטלוויזיונית שהוענקה לדוקאקיס בשבועות האחרונים, בקשר ישיר עם הדראמה הפוליטית והצבעונית במפלגה הדמוקרטית. עכשיו, אחרי [illegible] בבחירות בדרום אפריקה, וחידוש [illegible] הגבול את מישור המיעוט הלבן בדרום אפריקה ברשימת המדינות הטרוריסטיות, [illegible] בכלליות לפים מדינות באזור ולהב.

ג'קסון נשאר במירוץ

תבוסתו של ג'סי ג'קסון בפנסיל־וניה, שבוע אחרי תבוסה כבדה בניו יורק, מקטינה מאד את תשומת הלב הציבורית למסע הב־חירות שלו.

ג'קסון עומד על דעתו שהוא יישאר במירוץ עד סופו, בשבעה ביוני. אבל מתרבים הסימנים שעיקר מאבקו נועד עכשיו להשי־פיע על מצע המפלגה הדמוקרטית. בימים האחרונים הוא הקדיש זמן ניכר למשבר בדרום אפריקה, [illegible] שהוא עומד בקשר אחרי [illegible] המשפטים במושל הרפובליקאי.

האיש, אדווין מיס, נמצא עכשיו בוד קירות צולבות על אפשרות של מעורבות במעשי שחיתות. הצמרת של משרד המשפטים בוואשינגטון נטשה את הספינה בבהלה, ומיס מתקשה למצוא מחליפים. מהיותו ידיד אישי ותיק של הנשיא נמנע רייגן מלפטר אותו. רשובליקאים אומרים כי אם יוסיף מיס להיות שר המשפטים בסמיכות זמנים לבחירות, תהפוך ירושת רייגן לנטל פיזיות בשביל בוש, ודוקאקיס יוכל להציג אותו כיורש של מימשל מושחת, אשר הפנה עורף לכללי אתיקה ומוסר ציבורי.

אלפי פועלים פתחו בשביתה במפעל הפלדה לנין בפולין

במחאה על העלאות דראסטיות במחירי פחם, חשמל ודלק

מאת אליהו זהבי, סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). ארבעה שבועות לאחר העלאה דראסטית של מחירי פחם, חשמל ודלק ב־100 עד 200 אחוזים, ואינפלציה של 42 אחוזים מאז ראשית השנה, פרצה שביתה במפעל יציקת הפלדה "לנין" שבנובה־הוטה ליד קראקוב בפולין.

על־פי שידורי הרדיו הקיפה אתמול השביתה כמה אלפי פועלים התובעים תוספת שכר. רדיו פולין קרא לפועלים לנהוג בתבונה וטען כי היענות לתביעות לתוספת שכר תכשיל את מאמצי הממשלה לשקם את כלכלת פולין.

מאז נדחתה במשאל־עם בסתיו 1987 תוכנית הממשלה ל"צנע", חלו עליות הדרגתיות במחירי המזון הבסיסי ונוצר מחסור חריף במצרכים יסודיים. הממשלה עיכבה את העלייה הדראסטית במחירי הפחם והחשמל עד לסוף החורף, מתוך תקווה כי האוכלוסיה תשלים עם הצעדים להידוק החגורה.

לשביתה במפעל "נובה־הוטה", המעסיק 30 אלף פועלים, דמיון רב לשביתה ההיסטורית במספנות גדנסק בקיץ 1980. רדיו פולין טען כי אנשי איגוד העובדים העצמאי "סולידריות" הסיתו את הפועלים לשבות כדי לגרום לזעזועים.

(ע"ח). משא ומתן שנמשך שלוש שעות בין נציגות העובדים לבין מנהל המפעל, חבר הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, לא הביא לתוצאות.

מפעל לנין הוא השני בגודלו בפולין, והוא הוקם בשנות ה־50 כמפעל יצוג של הישגי התעשייה הפולנית.

מנהיג "סולידריות", לך ואלנסה, אמר כי הוא מצפה לפריצתן של שביתות נוספות במפעלי תעשייה.

לוחם זכויות האדם הצ'כי פבל וונקה מת בבית כלאו

חמישה ימים לאחר שהחל תקופת מאסר נוספת של חמישה חודשים

● מקור בווינה: וונקה זכה ליחס קשה מסוהריו, כולל הכאות

וינה (אי־פי). פבל וונקה, לוחם זכויות האדם, מת בכלא חמישה ימים לאחר שהחל תקופת מאסר של חמישה חודשים, מסר מקור בווינה אתמול.

על פי המידע, המתבסס על מקורות בצ'כוסלובקיה, וונקה, בן ה־35, מת שלשום. הודעה על מותו נמסרה למשפחתו באמצעות מברק, ללא ציון סיבת המוות.

וונקה, אשר שוחרר ב־26 בפברואר, לאחר שריצה תקופת מאסר של 21 חודש, אמור היה להיות נתון ל"פיקוח מגן" של השל־טונות למשך תקופה של 3 שנים.

מקור בווינה מסר ב־13 באפריל בשם "ועדת פראג להגנה בפני ענישה בלי חוקית" ארגון הידוע בשם "ונס" כי וונקה נאסר שוב ב־5 באפריל.

הוא נשפט ל־5 חודשי מאסר בגין עבירות שטיבן לא צויין. המקור ציין כי המאסר היה כנראה לאחר שוונקה הפר לכאורה את תנאי הפיקוח, לו היה נתון.

וונקה היה אמור להרשם מדי יום בתחנת המשטרה ונאסר עליו לעזוב את ביתו ללא היתר משטרתי.

ידוע כי הוא סבל מבעיות רפואיות, אף אלו לא היו חמורות, מסר המקור בווינה.

וונקה הורשע במאי 1986 על "נסיון להפיכה" ו"העלבת שוטר בעת מילוי תפקידו", וזכה ליחס קשה מסוהריו, כולל הכאות.

קוץ' התנצל על התקפותיו הבוטות נגד ג'סי ג'קסון

התנצלות ראש העיר פורסמה בעמודים הראשונים של עיתוני ניו יורק

מאת שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). ראש עיריית ניו יורק אדוארד קוץ' התנצל אמש בפומבי בעל פה ובכתב בפני הקהילה השחורה בניו יורק על התקפותיו הבוטות נגד המתמודד למועמדות הד־מוקרטים לנשיאות ג'סי ג'קסון. במכתב ארוך ל"ניו יורק טיימס" ולעיתונאים בלשכתו הודה ראש העיר כי עשה משגה, שבגלל מכך שלא תפס את עומק הרגשות בקשרים שבין הקהילה השחורה לבין ג'קסון. "אני מצטער שפגעתי ברגשותיהם", אמר.

התנצלות ראש העיר, שפורסמה אתמול בהבלטה בע־מודים הראשונים של עיתוני ניו יורק, באה לאחר ביקורת מפתיעה נגד ראש העיר שהש־מיע בנבלמין וארד, המפקח הראשי של משטרת ניו יורק, שהוא שחור ותגובה על הוג ידידיו הקרובים של קוץ'.

בבואם בפני צוערים באקדמיה של משטרת ניו יורק תקף וארד את ראש העיר על התנהגותו כלפי ג'קסון ואת הצהרותיו נגדו במהלך מערכת הבחירות המוקד־מות בניו יורק. מפקח המשטרה אמר כי התוכן והטון של הצהרות ראש העיר היו בעלי אופי מפלג והגבירו את המתיחות הבין־גזעית בעיר.

היה זה צעד חריג מצדו של מפקד משטרת ניו יורק, שמונה על־ידי קוץ' ונמצא ימשתו פיקודו של ראש העיר. היחסים האישיים בין השניים הם הדוקים ולא מכבר אמר קוץ' כי מפקד המשטרה הוא מועמד המועדף להתפקיד מבקר העיר בבחירות המוניציפליות בשנה הבאה.

במדור המכתבים למערכת של "ניו יורק טיימס" פורסם אתמול מכתב ארוך של ראש העיר, המתייחס למאמר ראשי שפורסם בעיתון בשבוע שעבר, ששלל את התנהגותו והצהרותיו כלפי ג'קסון.

קוץ' כותב בין השאר כי הוא מצטער שהצהרותיו שלהבו יצרים גזעיים ודתיים, ולא היתה לו שום כוונה להגדיר קו פוליטי בגבולות גזעיים ודתיים. ראש העיר מודה כי נסחף בלשונו [illegible] נגד ג'קסון.

בסוף מכתבו מביע קוץ' תקווה כי אלה שרגזו עליו יחזו מכבים להבינו ולסלוח לו. קוץ' ציין כי הצהרתו, שזכתה לפרסום רב, שהיהודים צריכים להיות משו־געים כדי לתמוך בג'קסון, הוצאה מהקשרה, וכוונתו היתה שבגלל יחסו של ג'קסון לישראל, יהודים ותומכי ישראל אינם יכולים לתמוך בו.

מפלגת השלטון בסיאול איבדה את הרוב בפרלמנט לאחר ארבעים שנה

סיאול (אי־פי, ע"י וע"צ). מפלגת השלטון בדרום קוריאה איבדה את הרוב בבית הנבחרים לאחר 40 שנה, בתום הבחירות שנערכו שלשום. נשיא דרום קוריאה רו טה וו, שהיה מועמד מפלגת השלטון "מפלגת הצדק הדמוקרטי", שנבחר לתפקידו רק לפני חודשיים, הודה בתבוסה.

הוא קרא לצירי האופוזיציה לשתף פעולה עמו כדי לקיים את היציבות המדינית בדרום קוריאה. הנשיא אמר: "הבחירות השאירו לנו הרבה חומר למחשבה, אך עלינו לקבל את התוצאה ולעשות למען הגשמת הבטחותינו לעם". הוא ציין כי יקשה עליו לבצע את עניני המדינה בשל כשלונה של מפלגתו לזכות ברוב.

עם זאת, על פי תחזיות הטלוויזיה הממלכתית, "מפלגת הצדק הדמוקרטי" היא עדיין המפלגה הגדולה ביותר באסיפה הלאומית, למרות שלא זכתה ברוב.

לאחר שנמנו כ־90 אחוז מכלל הקולות, נראה כי מפלגת השלטון ניצחה רק ב־86 מבין 224 אזורי הבחירה. בשאר איזורי הבחירה נבחרו נציגי מפלגות האופוזיציה והציגים לא־תלויים שונים.

4 נהרגו בפיצוץ רב עוצמה בקאבול

מוסקווה (ע"י וע"צ). ארבעה אנשים נהרגו ושבעה נפצעו בהת־פוצץ משאית גדושה חומרי נפץ במרכז קאבול אתמול. כך הודיעה סוכנות טאס. בידיעה, שהגיעה מבירת אפגאניסטן, נטען כי המשאית הגיעה לקאבול מפאקיסטאן.

דפנה ואמיר נחמד

מאושרים בהולדת בתם

דונה

אחות לדנה

נכדה — לשושנה וצבי צייר; נינה — לבלהה ויעקב זילברשטיין

נכדה — לשולמית ובנימין נחמד; נינה — ללאה וזאב לשצינר

המשכים מעמוד 1

תוספת תקציב בשטחים

(סוף מעמוד 1)

העלות הכוללת לצה"ל ולכלל המערכת עד לסוף השנה התקציבית (31 במארס 1989) כ־412 מיליון ש"ח. 150 מיליון ש"ח מכבה מערכת הביטחון לממן ממקורותיה, ולגבי השאר הוגשה כאמור בקשה לתקציב נוסף. סכום ההוצאה שמערכת הביטחון לספוג, נובע בעיקר מהחיסכון בימי אימונים והוצאות הגילות לאימונים שבוטלו או צומצמו עקב המהומות בחודשים האחרונים.

רכיבי ההוצאות

להלן רכיבי ההוצאה שהיו למערכת הביטחון בחודשים האחרונים, כפי שנמסרו לאוצר בבקשה לתקציב נוסף:

● תוספת ימי המילואים. על־פי ההסדר שנקבע בין ביטוח לאומי וצה"ל לגבי התקציב הנוכחי, אמור היה המוסד לביטוח לאומי להעביר לתקציב הביטחון סכום של כ־100 מיליון ש"ח, בעקבות חיסכון בימי מילואים בשנת העבודה הנוכחית. האירועים בשטחים, שחייבו גיוס אנשי מילואים בהיקף גדול הרבה יותר מכפי שהיה בתוכנית העבודה המקורית, פוגעים במקור תקציבי זה של הצבא. הביטוח הלאומי לא יעביר השנה את רוב הסכום לצה"ל, אשר יופנה ליעודו המקורי — תשלום ישיר לאנשי המילואים, ששירתו וישרתו שירות מילואים פעיל בשטחים.

● הוצאות לרכישת ציוד מיוחד. המהומות הערוכות בשטחים, ואופיין, חייבו את הצבא לרכוש בכמויות, בארץ ובחו"ל, וכן לפתח אמצעים מיוחדים לפיזור הפגנות אלימות. אמצעים אלו כוללים מכוניות להתזת מים, תותח ליידוי אבנים קטנות ("החצצית"), אלות (שלושה סוגים ניקנו בחודשים האחרונים: עץ, פלאסטיק ופייבר־גלס), קסדות ומגינים.

● מיתקנים ועלות החזקת הכוחות בשטחים. תיגבור כוחות צה"ל בשטחים במספרים משמעותיים חייבו בניית מיתקנים ומחנות שונים בעבור הכוחות. הוצאה חריגה זו על תשתיות, מזון ותנאים אחרים, אינה ניתנת לקיזוז בסעיפים אחרים של תשתית ובניה.

● הוצאות תחבורה ורכב. אופי האירועים בשטחים מחייב החזקת כוחות גדולים בריכוזים, עם אמצעי תחבורה צמודים שיאפשרו העברתם במהירות האפשרית למוקדי המהומות השונים. פעילות זו נמשכת ביום ובלילה ומחייבת החזקה רצופה ויקרה של מאות משאיות ואוטובוסים, אשר חלקם מושכר מגורמים אזרחיים, ואחרים צה"ליים.

● עלות התחמושת ואמצעים. בחודשים האחרונים ירו החיילים כמויות גדולות של כדורי גומי, גז מדמיע ואמצעים אחרים לפיזור מפגינים.

● שימוש מוגבר במסוקים.

נהג משאית

(סוף מעמוד 1)

דהאן, שנפצע, קיבל טיפול רפואי בבית מגן דוד אדום בקריית־שמונה ומשם נלקח לבית־החולים בצפת. הוא נותח בידי היחידה ומצבו הוגדר "בינוני" ע"י ד"ר קלין שפירא, מנהל ביה"ח צפת. שאמר כי דהאן נפגע מרסיסי רימון בחלקי גוף שונים. הוא אושפז במחלקה האורתופדית בבית־החולים בצפת.

המשאית שלו נוקבה כדורים בחלון הקדמי, ובסמוך לכיסא הנהג נתגלו סימני כדורים.

המטרה: פיגוע מיקוח

המחבלים שנהרגו אתמול משתייכים לפלג לבנוני של החזית לשחרור פלשתין בראשותו של טלאת יעקב. פלג זה השתייך בעבר לארגונו של אבו אל עבס.

ברשות המחבלים נמצאו מסמכים המעידים על כוונתם לבצע פיגוע מיקוח. מהמסמכים עולה, כי הם היו אמורים לזמן את שגריר ארה"ב בישראל למו"מ ולדרוש שחרורם של העצורים הביטחוניים בבתי הכלא.

מכרזים

מכרז מס' 04/88

למכירה

1. מגוף נייד 100 AUSTIN WESTERN שנת יצור 1962 בעל כושר הרמה 2 — 1.5 טון.
2. מגוף נייד 400 AUSTIN WESTERN שנת יצור 1962 בעל כושר הרמה כ־4.5 טון.
3. מלגזה חשמלית על מצבר חשמלית שנת יצור 1976 בעלת כושר הרמה של 2.5 טון.
4. מגוף נייד 4125 AUSTIN WESTERN שנת יצור 1971. מסורק עומד על גושי בטון.

הכלים המופיעים בסעיפים 3—1 במצב עבודה.
את הכלים ניתן לראות במחלקת אחזקה, נא לפנות אל מר מרכוס רוזה, טלפון 04-749111 קו פנימי 255.
המעוניינים מתבקשים להגיש הצעותיהם בכתב בצירוף המחאה בנקאית בגובה 10% מסכום ההצעה.
מכס, מס קניה, מע"מ ו/או היטלים אחרים, אם יחולו, יהיו ע"ח הקונה.
יש להגיש את ההצעות במעטפה סגורה בציון "מכרז מס' 04/88" תוך שבועיים מפרסום מכרז זה.
אין המפעל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכרז מס' 4/88

משרד הפנים מבקש להגיש הצעות על [illegible]

את המפרט ניתן לקבל במשרד הפנים ביחידת בא"ם בקריית בן גוריון בניין מס' 2 בירושלים בשעות המשרד.
להצעה יש לצרף:
1. ערבות בנקאית בגובה 5% מערך ההצעה.
2. אישור מע"מ.
3. אישור על ניהול ספרים.
4. אישור לפי חוק עסקים ציבוריים.

את ההצעה יש להגיש עד 15.5.88 במעטפה סגורה לתיבת המכרזים במשרד הפנים קריית בן גוריון בניין 2 ירושלים.
אין המשרד מתחייב לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

משטרת ישראל

המטה הארצי / אגף האפסנאות

1. מתפרסמת בזה הצעות מחיר להספקת הטובין ו/או השירותים המפורטים כדלהלן:

מכרז מספר 12/88 — "יצור מרכב להסעת עצורים ותיקון ע"ג שלדות משאית.

מכרז מספר 14/88 — התקשרות עבודות להתקנת וחלוף לרכב משטרה.

2. פרטים מלאים ניתן לקבל במחלקת הרכישות והמכירות בת"א־יפו, רח' אמץ 4, טלפון: 03-5124453, בשעות המשרד המקובלות.
3. המועד האחרון, לקבלת ההצעות, הוא 28.4.88 שעה 12.00.

משרד הבטחון - חטיבת המכירות

מודיעה בזאת הודעה לציבור על מכירת [illegible], כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים המפורטים בטבלה. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר.
תנאי התשלום: 60% בהמחאה בנקאית, 40% הנותרים בערבות בנקאית שזמן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז. מכירת טפסי המכרז תחל ביום שני 2.5.88 בחטיבת המכירות, רח' האלוף א' מנדלר 12/א' הקריה תל־אביב. שעות הקבלה בימים א' — ה' בשעות 12.30—08.30, בימים א' וד' גם בשעות 15.00—14.00.

מכרז מספר: 085/88/05
מכשירים לניטור צמיגים, מכשירים לבדיקת דיזל, מכשיר לבדיקת חשמל, מכשירים לבדיקת אבובים, מכנסי הרמה, התקנים להוצאת אויר, מסנני אויר, קולטי אויר, גרורים, מנועי B.S לדלק, מפעני מצברים, מערכת למיזוג אויר, חלפי רכב, חלפי ציוד הרמה, מיכלי כיבוי אש 750 ליטר, מכשירים לניקוי חלקים, שמני שמן, מתאמים מכניים, קפיצי רכב צב"מ.
תאריכי סיור: 11, 12 במאי 1988.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־16.5.88 עד שעה 10.00 למנה"צ.

מכרז מספר: 086/88/05
גנרטור דיזל, גנרים שונים, צב"מ, ציוד ומכונות משרדיות שונות, מסולת אוהלים, מכשירי בדיקה שונים, חלפי שרמן, תותי בלם שונים, חלקים לשום בנזין, חוטי קשירה, גרוטאות שונות, מכונות גריסה.
ימי סיור: 8, 9, 10, 11, 12, 15 במאי 1988 כמפורט בטופסי המכרז. יש להרשם עד יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־16.5.88 עד שעה 10.00 למנה"צ.

מכרז מספר: 087/88/05
רכב נוסעים משנת רנו 4 בחלקם לפרוק.
ניתן לקנות טפסי מכרז בימי הסיור, במגרש הרכב בצריפין.
ימי הסיור: 4, 5, במאי 1988 בשעות 08.00—11.30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־9.5.88 עד שעה 10.00 למנה"צ.

מכרז מספר: 088/88/05
רכב כיבוי, מלגזות, מנורים, משאיות, רכב ג.ג., גרורי משא, צב"מ, מכבש, רכב מפורזי מסוגים שונים, חלקם לפרוק.
ניתן לקנות טפסי מכרז בימי הסיור, במגרש הרכב כול הרכבות — צריפין.
ימי הסיור: 4, 5, במאי 1988, בשעות 08.00—11.30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־9.5.88 עד שעה 10.00 למנה"צ.

מכרז 5/88/68 — תיקון
המועד האחרון להגשת הצעות נדחה ל־9.5.88 עד שעה 10.00. סיור הקונים שנקבע ל־1.5.88 נדחה ל־8.5.88 באותן השעות.

המועצה לשלום ולבטחון

המועצה לשלום ולבטחון

ערב עיון

גבולות ישראל בעתיד

סיכויים וסיכונים!

הרצאות:

★אלוף (מיל') אביגדור (יאנוש) בן־גל
השיקול הבטחוני בקביעת הגבולות

★סא"ל (מיל') א. הר־אבן
קואליציה מלחמתית ערבית

★אלוף (מיל') יוסף גבע
בטחון בעזרת טכנולוגיה צבאית חדשה

★דיון פתוח — שאלות ותגובות

יתקיים ביום שלישי 3.5.88 בשעה 19.30
באולם הארועים
במלון המלך דוד בירושלים

הציבור מוזמן

משרדים:
תל אביב
אבן גבירול 133
טל: 5464956; 03-5461214

ירושלים
בנין כלל, יפו 97
טל: 233511; 02-242081
פקסימיליה: 02-246311

חשבון בנק
160960 פועלים,
סניף מרכז כלל, ירושלים

TRADE BANK LTD. בנק למסחר בע"מ

תמצית מאזן

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987

	ליום 31 בדצמבר 1987 ש"ח	ליום 31 בדצמבר 1986 ש"ח
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	8,964,971	5,054,018
פקדונות בבנקים	8,393,223	7,622,311
ניירות ערך	611,483	767,324
הלוואות לציבור	32,184,871	11,250,018
זכויות שכירות, ציוד ורכוש אחר	204,041	247,163
נכסים אחרים	63,174	210,291
	50,421,763	25,151,125

	ליום 31 בדצמבר 1987 ש"ח	ליום 31 בדצמבר 1986 ש"ח
פקדונות הציבור	46,102,097	21,433,149
פקדונות למתן הלוואות	10,225	17,002
התחייבויות אחרות	389,631	533,024
סך כל ההתחייבויות	46,501,953	21,983,175
הון, קרנות ועודפים	3,919,810	3,167,950
	50,421,763	25,151,125

תמצית דוח רווח והפסד מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987 ש"ח	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986 ש"ח
רווח לפני מסים	1,663,445	1,242,205
מסים על ההכנסה	992,408	864,227
רווח נקי לשנה	671,037	377,978

תמצית דוח על השינויים בהון, קרנות ועודפים מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987

	31.12.1987 הון וקרנות הון ש"ח	31.12.1987 עודפים ש"ח	31.12.1987 סה"כ הון עצמי ש"ח	31.12.1986 הון וקרנות הון ש"ח	31.12.1986 עודפים ש"ח	31.12.1986 סה"כ הון עצמי ש"ח
יתרה לתחילת השנה	1,405,655	1,762,295	3,167,950	1,405,655	1,384,317	2,789,972
תקבולים ע"ח מניות	80,823	–	80,823	–	–	–
רווח נקי לשנה	–	671,037	671,037	–	377,978	377,978
העברה לקרן לחלוקת מניות הטבה	865,222	(865,222)	–	–	–	–
יתרה לסוף השנה	2,351,700	1,568,110	3,919,810	1,405,655	1,762,295	3,167,950

הדוח הכספי המלא נמצא לעיון בבנק, והעתק ממנו יימסר לכל דורש

صورة عن الأصل

חדשות הכלכלה

ברונו כינס את ראשי הבנקים ודרש מהם: להפחית את הריבית

האשראי החופשי בשקלים עבר את מחסום ה־13 מיליארד שקל

מאת אריה לביא

בנק ישראל דורש מראשי מערכת הבנקאות להביא לאלתר להפחתת הריבית במשק. נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, זימן אמש את ראשי הבנקים לישיבה ובה דרש מהם לנקוט בצעדים מיידיים למימוש דרישתו.

סופר "הארץ" מציין שבנק ישראל תובע זה זמן רב מהבנקים לפעול להפחתת הריבית, אך ראשי הבנקים נמנעים מכך. הריבית הגבוהה על האשראי בשקלים לא צמודים, היא מהגורמים המרכזיים לריווחיות הגבוהה של הבנקים במהלך 1987.

נראה שבנק ישראל יסכים לכך שהריבית הבסיסית תשתנה באופן מהותי. אך ידרוש מהבנקים להפחית בעיקר את הריבית על חריגה מקו אשראי וכן תעריפי תוספת סיכון ועמלה להקצאת אשראי שהופחתות לאחרונה במיקצת.

מבנק ישראל נמסר שהאשראי החופשי בשקלים ממשיך לגדול והגיע בשבוע שהסתיים ב־20 באפריל לשיא חדש של יותר מ־13.08 מיליארד שקל. הגידול באשראי נובע מהעברות למע"מ, מס הכנסה והמוסד לביטוח לאומי.

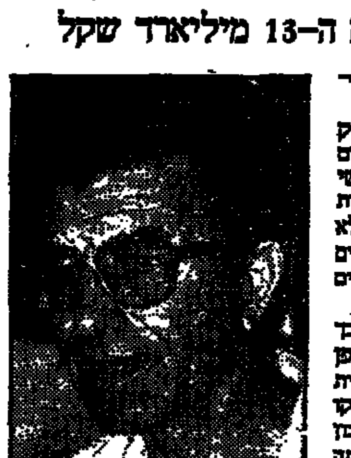
פרופ' מיכאל ברונו
צילום: קוזין

הריבית בבל"ל בראשית 87 נמוכה מכל הבנקים

מאת אריה לביא

נתוני בנק ישראל שפורסמו אתמול מראים כי הריבית בבנק לאומי היתה בחודש פברואר השנה נמוכה ב־10% בהשוואה ליתר הבנקים.

בחודש ינואר היה הפער בין בנק לאומי לשאר המערכת אף גדול יותר והגיע ל־11% ועובדה זו היא מגמת המשך ל־1987, שבה עלות האשראי הממוצע בבנק לאומי היתה נמוכה ב־8% משאר הבנקים.

ירידה של 80% ברווחיות חברת הביטוח "סהר"

מאת אריה לביא

ירידה חדה נרשמה ב־1987 ברווחיותה של חברת הביטוח סהר. הרווח הנקי של החברה ירד מ־337 אלף שקל ל־65 אלף שקל – ירידה של 80 אחוז. לפיכך הרווח שהוצג על ידי החברה הוא סמלי.

יצויין עם זאת, שרווח החברה לפני מס לא השתנה מהותית והגיע ל־700 אלף שקל, לעומת 639 אלף שקל בשנה הקודמת.

הדו"ח על עסקי הביטוח האלמנטרי של החברה מצביע על צמצום ההפסד מ־607 אלף שקל ל־243 אלף שקל. בענף ביטוח החיים רשמה החברה ירידה ברווחיות, ממיליון שקל בקירוב ל־523 אלף שקל.

לעומת זאת הצליחה החברה להגדיל רווחיה מהשקעות שונות.

מכונות וציוד לתחזוקה ונקיון

המבחר הגדול ביותר של:
★ מקרצפות בכל הגדלים
★ שואבי אבק
★ שואבי אבק/מים בכל הגדלים
★ מכונות משולבות לניקוי רצפות
★ מבחר מכונות לנקוי שטיחים
★ מכונות לטאטוא כבישים ומדרכות בכל הגדלים
מבחר גדול של ציוד עזר וחומרים לנקיון

מעבדה לתיקונים ושרות

מחצ
מיכון, חומרים, ציוד לתחזוקה ונקיון
מקבוצת "השמירה" בע"מ
חדר הצגה מרכזי: תל־אביב: איזור התעשיה, רחוב 1274 מס 12 (כניסה מדרך פ"ת 62ב) טל. 374113, 370121, 378473
חדרי הצגה אזוריים:
ירושלים: טל. 242865
חיפה: טל. 674814
עפולה: טל. 595764
מדינה אחת לנו שתהיה לי נקי! ישראל נקיה

סקר ציפיות ב־110 מפעלים: המשק עובר מעין מיתון קטן

44% מהמפעלים דיווחו על ירידה במכירות בשוק המקומי, בהשוואה ל־23% – בסקר שנערך בינואר

מאת יונתן שרמן

המשק הישראלי עובר תהליך של האטה מסויימת, מעין מיתון קטן – כך הגדיר חיי גוטמן, ראש אגף הכלכלה בהתאחדות התעשיינים את תוצאות סקר הציפיות של ההתאחדות בקרב 110 מפעלי תעשייה.

במסיבת עיתונאים בתל אביב, הדגיש גוטמן את מגמת הירידה במכירות בשוק המקומי. 44% מהמפעלים, שהשתתפו בסקר, דיווחו על ירידה במכירות בשוק המקומי, בהשוואה ל־23% – בסקר שנערך בחודש ינואר. 18% מהנשאלים כעת דיווחו על ירידה ניכרת במכירות בהשוואה ל־7% בינואר.

כן מורגשת ירידה בהיקפי הייצור התעשייתי הכללי. רק 30% מהמפעלים דיווחו על עלייה בייצור בהשוואה ל־47% בינואר, ומאידך 34% ציינו כי היקף הייצור ירד בהשוואה ל־23% בינואר.

ירידה הסתמנה גם במספר המועסקים. למרות שאין נתונים מדוייקים, בהתאחדות התעשיינים מעריכים כי מדובר בכ־2,000 עובדים מאז תחילת השנה. בסך הכל דיווחו 30% מהמפעלים על ירידה במספר המועסקים בהשוואה ל־24% בינואר.

גוטמן ציין, כי ענף הטקסטיל נמצא במצב הקשה ביותר מבין כל ענפי התעשיה. 65% מהמפעלים בענף זה דיווחו על ירידה בייצור ו־82% דיווחו על ירידה במכירות בשוק המקומי.

עוד נמסר, כי בתחום הייצוא נמשך הגידול המסתמן מתחילת השנה, אך בהיקפים קטנים יותר מבעבר. אומנם 50% מהמפעלים דיווחו על עליה ברווחיות הייצוא, אך נתון זה נמוך יחסית לסקר של חודש ינואר, בו דיווחו 64% מהמפעלים על ירידה ברווחיות הייצוא.

"7 ימי חסד" לנישומים שיאחרו בשבוע בהגשת הדו"ח למס הכנסה

מאת יונתן שרמן

נציבות מס הכנסה החליטה להעניק "שבעה ימי חסד" לנישומים, שצריכים להגיש את דו"חות המס האישיים שלהם עד סוף השבוע. הודיעה, כי מי שיגיש את דו"חותיו גם בשבוע הבא, יהיה פטור מקנס.

בשבועות האחרונים פורסמו הודעות סותרות מטעם הנציבות, לגבי אפשרות שתוענק הארכה לנישומים, המיוצגים על ידי רואי חשבון או יועצי מס.

ההודעות היקשו מאוד על הנישומים, המגישים את דוח"ת ההכנסה השנתיים בעצמם. במשרדי מס ההכנסה נוצר לחץ גדול של נישומים, שביקשו לעמוד בלוח הזמנים שקבעה הנציבות.

יצויין כי הנציבות קבעה את ה־31 למאי כמועד האחרון להגשת דו"חות מס הכנסה של חברות, למרות שאת הטפסים להצהרת ההכנסות ניתן לקבל בנציבות רק החל מהשבוע הבא.

תיירים מחו"ל יוכלו לשלם בארץ ביורושיקים בשקלים

ע"פ ההסדר, מציידים הבנקים את התייר, בעל החשבון, בפנקס המתאים והוא ממלא את השיק בסכום הנקוב לפי המטבע הישראלי

מאת אריה לביא

תיירים המגיעים לארץ יוכלו לשלם בעת שהותם כאן ביורושיקים הנקובים בשקלים. עד כה כיבדו בתי העסק בארץ רק יורושיקים דולריים.

באירופה נהוג לשלם ביורושיקים יותר מאשר בשיקים נוסעים (טראוולרס צ'קס) או בכרטיסי אשראי. הבנקים מציידים את בעל החשבון בפנקס המתאים והוא ממלא את השיק במטבע של המדינה בה הוא מבקר.

בעקבות ההסדר החדש אשר יופעל בארץ מראשית חודש מאי, יוכלו תיירים לשלם גם בישראל ביורושיקים שקליים. דינם של היורושיקים כאילו היו תקבול במטבע חוץ לכן אישר האוצר פטור ממע"מ על תשלומי תיירים באמצעי תשלום זה.

הבנק שיזם את הנושא בארץ הינו בנק הפועלים.

מרכז יורושיק, הפועל בבלגיה, יפרסם את ההסדר החדש באירופה ויביא את פרטי ההסדר החדש לידיעת התיירים המתכוננים לבקר בארץ. הבנקים באירופה אחראים על כל שיק בסכום של עד 350 שקל, בתנאי שבעל העסק בדק את כרטיס היורושיק של המושך.

בעלי השליטה בקונסורציום רכשו 54% בחברה אמריקאית

מאת אריה לביא

אנשי העסקים דני בינקין ואברהם קין המחזיקים בשליטה בחברת קונסורציום, רכשו 54% ממניות חברת אי. אם. אם. הנסחרת בבורסה האמריקאית.

לדברי בינקין, העיסקה נחתמה ביום שלישי שעבר, עם רכישת המניות מבעלי ענין בחברה האמריקאית. המניות הועברו לקופת "קונסורציום אחזקות", הנסחרת בבורסה התל אביבית, תמורת סכום של 1.6 מיליון דולר. זהו גם המחיר בו רכשו בינקין וקין את מניות החברה האמריקאית.

ירושלים – אזור פיתוח א' לפרוייקטים תיירותיים נלווים

מאת זוהר בלומנקרנץ

משרד האוצר הכריז על ירושלים כאזור פיתוח א', לצורך השקעות בפרוייקטים תיירותיים נלווים. פירושה המעשי של ההחלטה היא הגדלת המענקים למשקיעים בפרוייקטים תיירותיים שאינם בתי מלון בחברה. החלטת האוצר התקבלה בעקבות דרישת המלונאים ומשרד התיירות.

עד היום היתה ירושלים כלולה באזור פיתוח ב' לצורך קבלת מענקים בנושא זה. המענק שניתן למשקיעים היה 12 אחוז מהיקף ההשקעה בפרוייקטים אלה. כעת יוכלו המשקיעים לקבל מענק כפול בסך כולל של 22 אחוז מהיקף ההשקעות.

נחנך סניף בנק לאומי בהתנחלות מעלה אפריים

מאת צבי זרחיה

סניף של הביטוח הלאומי נחנך אתמול בהתנחלות מעלה אפרים שבבקעת הירדן. הסניף ישמש שלוחה לסניף ירושלים וישרת את תושבי בקעת הירדן שנאלצו עד כה לכתת רגליהם עד לבירה בכל ענין בביטוח הלאומי.

"פתיחת סניף מעלה אפרים היא המשך למדיניות מינהלת הביטוח הלאומי לקרב את שרותי המוסד אל מקומות מגורי האזרחים", אמר מנכ"ל הביטוח הלאומי מרדכי ציפורי, בטקס הפתיחה שנערך אתמול בנוכחות שר העבודה משה קצב.

ייצוא אבן ירושלמית ב־87': 1.5 מיליון ד'

מאת יונתן שרמן

לראשונה הצליחו יזמים ישראלים לייצא בשנה שעברה אבנים מעובדות ("אבן ירושלמית") בסכום של 1.5 מיליון דולר. עד עתה לא היה ייצוא של אבנים מעובדות למעט ייצוא ממחצבות ביהודה ושומרון לארצות ערב, דרך גשרי הירדן, בהיקף של 10 מיליון דולר.

מנהל חטיבת הכימיה ומחצבים במשרד התעשיה אהוד אורנשטיין מסר שלאחרונה קיימת התעוררות מסויימת של ענף זה בארץ, הנובעת בין היתר מביקוש מטעם הרשויות המקומיות, המשתמשות באבנים אלו לשיפוץ מבנים.

תושבי הרובע היהודי הסכימו לבניית חניון

מאת סופר "הארץ" בירושלים

נציגות התושבים של הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים, הסכימה אתמול עקרונית לתכנית בנייה הכוללת חניון תת קרקעי, שמעליו ישולבו פרוייקטים מסחריים או מבנים למכירה.

הסכמה זו, המהווה שינוי מהותי בעמדת התושבים, הושגה בפגישה שנערכה אתמול עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק, שבה דנו בין היתר במצוקת החניה ברובע היהודי.

ערך את העמוד: יצחק לאור

רווחי אלתא ב־87' כמעט שלא נשחקו בהשוואה לשנה שעברה

מאת יונתן שרמן

סופר "הארץ" לענייני כלכלה: ראשי "אלתא" מודאגים מבעיית הריווחיות של החברה, למרות שרווח היה בשנת 87' כמעט ולא נשחק בהשוואה לשנה קודמת.

יו"ר הדירקטוריון של "אלתא" מרדכי הוד מסר במסיבת המנהלים המצומצמת לדו"חות הכספיים של החברה, כי החברה מוטרדת מהמצב מאחר שגם המגמות לייצוא אינן מבטיחות שמירת הריווחיות, בגלל התייקרות תשומות העבודה בגורמים שקליים.

"אלתא" מייצרת מוצרי אלקטרוניקה מתוחכמים למטוסים וכן מערכות מכ"מ ופיתוחים אחרים. החברה סיימה את תשעת החודשים האחרונים של השנה ברווח של 14.7 מיליון דולר בהשוואה ל־19.8 מיליון דולר בשנה קודמת.

החברה אף הצליחה לשמור על היקף מכירותיה – 128 מיליון דולר – בתשעת החודשים האחרונים של שנת 87', סכום זהה למכירות אשתקד.

עוד נמסר שהחברה פיטרה 240 עובדים, חלקם זמניים, עקב ביטול פרוייקט הלביא. כן מסרה החברה, כי היא הגדילה את השקעותיה במו"פ כדי להבטיח את מוצריה העתידיים. ל"אלתא" היה צבר הזמנות של 293 מיליון דולר בסוף 87', רובו לייצוא בהשוואה ל־266 מיליון דולר בראש 1987.

ההלוואות לדיור יוגדלו ב־14%; הרוב – לעיירות פיתוח ולשכונות

(עש"ח). החל מ־1.5.88 יוגדלו סכומי ההלוואות לדיור ב־14%, זה סיוע המירבי יינתן לעיירות הפיתוח ושכונות שיקום. על כך נמסר בהודעה שפרסם משרד השיכון.

בישובי הפיתוח, כולל הגליל, הנגב, הערבה והגדה המערבית, הגדילה ההלוואה הנוספת הניתנת לרוכשי דירות חדשות, או למי שבונה את ביתו, מ־7,000 ש"ח ל־12,000 ש"ח.

משפחה חד־הורית חסרת דירה, בת 2 – 5 נפשות, הרוכשת דירה בישוב פיתוח הנכללת בקבוצה א' תקבל הלוואה של עד 83,500 ש"ח, בהחזר חודשי התחלתי של עד 35 ש"ח. משפחות שיש להן כבר דירה, תוכלנה לקבל הלוואות לבניית ביתם ביישובי פיתוח, בסך של 55,000 ש"ח.

בשכונות שיקום במרכז הארץ, תינתן הלוואה להרחבת דירה בבית משותף, עד לסכום של 52,000 ש"ח בהחזר חודשי של עד 187 ש"ח.

בדוק והשווה... ותרוויח!

מחירי האשראי בבנק לאומי
שיעורי ריבית מירביים ליום 28.4.88

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית – לקוחות מסחריים	ריבית חודשית – לקוחות פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת עוקץ" – צמודה למדד	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3–6 חודשים	1.25%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3–6 חודשים 12 חודשים 6–12 חודשים	2.2% 2.4%	2.4% 2.6% *2.1%
חח"ד/משיכת יתר בשקלים לא צמודים בריבית משתנה	פריים עמלת הקצאה עמלת סיכון עד תוספת על חריגה	1.25% 0.4% 1.75% 1.0%	- עד 2,000 2.0% 2,001–5,000 2.5% תוספת על חריגה 1.0%

* לבעלי תעודות זכות "הלוואה כלדעת".
פרטים מלאים וטבלת סכומי האשראי – בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

מבצע לרגל פתיחת אולם התצוגה

ציוד חומרה ותוכנה ב־13 תשלומים.

בוא תראה במו עיניך את היתרונות של על־גל
אולם התצוגה החדש מאפשר לך להתרשם ממגוון המחשבים והתוכנות ב"הופעה חיה". אנשי המכירות שלנו ישמחו לשמוע ממך על צרכיך ויראו לך במקום את הפתרונות שעל־גל יכולה לספק לך.

לרשותך באולם התצוגה:
מחשבי PC XT, PC AT, PC 386 - HITEC
מחשבי M-240, M-280, M-380 - OLIVETTI
מדפסות BROTHER, CITIZEN, - MATRIX HONEYWELL
מדפסות לייזר - CANON
כרטיסי תצוגה GENOA
וציוד היקפי מגוון מהחברות המובילות בעולם.

1. מחשב PC/XT TURBO זכרון 640K, 2 כונני דיסקטים, מסך דואלי + כרטיס גרפי, מקלדת
13* x 175 ש"ח כולל מע"מ
2. תוכנת שכר "מיכפל"
13* x 108 ש"ח כולל מע"מ
3. מדפסת צבעונית OLIVETTI
13* x 82 ש"ח כולל מע"מ
תקופת המבצע 30/4-21/5
- כל הרוכש בתקופת המבצע יקבל 10 יחידות שירות אחזקה חינם בבית על־גל מחשבים.

* התשלומים באמצעות ויזה וישראכרט
* המחירים מחושבים עפ"י ריבית אפקטיבית 4.5% לחודש

פתוח במוצ"ש.

על גל מחשבים
מפיץ מורשה של olivetti . GENOA . Seagate
דרך פ"ת 52, ת"א. טל: 335914

אין עצירות
פרולקס
משלשל טבעי על בסיס פרי
קרא בעיון עלון הוראות השימוש
להשיג בבתי המרקחת ללא מרשם רופא.
אביק וזה עובר.

יבם מציגה
סדרת הטלויזיה שעושה הסטוריה.

האם נכחדו הדינוזאורים מהעולם בגלל התנגשות כדור שביט בכדור הארץ?
כיצד הגיעו מאובנים טרופיים לקוטב הדרומי?
האם אנו צועדים לקראת עידן קרח חדש?
תשובות לשאלות אלה ולשאלות מרתקות נוספות תוכלו לראות בסדרה התיעודית (7 פרקים) המשודרת בטלויזיה החינוכית כל יום ה', בשעה 16.30.
הסידרה מציגה את המידע העדכני ביותר על כוכב הלכת שלנו, פרי מחקריהם של אלפי גיאופיסיקאים בני ששים לאומים שונים, המתמידים בחיפוש הדרך להבנת כוכב הלכת שנתן לנו חיים.
פרק ראשון "מכונת החיים" היום יום ה', 28.4.88 בשעה 16.30.

הסדרה שזכתה בפרסי "אמי" מובאת לשידור באדיבות יבם ישראל.

IBM יבם

הארץ

יום ה', י"א באייר התשמ"ח
28 באפריל 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6 ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב מרדאו 20 טל' 661166־8 ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בתוכנן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

מדינת ישראל נגד סוחרים

התמודדות של שלטונות ישראל עם מארגני ההתקוממות בירושלים מתנהלת בימים האחרונים בעיקר בין דוכני הסוחרים הערבים באיזור שער שכם. מארגני ההתקוממות מצווים על הסוחרים לפתוח את החנויות בשעות מסוימות ולסגרן בשעות אחרות. באים נציגי השלטונות ומורים לסוחרים, בגיבוי צווים, לנהוג בדיוק להיפך: לפתוח בשעות שהם אמורים לסגור, ולסגרן בשעות שהם אמורים לפתוח. לפני הסוחרים, היודעים בדיוק במי ובמה מדובר, עומדת שאלה פשוטה: האם להסתכן בשריפת חנויותיהם במקרה הטוב והתנקשות בחייהם במקרה הרע — או בקנסות אחרים בכלא הישראלי.

המשטרה הבטיחה לתת הגנה לסוחרים שיצייתו להוראות השלטונות. אבל התברר כי ההגנה המובטחת מתייחסת לאיזור החנויות; אין המשטרה מוכנה לספק (ואין לצפות ממנה כי תתן) הגנה על חיי הסוחרים ובני משפחותיהם במשך 24 שעות ביממה, בבתיהם. במצב זה, לא צריך להיות אחד האינתיפאדה כדי להעריך את העימות עם השלטון הישראלי. ואמנם, כל הסוחרים, שקיבלו מהשלטונות עד כה צווי פתיחה או סגירה, העדיפו מעצר, חקירה, העמדה לדין ועונשי מאסר ישראליים — על בקבוקי תבערה פלסטיניים. אילו היה מישהו מאיתנו במקומם, והיה נוהג אחרת?

אפשר להבין ללבו של ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, שעיניו כלות למראה המסחר המושבת בחלק המזרחי של הבירה. קשה להבין את תמיכתו בנסיונות הנמשכים לאלץ את הסוחרים לפתוח/לסגור את עסקיהם מכוח צווים. קולק תמך בצווים, כנראה מתוך הנחה שהסוחרים משתוקקים לקבל אותם, כדי להיראות כנאנסים על ידי הממשל. הנחה זו התבררה כבלתי נכונה (הסוחרים מעדיפים להיאנס על ידי מארגני ההתקוממות), למרות זאת נמשכים ההליכים נגד הסוחרים המופתעים, וכפי שנמסר — הכוונה היא להוציא צווים נגד סוחרים נוספים.

המהלך כולו מוטעה, יש להדיל ממנו ואף לחזור מן הצעדים שכבר ננקטו. הדרך לפתיחת החנויות אינה הנפקת צווים מטעם אלוף פיקוד המרכז והמשטרה והענשת המפירים אותם במאסר. שלטון החוק לא יוכל להתגבר במארגני מהומות בהפעלת לחצים בירושלים על אזרחים — גם אינו צריך להיקלע לתגרות כזאת. יש גם להביא בחשבון כי מדובר בפלח אוכלוסייה הנוהג בדרך כלל מתינות ומעדיף חיים נורמליים על עימותים. האם חייבים אנחנו לנכר אותו עוד יותר? המאבק נגד מארגני ההתקוממות לא יוכרע בין דוכני הסוחרים, וחבל לבזבז מרץ ישראלי ושארית של רצון־טוב פלשתינאי על נושא כשעות פתיחה וסגירה של עסקים.

ישבתו הסוחרים ו/או יפתחו/יסגרו את עסקיהם על פי חשבונותיהם ושיקוליהם, כטוב בעיניהם. ואשר להתמודדות על השקטת השטחים, היא תישא פרי בזירות הקובעות והמכריעות באמת (יש סימנים המבשרים הצלחות ראשונות בעניין זה). החנויות ייפתחו מאליהן, מבוקר עד ערב — בלי צווים, בלי משטרה ובלי איום בעונשי מאסר.

זהות חדשה, הזדהות אחרת

האמריקאים מתקשים להזדהות עם ישראל בדמותה החדשה

מאת צבי בראל

וואשינגטון

הודות למימונו של אחד הבנקים הגדולים בוואשינגטון רבתי, יכלה תחנת הרדיו הציבורית להביא שידור מיוחד לכבוד יום העצמאות. כעשר דקות ארכה התוכנית. בשלוש הדקות הראשונות, על רקע קולות התותחים וירי, נסקרו תולדות חייה הראשונים, העירוני המאבק, של מדינת ישראל. בשבע הדקות שנותרו על רקע צווחות ילדים, ידי עמוס של רומי רימוני הגז, הביטויים ישירים של רופאי בית החולים בעזה, לפרט המאויים על מתמיינת. הצורות של ההיסטוריה הישראלית. "עשרים שנות קוממיות מול עשרים שנים של התקוממות" סיכם הקריין. בערב, בשלוש רשתות הטלוויזיה, חזרה התמונה המעט בצבעים ועם פסקול מהיר יותר: קצת ירות וקצת קריינות, עשן ומכות וציטוט של איש קיבוץ נבנה, סוקים על רמת הגולן, ומעבר אליה, הכל בנוסח התוכניות בשעתן־שבערב: מתצינן בדיוק הקושיה לישראל הראשונה והמתונה השנייה לישראל החדשה.

ביום שלישי השבוע, מהשעה עשר בבוקר עד ארבע אחר־הצהריים, עסק גוש חברי בית הנבחרים השחורים בנושא אחד בלבד: המצב בשטחים. זהו נושא העניין השני שבו עסקו חברי הגרעין הזה בשנה שחלפה. הנושא הראשון היה מצב השחורים בדרום־אפריקה. "אנו מכירים ומזדהים עם אחינו הפלשתינאים ואחינו השחורים מדרום־אפריקה המדוכאים היום, כפי שלפני חמשים שנה הזדהינו עם קרבנות השואה", הסביר היו"ר ג'ורג' קרוקס את הרציונאל לדיון.

קרוקס, הדמוקרט ממישיגן ויו"ר תת ועדת החוץ לענייני אמריקה הלטינית, מעולם לא נחשב על ידידי ישראל, וכמוהו גם מרווין דאימאלי או ג'ון קונירס. אבל היו גם אחרים. כאלה שתמכו והצביעו בעד סיוע לישראל, שסמכו ידיהם על הצעת ההחלטה להעביר את שגרירות ארה"ב לירושלים או שטרחו להופיע תמיד בקבלות פנים של שגרירות ישראל. אלה ישבו באולם הדיונים. האזינו ושאלו שאלות שבדרך כלל היו עולות רק במפגש ידידים.

החלום שנשפך

השבוע נרשמה עוד מפולת אחת. ארה"ב, בהוראת שר החוץ שולץ, לא הטילה וטו על הצעת ההחלטה לגנות את ישראל על רצח אבו ג'יהאד. אם להאמין למקורותיה של ג'ין קירקפטריק, היו אלה ה"ערביסטים" (יהיו אשר יהיו) במחלקת המדינה אשר הסבירו לשר, שבשל תכיפותם של הוטו האמריקאי הרגישה ישראל עצמה בטוחה להפר את החוק הבינלאומי ולבצע רצח פוליטי. הזה זה לא אחר, לדבריה, מאשר היועץ המשפטי אברהם סופר אשר העניק להוראתו של שולץ את הכיסוי המשפטי.

לפני שנה וחצי אמר לי סופר, כי פעולת חדירה לשטחה של מדינה אחרת כדי לחסל מחבלים היתה מוצדקת, ובאותה תקופה בערך אמר חבר הקונגרס לארי פרסלר, כי ראוי לארה"ב לאמץ את הגישה הישראלית המוחלטת בדייקנות את אויביה. אבל זיכרון היסטורי הוא מוצר שישראל נהגה לקדש. כיום גם הוא הלך ואזל.

הויכוח בין דיפלומטים ישראליים לידידי ישראל על גבעת הקפיטול או בחוגים יהודיים, איננו עוד בשאלה עד כמה עמוק הכרסום שחל במעמדה של ישראל. הביטוי כרסום הלך ונמחק מן הלקסיקון. הוא היה נכון כמלת־תואר לפרשת פולארד, או להפצצות בלבנון, לפרשה האיראנית או לפרשת הקריירוזים המגונות משמיטה באר־רכיון. "אובדן זהות" הוא הביטוי שהחליפו. מי שמזכיר כאן עוד את החלום הציוני, אינו עושה זאת אלא בצירוף החדש "החלום שנשפך".

ההבדל בין כרסום לאובדן זהות של מדינת ישראל טמון בהזדהות עמה. הכרסום יכול להיות זמני או מתמשך, אבל ניתן לריפוי. בעיצומה של פרשת פולארד התפוצצה הפרשה האיראנית, והיה מי שהסביר את הקשר ברצונה של ישראל לכפר על החטאה ולפעול למען ארה"ב. כשר סיוע החוץ עשה כותרות ראשיות בעיתונים, נמצאו רבים שהזכירו את הסיוע המודיעיני שנותנת ישראל. ואפילו בתוך ההתקוממות בשטחים, נמצאו דיפלומטים ישראלים שאמרו: "אנו מוכרחים קצת דם יהודי. איזה מעשה תבלה שיעצור את המפולת. מה שרואה הציבור האמריקאי ועל מה שהוא זועק, זה הדם הפלשתיני שנשפך".

גול עצמי

האשליה היתה שגם אם הסלאי יקר כחיי בני־אדם, יש בו עדיין כדי לכסות על הנזק, להשיב לישראל את תדמיתה — ולהמשיך כרגיל. הדם היהודי נמצא, ונשפך. ליד דימונה, בגבול הצפון, בביתא ובבית לחם. הוא לא שינה דבר. אתמול ושלשום שימשו הקורבנות תפאורה דלה בתוכנית "נייטליין", והצופים האמריקאים "קיבלו רשות" משר הביטחון לא לעשות עניין מכך. הנזק שגרמה ההתקוממות הפלשתינית לישראל הוא מועט, מסביר רבין, ארבעה הרוגים ישראלים מול 150 ערבים. מאזן העוויות עובר לטובתנו. זו זהות חדשה.

הבדל אחר בין כרסום לאובדן זהות טמון בחוק הכלים השלובים של המחשבה הפוליטית האמריקאית. פגיעה בישראל התפרשה תמיד כניצחון לערבים. הישג ערבי — מפלה לישראל. על החוק הזה נבנתה ישראל במשך שנים בכל מוסדות הממשל האמריקאי ובמיזוג ברעת־הקהל. בחמשת החודשים האחרונים השתבשו הדברים. כל פגיעה נוספת בערבי היא גול עצמי לישראל. גינוי מעל דוכן דובר הבית הלבן או אי הטלת וטו באו"ם נעשים להרגל, ואפילו ביטויי הזהירות בגבול הצפון נעשים כאן כ"למה אתה כבר מצפה".

זה השלב החדש שבו מתחילה ארה"ב לאבד את סבלנותה ולמשוך מישראל את הזדהותה. שלב שבו שלושת מיליארדי הדולרים של הסיוע הכלכלי ומסמכים חסרי תוכן על שיתוף פעולה אסטרטגי, ייחשבו לעלה התאנה של הציבור האמריקאי. הרגל המסורתי של ישראל שבו נתפסה כאשר רצתה להוכיח שארה"ב היא עדיין ידידתה, יעמוד לידי ארה"ב, אשר תבקש להשתמש בו כמצפון. למעשה היא כבר הולכת לעשות בו שימוש. היה זה שולץ עצמו שהציע לא ללחוץ על שמיר באמצעות הסיוע, אלא לנסות לרכוב בנקרים. בדיוק כפי שהתנגד ללחוץ כלכלית על פי.ה. מתנה של דרום אפריקה. אבל גם לגדר הזה אורך חיים מוגדר. עד שתסתיים ההקדמה.

קירקפטריק: אם להאמין למקורותיה היו אלה ה"ערביסטים" במחלקת המדינה

המתקדמת על הגדר

ועידת המפלגה הנפתחת מחר מקבלת לאישור מסמך מדיני מאוזן, שיסייע לה לטעון בבית המשפט כי אין הצדקה לפוסלה לקראת הבחירות

מאת דן מרגלית

ערב כינוסה של ועידת הרשימה המתקדמת בנצרת, שלוש מנהיגיה מבט ארוך לעבר תיבת הדואר. יגיע או לא יגיעו? הם מצפים למברק ברכה בחתימת יאסר ערפאת. קרוב לוודאי שיסתפק גם במלה חמה מאבו איאד. אך יש עדיין חשש כי עד מחר בערב יתעלם אש"ף מהמזמר מיעארי ומכתי פלד.

שכן נסיעת ערפאת לסוריה עלולה לטרוף כמה קלפים חשובים. מארחו ואמנו אל אסד תבע ממנו להדיל מהמגעים עם כל גורם ישראלי, לרבות הרשימה המתקדמת. ראשיה תוהים אם נכנע ערפאת, האם הם קורבנותיה הראשונים של ההתפתחות האחרונה. ואולי ייהפך ראש אש"ף לעושה רצונו של הנשיא הסורי רק הזול מן השבוע הבא?

במתקדמת מבינים שאש"ף־סרבך דיבור הוא אמן פוליטי לכל מי שיתמודד בבחירות תחת דגל המשא ומתן עמו. אם תבא סגירא וסרי גר־סיבה ייאלמו רום, אין עם מה לפנות לבוחר המוסס. הליכוד יתנגח את ההכחדה־לכאורה של טענתו המרכזית כי פני אש"ף אינם לשלום ולמתינות. שום ישראלי לא יתייחס ברצינות לנגמגם, שארבעת המובילים פנה לעבר סוריה הקיצונית רק מפני שאבו ג'יהאד נהרג. עלי־פי אותו היגיון צרות, לא צריכה ישראל להסכים למשא ומתן כזה מפני שאבו ג'יהאד היה אחראי לפעולות הטרור והרצח של אש"ף נגד יהודים.

במתקדמת ייתכן משבר חריף במיוחד. הרוב הערבי עלול להקצין בעקבות האיתות מבירת סוריה. כבר בעבר נמצאו גורמים בלתי מרוצים שחתרו לפרק את השותפות עם המיעוט היהודי ועיכבו תקופה ארוכה את החתימה והאישור על קווי היסוד המדיניים. מי לידנו יתוקע שלא ידימו ראש כבר בוועידה הקרובה, או מיד לאחריה ובכל מקום, לפני הבחירות?

לעת עתה חיברה הנהלת הרשימה המתקדמת מסמך מאוזן ומיוסמך. ראשיה כמו יושבים על הגדר בין שני העמים. לעתים יורדת נטייה זו עד לפרטים הקטנים של הניסוח. למשל: "הרשימה המתקדמת לשלום היא התאגדות מרצון של יהודים וערבים, ערבים ויהודים". שכולם יקריבו את כולם בטקסט. גם התבון כזה.

הרגש השם דגש על הזכות היהודית. לישראל זכות להתקיים, גם לפלשתין. הגו"ם קבע שיש לחלק את הארץ ובגבולותיה יהיו קווי 1967. אמנם ישראל היא נחלת כל אזרחיה אבל "אין קביעה זו עומדת בסתירה עם היות מדינת ישראל 'מדינה יהודית' עלפי עקרונותיה והמנהגים של החלטת החלוקה ושל מגילת העצמאות, ו'מדינת העם היהודי' במובן של קיום הקשר ההיסטורי והרוחני של היהודים עם העם היהודי ברחבי העולם". אש"ף נזכר רק פעם — "לקראת הסוף — כנציג הלגיטימי של הפלשתינאים, חד־משמעי אבל לא בולט.

נוסח כזה עוקף את שאלת חוק השבות וזכות העלייה האוטומטית של יהודי העולם לישראל, שהיא במהותה מימוש הזכות היהודית להגדרה עצמית. הוא גם מתעלם מ"זכות השיבה" שדורשים הפלשתינאים לפליטי־1948, התובעים לעצמם את יפו ולוד. אבל גם אין בו שלילה מפורשת של היות ישראל פתוחה לכל יהודיה.

בשמאל הקיצוני לא יתקבלו רגשים אלה באהדה. קרוב לוודאי שיראו בהם ויתור אידיאולוגי מרחיק־לכת לאגף היהודי, שהוא מיעוט מבוטל במתקדמת. כמה תגובות טענו כי המסמך הוגש מתוך לחץ־ידה קודם לבית המשפט על חשבון מהותה של המפלגה, שכן במקביל לניסיון לחסום את דרכו של מאיר כהנא למערכת הבחירות הקרובה לכנסת, ינסו הליכוד והתחייה גם לשלול את השתתפות מיעארי ופלד במערכה על הקולות. הם יעקבו אחרי כל מלה שתיאמר בסוף השבוע בנצרת. אך המסמך המדיני לא יוכל לשמש חץ באשפתם. הוא מנוסח בלשון שאינה מצדיקה כל פסילה כזאת. אם לא יוקצן, בלהט המלל שיישמע בוועידה — יקשה על מפלגות הימין להעמיד את המתקדמת בשורה אחת עם "כך" של כהנא.

חשיבותו העיקרית אינה רק בהיפוק נוסח להמשך החיים המשותפים של יהודים וערבים במסגרת המתקדמת, וגם לא בתוכן טיעונים לעורכי־הדין שיגנו עליה בבתי המשפט, אלא בתוכן המסמך. אם לאחר הוועידה יתברר כי הוא עולה בקנה אחד עם עמדתה של הנהגת אש"ף, ואם לא יוסיפו עליו מתונים הסתייגויות וגמגום, ואם יתעלם ערפאת מתביעתו של אסד לנתק כל מגע עם המתונים בארץ — כי אז יוכל נוסח זה להיות בסיס נוח למשא ומתן ישראלי־פלשתיני. פלשתיני־ישראלי.

סעודיה מנתקת את קשריה עם איראן

יש הסברים שונים להחלטת סעודיה לנתק את קשריה הדיפלומטיים עם איראן — כשנה לאחר ההתנגשות־הדמים עם עולי־רגל איראניים במכה, ולאחר שנים רבות של עליות ומורדות ביחסי המדינות. ההסבר הרשמי של ריאד — שזו תגובה להתנכלויות לשיח הסעודי — נראה פחות סביר לנוכח ההיסטוריה הארוכה של התנכלויות אלה.

הסבר אחר הוא שהצעד נועד לפייס את ארה"ב, הזועמת על הטילים ארוכי־הטווח שרכשה סעודיה בסין העממית, ועל התגובה המעליבה של ריאד למחאות האמריקאיות. הסנאט עצר, בעקבות זאת, עיסקת נשק עם סעודיה בסך כ־500 מיליון דולר. הסבר נוסף תולה את הצעד הסעודי בחשש מעימות עם טהראן, העלול לפרוץ בעת העליה לרגל למכה בחודשי הקיץ. אשתקד נהרגו כ־400 בהתנגשויות שיזמו עולי־רגל איראניים, והשנה הודיעו הסעודים שיגבילו את מספר הבאים מאיראן, שדיברה על שיגור של עד 400 אלף איש למכה. כל אלה תרמו להחלטת ניתוק הקשרים; אך הסיבה העיקרית נראית פשוטה יותר: המפלות האחרונות, שנחלה איראן בחזיתות השונות — נפילת חצי־האי פאו, המכות לערי איראן מהפצצות הטילים העיראקיים ארוכי־הטווח, המהלומה הימית שהנחיתו ספינות המלחמה האמריקאיות והקשיים בגיוס עוד מתנדבים איראניים — שינו את מפת יחסי הכוחות במפרץ בעיני ריאד: סעודיה חוששת עתה פחות מאיראן, ומוכנה לסמוך יותר על גיבוי אמריקאי.

אך כדאי לזכור שבעולם הערבי מחייבים בד"כ ניתוקי קשרים — כמו ביטויי אחווה־לנצח — רק עד השינוי הבא במאזן הכוחות.

המרכבה — הסיפור המלא (ד')

עומד במבחן הכדאיות

המרכבה־סימן־3 זול מהטנק האמריקאי המקביל ב־600,000 דולר

מאת נחמיה שטרסלר

בתוכנית ההשקעות הראשונה שהוגשה ב־1969 דובר על השקעה של 45 מיליון דולר בניהול, פיתוח התשתית ובניית קו הייצור.

ב־1972 התברר שהתוכנית היתה אופטימית מדי. ההשקעות הצפויות הן 61 מיליון. הגידול היה תוצאה של שינויים שהוכנסו בטנק באותן שלוש שנים. הערכות־הסר של תוצאה שגויה, התייקרויות ותוספים ומיכללים בארץ ובעולם.

בסיכומו של דבר, הגיעה עלות ההשקעה של המבוא במרכבה, מ־1970 ועד היום, לכ־120 מיליון דולר, אך ברור שחלק מההתייקרות היא תוצאה של השיפור באיכות במשך השנים ושל הטכנולוגיה שהתפתחה.

גם מפעלים אזרחיים השקיעו כסף. אנו מעריכים את סך ההשקעה של התעשייה האזרחית בטנק ב־230 מיליון דולר, כך שההשקעה הכוללת במרכבה מגיעה ל־350 מיליון דולר. (כל המספרים בחלק זה מתורגמים לדולרים של 1988).

אך האם עומדת ההשקעה במבחן הכלכלי? לאחר שבדקנו את עלות המרכבה־סימן־2 מול ה־M1 האמריקאי, מתברר שהטנק הישראלי זול יותר — אפילו לאחר שקצב הייצור הורד בשנים האחרונות עקב הקיצוץ בתקציב הביטחון. כלומר, זו השקעה כדאית.

מחיר של ה־M1 האמריקאי למדינות כמו ישראל הוא 3.2 מיליוני דולר. אם נוריד ממחיר זה את עלות המימון המוטלת על המדינה הקונה (0.5 מיליון דולר), ואת עלות ההובלה לישראל (0.25 מיליון), מגיעה עלות הטנק האמריקאי ל־2.45 מיליוני דולר.

העלות הכוללת של המרכבה, בקצב הייצור הנוכחי, היא 2.4 מיליוני דולר. (העלות השולית היא 2.15 מיליונים). אם נפחית מהעלות הכוללת את עלות המימון, כפי שעשינו לגבי הטנק האמריקאי, מגיע מחיר המרכבה ל־2.1 מיליוני דולר, כלומר פער של 350,000 דולר לטובת המרכבה.

כדי להגיע לחשבון הנכון יותר, יש להתחשב בעובדה שבייצור המרכבה מועסקים גם אנשי חובה וקבע. לכן כללנו בחישובים גם את העלות האלטרנטיבית שלהם. התוצאה היא שעלות המרכבה מתייקרת בכ־15,000 דולר לטנק. כלומר, הפער לטובת המרכבה כמעט שאינו משתנה והוא עומד לאחר התיקון על 335,000 דולר לטנק.

פער גדול יותר

אם נשווה את המרכבה־סימן־3 ל־M1-A1 האמריקאי, שהם טנקים בני אותו דור, הפער עוד גדל לזכות המרכבה. מחיר הטנק האמריקאי הוא 3.8 מיליוני דולר, ולאחר הורדת הוצאות המימון וההובלה מגיע מחירו ל־2.9 מיליוני דולר. מחיר המרכבה־סימן־3 הוא 2.6 מיליונים, ואם נפחית ממנו את עלות המימון נגיע ל־2.3 — פער של 600,000 דולר לטובת המרכבה.

בדיקה של הפרויקט לפי מחיר הדולר הנסתר מגלה, שמחירו בייצור המרכבה־סימן־2 בהשוואה ל־M-1 הוא 1.2 שקל לדולר, לעומת שער חליפין של 1.6. כלומר הפרויקט כדאי.

מדוע המרכבה זול יותר? לכך יש כמה סיבות:

1. מנוע הדיזל והמימסרה במרכבה זולים יותר לעומת מנוע הטורבינה והמימסרה של הטנק האמריקאי.
2. חלק מהמערכות יקרות יותר בטנק האמריקאי.
3. עלות עבודה נמוכה יותר בטנק הישראלי.
4. ג'נרל דיינמיקס, המפעל המייצר את הטנק האמריקאי, איננו שיא היעילות.
5. תהליך פיתוח מחיר זול יותר בטנק הישראלי. לרבות היקפי ניסויים מצומצם יותר.

יש אומרים שעלות החזקה של המרכבה גבוהה יותר, ואכן, שעת מנוע במרכבה־סימן־2 יקרה ב־170% משעת מנוע של ה־M-60, אך זו טעות להשוות בין שני טנקים אלה, דגם שונה לגמרי. המרכבה הוא טנק הרבה יותר משוכלל ולכן מחירו הבסיסי גבוה יותר. יש בו מערכות יקרות יותר שעלות אחזקתן גבוהה יותר, ולכן עלות שעת מנוע היא גבוהה יותר.

צריך היה להשוות את עלות ההחזקה של המרכבה־סימן־2 לטנק האמריקאי המקביל, אך אין בידינו נתונים לגבי מחיר שעת מנוע של ה־M-1 שהוא המקביל למרכבה־סימן־2.

(הכתבה הבאה — מחיר)

מחלות הילדות תוקנו

דו"ח מבקר המדינה מספר 32 שפורסם ב־82', ערב פרוץ מלחמת לבנון, מבקר את תפעולו ואחזקתו של טנק המרכבה בדרג השדה. מפקד חטיבת המרכבה אמר אז, שלטנק חסרים עדיין כמה אמצעים שיש לטנקים אחרים בצה"ל, ואמנם במרכבה־סימן־1 שיצא ב־1979 חסרו כמה אמצעים תפעוליים ולוגיסטיים.

בדו"ח מדובר על רעש מנוע המפריע לקשר בין הטנק לטנק, וגם על משקל רב [illegible] בעגלות להובלת טנקים. אלה היו מחלות הילדות של הטנק והן תוקנו בהמשך הדרך.

תעתוע שקספירי

האם קובץ שירים קצרים שהוזנקו בשבוע שעבר לכותרות העיתונים הבריטיים הם יצירתו הלא ידועה עד כה של ויליאם שקספיר, שמא זה זיוף או מעשה לצון ידוע שכבר התפרסם

מאת שאול צדקא

לונדון

כתב או לא כתב? זו השאלה. השורות הללו נכתבות בעוד שורות אחרות מסעירות ברגעים אלה את העולם האקדמי משני עברי האוקיאנוס האטלנטי. האם אותו קובץ שירים קצרים אשר הוזנק בשבוע שעבר לכותרות היה מעשי ידיו להתפאר של האמן־האיך־שבילו ויליאם שקספיר? או שמא יצאו מקולמוסו של משורר אלמוני, זייפן גליל־י, או סתם הומר לצון?

הפרופסור לשירה מאוקספורד פיטר לוי, מי ש"גילה" את המציאה, סבור שהמשורר הידוע כתב גם כתב את מה שהוא מייחס לו. ההיסטוריונים והאוניה, שקספירולוגים בזכות עצמם, מומחים מודעים וסופרים מרבי־קסאה, טוענים כי לא היו דברים מעולם. המדובר לא רק בזיוף, אלא אף ביצירה שאותה שזפו בעבר עיניים רבות מאוד.

אלא שהדרמה הקטנה הזאת, המזכירה בזירת מה את יומניו של היטלר, ולהבדיל את גילויו של מרדכי ואנונו, מעוררת לא רק הקונדוֹרות המכובדות של האוניברסיטאות בבריטניה. גם העיתונות של "פליט סטריט" בקלעה לידיו החומה הזה, שבו נודד לעת עתה הידיעות הראשוניות בלבד.

לוי גילה את האוצר היקר דווקא בספריית קליפורנית, שאליה הגיע במסגרת עבודת מחקר שהוא עורך לצורך כתיבת ביוגראפיה חדשה על חייו של האמן מסטראטפורד. בתחילה הוא חשב לפרסם את התגלית כמוסף לספרו המיועד. אולם הוצאת "מקמילן" חששה כי סיפורה של השיר יודלף מוקדם מן המועד שנקבע ועל כן החליטה לפרסמו. היא קיבלה מן ה"אינדיפנדנט" סכום בן ארבע ספרות תמורת הזכות לצאת עם הידיעות הזה־שישרים לאוויר העולם. למה "אינדיפנדנט"? משום שלוי הכבד מבקר בעבור העיתון ספרי שירה.

אולם, שוד ושבר, ביום חמישי לפני שבוע הקדים ה"דיילי טלגראף" את תבשיל ה"אינדיפנדנט" ויצא בספרות הדלושה עם הסיפור כולו בעמוד הראשון. הוא אילץ את מתחרהו להפציע לכותרות עם הנוסח המלא של השיר בן 126 השורות. המדובר במטורות של 14 שירים קצרים בני ארבע שורות כל אחד. בכלל גניבת הסקופ, הספיק גם "טיימס" לפרסם תצלום של השיר באותו יום שישי.

לא בפעם הראשונה

ואז, לאחר שהתגרשותם של העיתונים נכנסה למהלך שני, נכנסו האקדמאים לפעולה. פרופסור פיליפ ברוקבנק מאוניברסיטת קמברידג' ביטל את ההמולה כעמרא וארעא והטען בביטחון כי המציאה של לוי היא בעצם המצאה. "מה בכלל כל הרעש הזה על אודות שיר שכתב כביכול שקספיר", הוא הסיק. "כאשר כל־כך הרבה שירים מוכרים שלו אינם זוכים כלל לתשומת לבו של הציבור". פרופסור א.ל. רוז מקודמהול אמר בלשון המעטה, כי הטיעון של לוי הוא מתנות לכל התנגדות. הפרופסור לשירה אף בדשן הגיבה: "אני מאד מפקפק. זו היתה יריה באוויר".

אולם בכך לא הסתיימה מערכת ה"עליהום" על לוי. בספריית האנטינגטון, בסאן מרינו, קליפורניה, אמרה סו הארטון, הספרנית, "לבטא־דהיה, כי חוקרים רבים ראו בעבר את החומר. לא פחות מ־79 בכספר. לטענתה, המדובר בשורות שנכתבו במאה ה־17, ולא קודם לכן. אראו נודע אתרי משפט קצר בכמה ספריות לזרוניות, כי השיר פורסם ב־1801 כחלק מקובץ שאסף אדם בשם ג'ון הברי מוה, אשר לא ייחס את היצירה לשקספיר. לא זאת בלבד אלא שב־1835 פורסם השיר פעם נוספת על־ידי ג'ון קולייר, הידוע כזייפן שקספירי בלתי נלאה. כל זה לא הפריע ל"אינדיפנדנט" לטעון ביום ששי האחרון, כי הוא מפרסם את השיר בפעם הראשונה.

ביום שני האחרון כינס פרופ' לוי מסיבת עיתונאים בחדר המוזיקה של אולמי "באריביקן" וניסה לבסס את טענתו לא רק על איכותו של השיר, אלא אף על העובדה שמונה לשיר מתנוססות התיבות ו.ש. שאותן הוא בשמו של המהאי־משורר, ידידו ג'ון מרסטון. עוד כבוד היה־ הוריון מסטוקטון. ידיד הוצאת "מקמילן" הבן של ראש הממשלה לשעבר, אשר כינה את העניין כולו "הוויכוח הספרותי של העשור, אולי של כל תקופת אחרי־המלחמה". עורך ה"אינדיפנדנט" אמר מצדו, כי אין הוא חש כל בושה על הפרסום הדרמטי שהעניק ל"גילוי", ולו רק משום שהמדובר, לדעתו, ב"מסמכים אשר מתות לאתם המקה יצירה חשובה". "סאנדיי טיימס", בחוך סיקסטי, צילם את השיר שאותו מצא בספריה הקרובה למשרדי המערכת שלו, מול הדיעה המרעישה של מתחרהו. שקספיר נהפך לפתע למקור־התמכיות החדש של "פליט סטריט".

אם יש רגליים לטיעון של לוי, תצטרכו אתם לשפוט, כטוב בעיניכם. באשר לי, אני סבור כי אחרי הכל המדובר במהומה רבה על לא מאומה.

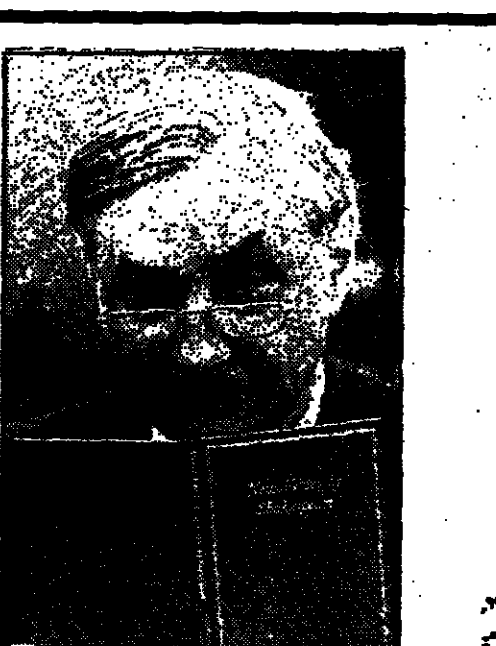

פיטר לוי, "המגלה": כתב או לא כתב

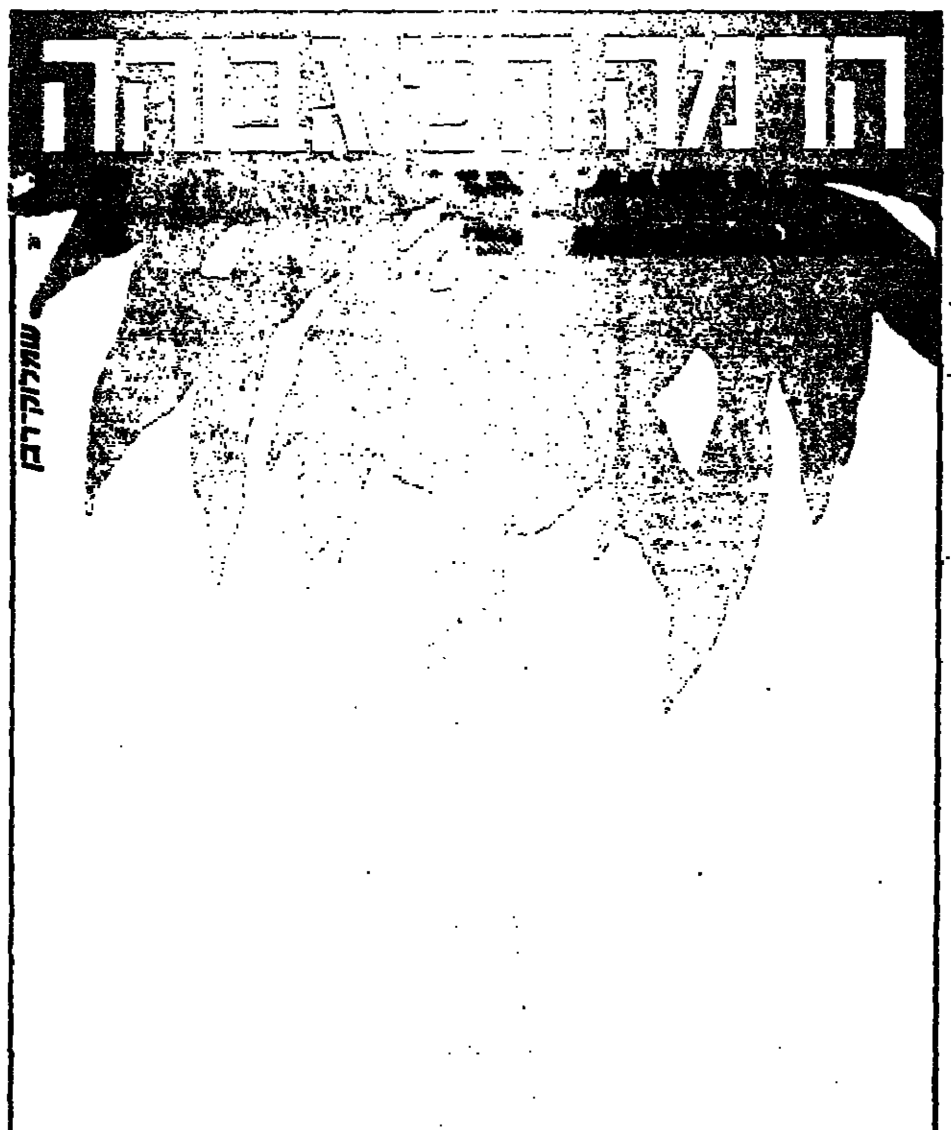

בנוה אביבים
דירות פאר בנות 6 חדרים
במקום הטוב ביותר בעיר

"נוה" - החברה שהפכה את נוה אביבים לסמל תרבות הדיור בארץ - מציעה דירת יוקרה בת כ־200 מ"ר ברחוב אופנהיימר בנוה־אביבים.
ההזדמנות האחרונה לקנות דירה חדשה בנוה־אביבים - שכונת היוקרה של ת"א.

נוה חברת בנין (1956) בע"מ
חברת בת של החברה לנכסים ובנין בע"מ
משרד ראשי: רח' ארלוזורוב 53 תל־אביב, טל. 03-241166/7, ימים: א', ב', ג', ה', 09.00-13.00, 16.00-18.00 ביום ד' 09.00-13.00. משרד מכירות תל־אביב: רח' דיזנגוף 173

ריקוד הבטן של המוזיאון

ברוח "השירה העותומאנית", תמונתו של טרנר, נערכה הארוחה השנתית לידידי מוזיאון ישראל

שמונה אוטובוסים הסיעו כ־400 שותרים, ידידים וחברי ההנהלה הבינלאומית של מוזיאון ישראל (על בנות ובני זוגם) לחורשת דקלים ליד מצפה שלם, על חוף ים המלח, ושם התקיימה ארוחה שתפאורתה שיחזרה את תמונתו של ויליאם טרנר "שירה עותומאנית". מנכ"ל המוזיאון מרטין וייל, הנראה בתמונה בעת ריקוד־בטן סוער, קיבל את פני הבאים רכוב על סוס, האורחים קיבלו כובעי פז (ברימול הצליחו להוסיף גם תרבושים, כמו זה שחובש וייל).

מוזיאון ישראל מקיים מדי שנה ישיבות מעמיקות על דרכו המקצועית ועל הישרדותו הכלכלית. אלמלא התורמים לא היה למוזיאון קיום, כי המדינה נותנת לו פחות מ־15 אחוז מתקציבו. והוא בכל זאת אינו עושה גרעונות גדולים, ובמקום לבכות אצל המדינה, משגסים כל האוצרים מתנגים ומגייסים ידידים, שותפים ותורמים. גם הארוחה הזאת היתה תרומה של משפחות שטיינהארט והאש.

שחזור תמונה לצורך ארוחה חגיגית פעם בשנה הוא כבר בגדר מסורת. לפני שנתיים זה היה בארמון הישאם, ברוח זמנו של המקום, ולפני שנתיים שיחזרו תמונה של ברויגל. השנה נבחרה תמונה של טרנר, כי היא הצטרפה למוזיאון ישראל יחד עם אוסף וייסברוד. טרנר, שמעולם לא היה בארץ, צייר את התמונה על־פי סקיצות של נוסעים מהמאה הקודמת.

הארגון והשחזור היה למופת, לרבות ריקודי־הבטן שבוצעו על־ידי משפחה (האם והאב בעלי תואר דוקטור, והבת הצעירה הגיעה לבימת הרקודה רוכבת על סוס). היתה תזמורת שניגנה מוסיקה מזרחית, והיו תורמים וידידים שפרצו במחול גם אם לא היו לבושים ברוח התקופה.

סגן היו"ר של המוזיאון, מאיר מאיר, הסביר לאורחים מהו המקום הגיאוגרפי, והסעודה היתה אף היא ברוח התמונה — אוכל טורקי בהווי טורקי, בלבוש טורקי. אך יש לציין בצער, שהתפאורה היתה טובה מהגסטרונומיה.

מנהל היכל הספר הארכיאולוג־היסטוריון מגן ברושי היה יועץ גסטרונומי־היסטורי לארוחה בארמון הישאם, שם לא הגישו עגבניות, שהגיעו לאזור בתקופה מאוחרת יותר, אך לעומת זאת היה יין. ברושי היה מודע שבארוחה הזאת אפילו יין לא היה. אולי טוב שהתקופה העותומאנית חלפה. היה מיץ קוקוס, ובהגדרת השותים היה "מעניין, אך לא טעים".

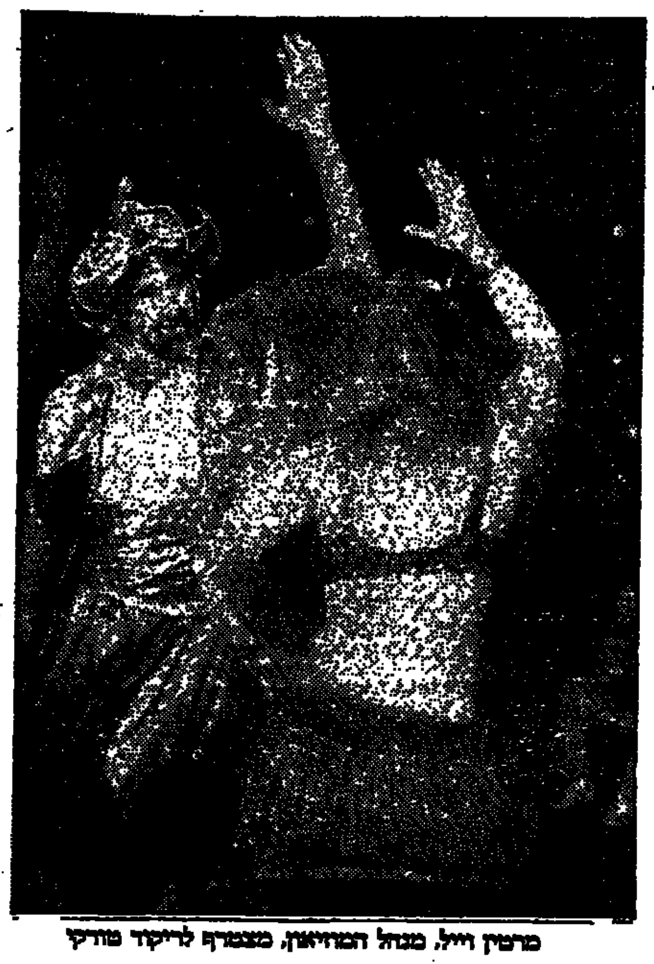

מרטין וייל, מנהל המוזיאון, מצטרף לריקוד מזרחי

טוסקניני בימים ההם ובזמן הזה

עם פתיחת התערוכה על "חייו במוסיקה ובפוליטיקה" בהיכל התרבות בתל־אביב

מאת הָרי גולומב

הערב, לפני הקונצרט בסדרת "פילוקלסיקה", תיפתח באכסדרת היכל התרבות תערוכה בשם "טוסקניני בין השנים 1915־1946: אמנות בצל הפוליטיקה". היא נערכה ע"י ד"ר הארוי זאקס, מחבר ביוגראפיה של המנצח, ובין מארגניה בארץ נמנים התזמורת הפילהרמונית והמכון האיטלקי לתרבות בתל־אביב. התערוכה הוצגה בראשונה לפני כחצי שנה באיטליה, משם עברה לארה"ב, ומשם — לארץ; ועוד היד נטויה לעבר ארצות רבות המתינות לה.

עיקרה — תעודות, תמונות ומכתבים, המשקפים הן את הקריירה המוסיקלית של המנצח הדגול והן את מאבקיו הפוליטיים, שהיתה להם השפעה מכרעת על מהלך חייו האישיים והמקצועיים. היא תהיה פתוחה חודש ימים — מ־28 באפריל עד 28 במאי — ולקראתה אירגן המכון האיטלקי שני אירועים בתל־אביב: הרצאה של ד"ר זאקס (באולם המכון), בלוויית דוגמאות מוקלטות מרתקות מתוך קונצרטים וחזרות של המאסטרו, והקרנת סרט תעודה בן שעה של הטלוויזיה הציבורית האמריקאית על חייו ופועלו של טוסקניני (בבית האזרח של התזמורת הפילהרמונית).

שני האירועים משכו קהל רב (הדבר בלט במיוחד בסרט, שמילא את האולם עד אפס מקום); נראה שדמותו הכאריזמטית של טוסקניני — הן כמוסיקאי שטבע את חותמו על דורות של מבצעים ומאזינים והלהיב את רוחם, הן כאיש העקרונות הלוחם ללא חת וללא פשרות למען עקרונותיו, הן כמי ששילב את שני אלה כשניצח על הקונצרט הראשון של התזמורת הפילהרמונית שלנו ב־1936 — עדיין מרתקת אצלנו קהל רב, נלהב ונאדירעת.

מבחינה זו, שגגה יצאה מלפני המארגנים בכך שמיקמו את התערוכה בהיכל התרבות. ההיכל פתוח אך ורק בשעות הקונצרטים, ובפני הקהל שרכש כרטיסים לאותם קונצרטים. זוהי מגבלה בלתי נסבלת גם אם אנשים יכולים ליזום ביקורים בשעות אחרות על־סמך תיאום טלפוני מראש. מן הראוי היה לאפשר צפייה חופשית גם לאנשים שאינם מנויי התזמורת הפילהרמונית, ולזמן ממושך יותר מזמן ההפסקה בקונצרט. את מקום התערוכה, מן הסתם, מאוחר לשנות; אבל אולי כדאי לשקול לפתוח את העברת ביקורת הכרטיסים בדלתות הכניסה מן האכסדרה לאולם, ובכך לאפשר לקהל לבקר בתערוכה גם ללא קשר עם הקונצרט.

כ־90 שנה חי ארטורו טוסקניני (1867־1957), וכ־70 מהן היה מנצח פעיל, הניצב בפסגת האמנות של מקצועו. הרפרטואר שלו הקיף מאות יצירות של עשרות מלחינים; זירת פעילותו המוסיקלית חבקה כמעט את כל העולם התרבותי, אף כי התמקדה, בעיקר באיטליה מולדתו ובארה"ב. מסירותו הקנאית למוסיקה שאהב, ונכונתו "להרוג וליהרג" למען כל צליל עד שישביע, להערכתו, את רצון המלחין, היו לשם דבר. אך לא פחותה מזו היתה מסירותו הקנאית לערכי מוסר בתחום הפוליטי. כמי שנתחנך על מורשת מלחמת החירות של גריבלדי, הוא שילב באידאולוגיה שלו להט פטריוטי־לאומי עם רגשות תיעוב ומיאוס כלפי כל צורות הלאומנות השוביניסטית, הגזענות ושנאת הזרים, הקלריקליזם והמלוכנות.

כשם שסלידתו מן הפאשיזם האיטלקי הובילה אותו תחילה לפרישה ממשרתו היוקרתית ב"לה סקאלה" של מילאנו ובסופו של דבר לגלות־מרצון מחוץ לגבולות ארצו, כך תיעובו העז כלפי הנאציזם הגרמני הביאו לסירוב לבקשה ישירה של היטלר לבוא אל ואגנר בבאיירויט, לאחר שזכה להיות הלא־גרמני הראשון שניצח שם (לפני עלות הנאצים לשלטון), וזאת בניגוד לעמדת חלק ממשפחתו הגזענית של ואגנר. סירובו לנצח על המנון הפאשיסטי עלה לו גם בתקיפה פיסית מצד בריונים פאשיסטים.

התנגדותו להדרת ולניכוי זכויות האדם והיהודים היתה כה אמיתית ואינסטינקטיבית, עד שלא נכשל אפילו בשגגה או באותן זכבי בשיתוף פעולה כלשהו עם גורמים פאשיסטים. אינסטינקטים פוליטיים־מוסריים מיוחדים אלה הם שהביאוהו לאותו אקט של הזדהות עם התזמורת הפילהרמונית, שהוקמה למען מוסיקאים יהודיים שנרדפו על יהדותם. יש להניח, שמרכיבותם של ערכים סוציאליסטיים, חילוניים והמאבקים בתרועה הלאומית־שוביניסטית של הנב מנינו ובנינו של היישוב היהודי בארץ בשנות ה־30, הקלה עליו עוד יותר להביע הזדהות זו.

ספק אם ישראל של היום, שהדמוגרפיה שלה אינה ניתנת להיאגר דומה, היתה זוכה אצלו להיענות ספונטאנית מעין זו. ד"ר זאקס סיפר כי למארגני התערוכה היו ספקות אם להביאה לישראל, גם מפני שהוא ותכורתו של המאסטרו סבור שבימים טוסקניני לא היה ממהר לעשות מחווה לישראל של ראש הממשלה שמיר. בסופו של דבר הכריע בדבר הצגת התערוכה בישראל השיקול שלהצגה יש מסר של שלום, הנושא למזרח התיכון.

טוסקניני, אותו לוחם אנטי־רגנצי ללא רבב, היה מגדולי מעריציה ומבצעיה של המוסיקה של ואגנר, הגם שזה האחרון היה גזען ושוביניסט גרמני מתועב למדי. סביר להניח, שאילו ואגנר האריך ימים הוא היה משתלב במשטר הנאצי, וכך היה, כאמור, נעשה מוקצה מחמת מיאוס בעיני טוסקניני. אך טוסקניני השכיל להעביר קו גבול עקרוני, אשר במוסיקה, יותר מבאמנויות אחרות, יש לו הצדקה פנימית ואורגאנית: הקו המבדיל בין היוצר ליצירתו. קשה שלא לחשוב על כך שהאיש שסימל יותר מכל את האנטי־פאשיזם במוסיקה היה (בין השאר) ואגנריסט מושבע כל ימיו. לעומתו, דווקא רבים מן הבאותים בקרבת הורים על ואגנר אצלנו קרובים יותר למנגד ליות השוביניסטית של המלחין מאשר לליבראליות הדוליות ההומאנית של אותו איש רוח ואמן גדול — המאסטרו ארטורו טוסקניני.

מחווה לזכרו של מלחין

מאת יצחק ברום

קונצרט למנויים מס' 9 של התזמורת הסימפונית חיפה. מנצח: סמואל פריבר. סולנים: אפרת לברי (נבל), תומס דואוס (פסנתר). בתוכנית: ל' ברי — קונצ'רטו לנבל. קודאי — מחולות גאלנטה. צ'ייקובסקי — קונצ'רטו לפסנתר מס' 1.

הקונצרט התשיעי בסידרת הקונצרטים למנויים של התזמורת הסימפונית חיפה הוקדש (קצת באיחור) לזכרו של מרק לברי במלאות 20 שנה למותו (הוא נפטר בשנת 1967). בזמנו הוא היה אחד הקומפוזיטורים הפופולריים ביותר ומאות יצירות שחיבר בוצעו בארץ ואף מחוצה לה ורכשו להן מקום מכובד ברפרטואר של הגופים המבצעים. אחרי מותו נתמעטו הביצועים. לכן היתה זו הזדמנות ראויה לשבח מצד הנהלת התזמורת, להקדיש קונצרט לזכרו ולהביא לפני הקהל אחת היצירות הפחות ידועות שלו, "הקונצ'רטו לנבל", בביצוע בתו הנבלאית אפרת לברי.

זוהי יצירה מאוד מופנמת ובחלקה הגדול (שניים מתוך שלושת פרקיה) שולטת בה אווירה ליריות. תשומת לבו של המאזין מתמקדת בהתרחשויות המוסיקליות, בעיקר באמצעות משחק של גוני הצליל האימפרסיוניסטיים. הצירופים לא שגרתיים (למשל, נבל וסקסופון) נותרים בזיכרון. רק בפרק האחרון בוחר לברי באמצעי המסורתי הבדוק של מחול כדי להביא את היצירה לסיום מרשים.

אפרת לברי נתגלתה בערב זה כנבלאית מוכשרת מאוד. נגינתה היתה רבת השראה וביצועה המרשים העשיר את הרפרטואר הדל במקצת של הספרות לנבל.

הסולן השני בערב זה היה הפסנתרן הגרמני הצעיר תומס דואוס, אשר זכה לפני שנתיים בתחרות רובינשטיין בתל־אביב. הוא בחר להשמיע את אחת היצירות הידועות ביותר בספרות לפסנתר: הקונצ'רטו הראשון של צ'ייקובסקי. דואוס הוא אחד הפסנתרנים הבולטים בני הדור הצעיר והוא בעל אישיות מוסיקלית שתביא אותו עוד אל השורות הראשונות של דור המבצעים החדש. בגלל איכותו הירודה של הפסנתר באולם האודיטוריום בחיפה קשה להתייחס אל ביצועו בערב הקונצרט, אך מעבר לתנאים האובייקטיביים הקשים ואלה היה ברור לכל הקהל שהאזין לו בדריכות, כי לפניהם אמן צעיר, שעוד רבות יודבר בו.

הליווי התזמורתי לקה בחוסר במתנגים רבים, אך ראוי לציין את העיצוב היפה של הפרק השני בידי סמואל פריבר.

גולת הכותרת של הקונצרט היה ביצוע מחשמל של "מחולות גאלנטה" מאת זולטן קודאי. מלחין זה האמין בעדיפות המלודיה על כל הפרמטרים האחרים של היצירה המוסיקלית. לכן לא ייפלא שיצירותיו החשובות ביותר הן בתחום המוסיקה הווקאלית, אך גם ביצירותיו האינסטרומנטליות, כמו זו שבוצעה הפעם, בולט המרכיב המלודי. היצירה מתוזמרת בצורה מבריקה. קודאי מנצל את הספקטרום הצלילי עד תום על־ידי השימוש בכלי נשיפה באופן קונצרטנטי, הרחבת התחום הצלילי כלפי מעלה על־ידי שימוש נרחב בפיקולו, כשהתזמורת הבסיסית ניתנת לארבע קרנות (שהפליאו לנגן בערב זה). היה זה ביצוע מופתי ואחד ההישגים האמנותיים של התזמורת הסימפונית חיפה בעונה הזאת.

יוצר עכשווי חכם

עם הענקת תואר עמית בצלאל 1988 לאדריכל הנס הולליין

מאת ציונה שמשי

מדי שנה בוחרת האקדמיה בצלאל להעניק תואר עמית לאחת הדמויות הפועלות באחד מנושאי האמנות המאפיינים את התקופה ואת הנלמד באקדמיה. מטרת האקדמיה בכך — לבד מהענקת הכבוד — להוסיף לחוג הקרוב אליה והפועל למענה, קבוצת יוצרים שאינה חלק מפעילותה היום־יומית השוטפת. הכוונה היא לאתר את אותם עמודים תומכים, העשויים להרים את הרף גבוה יותר גם בביקור קצר. לא ברור אם אכן מתקיים קשר בין האקדמיה לבין "עמיתיה", וייתכן מאוד שלגביהם זוהי רק תוספת לתולדות חיים עטורי־הפרסים. לרשימה של יוצרים בתחומים שונים (פרנק סטלה, צ'רלס מור ואלסנדרו מנדיני) מצטרף השנה האדריכל האוסטרי הנס הולליין.

הוא אמן, אדריכל, מעצב והוגה דעות באדריכלות, עורך ומרצה, יליד וינה 1934. הולליין למד אמנות ואדריכלות באוניברסיטת וינה, תכנון ערים ואדריכלות באוניברסיטת שיקאגו וקליפורניה, ופעילותו חובקת עולם: גרמניה, אוסטריה ואמריקה. הוא משתייך לאותה קבוצת אמנים רבגוניים השולטים ופועלים בנושאי יצירה שונים בו־זמנית. לבד אינו גם בתכנון חנות ועירה לאבזרים, נרות, רהיטים ואובייקטים, עיצוב בימה, בית מגורים או מוזיאון.

תשומת הלב הראשונה לפעילותו האמנותית ניתנה בשנות השישים, כאשר "הצמיד" מדומה של מטוס־כרכה לאי מבוזן ו"קבר" כשאת־מסוסים בשורה תעופה. בעיתון שערך באותה תקופה פיתח תיאוריות, שאדריכלות היא אמנות חלל. הסביבה שכל אחד יוצר לעצמו היא בגדר אדריכלות, ולאו דווקא צירוף החומרים. בניגוד להגדרות אלה, פעילותו היא חומרית מאוד, וצורות בשילוב חומרים שונים הם היסוד ליצירתו.

באוסטריה, ארץ קטנה שסיפקה בעבר כמה מחוזות האדריכלות (הסוכסיון), תמיד היו מאמינים בעלי יכולת שהצליחו לתת לתרשומת את המגיע לה ולהילחם בסביבה הלא סובלנית. ביתו של אדולף לוס שבנה בווינה ב־1912 מרהיב עד היום בשוני שלה, בהיותו חשוף וכסול קישוטים בסביבה מעוטרת ומצועצעת ברוח התקופה. החנויות של הולליין מתקופתנו סוגרות מעגל של קיום "יהודי" ויוצא דופן בסביבתו, גם כשמדובר בסך הכל בכניסות לחנויות; הוויית מסגירה התרושמת שונה מכל המוכר לנו, לא רק בגלל צירופי־צורות אחרים, אלא גם בגלל המהות השונה.

לשיא של חשיבה ועיצוב כאלה הגיע הולליין במשרד הנסיעות של חברת התיירות האוסטרית בשנים 1976־8. שלושה משרדים שונים, שאחד מהם אינו קיים עוד מכיוון שנהרס לטובת בניין שלם שבנה הולליין באותו מקום. חוויית הביקור במשרדים היא מהמרגשות ביותר שאני זוכרת בעיצובי־פנים, כשגם פגמי השימוש היום־יומי במשרד תוספות של פלקטים ומבנות־משקאות אינם פוגעים בחוויה. שימוש עכשווי באלמנטים קלאסיים מוכרים מהעבר, שהוא חלק האמי של הגדרת הפוסט־מודרניזם, אינו נשאג כאן בגדר ציטוטים צורניים, אלא מנוצל למערכת איזכורים, אסוציאציות אישיות של הולליין המסתמך על הזיכרון הקיבוצי שלנו ומרחיק קצת הלאה מהמובן שאנו נותנים לכך. לנוקקים ולעוברים כאחד, המשרד הוא חוויה סביבתית ממדרגה ראשונה, בעיקר כשמדובר במשרד נסיעות המספק חוויית מסע למקום אחר עוד בטרם התחילה הנסיעה עצמה.

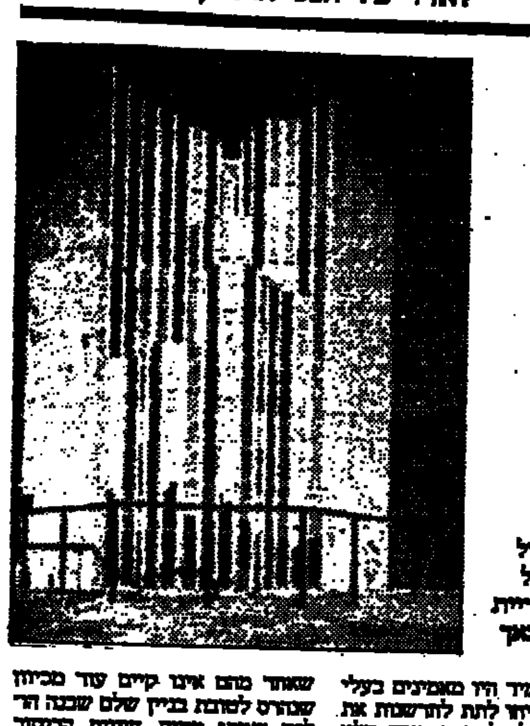

הולליין: מגדל המנהלה של מוזיאון עיריית מינשנגלדבאך

אין כל אפשרות לסכם במאמר קצר אחד את הרוחב המיגוון של יצירתו של הולליין. מעיצוב תערוכות מורכבות בנושאי "חיי האדם המוות", "סמליות — הוסיריות", "צייר", או "מטמורפוזות", דרך עיצוב רהיטים למשרדים מכובדים ואובייקטים עכשוויים, ועד להתמודדות עם משמעות חדשה למבני מגורים.

מערך התקשורת בכפר האולימפי במינכן, ב־1972, בעיצובו של הולליין, זכה בתחרות בינלאומית לאזור הציבורי הפתוח. הצעתו שיכללה רעיונות ופתרונות לטיפול כולל ורב־תכליתי בתאורה, תקשורת, הכוונה ושהות בין פעילויות. זוהי חוויה נפלאה של ניצול טכנולוגי הכבב: קווי הצינורות מרחפים מעל המכוניות ומפרקים בגובה של כ־350 מ', ברצף־קבע משתנה בהתאם להגדרת האזור. הצינורות פולטים קרני אור, קול חום ומתאמים עם רצפות מתחממות. ואתה מטייל בתוך שדרות התקשורת מרותק.

המוזיאון במינשנגלאדבאך, שכבר נעשה מקום עלייה לרגל מכל קצוי עולם, מטפס בתבנון מעולה וחכם. הגדרתו של הולליין שמוזיאון הוא מקום פעילות היה לאנשים, ולא רק מוסבים ומאגרים של יצירות אמנות לאוהבי אמנות, היא מסוכנת. אך התוצאה היא מוזיאון המשרת את האמנות בכבוד הראוי לה וביופי רב. הוא נבנה במשך עשר שנים, ושמו של הולליין החרות באבן הכניסה, מסמל יותר מכל שווי אבן יצירתו של הוגה דעות אחד.

מבנים לאמנות שמימש בעזרת פרסים בתחרויות הם המוזיאון לזכוכית וקרמיקה בטהראן, המוזיאון לאמנות חדשה בפרנקפורט ומרכז תרבות האדריכלות בברלין. מעקב אחרי פרק ההצעות שלו שלא בוצעו, הוא מרשים מאוד ובעל ייחודיות רבה. ברוקסמטה הצעותיו נתפרשה על המוזיאון האידיאלי ועל דרכי התקבלות הקהל ביצירות קלאסיות, בהומור ובאירוניה. טוב שהוא כאן, גם אם לרגע קט.

פירטים בכותנות לילה

מאת אורנה לנגר

הזוג לאופרה קלה בנגב: "הפירטים מפנזאנס" — אופרטה בשתי מערכות מאת גילברט וסאליבן; בימוי — אתי רוזיק, תפאורה ותלבושות — שלומית אהרן. משתתפים: עדי אדר, האורוי נגיל, אריאלד גרוס, אדוארד שסיק, מרקוס מאוזיכביק, רוזית ילון הולין דוידסון. מנצח: אבי דורון

"כדאי אולי לשחו מעט על מגב־האויר" — בעקיצה זאת, הפותים אחד מהקרבות המילוליים הלוהטים, בין הפירטים שאינם פירטים, לבין השוטרים שאינם שוטרים, באופרטה העליזה של גילברט וסאליבן, המלגלגת בעוקצים על ערכי היסוד של התרבות האנגלו־סכסית. הזגשה־והוזה, המשתתפת לשוטרים ולשודדים גם יחד, והמוצפנות הפוריטנית, הגולהה של מלכה הנשלפת בתום ה"קרבות" כבובת סמרטוט מרופטת מדוקו של מפקד המשטרה — כל אלה היו נושאי הלעג באופרטה "הפירטים מפנזאנס", האמורה לזהור את אנגליה של המאה הקודמת, אך למעשה שמורה על תקפותה האקטואלית.

ההומור של גילברט וסאליבן, הוא הומור בדיוני המבוסס על סיטואציה ועל הרבה חידודי ושעשועי לשון, שלצורך העברתם לקהל דרוש בראש ובראשונה שהמשתתפים יבינו ויהנו מכל הבדיחות בעצמם. ואכן — הזוג לאופרה קלה מהנגב הוא קובץ עולים חדשים מארה"ב ואנגליה, אנשי המקצועות החופשיים, השרים בשעות הפנאי להנאתם. רובם ככולם תושבי באר שבע. זוהי קהילה מגובשת תרבותית ובכל שנראה על הבימה — אף עליזה, מעין "משפחה שכהאנל", השורדת בהתלהבות ובאהבה יצירה, בניסיון להוכיח שאפשר ליצור דברים יפים, גם ללא שום גוף ציבורי מממן ומסובסד.

דווקא דלות האמצעים, הביאה לגודש רעיונות מבריקים בבימוי ובתפאורות עליזות וססגוניות. ההנאה שאבו המבצעים מה"הפנינג" העלתה את רמת הביצוע לאיכות טריה ותוססת ששום בי"ס או אולפנא לפיתוח קול, תנועה או משחק אינם יכולים להעניק. העובדה שהמשתתפים עצמם נהנו מכל הבדיחות שעה, הפכה אכן את האופרטה למשעשעת, שכן הפעם לא היו אלה בדיחות תלושות ומנוכרות בשפה לא להם של שטראוס, או אופנבאך.

מאחר שההומור באופרטות של גילברט וסאליבן מבוסס תמיד על רצף גע של סיטואציות קומיות גלועות, יש בהן מקום רב לאילתור ספונטני של המשתתפים. מרקוס מאוזיכביק היה הנהטם מבין השחקנים על־הבימה בתפקיד מפקד המשטרה. הסיטואציה הקומית מבולן והוזה אלוי העובדה שאדריק, הפירט הצעיר למטבע — גיבור האופרטה — והיה דווקא הישראלי היהודי מבין הקהילה (עדי עדר), ונראה כאילו הוא היחיד המתקשה קצת לעקוב אחרי־זקני חידודי הלשון הנספי על הבימה, מה שעשה את רגעתו ללגלגת ומבחיקה עוד יותר.

היו הפתעות וקטליות. כגון הבס האורוי נגיל — מלך הפירטים, או הסופרנו הצעירה רוזית ילון, אולם את עיקר גלי־הצחוק משקה דווקא רציגותו ההומורית המקצועית של המבנה אף דוורק, שיגשר בקודרתנות אף אחד התוזים של ה"הרדך" הזור עליו בעקשנות, כעוד "מלך הפירטים" מלגלג על הכבם בוויוה של כתנייה משפחתית.

אך היו ללא אותה התלהבות מידבקת של המבצע, לא היה כלל קם ועומד הזוג לאופרה קלה של הנגב, שהעניק לקהל הישראלי ביצוע מעולה בערב משעשע ומבדח של מוסיקה קלילה, כשההומור הרגש הוא יותר על בימוי, משחק הנאה ספונטנית של המשתתפים הקהל. ואגב אורחא — גם השירה שואפת לרמת מקצועיות גבוהה בכל האפשר בנסיבות אלה.

"פרסטרויקה" בסינית

המחלקה ההיסטורית של התיאטרון הלאומי האנגלי מעלה את "פנשן" מאת דיוויד הייר. בימוי: לס ווטרס.

נראה שבסינית "פרסטרויקה" היא "פנשן", שפירושו "להשתנות". זה שם ספרו של ויליאם הינטון, שעובד לפני יותר מעשר שנים על־ידי המחזאי דיוויד הייר. המתכונת התיאטרונית היא מימוש התיאוריות של ברכט; תשעה שחקנים מגלמים הרבה דמויות, בסדרת תמונות חטופות ומהירות, שאינן מאפשרות הזדהות ומכריחות את הצופה לראות ולהעריך את התהליך החברתי, שבו כל מהפכה, על מטרותיה הטובות והמזיקות, מסתאבת במהירות רבה. המסקנה הבלתי נמנעת היא, שדמוקרטיה איננה בשביל כולם. אחת התביעות של החברה הסינית המוצגת, היא "להשתנות", ומתברר שדווקא עניין זה קשה ביותר, אם לא בלתי אפשרי.

להקת השחקנים המבקרת עתה בארץ ושהביאה את המחזה הזה אלינו (הוא הוצג בעבר בעברית), סמוך לבכורתו העולמית באנגליה, היא מיומנת ומקצועית, וההפקה אף היא מקצועית וללא התחכמויות. המסגרת היא מעין "אמנות לעם" של האנגלים, כי הפקה זו נועדה לתור את אנגליה ולהופיע בבתי־הספר.

מקצועיותה של ההפקה היא גם מגרעתה. הטכניקה התיאטרונית איננה חדשה עוד, והשיעור החברתי הוא בעל משמעות רק אם הוא מצליח לעורר את הצופה גם מבחינה רגשית. המקצועיות של האנגלים כאן קרה ועניינית, ולכן אפשר לומר על ההצגה רק שהיא מקצועית, לטוב ולרע.

האגודה הישראלית לגדילה והתפתחות אינ"ה

בשיתוף עם הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר אוניברסיטת תל־אביב מחלקה לאינדקרינולוגיה וסוכרת נעורים

מזמינה הזה את הציבור לכנס החד־שנתי בנושא "התמודדות בסוכרת נעורים של הילד והמשפחה".

בהשתתפות: פרופ' ד. לרון, — בי"ח בלינסון

מר א. גלצר — פסיכולוג קליני, — בי"ח בלינסון

גב' אמיר — עובדת סוציאלית ראשית, — בי"ח בלינסון

גב' ר. אופן — אחות מרכז סוכרת נעורים, — בי"ח בלינסון

גב' צ. פלכסר — דיאטנית־סוכרת נעורים, — בי"ח בלינסון

הכינוס יתקיים ביום ג' 17.5.88 בשעה 15.00 באולם בר־שירה באוניברסיטת ת"א ובחסותה. דמי כניסה בסך 15 ש"ח ישלחו לפי הכתובת: מזכירות אגה — רות קפלן 6 פ"ת טלפון: 9223355 דואר בית חולים בלינסון

פרגוד תעשיות בע"מ

הודעה בדבר אסיפה כללית רגילה

ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים ביום שישי, 13 במאי 1988, בשעה 12.00, במשרדי החברה, רח' אורט, אזור התעשיה, נתניה.

על סדר היום:
1. דו"ח יו"ר הדירקטוריון על מצב עסקי החברה.
2. אישור הדוחו"ת הכספיים לשנת 1987
3. בחירת חברי הדירקטוריון.
4. מינוי רואה חשבון של החברה.
5. שונות.

בעלי המניות שירצו להיות מיוצגים ע"י בא כח יואם לכך שכתב המינוי יופקד בחברה לא יאוחר מאשר 48 שעות לפני קיום האסיפה.

הדוחו"ת הכספיים של החברה לשנת 1987, יעמדו לעיון הציבור במשרדי החברה בנתניה החל מהיום.

28 באפריל 1988 — בפקודת הדירקטוריון

קבלת מודעות
03-735588/9
גם במוצאי שבת עד חצות
אשראי עד 60 יום

החפן 03-611001

חדשות של שבת

■ איוואן האיום: **אביגדור פלדמן**, עונש מוות; **בני אבני** עם יוצאי אוקראינה בקליבלנד; **דורון רוזנבלום**: פעם הלכו מים אל ים. היום הם נוסעים לאושוויץ ■ מייק הררי ומנואל נוריגה. הילכו שניים יחדיו? מאת **אתי חסיד** ■ **אלעזר לוין**: ועדת השבעה שולטת בבנק מזרחי ■ לך ולנסה בגדנסק, ראיון מיוחד ■ הקרדיט של לואי להב: ספרינגסטין, שלום חנוך, שלמה ארצי, מאת **יעל גבירץ** ■ **צבי גילת** עם יהושפט הרכבי ■ **שאול אברון** מתמוגג מרוסטביץ' ■ ענת מידן עם דניאלה כרמי ■ **אמנון לוי**: והפעם חרדים בחיק הטבע ■ **מאיר שניצר**: ירון לונדון הולך, מי נשאר ■ מלך הבושם, בנה של אסטה לאודר: עסקים ופוליטיקה ■ **ישראל אהרוני** מבשל תות שדה ■ **דן בן אמוץ**: אביב הגיע, איך אתם יכולים לשבת בבית?

מינהל המחקר החקלאי מרכז וולקני | שה"ם משרד החקלאות | אגודת נאמני המחקר החקלאי ושוחריו

מילגות מקרן עמנואל ורודה שמין

אגודת נאמני המחקר החקלאי ושוחריו, בשיתוף עם מינהל המחקר החקלאי ושה"ם מכריזים בזה על קבלת הצעות להענקת מילגות

לנסיעות השתלמות לתקופה של שבועיים, לשם קידום מקצועי בענף צמחי נוי בישראל.

גובה המילגה עד 1500 $.

רשאים להציע מועמדותם לקבלת מילגה:
א. חוקרים העוסקים בענף צמחי נוי ועובדי עזר
ב. מדריכי שרות ההדרכה העוסקים בענף צמחי נוי ועובדי עזר
ג. וכל אדם אחר העוסק בענף צמחי נוי או קשור אליו.

בקשה למילגה, או המלצה על מועמד לקבלתה, יש להגיש לכתובת: מנחם צור, מסגר, אגודת נאמני המחקר החקלאי ושוחריו, ת.ד. 6, בית דגן 50250 עד ליום 20.5.88

הבקשות תוגש ב־4 עותקים ותכלול:
א. פרטים אישיים וקורות חיים של המבקש או המועמד
ב. רשימת פרסומים (אם קיימים)
ג. תכנית ההשתלמות המוצעת

אפריל 1988

בית המשפט המחוזי תל־אביב־יפו | תיק פירוק 762/88 | המרצה 4149/88

הזמנה לדיון

אל: הנושים של החברה עץ מורם אבר מרזל בע"מ

הגו כי ביום 2 במאי 1988 בשעה 8.00 יתקיים דיון בפני סגן הנשיא כב' השופט א. וינוגרד:

בענין: פקודת החברות נוסח חדש, תשמ"ג — 1983

והענין: החברה עץ מורם אבר מרזל בע"מ

והענין: בקשה למינוי מפרק ומנוי לחברה הנ"ל ניתן לעיין בעותק הבקשה הנ"ל במזכירות בית המשפט המחוזי בת"א (המזכירה אזרחית) בתיק פירוק 762/88

(—)

יעקב קנטור, עו"ד
רח' לילינבלום 25 א' תל־אביב 65133
ב"כ החברה

מכרזי השלטון המקומי

פרסום מס' 344/88

להלן תקציר מכרזי הרשויות המקומיות

תנאי ההשתתפות: במפורט בגוף המכרזים. נוסח מלא של כל מכרז נמצא לעיון ברשות המקומית המפרסמת. מסמכי ומפרטי המכרזים ניתן לרכוש ברשות המקומית בסכומים הנקובים בטבלה. נוסח הפרסום — באחריות הרשות המקומית המפרסמת.

שם הרשות המקומית	מספר מכרז	מחיר מכרזים	שם המכרז	מועד אחרון להגשה	מלגן ומגן לפרסום	ראש הרשות המקומית
ע. תל־אביב	402/88	60	ביצוע הסעת תלמידים בתורנות לילה	12.5.88	ד. מכרזים, ע. תל־אביב	ש. להט
ע. ירושלים	מב/32/88		אספקת צמיגים ואבובים	17.5.88	רח' ויגשטיין טל' 02-231760	ט. קולק
ע. ירושלים	מב/33/88		אספקת עגלות של 400 ליטר מחומר פלסטי	17.5.88	רח' ויגשטיין טל' 02-231760	ט. קולק
ע. חולון	8/88	250	אספקת ספרים למסגרות חינוך בחולון	13.5.88	חדר 322 טל' 03-5027372	ח. שורין
ע. עפולה	5/88	200	הנחת קו מים 14 צול	8.6.88	מח' מכרזים 065-94040	ע. עלי
ע. נתניה	14/88	100	העתקת חוף ים "טה אלוף" (הארכת מכרז)	11.5.88	מח' מכרזים טל' 04-922121	ח. לבנו
ע. הרצליה	8/88	200	הגשת מקבלנים מתן שרותי נקיון בבית־ספר	20.5.88	שלום רובנה טל' 052-443689	א. לנדאו
ע. רחובות			מכירת רכב דיהטסו שרמנט אוטומטית ש.י. 84		מנהל מח' רכב טל' 08-456454	י. הרשקו
ע. קרית שמונה	2/88	250	הקמת מקווה טהרה	25.5.88	מזכיר העיר טל' 06-941333-6	א. עזרין
ע. קרית שמונה	3/88	80	החלפת קו מים ברח' זבגב נבש	11.5.88	מזכיר העיר טל' 06-941333-6	א. עזרין
מ.מ. גן יבנה	4/88	130	הקמת גן ציבורי	16.5.88	מהנדס המועצה טל' 08-574128	כ. אלקלעי
[illegible]	1/88	500	שיפוצים במבני הגביה ופים במועצה המקומית	9.4.88	מהנדס המועצה טל' 052-24121	א. שמוקלר
מ.א. חוף השרון	2/88	200	אחזקת כבישים במועצה האזורית (הארכת מכרז)	31.5.88	מהנדס המועצה טל' 052-448431	א. לוי
מ.מ. כפר יונה	2/88	250	בניית מרכז פיס קהילתי ביה"ס "עמל"	20.5.88	מזכירות המועצה 053-985581/3	א. דודאי
ע. גבעתיים	4/88	350	פיתוח קטעים ברח' כצנלסון	20.5.88	מח' הנדסה טל' 03-325238	י. יהין
ע. גבעתיים	5/88	300	המשך פיתוח רח' ש. קרגבי (חלקה 9)	20.5.88	מח' הנדסה טל' 03-325238	י. יהין
ע. גבעתיים	6/88	250	ביצוע קיר תמך ברח' קרן קיימת לישראל	20.5.88	מח' הנדסה טל' 03-325238	י. יהין
מ.א. עמק ישראל	3/88	200	הקמת מבנה לאולם התעמלות + מקלט בביה"ס קישון ליד רמת דוד	20.5.88	מזכיר המועצה טל' 06-590816	מ. בוק
מ.א. מעלה יוסף			הקמת בנין משרדים הועדה המקומית לתכנון ובניה במעלה הגליל במושב מעונה	12.5.88	משרדי הועדה המקומית 04-977913	י. יעקב
מ.מ. חצור הגלילית	4/88	80	חידוש מדרכות ושבילים ברח' צה"ל	9.5.88	אגף ההנדסה טל' 06-936618	א. פלגין
מ.מ. חצור הגלילית	5/88	60	מכירת כלי רכב: א) פורד טרנזיט שנ' 1980; ב) וולבו משאית + ארגז אשפה שנ' 1976; ג) טאלבוט סולרה 1600 שנ' 1984; ד) טרקטור HAKO שנ' 1973	20.5.88	יעקב כהן טל' 06-937550	א. פלגין
החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ			"פניה לספקי מכונות טיאוט רחובות לקבלת מידע"		המשגשגים 91 ת"א ת.ד. 20054	ק. ויגה

משרות פנויות בשלטון המקומי

שם הרשות המקומית	מספר מכרז	שם המכרז	מועד אחרון להגשה	מלגן ומגן לפרסום	ראש הרשות המקומית
מ.מ. אלפי מנשה	1/88	דרוש איש תחזוקה לתחזוקת בניני הצב	13.5.88	יוסי פלדמן טל' 052-925111	ש. קפן
מ.מ. אור עקיבא	3/88	דרוש מנהל מח' החינוך	30.5.88	מזכירות המועצה טל' 06-363756-7	ש. שבטאי

החברה למשק ולכלכלה של השלטון המקומי

ישראל וכלכלת השטחים (ו')

השטחים: נטל או נכס

מי נהנה מכספי האגרות, המסים והמכסים הניגבים מתושבי השטחים

מאת דן סגיר

אחד הקווים המנחים, שהינחו, את פעולותיה הכלכליות של ישראל בשטחים, הוא להימנע מלהפוך את המוקדם לנטל כלכלי על משלם המסים הישראלי. דבר זה הושג במידה רבה במהלך השנים, ויש אף מי שטוען שהשטחים מהווים מקור הכנסה נאה לא רק לישראלים המקיימים אתם קשרי מסחר שונים, אלא גם לקופת האוצר בירושלים.

תקציב הפעולות האחרון (1987/88) של המינהל האזרחי בשטחים עמד על יותר מ־300 מיליון דולר. לגבי מקורותיו סוברים אנשי המינהל האזרחי, ש־82% מתקציב זה מומנו על־ידי האגרות והמסים השונים שמשלמים תושבי השטחים, קרי הכנסה עצמית, ו־18% השתתפות מתקציב המדינה. בתקציב השנה הנוכחית (לא כולל הוצאות לביטחון) צפוי גידול ריאלי של 11%. הגידול, שנבע מהכנסות גדולות יותר מהערכות בעשר בחודש יבול אנשי המינהל להעריך את הירידה בהכנסות עקב האינתיפאדה הנמשכת, יופנה כולו להרחבת השירותים שנותן המינהל.

לבד מתקציב הפעולות של המינהל האזרחי, יש למנות בסך ההוצאה הציבורית וההשקעה בשטחים עוד שני מקורות: סיוע מירדן וממשלות זרות — 75 מיליון דולר בשנת התקציב 1986/87, ואונר"א — 75 מיליון דולר, בעיקר למחנות הפליטים. ההשקעה הציבורית בשטחים (הוצאות פיתוח, הכשרת תשתית פיסית ונכסים קבועים אחרים) כפי שהיא באה לביטוי בתקציבי הפיתוח של המינהל ושל הרשויות המקומיות, מסתכמת ב־7% ממקורות הגדה ו־6% ממקורות רצועת עזה, בשנים האחרונות.

מבדיקה השוואתית שערך ד"ר מירון בנבנישתי עולה, שההוצאה הציבורית האזרחית לנפש בישראל בשנת 1985 היתה 1,350 דולר ולעומת זאת בשטחים — 185 דולר לנפש, או 13.7% מההוצאה הישראלית. בדו"ח המחקרים האחרון שלו על הגדה המערבית כותב בנבנישתי, שהגישה של היבטים מהכלת הנטל הכלכלי של השטחים על משלם המסים הישראלי, היתה מבשירת הביניות אילולא התעלמה מעובדות מטעות. לדבריו, השטחים מעולם לא היו נטל כספי על האוצר הישראלי; נהפוך הוא, האוכלוסיה הפלסטינית תרמה סכומים גדולים לתקציב הישראלי.

התרומה העקיפה

בעבר, מציין בנבנישתי, חלק מהתרומות החוץ לשטחים לביטוי הגירעון התקציבי של המינהל האזרחי. אולם בשנים האחרונות, עם צמצום הגירעון, כספים אלה נשארים באוצר. הכוונה במסים ובהכנסות אחרות שמוטלים על תושבי השטחים והמועסקים רשמית בישראל. אלה מורכבים גם ממסים עקיפים, כמו מכסים על סחורות פלשתיניות שמיובאות דרך נמלי הארץ, וכן עוד מוסף על סחורות ושירותים הנרכשים בישראל בידי תושבי השטחים. כדי לחשב את התרומה הכספית נטו של הפלשתינאים תחת שלטון ישראל לאוצר הישראלי (ללא מסים מקומיים), יש להוריד את סכומי הסובסידיות על מוצרים ישראליים מהמכסים הנצרכים בשטחים.

בנבנישתי עורך בעצמו את החשבון לאורך השנים ומציין, שגורמים רשמיים בישראל מסרבים, למרות בקשות חוזרות ונשנות, לפרסם את הסכומים שמועברים בהם על־ידי העובדים. מאז 1970, סכומים גדולים הועברים מ־20% משכר העובדים מהשטחים בישראל ומשכר ומת המעסיקים להטבות הוצאות אליהם, באמצעות על־ידי שירות התעסוקה מכל הפלשתינאים העובדים רשמית בישראל. בעוד שבמקרה של העובדים הישראלים הסכומים מועברים על שם העובד למוסד לביטוח לאומי, אלה של העובד הפלשתינאי מועברים במישרין לאוצר. העובד מהשטחים אינו זכאי לביטוח עובדים ולהטבות השונות, כמו קיצבת לידה, קיצבאות זיקנה ואבטלה — אף־על־פי שהכספים בגינם גבו ממנו.

בנוסף, גודלה של קרן "ההפרשה" של עובדי השטחים מגיע — ע"פ בנבנישתי — מאז 1970 ל־800 מיליון דולר קרן, ועם ריבית צבורה — למיליארד דולר. שלושה־רבעים מסכום זה הוחזר לשטחים לכיסוי גירעונו של הממשל הצבאי, אבל לפחות רבע מיליארד דולר נשארו באוצר והופנו לצריכה הציבורית הישראלית. בהקשר זה יש לציין שב־20 שנות השליטה הישראלית בשטחים, כלל השקעות ההון של הממשל הצבאי והמינהל האזרחי הגיע ל־400 מיליון דולר, או 20 מיליון דולר בשנה במחירים שוטפים. בניכוי ההוצאה של המוסדות לצורכי מנות ישראליים הגרים בשטחים, אומר בנבנישתי שהתרומה הכספית העקיפה של תושבי השטחים לישראל מסתכמת בכ־50 מיליון דולר בשנה.

אנשי המינהל לתוצאים

לאנשי המינהל האזרחי בשטחים אין ויכוח עם בנבנישתי על עצם העובדות — הכיס שאליו משלשלים את מסיהם של תושבי השטחים העובדים בישראל ואת המכסים שהללו משלמים בנמלים. אך להערכת אנשי משרד הביטחון העוסקים בנושא, מדובר רק בסכום של 16 מיליון דולר בשנה, סכום זה כולל מסים ישירים ועקיפים, לרבות הבלו על הדלק.

המינהל האזרחי, כמו כל גוף ממשלתי המכבד את עצמו, מאבק מדי שנה להגדלת תקציבו ודורש מן האוצר שסכומים אלה יופנו לתקציבו. במשרד האוצר רגישים מאוד לעניין. לדבריהם, הממשל הצבאי מקבל את המע"מ, מס הכנסה ותמורת האגרות, שמשלמים תושבי השטחים וכן חלקו) ממסי היבוא של הסחורות שעוברות בגשרים של הירדן, מס הרכוש נמסר לעיריות.

הסכום שנותר במינהל הוא 150־200 מיליון ש"ח בשנה. לגבי שאר הכספים, אומרים באוצר: "הכנסות שנובעות מפעילות כלכלית בתוך ישראל של תושבי השטחים, כמו מסי יבוא שמשתתפים בנמלי ישראל, כולל דלק, מסים על עובדי השטחים שעובדים בישראל, כל אלה נשארים במקום שבו נעשתה הפעילות הכלכלית. משרד האוצר מתנגד להעברת הכספים האלה לשטחים מנימוק שהמסים של עובדים בשטחים מקום נשארים. ומשלמים לרשות השלטונית שבה התקיימה הפעילות הכלכלית".

עמדתו של משרד האוצר בעניין זה היא בהתאם לחוק הבינ"ל התוקף המקומי, שקבע תשלום מסים במקום שבו נוצרה ההכנסה. אולם, כאמור, אנשי המינהל לוחצים על משרד האוצר והולך לקבל לפני ומרמה את כל המכס על המכוניות שרוכשים תושבי השטחים, זאת בכוונת יתנו מן הכלל. אנשי משרד הביטחון טוענים כי אף שלאוצר יש "קייס" משפטי בעניין, כרוך בנושא זה טיעון מוסרי, שיש להביאו בחשבון.

קשה לבדוק את הסכומים שבהם מדובר ולאמתם. אולם בין 16 מיליון דולר, כפי שטוען המינהל האזרחי, שנשארים בישראל, לבין ה־50 מיליון אליבא דבנבנישתי, ניתן לקבוע בוודאות כי: א. השטחים אינם נטל על משלם המסים הישראלי. ב. מול הסכומים הניגבים מדי חודש ושנה על־ידי האוצר הישראלי מתושבי השטחים, אלה אינם זוכים לתמורה כלשהי בצורת שירותים ציבוריים או הטבות סוציאליות. הצגת הדברים כמאבק עקרוני ומתמיד בין המינהל האזרחי ומשרד הביטחון לבין משרד האוצר, אינה משקפת ככל הנראה את המציאות. סבירה יותר ההערכה, שבשלב מסוים התקבלה החלטה בדרג פוליטי שכספים אלה יישארו בישראל ולא יועברו להגדלת הפיתוח והשירותים בשטחים.

(הכתבה הבאה — ביום שני)

מירון בנבנישתי: בדיקה השוואתית

דין פרוטה / לאה פורת

16—11 מיליון שקל בשנה

זהו היקף ההתרמות השנתי לארגונים וולונטריים בישראל. מצעד השנור יימשך

לפני חודשים פורסמה במדור זה כתבה תחת הכותרת "ישוב מצעד השנור". הכתבה דנה בתופעה, הייחודית כנראה למדינת ישראל, של התרמות ליותר מ־20 ארגוני צדקה על־ידי תלמידים. בכתבה נמתחה ביקורת על תכיפות ההתרמות ועל השימוש בתלמידים למטרה זו. ארגוני הצדקה לא אהבו את הכתבה, וחלקם הגיבו במכתבים למערכת. ארגונים אחרים התארגנו והזמינו סקר שמטרתו להעריך את הביקורת שנמתחה עליהם.

השבוע זימנו מספר ארגונים וולונטריים, מזמיני הסקר, מסיבת עיתונאים, שבה הציגו את הממצאים. למסיבה הלכה יהודית קנולה, שחזרה משם עם הדיווח הבא:

בני ישראל הם עם של צדיקים, אם לשפוט על־פי ממצאי הסקר של המכון למחקר "מודיעין אזרחי", שבדק את עמדות הציבור ביחס לתרומות לאגודות וולונטריות על־פי הזמנתם של מספר ארגונים וולונטריים. עורך הסקר מינה הפיז אומר בתשובה לשאלה כי הסקר בדק רק דעת קהל, וכי 1,250 המשתתפים בסקר לא נשאלו אם הם אכן נותנים הלכה למעשה בהתאם להצהרותיהם.

היקף ההתרמה של ארגונים אלה, אם לא ידעתם, הוא 16—11 מיליון שקל בשנה. כאשר מדובר בסכום כזה, באמת חבל שלא נשאלו שאלות מעשיות, כמו מי האירגון האחרון לו תרם הנשאל, וכמה תרם. שאלות כאלו נחוצות כדי לבחון קביעות מהסוג שתרומה של 10 שקלים היא סבירה (77.5% מהנשאלים), וכי תכיפותן של התרומות (15 פעם בשנה באישור משרד החינוך), ובנוסף לכך התרמות במספר זהה שלא ביקשו אישור משרד החינוך, היא סבירה (68.7%). עקיבא ארבל, העוסק בגיוס כספים וייעוץ לארגונים וולונטריים, טען כי הסקר מעלה שלמרות הניצול לרעה של מבצעי ההתרמות על־ידי אירגונים קטנים "המרוכבים ולוקחים טרמפ" על מבצעים מאושרים, או נוכלים למיניהם, הציבור מכיר בחשיבותם של האירגונים, והצורך בתרומה כדי לממנם.

הנה עוד כמה ממצאים:

- האגודות הוותיקות, בעלות מערכת משומנת של יחסי ציבור, המשקיעות בתשדירי שירות, הן המוכרות ביותר. הראשונה המובילה אילן, אקים, האגודה למלחמה בסרטן ואלו"ט (האגודה למען ילדים אוטיסטים), אותה זכרו רק רבע מאלה שזכרו את אילן.
- הנשאלים ייחסו אותה חשיבות לאגודות המטפלות בילדים פגועים, נכים, מפגרים ואגודות העוסקות במחקר רפואי. אך כאשר נשאלו האנשים אלו אגודות מועדפות עליהם לצורכי תרומה, הצביעו 37.5% על האגודה למלחמה בסרטן, לעומת 6.4% שהצביעו למען ילדים פגועים ורק 1.9% למען חקר מחלות. והיינו, כאשר הציבו בפני הנשאלים שאלה מאוד ספציפית, התברר כי האלטרואיזם הכוזר נעצר, לטובת השאלה: "מה ייצא לי מזה"
- על שאלה כללית מאוד (האם קורה שאתה מסרב לתרום לאגודה כלשהי ואם כן מדוע) השיבו מרבית הנשאלים (65%) כי אינם מסרבים לתרום. שיעור קטן אמר כי אינו תורם כאשר אין לו מזומן בבית ועוד 7.3% העידו כי אינם תורמים בשל בעיות תקציב. כ־5% מסרבים לתרום לדתיים ולישיבות.
- כ־30% מהנשאלים סברו כי סכום נאה לתרום הוא 10 שקלים, ואילו 25% התמקדו ב־5 שקלים. יצוין כאן כי לעתים נשאלים המתרימים מה הסכום המינימלי לתרומה, והם מעמידים אותו על חמישה שקלים. יש להניח כי נוהג זה הכתיב בנקודה זו את התשובה של חלק מהנשאלים. בניסוח שונה של השאלה השיבו 77.5% מהנשאלים כי התרומה של 10 שקלים היא סבירה.
- התורם הישראלי, בהתאם להצהרותיו, אינו מוטרד מהתרמות תכופות, ומוכן לתרום כמה ימים לאחר התרמה קודמת. המשתבשיקים היו היהודים שהתלוננו על התרמות תכופות (31.2%). הירושלמים לעומת זאת היו מוכנים לתרום יותר (17.7%). רוב הנשאלים (ממוצע ארצי 68.7%) טענו כי תכיפות ההתרמות סבירה.
- רוב הנשאלים סירבו להחליף את ההתרמות במיסוי קבוע (68.4%).
- יותר ממחצית הצעירים רצו לקבל מידע מפורט יותר על האגודות להן תרמו, אך ככל שעולה הגיל, כן יורד העניין במידע נוסף.
- יותר ממחצית הנשאלים העדיפו לקבל את המידע ברדיו ובטלוויזיה, כשליש באמצעות הדואר וכ־14.5% באמצעות המודעות בעיתונים. בעוד תשדיר שירות בן חצי דקה משלמים 5,500 שקל לטלוויזיה הכללית ו־1,500 ש' לטלוויזיה הלימודית. מסתבר כי זו השקעה כדאית, שכן כ־70% מהנשאלים טענו כי לתשדירים השפעה גדולה או קטנה על נכונותם לתרום.

מה שמוכיח, פעם נוספת, כי אין הבדל בין מכירת מרגרינה למכירת האגודה למלחמה בסרטן, למשל.

על השאלה העיקרית, אגב, בדבר ניצול תלמידים למטרות השנור, לא ניתנה תשובה. אבל אם לשפוט לפי ממצאי הסקר, מצעד השנור ימשיך לצעוד באון.

טעות במרק

הכותרת הנ"ל היא לא שלי. כך בחר להכתיר את חוויותיו הצרכניות המתרגנות הכלכלן ד"ר מיכאל שפר, מי שהיה היועץ הכלכלי של משרד התעשייה והמסחר ותקופה קצרה גם היועץ הכלכלי של הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות. וכך הוא כותב למדור:

"תעשיית אבקות המרק בארץ ידעה באחרונה שינויים רבים. הזהו זו רזמני חברת 'אסם' שיצאה ראשונה לשוק עם סדרת מרקים להכנה מיידית בכוס. לסדרה נתנה את השם 'משקה מרק'. המוצר משווק בקופסאות קרטון בנות ארבע שקיות. לא עברו ימים רבים ו'ויטה', המתחרה המושבעת של 'אסם', יצאה אף היא לשוק עם סדרה של אבקות מרק נמס. המוצר של 'ויטה', הנושא את השם 'ספל מרק', משווק גם הוא בקופסאות קרטון בנות ארבע שקיות. בכל מקום שבו מצויים בצוותא 'אסם' ו'ויטה', יש סיכוי טוב למצוא גם את 'תלמה'. ואכן, באחרונה הצטרפה גם 'תלמה' למועדון יצרני המרק בכוס, עם סדרה בשם 'מרק מוקרם'. גם 'תלמה' אימצה לעצמה את אריזת הקרטון.

המחיר לצרכן של המרקים מתוצרת 'אסם' ו'ויטה' הוא זהה: 2.40 שקל לקופסה. ואילו המחיר של מרקי 'תלמה' גבוה יותר: 2.69 שקל לקופסה — בכ־12% יותר.

השבוע החלטתי, כתרומתי האישית הצנועה לעידוד התחרות במשק, להעדיף את התוצרת החדשה של 'תלמה', על אף המחיר הגבוה במקצת ממרקי החברות האחרות. אלא שבבית חיכתה לי הפתעה. לאחר שפתחתי את הקופסה גיליתי בה 3 שקיות בלבד (באריזות של 'אסם' ו'ויטה' יש 4 שקיות מרק). תחילה חשבתי שאולי נפלה טעות, אבל בבדיקה מדוקדקת של הכתוב על הקופסה גיליתי באותיות זעירות את המלים '3 שקיות'.

ובכן, קניית 'מרק מוקרם' של 'תלמה' היתה לדידי מקח טעות, שכן שילמתי תוספת של 50% מעל למחיר המרקים של החברות האחרות ולא תוספת של 12% כפי שחשבתי תחילה. החישוב הוא כדלקמן: 'אסם', 'ויטה' — המחיר לקופסה הוא 2.40 שקל, המחיר לשקית הוא 60 אג'. 'תלמה' — המחיר לקופסה הוא 2.69, המחיר לשקית הוא 90 אג'.

מדוע ראתה חברת 'תלמה' לנכון להצניע את העובדה שהקופסה מכילה רק שלוש שקיות? האם בדרך זו חשבו כי הצרכן לא ירגיש כי מחיר המרק של 'תלמה' גבוה ב־50%? ובכל מקום, מה ההצדקה של החברה לגבות מחיר גבוה יחסית בעד המרקים שלהם?"

עד כאן מכתבו המאלף של ד"ר מיכאל שפר. העברתי את שאלותיו למנהל אגף השיווק של חברת 'תלמה', מיכאל בורקס, וזה מה שהשיב לי:

"המרקים בסדרת 'מרק מוקרם' של 'תלמה' הם הרבה יותר עשירים, כיוון שהם מכילים יותר חומר גלם, כמו ירקות. הדבר מתבטא גם במשקל. בעוד המרקים האחרים מכילים בין 18 ל־22 גרם כל שקית, אצלנו משקל כל שקית הוא בין 27 ל־29 גרם. בנוסף לכך, המרקים שלנו הם חלביים ומוקרמים, וגם זה מייקר את המוצר. אנו גם מאמינים שהמרקים שלנו יותר טובים. יתרון נוסף — אין חומרים משמרים במרקים ואלה חומרי הצבע הם טבעיים".

אבל, ציין בורקס, זכות הבחירה היא של הצרכן. אשר לסימון על הקופסה, המשיך, המלים "3 שקיות" הן אמנם באותיות קטנות אך לא מוצנעות, ואין החברה מסתירה את המחיר. כל אחד יכול לעשות את החשבון.

עזרה לעת צרה

באחד מערבי החגים האחרונים (קשה לזכור איזה מהם) מצאתי עצמי משתרכת בשיירה ארוכה של מכוניות ברחוב קיבוץ גלויות בואכה נתיבי איילון. הפקק היה גדול אפילו בשביל ערב חג. עד שהגעתי למקור הצרה והבנתי מה גרם לפקק העצום.

אחד הנהגים נתקע עם מכוניתו בגלל תקלה במערכת הקירור, שגרמה לכך שכל המים גלשו החוצה. בעל המכונית היה אומלל לגמרי. לא די שהוא תקוע, אלא הוא גם מפריע ומעצבן את הנהגים האחרים, וזה באמת לא נעים. כל מי שעבר על פניו נד לו בראשו, וזרק מהמכונית שהיתה לפניו.

כשהבחין נהג המכונית בתקלה, יצא במהירות מהמכונית, ניגש לתא המטען שלו, הוציא ממנו בקבוק פלסטיק גדול מלא מים, רץ אתו אל הנהג התקוע והשיט לו את הבקבוק כדי שימלא את מיכל המים ויוכל להתקדם עם המכונית. דברים כאלה לא רואים כל יום אצלנו.

המכונית בעלת הנהג האדיב היתה מסוג אאודי (ישנה למדי) ומספרה 410־690. אם אתם במקרה מכירים את בעל המכונית, תמסרו לו בשמי "כל הכבוד".

חברת אברהם רובינשטיין ושות'

חברה קבלנית בע"מ

מודיעה בזה על

תוצאות ההתחרות הפומבית־עיונית

לתכנון יחידות מגורים ב"עיר הווילות" בראשון־לציון,

שהוכרזה בין אדריכלים ומהנדסים בישראל, חברי הלשכה ורשויים כחוק, בהסכם עם ועדת ההתחרויות המרכזית של לשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות הטכנולוגיים בישראל.

אחרי בדיקת ההצעות שהוגשו, החליט חבר השופטים להעניק חמישה פרסים שווי־ערך ושלוש קניות כדלקמן:

פרס — לארכ' מיקי ורדי וגבי שורץ, חיפה.
פרס — לארכ' בתיה מלול וברכה אור, תל־אביב.
פרס — לארכ' גד גלנן ושות' אמיל אברהם ובהשתתפות בני שטבב וסוניה בנארוש, חיפה.
פרס — לארכ' יוסף קולודני ואהרון ליאני, כפר־סבא
פרס — למהנדס שמואל כהן וארכ' נילי פרטוגלי, תל־אביב.
קניה — לאד' איל איצקין ונעמי אנגל, ירושלים.
קניה — לארכ' גד הלר וזן לעוד בהשתתפות זהבה קום, דפנה הלי, מירים טל ומיה ליעד. כפר־השרון.
קניה — לארכ' שמואל גלברורט, חיפה.

תערוכת התוכניות ביומים 3—5.5.88, בשעות 09.00—18.00 כל יום, בבית המהנדס בתל־אביב, דיזינגוף 200.

הטקס המשותף של חבר השופטים ומשתתפי ההתחרות יתקיים ביום השלישי, 3 במאי 1988, בשעה 5 אחה"צ (17.00), בתערוכת התוכניות.

המרכז הישראלי לניהול בשיתוף עם ISRAEL HI-TECH REPORT

28 באפריל 1988, מלון דן, תל־אביב

הכנס השנתי הראשון של תעשיית ההיי־טק בישראל

אורחי הכנס:
השר גד יעקבי
שגריר ארה"ב, מר תומס פיקרינג

בהשתתפות ה"ה (לפי סדר הופעתם):

ד"ר יוסי ורדי, מר אלכס גורן, מר ג'וזף מורגנשטרן, מר אפרים ארזי, ד"ר שלמה ברק, מר יהושע מאור, מר דוד מרידור, פרופ' מנחם רובינשטיין, מר משה כהן, מר יגאל ארליך, מר רפאל ערבות, ד"ר עמיחי פרימן, מר עוזיה גליל, מר דן טולקובסקי, מר יגאל נאמן, מר עמוס רובין, פרופ' יוסף בן־דק, מר אלי הורביץ, מר בריאן ווסטרגרד, אלוף (מיל.) מאיר עמית, ד"ר ליאון ריבמן.

במהלך הכנס, ישולב דיון באמצעות שידור לוויין חי מארה"ב, לראשונה בכנס מקצועי בישראל. למשתתפים תנתן האפשרות להשתלב בשידור הלוויין ע"י שאלות.

פרסום והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 04-640678; 02-254863; 057-37914

הם אוכלים גם קופים

בתאילנד ובלאוס נכחדים מינים נדירים של חיות־בר בשל תאוותם של חובבי מזון מהג'ונגל. אם יימשך ההרג בקצב הנוכחי, תתרוקן תאילנד מחיות היער שלה

מאת דן טברסקי

בנגקוק

בשרו של קוף הלנגור כבר אינו אחד המעדנים (או המועדים) של נסיעה רחומה ברכבת בתאילנד. לא קל היה להוציא אותו מהתפריט. אבל הדברים התחילו לזוז כאשר המלצרים הציעו אותו לכמה מהחברים הבכירים של הקרן למען חיות־הבר בתאילנד.

לאנשים זה הוקיע. לאנשים, בשר של חיות־בר ואיבריהן הם שיגעון. הם מאמינים שבשר זה משפר את ראייתם, מגביר את כושר השיבתם ואפילו משפר את ביצועים בתוך המיטה. מאז ומעולם היתה אכילתם של מאכלים מסוימים מרפא מרומה לכל מיני תחלואים. מקור לתנחושות העתירים הבנה מפני איך אונות, הן בחברה המזרחית הן במערבית. שליטי קיסרויות גדולות וצידיים פשוטים, הגיעו עד כדי קיצוניות כדי לספק את תאוותם לאיברים של בעלי־חיים נדירים ובעלי השפעות מאגיות, כביכול. אוהדים מובאבי המטבח המשובח של ממלכת החיות משביעים את תיאבונם במאכלים עייבים להיך, כמו איברי־מין של נמרים, כפות דובים ומוחות של קופים.

עד היום מתקיים באזורים מסוימים בתאילנד, בעיקר בסביבות הגבול עם קמבוציאה (קמבודיה), הטקס שבו תוחבים את ראשו של קוף חי לתוך חור בשולחן, כשגופו משתלשל מתחת לשולחן, פותחים את הגולגולת בעזרת סכין־מטבח גדולה ולוחכים קנים ומשפיים את המוח החי, שאותו אוכלים בעזרת מזלגות קטנים.

אבל גם אם נתעלם מהאכזריות של טקסים מעין אלה וממתכוני בישול משונים שאין לאדם המערבי כל זיקה אליהם, תאילנד ושכנותיה מאכזות מספרים עצומים של חיות־בר — לעתים נדירות לגמרי — בשוק השר זה. לדברי פקידים בקרן חיות־הבר של תאילנד, עלול הדבר לגרום להכחדתם של הים נדירים רבים.

אוכסבות בוחשים

נמרים, מיני נוחשים, תנולי־בר בעלי שבע טבעות ואפילו קופי הלוהים ודעקרים והאסיים ניחונים לכליה בשל התיאבון שאין לו השביעו של חובבי מזון מהג'ונגל. מחיר של בשר נמר שבושל במשך ארבע שעות והוכן בכל מיני תבלינים עשוי להגיע ל־650 דולר במסעדות קוריאניות וטייוואניות. בתאילנד עשוי מחירו של תנולבר, תלוי בגילו ובגודלו, להגיע ל־120 דולר. לוחים אכן נמכר בשוק סוף השבוע בבנגקוק בכ־150 דולר.

בעוד שקונים רבים באים לתאילנד כדי לרכוש בעלי־חיים מהמגוון הגדול שמספקים היערות המתולדלים של תאילנד ולאוס, קיימות גם מסעדות מקומיות אחדות המגישות למועדים את בשרם של בעלי־החיים האלה. במסעדה מסוימת אחת אפשר להשיג בשר תנולבר, קוף למור מעופף, תנינים (קרוקודילים) ונחשי פיתון, הם ההשקים המגישים במשך גדול זהר, כמו בשר דוב, הם יכולים להכין אותו ימים אחדים מראש.

באותה מסעדה גדולה מוצגים בעלי־חיים לראווה בכלוביהם מסביב לבריכה קטנה מוקפת בצמחים טרופיים. הלקוחות יכולים לשוטט להנאתם מסביב לכלובים ולהסתכל במנה העיקרית שלהם כשהיא עדיין חיה ומרלגת, ולהחליט אם היא עונה לדרישותיהם. לא פעם מגיבות החיות בזעם ונוהמות לעבר המבקרים.

לדברי מלצרית לשעבר באותה מסעדה, את המקום פוקדים בעיקר יפאנים וסינים המזמינים בשר דוב. גם נמרים נאכלו שם, אף שבעל המסעדה אינו רוצה לספר מה מחירה של חיה זו. זוהי ארוחה נדירה ויקרה באמת.

כפי שניתן לראות מהכלובים שליד הבריכה, גברנים חומים קטנים הדומים למינק הם המזון המבוקש ביותר, בשל מספרם הרב. אף שהוצג גם קוף, טענו המלצרים שהוא אינו למכירה ושקופים אינם מהווים חלק מן התפריט של אותה מסעדה. המסעדה מפורסמת באמנות הנחשים שלה ועל השלט בכביש הראשי לפני הכניסה למסעדה מצויר ראש גדול של נחש קוברה. הצלומים של עובדי המסעדה המשיטים את עורותיהם של נחשים ושל תנינים תלויים על הקירות של אולם האוכל.

מחצית החיות מתות בהובלה

בתי אוכל כאלה שומרים בדרך כלל על פרופיל נמוך, אך חלק גדול מהמסחר בבשר חיות־בר מתנהל לנגד עיניהם של השלטונות. הקונים בשוק של סוף השבוע בוחרים בין נמרים, קופי לוריס איטיים, גיבונים, תנולי־בר, דובים, לטאות שונות ומשונות וציפורים. מקורות מעריכים שבשווקים השונים של סוף השבוע, בכל חצבי בבנגקוק, יש הכנסה שבועית של 10 מיליוני באט (כרבע מיליון דולר) ממכירתם של בעלי־החיים הללו למאכל. אותם המקורות מוסיפים שבעלי מסעדות מתאילנד ומארצות אחרות באסיה מיוצגים היטב בשווקים אלה.

המוכרים אינם מוכנים להצטלם ושומרים את החיות הנדירות והלא־חוקיות בכלובים מכוסים, עד שמגיע קונה. שיטה אחת של המוכרים היא להחזיק שתי חיות "לא־חוקיות" על כתפיהם או על זרועם, כדי לא להפר את החוק התאילנדי המרשה לאזרח להסתובב בציבור רק עם שתי חיות מחמד. אפשר לקנות גור נמרים ב־130 דולר, והסחורה אוזלת בדרך כלל כבר בשבת בבוקר, כאשר המסחר מגיע לשיאו.

גיבונים, לטאות שונות, תנולי־בר וקופים אחרים אפשר להשיג בכמויות גדולות. אנשים סוחרים ללא ייסורי מצפון בבעלי־החיים שלהם. אחרים היו מוכרים אותם, ללא ספק, גם אם ידעו. התוצאות של המסחר הלא־חוקי הזה קשות יותר משנראה ממבט ראשון.

"אם ימשיכו לאסוף את הנחשים ולמכור אותם בכמויות כאלה, תוצף עד מהרה הארץ בעכברושים", אומר איש קרן הטבע, המקבילה לחברה להגנת הטבע אצלנו. הציד הלא־חוקי הזה עלול להרוס מערכות מזון רופפות בג'ונגלים של דרום מזרח אסיה. זן אחד התלוי באחר למזונו, עלול לרעוב למוות בטמשו של הבר כאשר מקור המזון שלו יילך ויעלם.

מומחים לחיות בר מביעים את דאגתם שהאזור עלול לאבד מינים נדירים של קופים, דובים ותולי־בר שונים. הברחות של בעלי־חיים כדי כות לפעמים בשיעור תמותה של 50 אחוזים בעת ההובלה. גיבונים וקופים אחרים המוברחים מעבר לגבול מקונג, הגבול שבין תאילנד ללאוס, נשלחים בארגזים סגורים במשך הנסיעה לבנגקוק ועקב כך הם נחנקים לעתים קרובות.

אין כסף להצלת החיות

הכוחות שהוצבו במרוצת החודש האחרון מראות שסוחרי חיות־הבר התאילנדים משיגים מסמכים מזויפים המוצגים כרשיונות להעביר בעלי־חיים נדירים ומוגנים מהאזור. סוחרים ידועים מתאילנד נאסרו בידי שלטונות לאוס ואחר־כך שוחררו בהתערבות דיפלומטית לפי בקשת בני משפחותיהם. יש הטוענים שסוחרים אלה הבריחו ללאוס מטבע זר רב, שמדינה קומוניסטית עניה זו זקוקה לו. "אנחנו יודעים שזה מתרחש כבר זמן רב, והמלצנו לפני המדינות המערביות שלא יקבלו את התעודות של לאוס", אומר איש שמירת הטבע בבנגקוק.

הגנת הטבע כמעט שאינה קיימת באזורי הג'ונגל המרוחקים של צפון תאילנד, במלזיה ולאוס. גונבי הציד עושים את מלאכתם מבלי שיופרעו בידי שומרי היערות. אופיה של עבודה זו דומה לכריתת העצים הלא־חוקית, בכך שהממנים העיקריים שומרים על ידיים נקיות ומעסיקים כפריים כדי לבצע את העבודות המלוכלכות. רשתות תיל, רובים, מלכודות, ואמצעים אחרים לציד החיות מסופקים בידי אותם כפריים. הם שולחים את החיות והציפורים שנלכדו אל "סוכנים", שמהם הם מקבלים תשלום לפי ראש. ההערכה הרווחת בבנגקוק היא שקיימים סוכנים אחדים כאלה, בעיקר בצפון, באזור למשבג ר פראיי.

ההתאכזרות לבעלי־חיים היא פרי של יתבא של פעילות כזו. המתת הורים כדי לקחת את צאצאיהם הצעירים וטיפול גרוע בכל הדרך הארוכה עד ליעד הם תופעות רווחות.

לאמנה הבינלאומית בדבר הסחר בבעלי־חיים יש רק השפעה מוגבלת על ההגנה על חיות־הבר בתאילנד. האמנה קובעת שמדינה אחת לא תרשה לבעלי־חיים להיכנס בגבולה, אם השולחים לא יראו תעודות, שהמשלוח אושר בארץ המקור. על האמנה חתומות 93 מדינות. אבל מדינות אחרות, כמו לאוס, לא חתמו עליה ויש מדינות המתקשות לקיים את סעיפיה.

בתאילנד מקשה המחסור בכסף על המאמץ להציל את בעלי־החיים. מחקר שנערך ב־14 שמורות טבע גילה שרק ארבע מהן היו מצוידות במערכת של תקשורת אלחוטית, רק בשש היו כלי רכב מלבד אופנועים, ורק אחת היתה מצוידת במערכת של מכשירי אלחוט ניידים. אם יימשכו הדברים בקצב הנוכחי, תתרוקן בקרוב תאילנד מבעלי־החיים.

חידה בת שבעים

פרשת אהבה בין צעיר יהודי לצעירה קאתולית שהתרחשה במנהיים בשנת 1918, הותירה אחריה בת חצויה ושאלות ללא מענה

מאת אברהם טל

דונאאשינגן, גרמניה

"קיוויתי שתהיה לנו הזדמנות לשיחה שקטה", אמרה הגברת הקשישה. "האשאל אותך מיד שאלה שאולי תיראה לך מוזרה: האם אתה מכיר במקרה בארצך אדם או משפחה ששמם יסלוף?"

השיחה התקיימה בפונדק כפרי קטן ביער השחור בגרמניה. הגברת, בת שבעים, מטופחת, מטופלת בפרוור נאה, היתה שם בנסה. יום קודם לכן החלפנו מלות נימוס שגרתיות. אמש, לאחר שהתפלקו רוב האורחים מחדר האוכל, פנתה אלי במפתיע והציגה את השאלה אודות יסלוף.

"איני מכיר אישית אף יסלוף", השבתי, "אבל אם נעלעל בספרי הטלפון בארץ נמצא בוודאי יסלופים לא מעטים". "האם השם הזה שכיח אצלכם כמו, נגיד, מילר, שולץ ושמידט אצלנו?" שאלה. השבתי: "לא, אבל גם איננו נדיר כמו פרעגבלגרד אצלכם."

"כך או כך, אספר לך את הסיפור שמאחורי שאלתי", אמרה.

סברתי כי עכשיו יבוא משהו שגרתי, נניח על זוג ישראלים שפגשה אי־שם, כאן או בארץ, על קשר שנוצר וניתק, על חפץ שהושאל ולא הוחזר, על כתובת שהיתה ואבדה — משהו משיגרת תיירים. האמנתי לא כך. במהלך השעה הקרובה שמעתי אחד מאותם סיפורים שכאשר הם פרי דמיונו של סופר נחשבים לסיפורי מערכות; כאשר הם עובדות, מן המציאות, הירם סיפורים אנושיים נוגעים ללב.

תחילת הסיפור לפני כשבעים שנה, בשלהי מלחמת העולם הראשונה, בעיר מנהיים שעל נהר הריין. צעיר כבן 20 פוגש נערה. על נסיבות הפגישה ידוע מעט מאד. הצעיר הוא בן למשפחת סוחר אמיד ממנהיים, היא — בתו של איכר שש־רותי מעבר לנהר, בשאתי העיר לודוויגסהפן (הריין מבדיל בין שתי הערים). הוא מועסק בחברה למסחר ברזנים (שמה: רונגיה) במנהיים, היא פקידה בחברה אחרת, באותו ענף, בקרבת מקום. תוך קרבת המקום והעיסוק, הוצם מבלילה בין השניים. שכן הוא בן למשפחה יהודית השומרת בקפדנות על המסורת והיא בת למשפחה קתולית אדוקה. השניים מתאהבים, ובתחילת 1919 מתברר כי הנערה הרה ללדת.

שתי המשפחות נדהמות. בעיקר אבות המשפחה, טיפוסים תקיפים וקפדנים. הם דורשים במפגיע לשים קץ לרומן. האמהות מגלות מעט יותר הבנה, במיוחד אמו של הבחור, שבמהלך נסתר מעיני בעלה אספה סכום כסף נכבד ודאגה לשיכונה של הנערה בקליניקה פרטית, שם תשהה עד לאחר הלידה. ביולי 1919 נולדה שם תינוקת ושמה אלפרידה.

אבי הבחור, מזועזע נוכח השערוריה, משגר את בנו, בשנת 1920, לאמריקה. עד אז אין הבן הצעיר מתעלם מהתינוקת. הוא מבקר אותה ואת אמה בקליניקה. פרי מעט, אף את גורית אביו הוא מקבל, ומשם את השיניים. מארה"ב הוא משגר לאהובתו מכתב אחר מכתב, אך תוכנם נשאר עלום, כי כולם נשמדים בידי אבי הנערה, שדאג להשמידם. באין תשובה חדל הצעיר לכתוב והקשר בין בני הזוג ניתק.

[illegible] התינוקת עוברת עם הנערה לבית הוריה, עכשיו בלודויגסבורג. [illegible] היא נישאת, ב־1923. בעלה מאמץ את התינוקת כבת הבית, והכל נראה כבא על מקומו. אלא שנישואים אלה אינם עולים יפה מלכתחילה, ולמעשה הם מחזיקים מעמד אך בקושי. הדחיפה האחרונה להתפרקות באה ב־1937. באותה שנה מתגייס הבעל ליחידות רוכבים של הס"ס, ולרגל תפקידו מעביר את המשפחה לשטוטגרט. נראה כי כבר בחודשים הראשונים לעבודתו החדשה הגיע למסקנה כי לבעל תפקיד ומעמד כשלו לא יאה להיות אבי ילדה יהודיה למחצה. זו היתה הסיבה האחרונה והמכרעת להחלטתו להתגרש.

עקב אירוע זה שומעת אלפרידה בת ה־18, לראשונה, על מוצאה הבעייתי ומעמדה החוקי. הדבר עדיין אינו מפריע לה בעיסוקה כמזכירה מתלמדת בפירמה פרטית. איש אינו יודע על כך, וגם לא שואל. אך בשנת 1938 היא מתקבלת כמתמחה ספקמבנית ליחידה של הוורמאכט העוסקת בהסבת כוח אדם אזרחי, שם נדרשים מסמכים המעידים על טוהר המוצא הארי.

אין לה כמובן כל קושי בהשגת המסמכים המתייחסים למוצאה של אמה, אך אשר למוצא אביה הבעיה אינה ניתנת לפתרון. מה תעשה? הנערה בת ה־19 מנסה למשוך ולעכב את העניין בתירוצים שונים. חצים שנים בתקופה שישבה, אבל המצבים בשלהם מסכנים.

דאגה חודה ממלאת את לבה, כי הסכנה הצפויה עליה כשלה העובדות המרשימות — המלמתן, במשך זמן כה רב. מגיע הרגע שבו אי אפשר עוד להחזיק את השימת האמת, והיא מורות לעשות זאת באוזני קצין בכיר במשרד המוסר לה כמי שאינו אותו נולד של המשמר.

"אני לא מצליחה להשיג תעודה המעידה על מוצאו הארי של אבי", אומרת אלפרידה לקצין, הולה בועץ בה מבט חוקר: "יש. אצלך איזושהי בעיה, לא כך?" היא מגוללת את הסיפור והקצין מבטיח לעזור. "לפעמים ניירות הולכים לאיבוד בגלל טעויות תיק ובולי", הוא אומר. ואכן מגובה: שמשת "הלך לאיבוד", אי־שם במרתפי התיקים [illegible]

[illegible] משמשת אותה המטרות המערבות למגוצרים בנות הברית. דירתן של שתי הנשים נפגעת בגד מבצעת אלה שלש פעמים חלקית, והרביעית היא נהרסת כליל. לעניין זה חשיבות מסויימת לסיפורנו, כי מסמכים ותמונות הנוגעים לפרשת האהבים של האם עם אבי הנערה מוחזקים בתיבת הבשיטים הקולה באש כתוצאה מההפצצה. לפיכך אין עוד בנמצא עדות דוקומנטית על תחילתה של הפרשה.

לאחר מלחמת העולם השניה ממשיכות שתי הנשים לחיות בשטוטגרט, שתיים מתוך מיליוני אלמנות ורווקות בודדות בגרמניה המובסת. מדי פעם הן מדברות על אביה של אלפרידה. אמה מנסה לאתר את עקבות משפחתו במנהיים ההרוסה, ללא הצלחה. השמועה אומרת שהבן העביר לפני שנים את משפחתו לארה"ב, ואחר כך היגרו כולם לארגנטינה והשתקעו בבואנוס־איירס. אך אין להם כל הוכחה.

אלפרידה נישאת רק ב־1968, וחיה באושר עד מות בעלה, ב־1983. בשנה זו היא חוזרת לבית אמה בשטוטגרט ושם מתגוררות שתי הנשים עד היום.

* * *

"זה סיפור חיים מעניין אם גם עצוב", אמרתי לגברת הקשישה, "אבל מה הקשר ליסלוף?"

"שמע מאר", השיבה. "אני אלפרידה, ארנסט יסלוף ממנהיים הוא אבי. הוא היגר לאמריקה כשהייתי בת שנה ומאז נותק הקשר. אין לי כל זיכרון ממנו, לא תמונה, לא מכתב וגם לא ידיעה על גורלו. אינני יודעת אפילו אם עודנו חי. כל ימי תהיתי איזה מין אדם היה, האם ניסה לחדש את הקשר עם אמי אחרי שהיגר, ואם לא — מדוע. אמי הקשישה אינה מרבה לדבר עליו. על הנסיבות שבהן נפגשו לראשונה היא ממאנת לספר לי עד עצם היום הזה.

"לא מזמן שודר ברדיו המערב גרמני קונצרט חי בביצוע תזמורת צעירה מפרייבורג. בתום הקונצרט נמסרו שמות הסולנים. אחד השמות היה יסלוף. זה עורר אצלי מחדש את העניין. טילפנתי למזכירה בשירות השידור והיא מסרה לברר מי הוא אותו יסלוף, שמא הוא נכד של אבי?

"כאשר נודע לי שאתה ישראלי החלטתי לספר לך את הסיפור, שמעטים מכירים אותו, הרי אין זה כבוד גדול להיות בת לא חוקית של אדם שבעולם איננו. אבל הסיכוי לגלות מי היה אבי ומה עלה בגורלו מצדיק אותי להיחשף. אולי באמצעותך יגיע מישהו בישראל להתקשר אתי ולמסור לי את הידוע לו על אבי, ארנסט יסלוף ממנהיים".

אני ממלא את בקשתה. כתובתה:

Elfriede Weinseen
Pfahlbronner Strasse 46
D-7000 Stuttgart 1
West Germany

אלפרידה: סיפור חיים מעניין ועצוב

שיווק צריך מעוף - ויפה שנה אחת קודם

יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.

דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

כלכלה ועסקים

בעלי מניות בדובק:

עיסקות הטבק הפכו פרועות, נעשות במחירים לא כלכליים וללא פיקוח

תובעים הפסקת ההשתתפות של החברה בהוצאות שהייתו של זורח גהל במלונות פאר בלונדון עם כל בני משפחתו ● שוקלים בקשת חקירה מטעם שר המשפטים על המתרחש בחברה ● "דובק היא חברה ללא ניהול, והיא שטה לפי כל רוח מצויה" מוזהרים הדירקטורים

מאת אריה לביא

עיסקות הטבק של דובק נעשות ללא פיקוח וללא השגחה, החברה שילמה ומשלמת כיום מחירים לא כלכליים בעבור חומרי הגלם שלה, מאשים עו"ד אלי זוהר המייצג את דוד משכין ודוד יגלום מבעלי מניות המיעוט בדובק.

ההאשמה כלולה במכתב אזהרה מפורט שהעביר עו"ד זוהר לתשעת חברי מועצת המנהלים של החברה. חברי הדירקטוריון הוזהרו, שהם עשויים לתת דין וחשבון על תקופת פעילותם בדובק, ולא יוכלו לטעון שלא ידעו את העובדות.

במכתב שנשלח גם למנכ"ל החברה זורח גהל, המתגורר כעת במלון צ'רצ'יל בלונדון, טוען עו"ד זוהר בין השאר:

● בחברה נעשות עסקות עם בעלי עניין לרכישת חומרי גלם. בין השאר מדובר בעסקות עם גורמים שו"ר סיטר לוזאן, מבעלי המניות החדשים בחברה, הוא נאמן שלהם, לרכות חברה בבופוטצאנה, מדינת החסות הדרום-אפריקאית.

● המגרש שרכשה החברה בקרית אריה שהושקעו בו 6 מיליוני דולר להקמת המפעל החדש, עומד להיות מופקע מהחברה, אם זו לא תתארגן לאלתר להקמת המפעל.

● מקורות בחברה מסרו כי התחזוקה היא בכי רע, אין חלקי חילוף, מכונות משובתות ויש חשש ממשי של מפולת טכנית.

● היעדר הניהול הביא לכך שמשרד התמ"ת נמנע ממתן היתר לייקור הסיגריות.

● היעדר הניהול, הבזבוז והרשלנות הביאו לכך, שבחודשים האחרונים נגרם לחברה הפסד שוטף של מאות אלפי דולר לחודש. בעוד שעד כה לא היו לחברה הפסדים.

● שהייתו של המנכ"ל זורח גהל בחו"ל מעבר לזמן הדרוש לאבל על אביו, שמה ללעג ולקלס כל סדרי ניהול תקינים. כל עוד ממשיך מנכ"ל החברה לשהות בחו"ל ונמנע מלשוב ארצה מנימוקים בלתי סבירים ובלתי מכובדים, יש להשעותו מתפקידו. אין להשתתף בהוצאות שהייתו במלונות פאר בלונדון עם כל בני משפחתו, ויש להפסיק לאלתר את תשלומי השכר לו ותשלומים אחרים.

עו"ד זוהר מזהיר שבעלי המניות, שאותם הוא מייצג, ידרשו כינוס אסיפה כללית כדי למסור למשקיעים דו"ח על מצב החברה, וכי נשקלת אפשרות לתבוע חקירה מטעם שר המשפטים והרשות לניירות ערך על הנעשה בחברה.

אהליאב ומגור מבקשות לגייס 1.5 מליון ש' בהנפקה משולבת

מאת יונתן שרמן

"מגור החזקות" מבקשת לגייס כ-1.5 מיליון שקל בהנפקה משותפת עם חברת הבת "אהליאב", שאותה רכשה לפני כמה חודשים. "מגור" הגישה לרשות טיוטת תשקיף, שבמסגרתה היא מבקשת לגייס 277 אלף שקלים בהנפקת זכויות ב"מגור", ו-1.24 מיליון שקל בהנפקת מניות של "אהליאב". להנפקת המניות של "אהליאב" תצורף אופציה לרכישת מניה של "מגור" ללא תמורה.

"מגור החזקות" חתמה לפני כשנה על הסכם ניהול בחברת "אהליאב", ובתקופה זו הצליחה להפכה לחברה רווחית. לאחר שהפסדיה הגיעו קרוב ל-3.2 מיליוני שקל בשלוש השנים הקודמות, הרווח בשנת 87' הגיע לסכום של 1.5 מיליון שקל.

בעקבות השיפור בתוצאות הכספיות של החברה, מימשה "מגור" אופציה שהיתה בידה לרכוש את החברה מבעליה. החברה מייצרת מרזבי אוויר מסוגים שונים לשימושים פרטיים, תעשייתיים ולמטרות אחרות.

לפני כמה חודשים פורסם ב"הארץ", כי "מגור" מתכוונת להנפיק את מניותיה של "אהליאב" וכעת אכן מתבצעת הנפקה זו.

ישראל זקוקה לתעשיה חזקה ומתקדמת

יאיר רוטלוי · התעשיין יו"ר מועצת "שינוי"

כאיש תנועת "שינוי" וכמי שהיה יו"ר אגף הטקסטיל בהתאחדות התעשיינים, פעלתי יחד עם חברים אחרים, לחיזוק המגזר התעשייתי-יצרני ועובדיו, לביצוע רפורמות במיסים ולעידוד היצוא והצמיחה. פעלנו לשחרור מתלות כלכלית-פוליטית ולמען עצמאות אמיתית.
"שינוי" ממשיכה במסגרת חדשה - תנועת המרכז, ותוסיף לעשות למען עידוד היוזמה החופשית וחיזוק הכוחות היצרניים במשק.

המרכז
שינוי • ר"צ • המרכז הליברלי
לבונטין 19 ת"א 65112 טל. 03-614737/8/9

בבורסה עדיין לא שמעו על כוונות האוצר למכור את המניות הבנקאיות

משרד האוצר ובנק ישראל טרם החלו בדיונים עם הבורסה בדבר מכירת המניות הבנקאיות שייפרד באוקטובר 1988, זאת למרות ההחלטה שהתקבלה באוצר כי הממשלה תמכור את המניות.

עד עתה לא הגיעה לבורסה כל פנייה מצד האוצר ובנק ישראל בעניין מכירת המניות הממשלתיות. יצוין שהבורסה כבר גיבשה עמדה בעניין המניות הבנקאיות, שלפיה רצוי שהממשלה תתחיל מיד במכירת המניות הבנקאיות, עוד לפני אוקטובר 1988, בעודן "מקולפות" מזכויותיהן. בהתחשב בכמות המניות הגדולה שהממשלה כבר מחזיקה בידה, בסך של כ-3.5 מיליארדי דולר, הרי אין צורך להמתין עד שהיא תפרה מניות נוספות באוקטובר.

חוגים בבורסה לניירות ערך מעריכים כי בשלב זה משרדי האוצר ובנק ישראל טרם סיימו את עבודת המטה הכרוכה במכירת המניות הבנקאיות, וההחלטות שפורסמו הן יותר בגדר הצהרה על המדיניות שתבוצע בעתיד.

השבוע בבורסה / אריה לביא

נמרודי משדר "שדרים כפולים" בעניין "הכשרת היישוב"

הפתעת השבוע בשוק המניות היתה פתיחת המסחר במניות חברת הכשרת היישוב, לאחר הפסקה של כחודשיים וחצי שבעקבותיה המגעים שהיו לבורסה עם יעקב נמרודי שרכש את השליטה בחברה, על פרסום הצעת הרכש.

הביקוש העצום למניות אלה בסך יותר משני מיליוני שקל (כשישית מכלל המחזור במניות החופשיות), שסופק רק בעלייה של 22 אחוז, קירב את שערה של המניה לרמתה של הצעת הרכש שתפורסם רק ב-31 במאי. בעקבות זאת נסחרת בעת חברת הכשרת היישוב לפי שווי שוק של כ-45 מיליון דולר.

בבורסה מציינים את "השדרים הכפולים" שמשדר נמרודי לגבי חברת הכשרת היישוב. מצד אחד הוא מציין את הסיפוק שיש לו מרכישת השליטה, ואת ציפיותיו הגדולות לשיפור ברווחיות, אך מצד שני ידוע, והוא גם מודה בכך, שהוא מחפש שותפים לחברה.

גם הבנק למסחר יגייס הון בבורסה

אחרון הבנקים הפרטיים במשק, הבנק למסחר, הפועל באמצעות סניף אחד בלבד, בתל אביב, עשה הכנות לגיוס הון בבורסה. הבנק שכר את שירותיו של פרופ' יוסף גרוס וזה מכין תשקיף, שבאמצעותו יגייס הבנק 2-3 מיליוני דולר. גיוס ההון מתאפשר לאחר יישוב חילוקי הדעות שהיו בין בעלי המניות של הבנק על השליטה בו, שהגיעו אף לבית המשפט.

הבנק סיים את 1987 עם רווח נקי של 671 אלף שקל, גידול של 106 אחוז לעומת הרווח בשנה הקודמת. התשואה על ההון גדלה ל-21.1 אחוז לעומת 13.5 אחוז בשנה הקודמת. הון הבנק גדל ב-24 אחוז בקיזוז והגיע ל-3.92 מיליוני שקל.

מאזן הבנק הוכפל במהלך 1987 והגיע ל-50.4 מיליון שקל. בעלי המניות שלו הם משפחת שפרן המחזיקה במחצית מהמניות, איש העסקים שמיל זבר — 27 אחוז, מאיר עזרא — 8 אחוזים, אלי פרנקל — 5 אחוזים. יתרת עשרת האחוזים מוחזקים בידי מספר גדול של בעלי מניות קטנים.

דירקטוריון הבורסה ידון ב"שאריות"

מועצת המנהלים של הבורסה שתתכנס היום תדון בכמה נושאים — "שאריות" שנותרו לדיון מישיבות קודמות. שני הנושאים העיקריים שיידונו הם הבהרת הקריטריונים לגבי המניות הנכללות במסגרת הרשימה המקבילה, קרי רשימת המניות הספקולטיביות, והנחיות הבורסה לגבי עסקות עם בעלי עניין.

"סנו" — 200 מוצרים שונים

דיוקן תעשייתי / יונתן שרמן

ייחודה של חברת "סנו" אינו במוצר זה או אחר שהיא מייצרת או מוכרת, אלא במספר הגדול של מוצרים שהיא מייצרת. "סנו" מוכרת כיום כ-200 מוצרים שונים, החל בחומרי ניקוי למיניהם, דרך דלים וכלה בנייר טואלט. המוצר האחרון מיוצר במיוחד על-ידי קבלן משנה.

כאשר הוקמה החברה בשנת 65' היא התבססה על ייצור שני מוצרים בלבד. היה זה מעין נפתלין, המשמש להדברת עש. בשנה-שנתיים הראשונות לפעילותה, היא מכרה כ-300 טונות של נפתלין זה, אך במהרה גילתה כי שוק זה הולך ומצטמצם. כיום מכירות מוצר זה מגיעות רק לכ-90 טונות בשנה, אך שיעורו מכלל המכירות של "סנו" הוא מזערי.

"סנו" צברה תאוצה באותן שנים מיבוא והשבחה של ה"סקוטש ברייט" לניקוי סירים, שהיווה חידוש בארץ, אך גם כאן הסבילה לראות, כי ההתפתחות מחייבת הרחבה משמעותית של מיגוון המוצרים.

מאז הקדישה "סנו" מאמצים רבים להרחבת סל המוצרים שלה. בסוף שנות השישים החלה החברה לייצר אירוסולים. שוק זה נשלט באותה עת על-ידי חברת "שוכיס", ו"סנו" החליטה כי התבססות בו מחייבת ייצור מוצר חדש וייחודי, והחדרתו למודעות הציבור. שני עקרונות אלה מאפיינים גם כיום את האסטרטגיה השיווקית של החברה — מוצרים חדישים, המוצעים לפרסום במסעי פרסום נרחבים.

ההתחלה היתה, כאמור, בתחום האירוסולים. "סנו" ייצרה תרסיסים נגד חרקים ויתושים. כעבור זמן הרחיבה החברה את פעילותה לתחום המוצרים המשמשים לניקוי הרצפות, טיפול ברכב וחומר להגנת מתכות מפני קורוזיה.

אבל ההשקעה היחידה הגדולה ביותר של החברה היתה בהקמת קו ייצור החיתולים החד-פעמיים. קו ייצור זה החל לפעול בשנת 83', לאחר ששנה קודם לכן עלה על שרטון ניסיון של "סנו" להקים את המפעל בשותפות עם חברה צרפתית. שוק זה התפתח מאוד בשנים האחרונות וכיום מהוות מכירות החיתולים החד-פעמיים כ-40% מכלל המכירות של החברה. "סנו" השקיעה בשנה שעברה מיליון דולר ברכישת מכונה נוספת לייצור חיתולים חד-פעמיים, אשר יאפשר לה להכפיל את כושר ייצורה.

"סנו" מרכזת את כל פעולתה במפעל בהוד השרון, ובגלל הגידול בהיקפי מכירותיה, היא רכשה בשנה שעברה מגרש הסמוך למפעלה, במיליון וחצי דולר, שיאפשר לה להרחיב את מפעלה הקיים.

נתונים עיקריים

● מכירות — מכירות החברה כיום, ללא פעילות השיווק, מגיעות להיקף שנתי של כ-30 מיליון דולר.

● רווח — הרווח במחצית הראשונה של 87' הגיע לסכום של 1.1 מיליון דולר בהשוואה לרווח של 1.8 מיליון דולר בכל שנת 86'.

● יצוא — יצוא "סנו" ב-87' הסתכם ב-300 אלף דולר, והיא מקווה להגדיל את יצואה ב-20% אחוז השנה.

● הנהלה — ברונו לנדסברג, מייסד את החברה, משמש מנהלה. כמנכ"ל ומנהל השיווק מכהן בנו, אלכס לנדסברג.

● בעלות — משפחת לנדסברג מחזיקה ב-75% ממניות החברה ויתרת המניות מצויה בידי הציבור.

● מפעלים — כל הפעילות היצרנית נעשית במפעל בהוד השרון.

● עובדים — בחברה מועסקים כיום כ-430 עובדים.

● הנפקות — "סנו" ביצעה הנפקה אחת בשנת 82' שבמהלכה גייסה 2 מיליוני דולר תמורת 25% מהמניות.

העורך: נחמיה שטרסלר

"כואב להם שגם המפיץ מרוויח"

שיווק / אבי גנאור

בישלון "כוח המשימה" ר' חברות דוגמת "I AM IMPORTING" ו"בתיאבון" בסיוע ליצוא הישראלי, אינו מונע מיזמים פרטיים קטנים לפעול בצנעה ולשווק סחורות ישראליות בארה"ב ללא יחסי ציבור ופרסומת.

אחת מהחברות הללו, "ישראטק", בבעלותו של איש העסקים אפרים מרגולין, מצליחה לשווק לאמריקאים מוצרי "כחול-לבן" ב-10 מיליוני דולר בשנה.

רק בשבוע שעבר הצליח מרגולין לשכנע את הנהלת ה-Z.O.A. (ארגון ציוני אמריקה) להקצות מקום בכל משרדיהם בארה"ב לטובת עידוד היצוא הישראלי.

לשיווק מוצרים ישראליים הגיע מרגולין רק לאחר שנתבקש לסייע בהתערבות לאנשי עסקים ישראליים. הסיוע ההתנדבותי צמח עם הזמן לחברת שיווק של ממש, שהשקיעה עד כה כ-400,000 דולר במחקר ובארגון. היא משווקת בעיקר את מוצרי התעשייה הקיבוצית, והקו המנחה הוא הצגת מערכת שיווק עצמאית לכל מוצר ומוצר. כיום מעסיקה החברה 16 עובדים, לרבות נציג בישראל.

"ישראטק" מייצגת כיום כ-15 חברות מישראל, ומרגולין מאמין שבארה"ב של היום ניתן למכור כמעט כל מוצר ישראלי. "בעייתם הגדולה של היצרנים הישראלים נובעת מהעובדה שהם אינם מוכנים 'לבזבז' כסף על שיווק ופרסום, וכואב להם שגם המפיץ עושה כסף".

זיכיון טריטוריאלי ל"100% ביף"

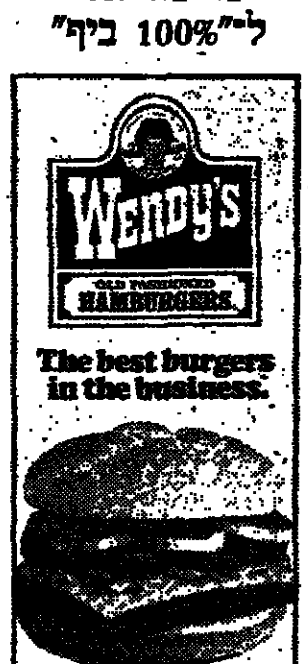

רשת מזללות ההמבורגרים האמריקאית WENDY'S, שהיא השלישית בגודלה בארה"ב ופועלת ב-17 מדינות נוספות, תפתח הקיץ בשותפות עם קראוס היינבע הכוונה סניפים בישראל, זאת במסגרת תוכנית התרחבותה הבין-לאומית, הכוללת פתיחת סניפים גם במקסיקו ובגואטמלה.

ג'ון רום, סגן נשיא בכיר של WENDY'S המבקר בישראל, מסר כי הרשת המעסיקה כיום כ-45,000 עובדים ומפעילה 3,982 מזללות ברחבי העולם, מהן כ-1,100 בבעלותה והשאר בשיטת הזיכיונות.

הזיכיונות ניתנים על בסיס טריטוריאלי. מה שמאפשר לחברה שליטה קלה יותר על הנעשה בסניפיה שמעבר לים וחוסך ממנהליה את כאב-הראש הכרוך בהתעסקות בנושאים "מיותרים", כגון שכר העובדים ותנאי עבודתם.

רום מבטיח שרמת השירות, הסגנון ובעיקר איכות המזון שתוצע במזללות ותגיש בישראל יהיו זהים לאלה שבארה"ב, אם כי בישראל יוגש מזון כשר בלבד. בכל מקרה, מבטיח רום, "ההמבורגרים שלנו יהיו 100% ביף".

מי ימרוט את השערות למי

בימים הקרובים עומדת רמינגטון להוציא לשוק את LADY REMINGTON LIBERTY, המכשיר הישראלי החדיש למריטת שיער שיתחרה ב-EPILADY של מפרו (SOFT & EASY לשעבר), אך עוד לפני שהמכשיר הראשון הגיע ארצה, פרצה מלחמת השיווק.

העיתון הבריטי "MARKETING" פירסם בגיליונו מה-31 במרס על המלחמה הצפויה ועל התביעות המשפטיות שמפרו מכינה נגד רמינגטון. מפיציה של מפרו המצוטטים בכתבה מצביעים על רמינגטון כעל מי שהעתיקה ממפרו את הפטנט. ברמינגטון, לעומת זאת, מכינים תביעות דיבה ותלונות על הפרות לקוחות.

מפיציה המודאגים של EPILADY בבריטניה חוששים מהופעת המתחרה האמריקאי וממסע הפרסום היקר שילווה את החדרתו לשוק, אך מנחם ברוך, מנכ"ל מפרו, שיצא השבוע לארה"ב מרגיע ומסביר שבסה"כ מדובר בעוד זיוף, ושסוללת עורכי-הדין של החברה ממתינה בקוצר רוח לצאת המכשיר החדש לשוק כדי שיוכלו לטפל בו כפי שטיפלו בשאר המעתיקים בעבר.

"ליידי רמינגטון" תשווק בארץ על-ידי חברת הלן קרטיס, ואילו "אפילידי" כבר משווקת כאן בהצלחה על-ידי חב' הלנה רובינשטיין.

פרסומת גם בסוף הסרט

אחת מתמונות החזרות בסרט "וול-סטריט" היא זו של כוכב הסרט מייקל דאגלאס המדבר בטלפון ומחלק הוראות למכירה ורכישה של מניות. הפרסומאי דוד טמיר שמשרדו מפרסם את הפלאפון, התלהב מהפוזה והחליט לשלב את סרטון הפרסומת של הפלאפון בהקרנת "וול-סטריט". בסמי-רכבק מצא פתרון. בנוסף להקרנת הפרסומת לפני הסרט, כמקובל, יקרינו אותה גם בסיום. וכך בראשונה בתולדות הפרסומת בקולנוע הישראלי יחזו הצופים פעם נוספת במלאכי "הפלאפון" גם לאחר שנקטון המלה "סוף".

"אותות" נגד "פרסום" — ולהיפך

מי שישב בשורות הראשונות של היכל התרבות בטקס חלוקת פרסים מטעם המגזין "אותות" של איגוד המפרסמים הישראלי, יכול היה להבחין בכתבים ובצלמים של המגזין "פרסום" היוצא לאור מטעם האיגוד הישראלי לפרסום, שסיקרו את האירוע.

לפני כחודש לערך התקיים בראשונה גם טקס חלוקת פרסים לעבודות מצטיינות מטעם האיגוד הישראלי לפרסום, אך התחרות והזוכים המאושרים לא הוזכרו כלל בגיליון "אותות".

ברוניסלאב טאו, מנכ"ל איגוד המפרסמים, אומר: "הסיפור שלהם פשוט לא מעניין אותנו". ואילו ב"פרסום", שם ידווחו על פרסי "אותות", מגיבים: "אנחנו לא ילדים, קוראינו זכאים לקבל אינפורמציה על כל המתרחש בענף".

בנק ישראל מציע:

שגיא גליל

השקעה צמודה נושאת ריבית ניתנת למימוש בכל עת

ביום חמישי, 28 באפריל 1988, יוצעו במכרז האגרות הבאות:
(הזיכוי הכספי ייעשה רק ב-29.4.88)

אגרות חוב צמודות למדד המחירים לצרכן כולל מדד החודש האחרון (בעיקור 5)

סדרה	סכום מוצע (מיליוני שקלים חדשים)	מחיר מינימום	פדיון
"שגיא" ה' 4224	30	94%	בתום 6 שנים
"גליל" ד' 5604	60	83%	בתום 17 שנים

הסדרות צמודות למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש אפריל 1988, ותפדינה ביום העסקים האחרון של חודש אפריל.
אגרות החוב ישאו ריבית 4.75% לשנה.
הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש אפריל בכל שנה החל מחודש אפריל 1989.
המדד הנוסף (בעיקור 5) על הריבית והקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן בתקנות מילווה מדינה סדרות מסוג "שגיא" ו"גליל".
הסדרות תרשמנה למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום מדד המחירים לצרכן לחודש אפריל 1988.
ההזמנות יוגשו לבנק ישראל ביום 28.4.88 במחירים שלא יפחתו ממחירי המינימום הנ"ל.
מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).
פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.
התנאים המחייבים של הנפקות אלו נקבעו בתקנות מילוות מדינה (סדרות מסוג "גליל" ו"שגיא") ובתקנות מילוות מדינה ("מכרזים").

לשכת הפרסום הממשלתית

שגיא • גליל • ארמון • רמון • גלבוע • ...

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

27.4.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.52	1.59	1.5573	1.5767	1.52	1.59	1.5573	1.5767	1.53	1.60	1.5603	1.5799	1.5678	0.0017
1 ליש"ט	2.84	2.97	2.9199	2.9563	2.87	3.00	2.9176	2.9540	2.87	3.01	2.9223	2.9591	2.9588	-0.0021
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.9292	0.9408	0.91	0.96	0.9283	0.9399	0.91	0.96	0.9287	0.9404	0.9343	-0.0021
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.2731	0.2765	0.26	0.28	0.2730	0.2764	0.26	0.28	0.2739	0.2773	0.2751	-0.0006
1 גולדן הולנדי	0.81	0.84	0.8270	0.8373	0.81	0.85	0.8277	0.8380	0.81	0.85	0.8297	0.8401	0.8334	-0.0014
1 פרנק שווייצרי	1.09	1.14	1.1212	1.1351	1.10	1.15	1.1207	1.1347	1.10	1.15	1.1216	1.1357	1.1289	-0.0028
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2648	0.2681	0.25	0.27	0.2646	0.2679	0.26	0.27	0.2653	0.2686	0.2664	-0.0005
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.2521	0.2552	0.25	0.26	0.2518	0.2550	0.24	0.26	0.2535	0.2557	0.2540	0.0002
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2413	0.2443	0.24	0.25	0.2412	0.2442	0.23	0.35	0.2413	0.2444	0.2429	-0.0005
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3889	0.3938	0.38	0.40	0.3889	0.3938	0.38	0.40	0.3891	0.3940	0.3916	-0.0010
1 דולר קנדי	1.24	1.30	1.2692	1.2850	1.24	1.30	1.2671	1.2829	1.24	1.31	1.2685	1.2844	1.2782	0.0062
1 דולר אוסטרלי	1.10	1.21	1.1758	1.1904	1.13	1.22	1.1761	1.1908	1.14	1.22	1.1764	1.1912	1.1841	-0.0012
1 ראנד דרא"פ	0.47	0.56	0.7243	0.7333	0.45	0.60	0.7234	0.7324	0.46	0.64	0.7255	0.7346	0.7282	-0.0005
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4417	0.4472	–	–	0.4440	0.4496	–	–	0.4446	0.4502	0.4470	-0.0008
10 שילינג אוסטריים	1.29	1.35	1.3203	1.3368	1.29	1.36	1.3179	1.3344	1.29	1.36	1.3211	1.3377	1.3245	-0.0031
1000 לירטות איטלקיות	1.21	1.28	1.2483	1.2639	1.22	1.30	1.2488	1.2644	1.23	1.31	1.2522	1.2679	1.2568	-0.0026
100 ינים יפאניים	1.22	1.27	1.2458	1.2614	1.22	1.28	1.2456	1.2612	1.22	1.28	1.2462	1.2618	1.2533	-0.0046

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם — יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

EL AL אל על

איתורית כותבת עברית היום

כשאתה מחוץ למשרד — זה כל מה שצריך כדי לקבל הודעות בקלות, באמינות, בסודיות.

הקטנה והקלה ביותר בעולם. גודל 1:1

התקשר היום וקבל אותה מייד: חכמה, יעילה וקומפקטית.
* כל הודעה המיועדת לך, מכל מקום בארץ, מוצגת בעברית על צג האיתורית, לקריאה מיידית.
* ההודעות נשמרות בזכרון האיתורית, תוכל להתייחס אליהן בזמן הנוח לך, בבטחון מלא מפני אובדן קריאות.
* ההודעות סודיות בהחלט — לעיניך בלבד. (בלי קולות ודיבורים מיותרים, כי עסקים טובים עושים בשקט...)
* פעולה רצופה של 800 שעות (סוללת 1.5 וולט רגילה) ללא צורך במטען.

איתורית הראשונה — מכתיבה את כל הקשר ותוסכת לך בהתצאות לכח אדם, דלק ותקשורת ומונעת מתח ובזבוז זמן יקר.

איתורית ITURIT איתורית - שרותי תקשורת בע"מ - החברה המובילה בישראל.
053-344615 ,057-79765 ,08-561061 ,04-380541 ,02-224341 ,03-7549177

גלגל הבורסה / אריה לביא

המימוש נמשך

מגמת מימוש הרווחים שאיפיינה את המסחר בשוק המניות מאז ראשית השבוע נמשכה גם אתמול, אך בניגוד לימי המסחר הקודמים השבוע, כאשר התבצע המימוש תוך עליות שערים, הרי שאתמול נרשמו הצעים לירידות שהביאו לירידה הן במדד הכללי והן במדד המניות החופשיות.

ירידות השערים היו בדרך כלל מתונות, והן הגיעו בממוצע עד 3 אחוזים. מניות הכשרת הישוב המשיכו גם אתמול ליהנות ממחזור שיא, אך שערן ירד ב־3 אחוזים לאחר שיום קודם הן עלו ב־22 אחוז, לאחר שהמסחר בהן חודש. מירידה של 4 אחוזים סבלו מניות חברת כלל, למרות שאתמול פורסם על העסקה, במסגרתה מכרה קרן ההשקעות של חברת העובדים את מניותיה בכלל לבנק הפועלים ולאי־די־בי. במחזור הגבוה במקצת ממחזור הבורסה.

מירידות חדות סבלו מניות דסקו שירדו ב־16 אחוז, משוב, כנם, אגריק, בריטון, מטהרות מאוחדות ובי־וית ירדו ב־10 אחוז. לעומת אלה נרשמו עליות של 10 אחוז במניות ספנות והספקה, מקס, יעצ"א, רוגוזין ומרכז הקבלנים.

המחזור בשוק המניות ירד הגיע במניות החופשיות, למעט יותר מ־10 מיליון שקל לעומת יותר מ־12 מיליון שקל ביום המסחר הקודם. נראה שעלייה קלה בשערי הריבית שמשלמים הבנקים על פקדונות גרמה מ־11 ל־12 אחוז, ביחד עם העלייה בשערי המניות הביאה להסטת כספים מהבורסה.

156 ניירות ערך עלו, מתוכם 21 בשיעור של יותר מ־5 אחוז. 127 ניירות ירדו, מתוכם 9 ביותר מ־5 אחוז. ואילו ב־151 ניירות ערך לא נרשם שינוי.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	98.00	−0.43
כללי ללא בנקים	87.47	−1.02
מדד משתנים	89.06	−2.50
מדד אג"ח כללי	107.45	0.10
אג"ח צמוד מדד	107.69	0.11
אג"ח צמוד מט"ח	105.63	−0.07

פעילות שקטה בקרנות הנאמנות

מנהלי קרנות הנאמנות מוסרים שלא הורגשה אתמול כל תנועת פדיונות חריגות בקרנות. אם היו פדיונות, הרי שלצידן היו רכישות של תעודות חדשות נוספות שקיזזו את הפדיונות.

מגמה מעורבת במניות ההסדר

במניות ההסדר נרשמה אתמול מגמה מעורבת. במניות עם פדיון ל־1988 היתה יציבות עם תנודות קלות, בעוד שבמניות עם פדיון ל־1989 נרשמו ירידות קלות. המחזור במניות אלה ירד והגיע ל־2.1 מיליון שקל.

תשואה שנתית דולרית ב־%	פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	12.81	7.15
הפועלים ש	12.89	6.98
אי.די.בי. רג	12.81	6.89
דיסקונט א	12.71	6.70
המזרחי ש	13.21	6.20

המחזור במק"מ ירד

הפעילות במק"מ ירדה אתמול לאחר מספר ימים רצופים, בהם נרשמו עליות גדולות בהיקפי הפעילות. המחזור הגיע אתמול ל־37 מיליון שקל — קרוב לחצי לעומת היום הקודם.

הפדיון	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
518	6	99.78	14.65
528	13	99.51	14.85
538	20	99.24	14.95
548	27	98.96	15.20
618	34	98.67	15.40
628	41	98.35	15.95
638	48	98.03	16.35
648	55	97.72	16.55
658	62	97.43	16.55
718	69	97.15	16.50
728	76	96.84	16.65
738	83	96.56	16.65
748	90	96.20	17.00
818	97	95.94	16.90
828	104	95.64	16.95
838	111	95.37	16.85
848	118	95.08	16.90
918	125	94.81	16.85
928	132	94.51	16.90

הודעות בורסה

- פמה — המכירות בחברה גדלו ב־1987 ל־14.7 מיליון שקל לעומת 963 אלף שקל בשנה הקודמת.
- פיטסטונגר — רווח החברה גדל ב־1987 למעט יותר ממיליון שקל לעומת 908 אלף שקל בשנה הקודמת.
- פרגוד — רווחי החברה גדלו ב־1987 ל־941 אלף שקל לעומת 166 אלף שקל בשנה הקודמת.
- סהר — רווח החברה ירד ב־1987 ל־65 אלף שקל לעומת 337 אלף שקל בשנה הקודמת.
- תעל — רווח החברה גדל ב־1987 ליותר ממיליון שקל לעומת רווח סמלי של 10 אלף שקל בשנה הקודמת.
- אוצר שלטון מקומי — רווח החברה לרבעון הראשון של 1988 ירד ל־277 אלף שקל לעומת 466 אלף שקל בשנה הקודמת.
- אלתא — הרווח הנקי הגיע בתשעת החודשים שהסתיימו בסוף 1987 ב־22.5 מיליון שקל לעומת 30 מיליון שקל בכל השנה הקודמת.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5465.41	5427.11	−32.21	−0.59
אבוקה	438.05	429.55	1.50	0.35
אגוז	274.34	269.12	−0.06	−0.02
אגם	109.63	107.50	0.08	0.07
אדיר	1843.12	1807.01	−2.25	−0.12
אדם	173.10	169.77	−1.80	−1.05
אופיר	168.43	167.26	0.10	0.06
אור	433.35	429.58	0.04	0.01
אורין	133.32	130.67	−0.17	−0.13
אורלי	301.44	299.23	−0.54	−0.18
אורן	850.46	833.94	−1.47	−0.18
איל	5513.64	5406.15	0.87	0.02
אירוס	5737.25	5619.25	−0.34	−0.01
איתן	815.74	799.67	−1.06	−0.13
אלון	669.16	655.60	0.32	0.05
אלמוג	704.76	690.96	0.02	0.00
אלניטס	100.87	98.49	0.00	0.00
אג"ח	106.56	105.13	0.06	0.06
מניות	95.81	93.52	−0.92	−0.97
ארז	326.33	320.00	−3.40	−1.05
אש	145.86	142.96	−2.31	−1.59
אשל	190.05	186.32	0.14	0.08
אתגר	91.82	90.05	−1.06	−1.16
אתרוג	266.80	264.20	−0.55	−0.21
בדולח	166.18	163.03	−0.71	−0.43
ברוש	541.06	530.63	−2.76	−0.52
ברק	486.65	477.00	−1.49	−0.31
ברקת	324.21	321.85	−0.07	−0.02
גבעון	1631.36	1600.06	−4.35	−0.27
גבע	119.80	118.03	−0.06	−0.05
גדין	477.24	468.17	−0.85	−0.18
גוא	107.82	106.23	0.11	0.10
גולן	3458.20	3391.68	−12.84	−0.38
גלית	672.37	664.11	0.25	0.04
הדובדבן	366.47	363.00	−1.36	−0.37
הדקלים	525.42	515.18	−2.21	−0.43
דולב	256.31	251.04	−0.10	−0.04
דורית	1645.90	1616.52	−1.47	−0.09

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
דוכן	283.22	278.11	−0.52	−0.19
דליה	597.80	587.24	0.04	0.01
דרור	344.27	338.08	−1.98	−0.58
דקל	377.09	369.90	−3.35	−0.90
הדס	404.68	401.86	−1.21	−0.30
הילה	420.81	418.90	−0.21	−0.05
ורד	571.28	561.43	0.17	0.03
זהבית	2041.89	2001.86	0.00	0.00
זוהר	114.25	112.58	−0.02	−0.02
זיו	140.92	138.89	0.06	0.04
זינוק	107.59	105.25	−1.38	−1.29
זמיר	465.25	456.20	−3.13	−0.68
חווית	170.33	166.58	−0.03	−0.02
חליפין	150.10	149.70	0.04	0.03
חלמיש	222.17	220.67	0.06	0.03
חן	156.72	156.10	−0.02	−0.01
טופז	119.30	116.70	−0.12	−0.10
טל	6576.01	6500.82	0.34	0.01
יבול	487.01	477.62	−0.87	−0.18
יהלום	179.23	175.86	−1.43	−0.81
יעודית	379.38	375.92	−1.88	−0.50
יערה	475.20	466.01	−0.12	−0.03
כוכב	314.70	308.62	−2.77	−0.89
כחל	133.22	130.62	−0.08	−0.06
כלנית	654.42	642.72	0.14	0.02
כפיר	274.30	272.28	0.10	0.04
כרמל	143.24	141.00	0.03	0.02
כתר	1260.95	1242.80	2.43	0.20
לוט	4990.35	4893.69	1.21	0.02
למשקיע	133.10	131.58	0.01	0.01
לפיד	358.89	351.95	0.51	0.15
לקט	2019.61	1979.05	1.67	0.08
לשם	399.79	397.17	0.03	0.01
מבחר	1446.75	1419.39	−1.82	−0.13
מבטח	4140.31	4114.17	0.01	0.00
מגד	267.01	265.17	−0.15	−0.06
מגוון	3898.27	3863.77	−9.89	−0.26
מור	1715.46	1703.94	−21.66	−1.26
מורן	898.98	887.88	−2.17	−0.24
ממה	25675.73	25471.03	−65.16	−0.26
מיטר	1084.13	1063.50	−0.43	−0.04
מימון	4837.93	4745.75	−36.90	−0.77
מעיין	786.96	772.34	−0.36	−0.05
מקסימה	404.57	401.93	0.55	0.14
מכלול	102.57	100.63	−0.94	−0.93
מרווח	131.90	131.44	0.08	0.06
מרום	1425.10	1398.57	−0.93	−0.07

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
נגה	153.75	151.48	−0.19	−0.13
נורית	290.58	288.59	−3.91	−1.34
נטע	490.12	482.74	−3.12	−0.64
נילי	144.29	142.15	−0.42	−0.29
סביון	660.11	648.25	−1.20	−0.18
סגולה	145.65	142.77	−0.03	−0.02
סלע	393.17	390.52	0.28	0.07
סנונית	564.19	553.17	−0.05	−0.01
סער	398.00	390.46	−3.00	−0.76
ספיר	176.17	175.73	0.08	0.05
עדיף	377.45	370.37	−2.89	−0.77
עידית	793.08	787.26	−4.50	−0.57
עירן	511.84	504.35	0.23	0.05
ענבר	116.38	113.91	0.03	0.03
ענת	2432.31	2414.09	−6.35	−0.26
עפרוני	534.12	523.72	0.17	0.03
ערמון	129.69	127.23	0.00	0.00
פיא	1701.25	1668.19	−9.33	−0.56
צבר	556.73	545.64	−0.62	−0.11
צופית	498.09	488.33	−1.93	−0.39
צוק	131.98	131.46	0.03	0.02
צמיד	1194.12	1170.25	1.03	0.09
צמרות	541.36	533.62	−1.39	−0.26
צפרית	151.23	150.13	−0.05	−0.03
צריח	106.49	105.07	−0.21	−0.20
קלע	175.99	175.11	−0.60	−0.34
קשת	110.77	108.61	−0.01	−0.01
רוזית	18541.87	18384.61	−80.39	−0.44
רימון	139.58	139.34	0.10	0.07
רקפת	903.45	888.88	−1.81	−0.20
רשף	435.08	426.14	−0.80	−0.19
שבים	479.30	470.12	0.10	0.02
שהם	356.24	352.90	−0.11	−0.03
שחף	105.86	103.80	0.01	0.01
שירה	465.92	462.48	−2.56	−0.55
שמיר	435.47	427.01	0.03	0.01
שניר	715.18	704.71	−4.20	−0.59
שקד	740.07	725.90	0.99	0.14
שקף	193.42	189.64	0.14	0.07
תאנה	255.46	253.05	−1.10	−0.43
תדהר	532.36	529.71	−3.58	−0.67
תירוש	575.34	568.30	0.28	0.05
תנופה	108.97	106.81	0.05	0.05
תפוז	267.26	262.11	0.19	0.07
תמר	207.34	205.89	0.11	0.05
תרשיש	121.05	118.74	0.34	0.29
תשרי	558.52	553.93	−0.94	−0.17

שערי אגרות החוב

שחר 4.25%

סדרה	שער	שינוי בנק
4101	425.6	+0.2
4102	171.7	−0.1
4103	165	−0.1
4104	159.9	−0.2
4301	159.9	−0.2
4502	152.1	−0.3
4303	151.2	−0.1
4304	149	−0.3
4105	134.6	+0.2
4106	131.4	+0.2
4107	127.4	+0.2
4108	125.3	+0.2
4109	121.3	−0.1
4110	120.1	−−
4201	150.4	+0.3
4204	140.4	+0.3
4205	141.7	+0.3
4206	138.4	+0.1
4207	138.1	−−
4208	136.4	+0.1
4209	133.6	+0.1
4210	130.2	−−
4211	126.4	+0.1
4212	124.5	−−
4213	121.5	+0.1

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	46904	+524
3602	45256	+487
3603	40282	+470
3604	35733	+16
3605	32633	+14
3606	30759	+14
3607	28629	+12
3608	27106	+12
3609	25850	+12
3610	23250	−55
3611	22470	−57
3612	22253	−55
3613	20923	−79
3614	20096	−78
3615	18561	−74
3616	17093	+137
3617	16132	+152
3618	15318	+148
3619	13994	−152
3620	12479	+6
3621	12591	−75
3622	11356	+5
3623	10656	+29
3624	10321	−7
3625	9378	−47
3626	8665	+11
3627	8034	−29
3628	7434	+4
3629	6973	+9
3630	6556	−−
3631	6028	−−
3632	5709	+64
3633	5396	+61
3634	4765	−25
3635	4509	−24
3636	4443	+2
3637	4175	+2
3638	3989	+20
3639	3582	+20
3640	2946	+24
3641	2555	+21
3642	2268	+1
3643	1970	+1
3644	1766	−−
3645	1594	+1

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1308	−28
3702	1059	+2
3703	911.7	−1.1
3704	781.2	−1
3751	422.2	+0.2
3752	166.1	−0.6
3753	159.5	−0.6
3901	161	+4.4
3902	153.5	+4.2
3903	152.5	+4.2
3904	150.3	+4.2
3754	144.2	−0.9
3755	139	−0.9
3756	134.2	−1
3757	135.6	−0.9
3758	133.6	−−
3759	133.3	+0.1
3760	131.5	−−
3761	128.7	−−
3762	125.4	−−
3763	121.7	+0.1
3764	119.6	+0.7
3765	116.8	+0.7
3766	115.5	+0.7
3791	121.9	−0.9
3792	119.8	−0.9
3826	144.5	+1.3
3827	141.9	+1.3
3828	157.1	+1.2
3829	158.4	+1.2
3830	157.1	+2.1
3831	156.8	+2.1
3832	135.1	+2.2
3833	132.3	+2.2
3834	128.9	+2.1

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3524	164800	−−
3525	162500	−−
3526	162500	+600
3527	159720	+600
3528	153601	−−
3529	155301	−−
3530	149800	−−
3531	150943	−−
3532	145700	−−
3533	145318	+218
3534	138200	+1500
3535	137100	−−
3536	137000	−−
3557	139000	+2000
3538	128000	+200
3539	129080	−−
3540	129103	−−
3541	124860	−−
3542	124300	−−
3543	118400	−−
3544	119900	−−
3545	115300	−−
3546	115900	−−
3547	115315	−−
3548	116531	−−
3549	109900	−−
3550	109415	−−
3551	109300	−−
3552	101800	−−
3553	99900	−−
3554	100900	−−
3555	100700	−−
3556	96800	+200
3557	94700	−−
3558	101300	−−
3559	97500	+200
3560	92200	+200
3561	91400	−−
3571	91500	−−
3572	93000	−−
3573	91800	+300
3574	84800	+100
3575	84471	+171
3576	83800	−−
3579	77300	−−
3577	85200	−−
3578	78500	+200
3580	72500	+400
3581	66200	−−
3582	61000	−−
3583	56800	+200
3584	54817	+724
3585	52106	+719
3586	47170	+19
3588	47196	+18
3589	43099	+17
3587	47318	+19
3591	45216	+16
3592	43182	+17
3593	44941	+18
3590	42844	−111
3595	42643	−110
3594	42404	−485

5% מלווה פיתוח (גבירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2006	163300	−−
2007	159400	−−
2008	159320	+120
2009	161500	+600
2010	162800	+2000
2011	159400	+2800
2012	155500	−1000
2013	156300	+100
2014	152400	−−
2015	151200	−−
2016	153300	−−
2017	148700	−−
2018	148800	+100
2019	147600	−−
2020	143800	−−
2021	144800	−−
2022	134600	+200
2023	135900	+200
2024	127201	+200
2025	127300	−−
2026	127100	−−
2027	123000	−−
2028	134679	+3689
2029	116700	−−
2030	118900	−−
2031	114600	+400
2032	117317	−−
2033	108700	+700
2034	108600	+300
2035	100000	+600
2036	101600	+900
2037	107289	−−
2038	96830	−−
2039	100425	−−
2040	94600	+200
2041	90800	−−
2051	90500	−649
2052	84784	+2469
2053	82315	−−
2055	79900	−620
2054	84454	−−
2056	72735	+800
2057	84110	−−
2058	70929	−2194
2059	76606	−−
2060	99786	−−
2061	46805	+18
2062	46760	+14
2063	46456	+1364

צמודות דב

סדרה	שער	שינוי
יר' 5	107.5	+1.1

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	197.1	+0.2
7007	183.6	+0.2
7008	174.5	+0.2
7009	170.2	+0.2
7010	160.1	+0.2
7011	152.2	+0.2
7012	151.3	+0.2
7013	142.6	+0.2
7014	134.2	−0.1
7015	183.7	+0.2
7016	103.1	+0.1
7017	103.5	+0.1
7018	105.5	+0.1
7019	105.8	+0.2
7020	105.6	+0.2
7021	104.6	+0.1
7201	104.8	+1

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13706	+17
6102	8265	+2
6103	7436	+9
6104	7006	−28
6105	6635	−27
6106	6442	+17
6107	6188	+17
6108	4449	−70
6109	4221	−67
6110	4144	−67
6111	3410	+9
6112	3392	+8
6113	2300	+30
6151	883.4	−7.5
6152	845.7	−7.2
6153	732	+0.9
6154	717.9	+0.9
6155	471.7	−2
6156	385.1	+0.5
6157	284.3	+0.4
6158	268.7	+0.5
6159	235	−2.2
6160	216	−0.8
6161	208.2	−0.8
6162	187.6	+0.3
6163	175.6	+2.1
6164	169.4	+2
6165	158.4	+0.2
6166	151.3	+1.8
6167	148.1	+1.8
6168	145.5	+1.8
6169	132.8	−1.8
6170	130.1	+0.2
6171	92	+1.2
6172	93	+1.2
6881	96.6	+0.7

מט"ח 100%

סדרה	שער	שינוי
אל אוס	1472	+12
אלביט	215.6	−−
אלתא	1263	−−
אלסינט	2474	−7
מודוקס	1198	−2
תור' 84	94.6	+0.6
חב היש	261	−0.8
רים הש	194.6	−0.4
כור	157.8	−0.1
כלל	487	−−
בינ"ם ר	192.5	−−
בינ"ם מ	272	−−
בינ"ם י	314.2	−−
חן	143.9	+0.1
טל גן	187.3	−−
תישים	257	−1.5

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בלת	154.3	−−
רים הש	162.5	−−
כור	155.2	+0.6
כלל	202.7	+0.6
מנ היש	158.5	−−
משא כו	155.8	+0.2
משא מז	155.7	−−
מכא מ	144.4	−−
לאומי	144.4	+0.1

שערי המניות 27.4.88

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	18650		10	+150	+0.8	+28
המסחרי 0.1	1270		3085			−1398
המסחרי 0.5 א	685		6336			−4709
כללי לא בהסדר	14601		60			−14
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אידיבי רג 100.0	106750		358			+21
אידיבי ב 100.0	106700	שך				
אידיבי בכ א	643197		1			−2
אמר 0.1	79500		17			+42
דיסקונט ב	136800		5	+700	+0.5	+87
דיסקונט א	186525		166	+100	+0.1	+118
דיסקונט שה ב	15875			−100	−0.6	−2
המזרחי ש	43851		758	−150	−0.3	−546
המזרחי ם	44030		20	+50	+0.1	+100
הפועלים מבב	97900					
הפועלים ש	72488		414			+94
הפועלים ם	72580		100			+10
כללי א 1.0	185480		50			+19
כללי שה 7	8920	שך				
כלל 0.1	46070		754			+40
כלל שה 11	17350		250	+200	+1.2	+745
מימון וסחר 1.0	61120		17	+100	+0.2	+113
מימון וסחר 5.0	31050	שך				
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אידיבי רג 100.0	132270		55			+46
אידיבי ב 100.0	132850	לב				
אידיבי בכ א	796500	לב				
אוצר 1 שה	98100		2	−500	−0.3	−2
דיסקונט ב	169003	לב				
דיסקונט א	169310	שך				
מזרחי ש	54970		94	+700	+1.3	+235
מזרחי ם	55500	לב				
הפועלים ש	89750		61	+100	+0.1	+117
הפועלים ם	98100		6	−600	−0.7	−6
כללי א	231800	שך				
בל"ל ממק	56890		206	−300	−0.5	−225
בנקים למשכנתאות						
ארים 0.1	23437	שך				
לאומשכנ ש	8200		62	+200	+2.5	+106
לאומשכנ ם	8100		14	+300	+3.9	+20
כרמל ש	6100		65	+190	+3.2	+87
מת משב ש	2300		451	+47	+2.1	+499
משכן ב ש	3648		752	+70	+2	+1248
טפחות 0.1	16425	שך				
מרב 1.0	6741		46	+60	+0.9	+16
ספנות מבנב ש	23000		10	+160	+0.7	+10
ספנות רג ש	23100		182			+136
מוסדות מימון						
החקלאות מבנב א	447000	לב				
החקלאות מבנב ב	214000	לב				
לפתוח תעש' א ש	12400		100			
פתוח תעש' מבב	139000	לב				
פת תעש' בב ג	481200	לב				
פת תעש' בב גג	292000	לב				
פת תעש' בב גגג	293500	לב				
פת תעש' בב ד	286690	לב				
פת תעש' בב דד	68200	לב				
מרכז קבלנים 5.0	2662	תב	3863	+242	+10	+3931
תיירות בב	233000	לב				
כלל ליסינג 0.1א	20551		3			+3
כלל ליסינג 0.5ב	18561			−189	−1	−10
ביטוח						
איילון	115		4000	+2	+1.8	+663
איחוד	187.5		4480	−1	−0.9	−3224
ארדם 0.1	—		הפסקה	מסחר		
ארדם א 0.5	—		הפסקה	מסחר		
כוח משנה 0.1	345		795	+5	+1.5	+658
כוח משנה 0.5	179.5		2407	+5	+2	+2223
משנה אופ	230		650	−2	−0.9	−900
משנה הש	107.5		10800	−5	−0.5	−10800
הדר 1.0	150		20760	−2	−1.3	−1265
הדר 5.0	118		20476			+16178
הדר אופ סד 2	119		12601	−3	−2.5	−6152
הסנה 0.1	545		3109	−5	−0.9	−1055
הסנה 0.5	419		1528	+9	+2.2	+1847
המגדל־הראל 1.0	4650		310	−200	−4	−309
המגדל־הראל 5.0	4300		657	−100	−2.3	−726
כלל ביטוח	319		6582	+2	+0.6	+12065
כלל ביטוח אופ'	75		32645	+3	+4.2	+45141
כלל ביטוח אג"ח	98.5		28100	+5	+0.5	+18980
מנורה 1.0	1446		12			−12
מנורה 5.0	1050		150	−28	−2.6	−100
ביטוח סהר	—		הפסקה	מסחר		
סקוריטס 0.1	864		2766	+16	+1.9	+7437
צור ש	255		500			
ציון השקעות 1.0	2716		19	+29	+1.1	+15
ציון השקעות 5.0	985	תב	124	+70	+7.7	+800
מסחר						
אינטר גאס 1 ש	800		535	+4	+0.1	+185
אינטר גאס 5 ש	629		8578	+7		[illegible]
מגד עזרא 1.0	550		2372			
מגד עזרא אופ	174		1850	+5	+8.3	+1350
כלל אופ 4	324		23924			+2156
כלל אגח 2	148.5		1574	−5	−1	−5294
קריסטל 1.0	—		הפסקה	מסחר		
רפק 0.1	12270	שך				
רפק 0.5	15600		12	−100	−0.6	−12
שופרסל א 2.0	1102		2783	−35	−3.1	−2234
שופרסל אופ	4485		1635	+1		+701
שופרסל אגח	112		65650			
שירותים						
אטמא	339		307	+1	+0.5	+693
ספנות הספקה 0.1	438		6500	+2	+0.5	+8281
ספנות הספקה 0.5	207	תב	5201	+19	+10.1	+7575
ספנות אופ'	178		54463			−21747
ספנות אג"ח	95.5		41600	−5	−0.5	−70440
קרור 0.1	535		1750			
קרור 1.0	196		15695	−4	−2	−13037
מגור עירוני 0.1	1095		469	−2	−0.2	−159
מגור עירוני 0.5	800		785	−4	−0.5	−685
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זוהר 1.0	—		הפסקה	מסחר		
גלי זוהר 5.0	—		הפסקה	מסחר		
מלונות דן 1.0	1351		425			−148
מלונות דן 5.0	930		200			+50
חוף האלמוג 1.0	7110		122	+110	+1.6	+382
מלונות הירדן	1821		102			
ים סוף	207		11719			+7172
ים סוף אופ'	130		9420			+9118
מחשבים ושירותי מחשבים						
תגל 1.0	152.5		6280	−5	−3.2	−12871
תגל אופ'	42		28073	−1	−2.3	−27759
תגל אג"ח	101.5		6370			+14870
יקנע 1.0	4274	תב	416	+434	+10	+546
מגל 1.0	5599		1	−1		−1
מגל 5.0	1414		120	+14	+1	+120
ניקוב מחשבים 1	711		1805	+82	+4.7	+1682
ניקוב מחשב' 5	240		1644	+1	+0.4	+3019
ניקוב אופ סד 2	422	כה	1820	+5	+1.2	+1705
תים מחשבים 1.0	653		550	−22	−3.4	−1130
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אופ	542		7738			+3985
אזורים אגח	139.5		1500			−1300
אילון 1.0	86.5	תב	8978	+5	+5.4	+9917
אילון אופ'	53		4580	+3	+0.9	+2740
אל־רוב 1.0	359		5100	+9	+2.6	+6884
אפריקה 0.1	38350		60			
אפריקה אופ	18000	כה	106	+389	+2.2	+95
ארזים	571		2611	−9	−1.6	−740
אזרין 0.1	2899		558	−1		−226
אזרין 0.5	2800		296	+50	+1.8	+176
בנוביץ 1.0	2991		100	+90	+3.1	+50
בנוביץ 5.0	2540	שך				
דקסר 1.0	5190		250	+50	+1	+850
דרור 0.1	188		944	+4	+2.2	+2065
דרור 0.5	140		3984	+3	+2.2	+8982
מריל 1.0	1690		1272			
הבמלול 1.0	780	לב				+125
הבמלול 5.0	430	לב				
חלב 0.1	—		הפסקה	מסחר		
חלב 0.5	—		הפסקה	מסחר		
ירושלים אגח	89		10575			+8500
בנים 0.1	3780		1354			+670
בנים 0.5	3340		100	−30	−0.9	−325
מבני תעשיה	85		187194			+74103
מבני תעשיה אופ'	29.4		686171	−1	−0.5	−255579
מבני תעשיה אג"ח	101		48457			
ישפרו 0.1	3660		1430	+60	+1.7	+1692
ישראלום 1.0	1486	כה	1142	+66	+6.1	+1564
ישרום 10.0	18000		71			−39
גנן מימון 1.0	6750		198			−64
לומיר 1.0	6930	גב		−865	−5	−309
לומיר 5.0	2076		662			+16
מבת 1.0	275	לב				+1583
מבת אופ 2	122	לב				
מבת אגח	123	לב				
מגורי בניה 1.0	539	לב				+474
מישאל 5.0	173		8705	+3	+1.8	+4690
מישאל אופ	148		2316	+3	+0.5	+3534
מרב 5.0	1301		322	+37	+2.9	+1243
לינדסון 1.0	305		800	+5	+1.7	+200
לינדסון 5.0	1545		5345	+5	+0.5	+12155
ליפשיץ 1.0	275		2467			−205
ליפשיץ 5.0	127		9625	+3	+2.8	+7825
ליפשיץ אופ 1	65		17250	+1	+1.6	+17539
ליפשיץ אגח	94.5		36465	+5	+0.5	+54715
נאות אביב 0.5	3360	תב	1000	+250	+7.4	+854
נכסי אזורים	246		11107	+4	+1.7	+12525
סוף השקעות 1.0	592		202	−3	−0.5	−202
סוף 1.0	1630	תב	196	+110	+7.2	+169
קסריה 0.1	5180		253	+80	+2.6	+345
קסריה 0.5	1326		943			
רוגובין 1.0	192		3168	−3	−1.5	−4452
רוגובין 5.0	139		6660			+1660
רוגובין אופ'	540		350	+4	+0.8	+375
רוגובין אג"ח	126					
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2287		25	+20	+0.9	+75
מטעי הדר 0.5	2140		25	+40	+1.9	+175
מהדרין 0.1	5400		424	−50	−0.6	−119
מהדרין אופ'	2640		537			+348
פרי הדרים 1.0	1550		310			+125
פרימור 0.5	2135		236			+149
מזון וטבק						
דובק מב ש	2540		620	−40	−1.6	−261
דובק מב ם	2700	תב	259	+140	+5.5	+894
זגלל 1.0	348		550	−5	−0.9	−550
זגלל 5.0	288			−7	−2.4	−500
זגלל אגח	101		15800	−5	−0.5	−4475
טמפו בירה 1.0	27000		41	−300	−1.1	−41
טמפו בירה 5.0	22780		5	−20	−0.1	−16
יכין 1.0	1085		500	+15	+1.5	+1180
יכין א 5.0	642		1400	−8	−1.2	−355
יכין אופ 2	275		45	+5	+1.9	+745
כן 1.0	400		1248	+13	+3.4	+4962
כן 5.0	275					
סנפרוסט 1.0	16400		31	+200	+1.2	+28
עסיס ב 0.5	380	כה	5100	−10	−0.2	−3238
טבול שקל 1	1960		223			−325
שמן מבב א	1125		550	−57	−4.8	−552
טכסטיל והלבשה						
אתא בר 1 ש	332		1780			−4534
אתא אופ	130		3425	+2	+1.6	+3225
אתא אגח	108.5		16080			
אופים 1.0	392		487	+6	+1.6	+207
אפנת בורן 1.0	248	תב	562	+28	+9.1	+7955
אפנת בורן 5.0	196		417	−2	−1	−417
אזת א	251			−7	−2.9	−1080
ארגמן רג ש	8900		100	+200	+2.5	+54
דלתא־גליל 1.0	1380		1172	−5	−0.4	−282
דלתא־גליל א 5.0	1217		741	−6	−0.5	−441
כיתנות כותר 1	901	תב	248	−100	−10	−602
כיתנות כותר 5	415	שך				
מסלב 1.0	280		280	+5	+1.8	+200
מסלב 5.0	215					
כיתן 1.0	4717		25	+120	+2.6	+55
ליקה 1.0	1610		1886	+15	+0.9	+414
ליקה 5.0	1340		1325	+20	+1.5	+1220
ליקה אגח	470		1538	+10	+2.2	+1580
מעש	125		3665			+3665
מטר אופ	44	תב	11019	+3	+3.3	+39636
לודזיה 0.1	632		330	+12	+1.9	+1121
לודזיה 0.4	474		3645	+12	+2.6	+4678
ליבנת 1.0	138		458	−1	−0.7	−445
עיט 1.0	324		545			
עיט 5.0	187		4766			
עיט אופ	107		4034			−474
עיט אגח	111		7400			
עמק סריגה 1 ש	155.5		732			−491
עמק אופ	65		6000			+2696
עגלת א	787		55			−55
פולימן א 0.5	8580		106	+280	+2.4	+115
פרטר	—		הפסקה	מסחר		
בכור סריגה	6050		149			
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	5420		1819	+128	+2.3	+1102
אורדן 0.5	4730		53	+64	+1.4	+48
אלמות 1.0	6732		46	−68	−1	−46
אלמות 5.0	5150		50	−150	−2.8	−50
כלים ש	327		3406	+7	+2.2	+4765
כלים אופ	95		4054	+4	+4.5	+11244
כלים אג"ח	99		23363			+15637
כלים אגח	101		10220			−1220
התוכף 1.0	550		250			
התוכף 5.0	280		497	−11	−5.7	−697
התוכף אגח	2150		80			
דיקה 1.0	1815		10	−5	−0.3	−10
דיקה 5.0	1230			−20	−1.6	−20
קמפמטל 5.0	5050		240			−40
כבלי ציון 1.0	2260		683	−10	−0.4	−428
כבלי ציון 5.0	1314		1050	+14	+1.1	+1395
קרנטי 1.0	288		4160			
קרנטי 5.0	109	תב	7500	+6	+5.8	+44337
מושטן 0.1	25430	תב	15	−1980	−7.5	−23
מושטן 0.5	8500			−370	−4.2	−32
מטר פלדה 1.0	2080		895			+327
[illegible]	541		416	+21	+4	+550
[illegible]	961		10	−1	−0.5	−10
קליל 1.0	2746		660			+666
קליל 5.0	2300		896	+50	+1.5	+2159
קליל אופ	1190		1566	+8	+0.7	+5394
קליל אגח	126		1604	+5	+1.2	+14800
שלדות 5.0	4530		70			−40
תעשיות לכיש 1.0	587			+7	+1.2	+500
תעשיות לכיש 5.0	408		278	+3	+0.7	+472
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	248600		30			+25
אלקו 0.1	9451	כה	50	+94	+1	+17
אלקו 0.25 ש	3770		464	+120	+3.5	+440
אלקטרה 0.1	1980		1080			+174
אלקטרה א 0.5	1480		839			+169
אורמ 5	909		810			−1240
אמת 3	141		38500	−5	−0.4	−54255
אורית 1.0	14455		127			
אלקטרוניקה אופ'	470		1110			−490
כלל אלק אג"ח	101		17500	−5	−0.5	−2500
מטעמוניקס 1.0	1150		420	+10	+0.9	+1518
מטעמוניקס 5.0	825		884			+916
מיכנות 1.0	—		הפסקה	מסחר		
מיכנות 5.0	—		הפסקה	מסחר		
ציקלון 1.0	2300		170	−100	−4.2	−516
ציקלון 5.0	1420		545	−40	−2.7	−780
קנבשייז אלק 1	2570		45	+1		+129
קנבשייז אלק 5	2080		1	−1	−0.1	−1
ת.אית 1.0	790		200			+340
ת.אית 5.0	488		9990	−17	−4	−14140
תדאה	790		9120			
מוצרי בנייה						
א.ב. תעשיות 1	175		28412	−5	−2.8	−60223
א.ב. אופ	605		1500	−6	−1	−600
א.ב. אגח	136.5		4000			+3285
אקרשטיין 1.0	413		1800	+8	+2	+1870
אקרשטיין 5.0	385		2400	+5	+1.1	+9980
אקרשטיין אופ'	343		2740	−14	−3.9	−2330
אקרשטיין אגח	150		15000	+1	+0.8	+15000
אבים בלוק	97		10000	+2	+2.1	+6530
בלוס אופ	51		7561	−3	−4.7	−15895
מודל השק	980		16820			
מזוניקה 1	1001	לב				
מזוניקה 5	1400					
נבב קרמיקה	341		11126			−10029
נבב קרמיקה אגח	150		9018	+6	+3.5	+8218
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	1745		5726			+611
אליאנס ב	—		הפסקה	מסחר		
גל תעשיות 1.0	319	תב	1111	+30	+6.7	+2300
גל תעשיות 5.0	228	תב	1250	+14	+6.5	+2800
גל אופ	66	תב	6600	−4	−5.7	−10838
גל אגח	102					+8400
דשנים 0.1	3690		80			−25
דשנים 0.5	1715		801	+5	+0.3	+10
זוגה 10.0	—		הפסקה	מסחר		
ליבסקי 1.0	1095		280	+35	+1.9	+300
מקסימה 1.0	629			+13	+2.1	+1000
מקסימה 5.0	418		1000	+4	+1	+1000
נגר 1.0	21500		61	−200	−0.9	−62
נגר 5.0	18600		30	−400	−2.1	−66
פריקלאס	377		2760			
פריקלאס אופ'	155		9700			
קרס כימיקל 1.0	5500		28			−28
קרס אופ	5390		151			−21
קרס אגח	121		18000			−18000
תאו 5.0	4600		584	+180	+4.1	+554
פרוטרום 10.0	487		7144	−10	−2	−12415
עץ, נייר ודפוס						
כתר	134		19000	+1	+0.8	+2200
דפרון 1.0	6079		54	−120	−1.9	−54
דפרון 5.0	4080		50	+100	+2.6	+50
חבגל 1.0	4508		50			−50
יונה 1.0	2323		285	+25	+1	+485
[illegible] אשקלון 1	788		1426	+8	+1	+725
מלט ב 0.5	25452		20	+252	+1	+1
קינקל	715		3250			−4150
קינקל אופ	396		780	−4	−1	−700
רים 0.1	815		657	−10	−1.1	−657
רים 0.4	156.5		1500			−1500
תעל 0.2	—		הפסקה	מסחר		
תעשיות שונות						
אורין 1.0	183		1009	+3	+1.7	+359
אורין 5.0	99	תב	9915	−11	−10	−12441
תבריאה יר	1810		13			−13
הבמלץ 1.0	1050		349	+30	+2.9	+229
הבמלץ 5.0	941	שך				
השקעות בתעשיה						
תרכוס	10730		682	−250	−2.3	−448
כור בכ' ש	6610		445	+30	+0.5	+230
תעשיות אופ	138		41168			+10386
תעשיות אגח	111		60780			
חברות השקעה						
אלייקו ש	5250	תב	5	+305	+6.2	+5
אידיבי אופ	3283		620			+486
אידיבי אג"ח	105		34000			+30598
אלקו ש	1040		1810			+1240
גולת 1.0	1011	שך				
גולת אופ	885	תב	50	+70	+8.6	+50
גולת אגח	110.5		3080	−1	−0.9	−3000
דנבר 1.0	539					
דנבר 5.0	438					
חברה לישראל 5.0	3090		539			−187
חלמון 0.1	115900	שך				
חלמון 1.0 ש	20600		4			−4
אגמא א 0.5	18200		21			
דיסקונט השק אג	870		3726			+1380
דיסקונט השק אגח	112		1500			−1500
מאיר השק ש	29200		69			+73
מבי השקעות 1240	14601	שך				
חיון 1.0	1350		759			+384
חיון 5.0	680		1600			−662
יסודר 1.0	2394		165	+2	+0.1	+118
יסודר 5.0	1820		176	−8	−0.4	−236
יצא ש	14500		86	+100	+0.7	+179
ירדן א 0.1	1100		95	+29	+3.7	+386
כלל 50.0	1048		972			
מגדל 0.1	587		1505			
מגדל א 0.5	418		500	+8	+2	+220
מגדל אגח	148		5048			
מגה 1	152.5		12000			
מור ג 1.0	—		הפסקה	מסחר		
מ השק ש	2231		370			+160
פמה א 0.1	—		הפסקה	מסחר		
פמה 0.5	—		הפסקה	מסחר		
קידן ב 2.5	11749		411			+8
קידן 1.0	110		12704			
קידן 5.0	69.5		108	−1	−1.4	−5185
קידן אופ	51		15046			+14446
קידן אגח	111		3000	+1	+0.9	+10000
סחרות במט"ח						
בית ם	209	תב	500	−22	−9.9	−500

רשימה מקבילה

שם החברה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
ראל 1.0	—		הפסקה	מסחר		
יסקל	251		3000	+1	+0.4	+482
קומודורים 0.1	1260	כה	298	+80	+6.8	+522
קומודורים 0.5	298		2524	+16	+5.7	+3676
קומודורים אופ	55			+5	+2.8	+464
קופל 1.0	612		300	−2	−0.3	−50
תבל	169		1850	+4	+2.4	+2300
בני הדר	124.5		8175	+5	+0.4	+5509
בני הדר אופ 1	73		6656			−2406
הנדיה הישראלית	48		6042	−4	−2.8	−6042
כנם בר 1 ש	1080	תב	123.8	−120	−10	−23.8
איכות מחשבים	307		2000	+3	+1	+1661
דינה מכנן 1.0	426		58			−50
דינה אופ	712		669			−519
כלל מחשבים 1.0	4697					−5
משוב מחשבים 1.0	111	כה	7450	−2.5	−10.1	−13439
ויקר	321		1215	+6	+1.9	+1315
נדל"ן בינוי חקלאות						
אודן 1.0	—		הפסקה	מסחר		
אודן 5.0	—		הפסקה	מסחר		
אבנתים 1.0	520	תב	47	+40	+8.3	+1355
בן־יקר בת 1.0	2889		310			
ודוקר 1.0	—		הפסקה	מסחר		
ודוקר 5.0	—		הפסקה	מסחר		
עיר 3.0	1500		4			−4
רסקו מבב'	1491		216	−24	−1.6	−183
רסקו רג	1200	תב	180	−229	−16	−253
שמר 5.0	—		הפסקה	מסחר		
אגאמ	1143		345	−2	−0.2	−175
מלדוכוס 1.0	709	קב		+34	+5	+490
מלדוכוס 5.0	400		240			
תעשייה						
יבודוס	190	תב	2100	+10	+6.6	+4100
מקס 0.1	2205	קב		+105	+5	+500
מקס 0.5	1034	תב	740	+94	+10	+748
תעש תגורן 1.0	1605	תב	1198	+146	+10	+2663
אלקטמן 5.0	1120	לב				
פורון 1.0	597	לב				
מתכת סלע	80.5		1900	+5	+6.6	+87.6
מתכות מרום 1.0	68		14069			+11851
מתכות מרום אופ	17.9		31800			−44500
אלקל	—		הפסקה	מסחר		
אלקל אופ 2	—		הפסקה	מסחר		
בר־סון 1.0	1665	תב	619	−185	−10	−625
בר־סון 5.0	1470		380			+389
בוקר אופ'	635		1215	+6	+1	+1596
פרוטוכולס 1.0	3550	תב	30.9	+249	+7.5	+0.9
פרוטוכולס 5.0	1173	תב	585	+100	+9.3	+586
תלבם 1.0	859	כה		−46	−5.1	−5150
תלבם 5.0	509		250	+23	+4.7	+223
אלדין־סק	156		1000	+2	+1.3	+2008
ריקסטר 1.0	—		הפסקה	מסחר		
נקה כימיקל 1.0	3540		56			−56
תבל 1.0	1300		[illegible]			
תבל 5.0	1230		[illegible]			
הד א 5.0	6717		20	−162		
אודע פרוע	537		[illegible]			
סקטבריה 1.0	6750		120	−61	−0.9	−207
גולן	416		4900	+18	+4.5	+3608
דרטמן	131		2240	−1	−0.8	−740
פז זן	395		1569			+131
שטרי טכנולוגיה	126.5		6582	+6	+5	+7996
השקעה						
אוטבוה 0.1	36		15000			
איתם	257	שך				
איתם אופ	47.5		1515	−5	−1	−1515
אפימר בכ'	400	תב	274	−30	−7	−794
אטק 1.0	360	לב				
אטק 5.0	226	לב				
בנין ב' 5.0	10581		90	+2		+89.6
ישום השקעות	77		21442	+5	+0.7	+7958
ישום אגח־אופ	65		16000	−1	−1.6	−11000
לברוך 0.1	1749	לב				
לברוך 0.5	292	לב				
עין השק ב 0.1	1419			−6	−0.4	−162
עין השק ג 0.5	890	כה	20	+10	+1.1	+57
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	2011		687	+1	+0.1	+2628
דלק נפט 5	1050	תב	1614	+60	+6.1	+5575
ים השפלה	23980		57	−400	−1.7	−65
יבגאל אופ	80		56890			+57273
מגג 1.0	3732		72			+92
מגג 5.0	2076		510			+500
פראיל ב 0.3	4452	שך				
נפטא ש	415		7274	+15	+3.8	+6912

משתנים

שם נייר ערך	מחיר נמר עד	שער מימוש בנקודות	שער נ"ע בנקודות	שינוי יומי ב־%	מס' ימים
בנק בינלאומי 85	4950	6548	4657	−3.5	15
ת.ב.ב. 0.5	4491	7845	7947	−3.51	15
הבנה ש	17782	140.5	162	−3.02	1
שלמון אופ'		723	723		
כלל מר'	18504	398	399	−2.21	3
שופרסל ב' 10.0	19564	990	998	−1.98	6
דלק 1 ש	2578	2029	2049	−0.98	5
אפריקה 1.0	731	32419	33483	−3	18
אזרים 1.0	15087	852	876	−2.74	15
בסיס מבנק	3432	2745	2792	−1.76	5
הכשרת הישוב	552	64211	66197	−3	13
חברה לירושלים	18657	299	307	−2.41	3
כלל מגלן	14800	653	688	−3.97	7
עלית	622	12344	12488	−2.5	7
מלכת 2 4	2600	607	687	−1.94	
קומפוגם 1.0	8546	3221	3321	−3.01	13
כלל תעש אלק'	1480	2001	2081	−1.48	
אלוין ש 5.0	65	196847	199860	−2	5
מבע ש	5372	9177	9234	−2	20
ים המלח	16489	2258	2284	−1.49	29
מכונטנים 10.0	17997	882	887	−2	14
מבלי גבר 10.0	98	248285	249000	−3.5	27
כלל תעש 1.0	181626	198	284	−2.84	16
אידיבי פתוח 2.0	8864	6916	7057	−2	19
אלון ש	5847	842	857	−1.75	6
חברה לישראל 1.0	4368	3625	3722	−2.74	6
פועלים השק ש	9851	695	708	−0.71	3
דיסקונט השק ש	8787	1968	2015	−2.48	11
כלל 10.5	39878	1127	1174	−4	19
עגאל 5.0	37181	327	322	4.14	8

שערים בין־בנקאיים

אתמול, בצהריים, 27.4.1988 באירופה

מכירה מיידית (ספוט)

ל"ו שטרלינג	$ ארצות הברית	1.8720/1.8730
ל"ו ארה"ב	מרקים גרמניים	1.6790/1.6800
"	פלורינים הולנדיים	1.8805/1.8815
"	פרנקים שווייצריים	1.3900/1.3910
"	פרנקים בלגיים	35.07/35.09
"	פרנקים צרפתיים	5.6960/5.6990
"	לירות איטלקיות	1246.00/1247.00
"	ינים יפאניים	125.10/125.20
ליט"ר	$ ארצות הברית	1.3482/1.3487

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לונדון 449.10

מכירה מאוחרת (פורוורד)

	ליש"ט/$	פר"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.8704/1.8716	1.3837/1.3849	1.6735/1.6747
3 ח'	1.8668/1.8681	1.3722/1.3735	1.6652/1.6644
6 ח'	1.8613/1.8628	1.3546/1.3563	1.6478/1.6484

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

כלל בטחה
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

هكذا من الاصل

מכתבים למערכת הארץ

האם היונים מחכות למיי לאי ישראלי?

לפני מספר שבועות מלאו 20 שנה לטבח מיי לאי בווייטנאם. 583 כפריים — גברים, נשים וילדים — נרצחו בידי חיילי פלוגת צ'ארלי, שכל וייטנאמי נראה להם כאוייב. טבח זה, כשנודע לציבור האמריקאי, נתן דחיפה רצינית לתנועת ההתנגדות למלחמה בתוך ארצות הברית. סימן של תנועות מחאה יוניות הוא שהן מתעוררות ומקבלות תאוצה בעקבות אירועים דראמטיים. הטבח בסאברה ושאתילה מהווה אף הוא דוגמה טובה לכך. כמו במיי לאי, נרצחו בו אזרחים חפים מפשע, שמבחינה מספרית היו רק חלק מזערי מכלל המחיר ששילם העם הפלשתיני. אלא שערכו הסמלי של המאורע הדראמטי הזה גרם לחלק גדול מהציבור בישראל לצאת ולמחות נגד המלחמה בלבנון.

האירועים בשטחים בחודשים האחרונים מזכירים, גם אם במידה מוגבלת, את הנסיבות שהובילו לטבח מיי לאי. צבא כיבוש שלם באוכלוסיה אזרחית עצומה, שכולה נראית לו עויינת, ואשר עם חלק ממנה יש לו עימותים יומיומיים. רמת האלימות בעלייה, ואתה מספר ההרוגים והפצועים. סף הפתיחה באש, לעומת זאת, נמצא בשחיקה מתמדת. גם סף הרגישות של הציבור ירד. אם בתחילת ההתקוממות היה כל עימות בין הצבא לתושבים זוכה לכותרות שמנות, הרי שבאחרונה נדחקו הידיעות על ההרוגים והפצועים לעמודים הפנימיים. אם בתחילה התמרמרו עיתונאים על סגירת שטחים לתקשורת (גם אם בקול ענות חלושה), הרי שכעת נמנעת מהם הגישה לאזורים שלמים כמעט באורח קבוע, ואין פוצה פה ומצפצף.

למרות כל זאת, עדיין לא קמה תנועת מחאה המונית בישראל. כ־150 איש נהרגו בשטחים, אלפים נפצעו, ואלפים רבים עצורים בתנאים קשים, חלקם במעצר מנהלי. המחנה היוני מחריש. וכשהוא כבר פוצה את פיו במחאה קלושה, אין הוא יכול להימנע מלשלב אותה בקריאות מתנשאות למנהיגות הפלשתינית ובעצות לא רלבנטיות. מ"שלום עכשיו" לא שמענו תגובה רשמית גם על אירוע חמור כמו ההתנגשות בכפר ביתא, הריגת השקרים שנתהוו סביבו, והעובדה שהכפר נתון עדיין בסגר, ששישה מתושביו גורשו ובתים רבים פוצצו.

המסקנה העצובה המתבקשת היא שתנועת השלום מחכה למיי לאי בשטחים, אירוע שהסבירות להתרחשותו עולה בהתמדה. פלוגות חיילים משוטטות לבדן בכפרים נידחים מדי יום ביומו. הסכנה קיימת, ולצרה הלקח ההיסטורי. האם אין בכך די כדי שנתעורר גם אנו? האם אנחנו חייבים להתעורר יום אחד אל מול מיי לאי ישראלי?

ד"ר יוסף גרודזינסקי
תל־אביב

ד"ר עזמי בישארה
אונ' בירזית

יו"ר ועד עובדי בל"ל לא קיבל בונוס אישי

בכתבה שהתפרסמה בעיתונכם ("הארץ", 24.4) נכתב: "בל"ל העניק בונוס אישי ליו"ר ועד העובדים שלא עובד". הצגת הדברים אינה תואמת את העובדות, כפי שהובהר לכתב "הארץ".

על־פי החלטת הנהלת הבנק, שולם לכלל פקידי הבנק בונוס בשיעור אחיד (כפונקציה של משכורתם ועד סכום אחיד של 300 ש"ח). פקידים בסניפים ובתפקידי שלך קיבלו תמריץ נוסף, ולסגל ניהולי מצטיין ניתנו בונוסים אישיים.

מר לואי רוט, יו"ר ועד עובדי בל"ל, שהוא פקיד בבנק לאומי, קיבל בונוס שווה לבונוס שקיבלו שאר פקידי הבנק — ללא שום תמריץ או בונוס אישי, כפי שפורסמתם.

י. פוגל
הממונה על פרסום, הסברה ותקשורת בנק לאומי לישראל
תל־אביב

על גבורתם של משוררים

נתרגל לאינתיפאדה כמו שהתרגלנו לעשרים שנות כיבוש. ראש הממשלה הכריז בטקס הזיכרון לחללי צה"ל שעם ישראל אוהב שלום. אני משער שהוא משתמש במילון אחר לשפה העברית מזה המוכר לי. אבל הסתגלנו לשקר הגס, להילול השואה ושאר קדושינו כמו לתועבת ביתא ושקריה.

אזרחים אוהבי מולדתם המאמינים בישראל של 1948 נזעקו מאז ראשית ההתקוממות בשטחים ל־עשרות תנועות מחאה, חתמו על עצומות, השתתפו בכנסים ובהפגנות ולרגע ייחלו לבחירות. אך האמת העירומה מגלה שישראל הרשמית, ואולי גם ציבור בוחרים גדול, מקשיחים פניהם בהתמדה. לא יעזרו לנו משפטי דמיאניוק נוספים כדי לעדן את הפרצוף המתגלה לנו במראה. רק המשוררים שברו את כללי המשחק כאשר הודיעו שאינם יכולים להזדהות עם שלטון אשר הציב את הקווים האדומים, שמעברם אין קולה של השירה יכול להישמע. חזקה שיזהירו להם בדברי הסתה נגד גבעת אגורת בגידה, בבוז ובהתעלמות.

אך לא רק לשירה אין מקום לגבולות האווילים, העוולות ושפיכות הדמים שמטריק רק ילכו ויתעצמו משני הצדדים. גזירה שווה לספרות, לאמנות ולמדע.

הבבוא יום פקודה לא נחפש ולא יועילו לנו אם נמצא את אבות המחדל ואת חילי האנשים שמשני צדי שלחן הממשלה. אולי אז נזכור את המשוררים אשר מצאו את עוז הנפש כדי לקרוע את מסך הצביעות ואת הזהרה מבקעת המסתר. אהבת מולדת אינה מלה ריקה הדועכת ומתוחסרת בצלם של רגלים מתנפצים נוכח קברו של חזון המדינה. לא זאת האגדה ולא זה החלום שבשמם קמה מדינת היהודים.

משה שוקר
תל־אביב

ר' יצחק יעקב נגמל מהעישון

באחרונה הוכרז בארץ על "יום ללא עישון". בסיפור "ספר תכלית המעשים", הכלול בכרך "האש והעצים", מספר ש"י עגנון כיצד אחד מגיבורי הסיפור, ר' יצחק יעקב, נגמל מהעישון.

"ר' יצחק יעקב היושב ומצא שמי שעה שהוא מוציא על הנאת העישון בששה ימים יש בהן כדי סיפוקו של עני להוצאת שבת. אם כך, שמא עלינו להדור אחר מעשינו, אם מותרים אנו בהנאות יתירות בזמן שאחרים חסרים את ההכרחיות (...) ביקש ליישב את מחשבותיו בי ציגרטה, כשהוא מפקפק אם תערב לו אחר כל אותם ההרהורים. כיון שמשך בה, מצאה עריבה, נענע ראשו ואמר, עדים אתה יצרי, אחרי כל מה שהיה בינינו עדיין אתה ממתיק לי את העישון. אף אני אראה לך שגם אני עקש. רואה אתה ציגרטה זו, הריני זורקה ומכאן ואילך לא תבוא ציגרטה לפי. זרק את הציגרטה והפריד עצמו מן העישון".

מומלץ לכל המעשנים.

יצחק שלום
ירושלים

מתנה ליום הולדת 40

חיסולו של אבו־ג'יהאד, סגנו של ערפאת, בתוניס הוא שי בלתי צפוי ומתנת יום הולדת מפתיעה למדינתנו ליום העצמאות הארבעים. אמנם בדרך כלל מקובל עלי הפסוק "אל תשמח בנפול אויבך", אך במקרה הנוכחי אין המדובר באויב שגרתי. בודאי מגמה על הזרוע הצבאית של הפת"ח, היה אחראי בשני העשורים האחרונים על התכנון וההוצאה לפועל של פעולות טרור ורצח, מהאכזריות ביותר, נגד אוכלוסייה אזרחית בתחומי מדינת ישראל.

חיסולו דווקא ערב יום העצמאות למדינה צריך לשמש אות ומופת לכל אותם גנוחרים הפועלים ל־הכחדה. עליהם להתפכח מאשליותם כי ביכולתם לגרשנו או להכחידנו בעזרת הטרור. עליהם להבין כי האפשרות היחידה להפסיק את ההסלמה היא משא ומתן מדיני לדו־קיום באזור. כי דרכו של הטרור היא לחזור כבומרנג אל משגריו.

יצחק הרצקי
ירושלים

מפגש הזמריות

במסגרת חגיגות שנת ה־40 למדינה תיערך בחודש אוגוסט בירושלים זמרייה של 30 מקהלות יהודיות מכל העולם. ברצוננו לקיים בזמן הזמרייה מפגש של אלה שעלו ארצה בעקבות השתתפותם באחת הזמריות. נשמח אם הללו יתקשרו אלינו לפי הכתובת:

הזמריה, רח' אחרונוביץ 4, תל־אביב 63566. טלפון: 03־280233.

אסתר הרליץ
מנהלת הזמרייה
תל אביב

הפסיכולוגית המבוגרת (לינדזי קרוז) נשאבת לקסם ההימורים וההונאה של מייק (ג'ו מנטניה)

קולנוע / רחל גורדין

מבוך ללא מסתורין

"שם המשחק", קולנוע טיילת, ת"א

יש סיכון בעשיית סרט המתיימר לפעול במישורים שונים: כאשר נעשית שגיאה באחד המישורים, היא משפיעה גם על כל השאר. "שם המשחק", סרטו הראשון כבימאי של המחזאי והתסריטאי האמריקאי דייויד מאמט, הוא גם סרט מתח עם תעלומה חיצונית, גם דרמה פסיכולוגית המנסה לומר משהו על הנפש האנושית וגם מיתוס קולנועי נוסף בז'אנר של "הסרט האפל". אך מאחר שעלילת המתח אינה בנויה כראוי, ומה שנועד להיות הפתעה גלוי בפני הצופה כבר במחצית הסרט, גם הסגנון המיתולוגי־רומנטי נעשה חיצוני והפסיכולוגיה פשטנית.

"שם המשחק" בנוי כמבוך, האמור לחשוף עם כל פיתול נוסף בעלילה רובד נפשי נוסף. אך החידה המוצגת בפני הצופה אינה מורכבת דייה. ברגע שהמבוך נפתר, נחשפות כל מגמותיו של התסריטאי־הבימאי וגם הסגנון המיכני שבו הוא משתמש להגשמתן.

במובן מסויים, "שם המשחק" הוא סרט בעד פסיכולוגיה ונגד פסיכולוגים. גיבורת הסרט היא דוקטור לפסיכולוגיה, שכתבה ספר רב־מכר על כפייתיות. היא מטפלת באנשים הסובלים מכפייתיות, כשהיא רושמת כל מלה היוצאת מפיהם ומנתחת את פליטות־הפה שלהם. בעקבות פנייה לעזרה מאחד מהמטופלים שלה, היא נכנסת למאורת הימורים אפלה. שם היא פוגשת במהמר מקצועי, המתמחה במעשי הונאה שונים. באמצעותו היא מגלה כי יש לפחות נפש אנושית אחת שעליה אין היא יודעת דבר־וחצי דבר: היא עצמה.

מאמט, שכתב הרבה מחזות מצליחים וגם תסריטים לקולנוע ("פסק דין", "הדוור מצלצל פעמיים", "הבלתי־משוחדים") מביים ב"שם המשחק" את סרטו הראשון. הסרט מתרחש בעיר גשומה (צולם בסיאטל), במאורות הימורים אפלות ובבתי־מלון זוהרים. באור העמום, על המדרכה, משליך המהמר מטבע באוויר לצלילי מנגינת ג'אז. הוא ניצב למרגלות שלט הניאון, ברחוב הריק, כשענן קיטור עולה מפתחי האיוורור בכביש. הדימויים החזותיים של הבימאי הם רומנטיים, וכולם שאולים מהמיתוס של "הסרט האפל". המצלמה מתעכבת על תנועה פתאומית של כדורי ביליארד על שולחן בבית־משחקים ריק, מצלמת ב"קלוזאפ" את דלפק המשקאות המבהיק, ומתעדת מבטים מכושפים בין הדמויות. כמו בחלום, גם המשחק יש בו צליל מנוכר, אולי בכוונה ואולי לא. כאילו הכל מתנהל במין היפנוזה מנותקת, מחוץ לדמויות.

מאמט מצלם פרצים, שערים, מנעולים, ללמדנו כי הגיבורה שלו כלואה את סודותיה מאחורי בריחים כבדים. לתפקיד הראשי הוא משתמש באשתו־במציאות, לינדזי קרוז — בלונדינית קרה ומאופקת, השומרת על חזות של שליטה עצמית מושלמת. בתפקיד המהמר — גבר מזמנו, לארמנולה אף בעל קסם אישי מסויים — מופיע ג'ו מנטניה. הדיאלוג מתנהל מעבר לתפקיד הענייני שלו בקידום העלילה. "יש לנו כל מיני צרכים, וכולם צריכים לבוא לידי ביטוי", מסביר המהמר לפסיכולוגית, כשהוא מנתח אותה בבבואי תשוקותיה הסמויות.

הכל דומה למסיבות ותחפושות ולמבואות מורכבת מאותיות. אך ברגע שהתחפושת נופלת, הכל נראה מבוחן. כמו בסיפור על הילד שהיה שבוי לגמרי בקסם המכשפה שהופיעה לפניו ושכנעה אותו לאכול את ארוחת־הערב, עד שר קופסת הסיגריות של אבא נשמטה מבעד לתמונתה.

הארץ ממליץ

לידיד איב (ת"א) — קומדיה מבריקה שנונה ומענגת מ־1941, בבימוי של פרסטון סטרג'ס, עם הנרי פונדה וברברה סטנוויק כשנינים צעירים ויפים.

ספטמבר (ת"א) — וודי אלן עושה הפעם סרט "צ'כובי" מכובד, לא מצחיק, שבכל זאת יש בו משהו עמוק שמסתכל בחיים ובבני אדם מבחוץ.

המבצר הנסתר (ת"א) — פרודיה עדינה על סרטי הסמוראים שנעשתה ב־1958 על ידי אקירה קורוסאווה ("שבעת הסמוראים", "דודסקאדן", "קאגמושה" ועוד).

להתראות ילדים (ת"א, ירושלים, חיפה) — ילד יהודי מוסתר בפנימייה בצרפת הכבושה, בעיקבות הלשנה. אירוע זה הטביע את חותמו על חייו של הבימאי לואי מאל, שהיה עד לכך, בגיל 11.

מוכת ירח (ת"א, חיפה, ירושלים) — ירח מלא בברוקלין משפיע באורח רומנטי על אלמנה איטלקיה ועל כל בני משפחתה. עם שר הנפלאה, ניקולאס קייג' ושחקני משנה מצוינים.

חופשה בכפר (ת"א, ירושלים) — ילד פריסאי בן 9 מבלה חופשה קצרה בכפר, בה הוא נפגש בכמה אמיתות חיים ורוכש ידידים אהובים. סרט אישי של הבמאי הצרפתי ז'אן לו הידר.

עיניים שחורות (ת"א, ירושלים) — סיפור אהבה אירוני ומריר המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב" אך גם על סיפורים אחרים של צ'כוב. נעשה במערב ע"י הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני, עם סילבנה מנגנו, אלנה סופונובה ומארת קלר.

מלאכים בשמי ברלין (ת"א) — שני מלאכים מבטלים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין, ומתגעגעים לחיים כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טקסס").

תקווה ותהילה (ת"א, ירושלים) — מלחמת העולם השנייה מוצגת כהרפתקה דרך עיני ילד לונדוני. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכותו", "יער האמרלד").

סבלנות (ת"א) — זוג צעיר בהונגריה נאבק נגד נסיבות קשות להחזיר את שני בנותיו הקטנות ש"זכו" בחסות המדינה.

סרטי בידור

חשוד (ת"א, חיפה) — מתח, דרמה של בית־משפט ופרשת שחיתות, בסרטו של פיטר ייטס ("בוליט", "המלביש"). עורכת־דין יפה ונדיבת לב (שר) מגינה על נאשם ברצח, בעזרתו של אחד המושבעים (דניס קווייד) תחשף שחיתות בבית המשפט.

מעקב צמוד (ת"א, חיפה, ירושלים) — סרט פעולה, מתח, קומדיה ורומנטיקה של ג'ון בדהם ("רעם כחול", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט ומסתבך בה.

הערב ב — 10.00
עם מר יצחק נבון
סגן ראש הממשלה שר החינוך והתרבות
בתוכנית של אלעזר שטורם
"הלילה החמישי"
קול־ישראל רשת ב'

משרד החקלאות
מינהל המחקר החקלאי
"בית פתוח" במרכז וולקני בבית־דגן
במסגרת חגיגות הארבעים למדינת ישראל פותח מינהל המחקר החקלאי את שערי מרכז וולקני לציבור הרחב
תנתן הזדמנות למבקרים לראות מקרוב את עבודות המחקר הנערכות במוסד
האירוע יתקיים בימים רביעי וחמישי, ב'־ג' בסיון התשמ"ח, 18־19.5.88
מן השעה 09.00 ועד 16.00
הציבור מוזמן — הכניסה לכל

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למשפטים
הציבור מוזמן
להרצאת אורח (באנגלית) של
Professor Alan Dershowitz
מאוניברסיטת הרווארד, ארה"ב
על הנושא
Civil Liberties During Times of Crisis:
A Comparison between Israel and The United States.
אשר תתקיים ביום שלישי, 3.5.88 (טז באייר תשמ"ח) בשעה 6.30 אחה"צ באולם עיון ודיון ע"ש ריינפלד, ספריית הפקולטה למשפטים, הר־הצופים, ירושלים.

תיאטרוני ישראל
הערב יום ה' 28.4
תיאטרון הבימה:
סאלח שבתי: 20.30
ג'ון גבריאל בורקמן: 20.30
אנשים קשים — גבעת־חיים: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים: 20.30
חקירה — בצוותא — בכורה
נרצות — אודיטוריום רוזל

פרסום גילה
למסירת מודעות מכל הסוגים
הטלפון שלך
03־298160
03־298161
מכבדים כרטיסי אשראי ויזה ישראכרט ודיינרס

משטרת ישראל
מחוז צפוני/מרחב גליל
ביום 27.4.88 בשעה 09.30 בחצר תחנת נהריה (תחנת משטרה) תערך
מכירה פומבית
של רכוש ללא בעלים
הטובין כדלקמן יוצגו למכירה:
מכשירי חשמל, אופניים, תכשיטים, דברים בעלי ערך ומוצרים שונים
— על הקונים להצטייד בתעודות זהות
— התשלום במזומן בלבד.

החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ
הודעה לספקים/יבואנים של מכונות טיאוט רחובות
החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ מבקשת בזה מספקים/יבואנים של מכונות לטיאטוא רחובות להעביר לה מידע מפורט בדבר סוגי מכונות הטיאוט המשווקות/מיובאות על ידם בארץ.
על המידע לכלול מפרטים טכניים של הציוד (מתורגמים לעברית) והמחירון הרשמי, וכל מידע אחר הנמצא ברשותם בקשר לציוד הנ"ל.
את המידע יש להעביר בדואר רשום לחברה לפי המען: רח' חשמונאים 91 ת.ד. 20054 תל־אביב מיקוד 60201.
אין במודעה זו משום הזמנת הצעות ו/או התחייבות לרכישת הציוד.
קלמן דיגס, מנכ"ל
החברה למשק וכלכלה

עזבון המנוחה ויזה קמחי ז"ל
מכרז למכירת מקרקעין
מוזמנות בזה הצעות לרכישת המקרקעין המפורטים להלן:
דירת מגורים בת 3 חדרים ונוחיות בקומה א' של הבית בשד' רוטשילד 161ב', קריית אליעזר — חיפה, הרשומה בלשכת המקרקעין בחיפה כחלקה בגוש 10825 חלקה 15/49.
הצעות בכתב בצרוף ערבות בנקאית בשעור 10% מהסכום המוצע שתהיה בתוקף עד יום 1.6.88 יש להגיש למשרד עו"ד קפון, חיפה, רח' ביאליק 8, עד ליום 15.5.88 בשעה 12.00 בצהריים.
ניתן לבקר בדירה בכל יום ב' בשבוע בין השעות 12:00־13:00. מנהל העזבון רשאי לערוך מכירה פומבית בין המציעים שהגישו הצעות בכתב וערבות בנקאית.
אין מנהל העזבון מתחייב לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא, והמכר כפוף לאישור בית המשפט.
ש. קפון עו"ד, מנהל העזבון

מדריך הארץ

תורניות

תורנות רופאים

המגן רופאים במקרים דחופים: מ־9 בערב עד לפתיחת ב"ח בבוקר בשבתות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5793335, 5793334
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
אילת 805133
לודרמלה 08־221822
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00־8.00
ביום ו' — 15.00־8.00
טלפונים: 03־433300
שירות רפואי לבית — 24 שעות ביממה, כולל רופאת שיניים:
ירושלים, מוקד יום — 660685, 669531
מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי 1788 ולהמשך הדרכה לרופא ותורן מבנן ב"ד
תל־אביב, מוקד יום — 218820, 238098
מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהמשך הדרכה לרופא תורן מבנן ב"ד
שקמ"ד — שירות רפואי לקט ת"א
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ומינוקות בשעות 24־19:
טל' 03־7549111 "שקמ"ד קוד מנוי 222
שח"ה — שירות רפואי לקט (מוקד) בימי חול בשעות 24־19, בימי שישי 24־14, בשבת 24־08 טל' 04־380541 קוד מנוי 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעבדה) טלפון: 294869, 03־286822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' ושבת [illegible]

24.00 עד 18.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים כ"ח נבונה ע"כ — 22־16
קופ לבית —
שירות סיעודים לרפואה, טיפול וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
איחודית 7549111 1500
ערן — עזרה ראשונה נפשית (24 שעות):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03־261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־335316
באר־שבע 057־418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04־988410
כפר־סבא 052־913999
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע למנכבכי להדק במקום "מקלט"
א רה 11.00־15.00
ב רד 16.00־18.00
טל: 220031
רחל מאור 13 תל־אביב
יד ביד — אוזן קשבת לילד ולהורים
תל אביב — "לילך" 226027 24 ש' ביממה להורים. בימים ב', ה' מ־20.00 — 17.00, 222732
ירושלים — 243558
חיפה ונהריה — 229488
הגליל המערבי — 04־922222
קו אלי — האגודה להגנת הילד, עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 16.00־20.00
ארם לשירות אדם — חברה התנדבותית לשירות הציבור בנוש רן 24 שעות ביממה
טל' 03־5461727/8
שה"ל — שירותי בריאות מיפול צמוד לחולי לב (פרטי) 330648
ויצו — 24 שעות קו חם לנשים מוכות טל' 03־5461133, 08־350506
החוסר למלחמות בטויים — הסברה ומידע להורים, מידע בקולט 24 שעות

בכלשה 290101־03, 303121־03 עד
פתוח בכל יום ב' 19.30־23.00, ת.ד. 33602 ת"א
תורנות מרכזת בטלפון — רמתן ת"א 611001, 246363, 239932
רמתן ירושלים 226335
רמתן חיפה 443534
האגודה למניעת... בני ברק ת"א בן יהודה 146 239207

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
שע"צ — (כירורגית, אורתופדית, נשים)
הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים)
ביקור חולים — (פנימית, א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: לפר ברלי 18 תכבית ל 5411869
שלמה המלך שלמה המלך 78 246461
ירושלים: הגבעה הצרפתית, ההגנה 23 810955
חיפה: קופ"ח מכבי יל"ג 6 673472
חולון: ... 889159
קופ"ח עין יהב 2 884854
בת ים: בני בנים הנביאים 3 5513671
רמת גן: מכבי דמנייסקי 71 7516272
נתניה: קופ"ח לאומית סמילנסקי 9 338055
פתח תקוה: רסל ההסתדרות 89 911406
הקריות: מרכז שר ההסתדרות 64 ק. מוצקין 737243
חדרה: קופ"ח לאומית הנשיא 60 322204
רחובות: כללית בני משה 432381

דלת פתוחה

מרכז מידע ייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — אבחון נהיגה. ימים ב' ג' ד' 16.00־19.00. רח' ... 9, 5101511/2
חיפה: ימים א' רד' 16.00־19.00 רח' המעגלים 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02־304304 03־432777 04־549121

הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

חינוכית

08.00 חדשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 קשת וענן
08.40 ראשית הקריאה
09.00 גאוגרפיה של א"י
09.20 מדעי הטבע ז'־ט'
10.10 אנגלית ה'
10.30 בבית של פיסטוק
11.00 אנגלית ו'
11.15 עברית מדוברת ד'־ה'
11.30 אנגלית ה'
12.00 מדעי הטבע, על־יסודי
12.25 אנגלית ט'
13.00 היסטוריה
14.00 חדשות קול ישראל
14.05 בלי סודות (התכנית מלווית בשפת הסימנים)
14.30 קשר משפחתי
15.10 רחוב סומסום
15.40 שעת כושר
15.55 כוכב לבת ארץ
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 הגומוגים, סדרה בהמשכים
17.55 פופיקי, סדרה חדשה
18.25 הגיע זמן לשון
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) למשפחה
19.00 (ע) מבט
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 מבט ספורט
20.55 הגיע זמן לשון
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 לקט שירי האירוויזיון
22.00 מחברות מלחמה
23.00 מאטלוק
23.50 חדשות

ערוץ 2

18.30 קימבה, האריה הלבן
19.00 תותחים אמריקה
19.50 בקרוב בערוץ 2, סקירת תכניות
20.00 דגש חזק
21.00 משדרי פיטר גבריאל

ירדן ערוץ 6

18.00 רחוב קינג
18.30 שירים צרפתיים
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית

לבנון ערוץ 12

14.30 חיים אחרים (סדרה)
15.00 מועדון 700
15.30 התעמלות
16.00 ילדי ההכחבות (מצויר)
16.30 הבית המעופף (מצויר)
17.00 שוכני הסלעים
17.30 סרט: "בעקבות"
19.00 מאקי ברוסטר (סדרה)
19.30 עובדות חיים (קומי)
20.00 חדשות בערבית
20.30 חדשות באנגלית
21.00 סקרקרו וגברת קינג
22.00 הדרך לשמים (דרמה)
23.00 קציר הרשע
24.00 מועדון 700
20.30 קיט ואלי (קומי)
21.10 אזל לי הצלחה
22.00 חדשות באנגלית
22.20 סרט קולנוע

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהמתנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 מן הפרטיטורה
13.05 בהמתנה נינוחה
15.00 מפגשים מוסיקאליים
16.00 אתנחתא (ש.ח)
17.30 קשת של צלילים
18.00 אנתולוגיה בצליל
19.00 מוסיקה קלאסית קלה
20.05 אינטרלוד
20.30 אופרה, [illegible]
23.00 דור הזהב

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת
16.05 ארץ לא נודעת
18.06 מבזק ערב
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים
22.05 יש לי חלום

רשת ב'

18.06 [illegible]
18.45 [illegible]
19.00 [illegible]
19.35 שירים עבריים
20.05 שורשים
22.05 הלילה החמישי
00.05 יומן חצות
00.15 להיראות בשלום

רשת ג'

18.06 קליטה, שבעתון פופ
20.05 קו ההתחלה
21.05 מופע רוק
23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

18.05 שפה קלה על כלכלה
18.45 חמש עשרה קטנות
00.05 ציפורי לילה
02.00 לא רגועים [illegible]
05.00 צלילי הבוקר

צה"ל 1

19.05 יער משוגע
20.05 כוכב הערב
21.00 מבט לחדשות
21.30 לילה לא שקט
22.05 על הדבש ועל העוקץ, שירים
23.05 עשרים הארבע, היום שהיה
23.55 שירת חצות

גלי־צה"ל 2

19.05 [illegible]
20.05 [illegible]
21.05 [illegible]
23.05 [illegible]

שידור קבוע

רשת א'

07.30 [illegible]
08.05 [illegible]
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
12.05 [illegible]
14.06 [illegible]

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.05 ששים עיין
09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי
10.05 כל צבעי הקשת

רשת ג'

[illegible]

גלי־צה"ל

[illegible]

קולנוע

תל־אביב

אורלי — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — לאונרד (חלק 6) 5.00, 7.30, 9.45
בן יהודה — זיהוי גורלי 4.30, 7.30, 9.45
בית לסין — בית החיות 11.15
גורדון — בבילו של הלם קרב 4.30, 7.30, 9.30
גת — שאלה של שפיות 5, 7.30, 9.45
דקל — חשוד 7.00, 9.30
דיזנגוף 1 — מאגון, 11.00, 1.30, 5, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 — ז'אן דה פלורט 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3 — תקוה ותהילה 11.00, 1.30, 5.00, 7.30, 9.50
דרייב־אין — זיהוי גורלי 7.30, 9.45
הקולנוע — בית ציוני אמריקה — [illegible] 4.30, 7.15, 9.30, 11.45 בלילה
הוד — עבודה בעיניים 5.00, 7.30, 9.30
חן 1 — וול סטריט 4.50, 7.25, 9.50
חן 2 — מעקב צמוד 5.00, 7.30, 9.55
חן 3 — הקיסר האחרון 12.30, 3.30, 6.30, 9.30
חן 4 — אי אפשר לקנות אהבה 11.00, 2.00, 5.00, 7.35, 9.50
חן 5 — אימפריית השמש 11.00, 2.00, 6.30, 9.30
ליבוזר — עשבי פרא 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — חופשה בכפר 2, 5, 7.40, 9.55
לב 2 — המבצר הנסתר 2.00, 4.45, 7.15, 9.45
לב 3 — סבלנות 2.00, 7.30, מלאכים בשמי ברלין 5.00, 9.45
לב 4 — עסקי משפחה (בכורה ארצית) 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
מקסים — תל אביב לוס אנג'לס 4.30, 7.30, 9.40
הסינמה הישראלית — הנרדף 10.00 בערב
מיין — [illegible] 4.30, 7.00, 9.30, 12.00, חצות
סינמטק ישראלי — הקרב על אלג'יר 7.00, [illegible] 9.30
טיילת 1 — ספטמבר 5.00, 7.35, 9.40
טיילת 2 — שם המשחק 5.00, 7.30, 9.50
טיילת 3 — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.50
פאר — אורחי הכבוד 5.00, 7.30, 9.50
פריז — לידיד איב 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30, 11.30 גברים גברים
[illegible] — להתראות ילדים 5.00, 7.30, 9.45
תמוז — העולם לפי גארפ 7.00, 9.30, [illegible] 12.00, חצות
תכלת — הקיסר האחרון 3.30, 6.30, 9.30
תל־אביב — הלוחם 5.00, 7.30, 9.30
מקס (רמת־אביב) — לא יכולה בלי זה 8.00, שיחות מלוכלכות 10.00
שחף — הנה מכש 3.00, 6.15, 9.15

אשקלון

אסתר — אי אפשר לקנות אהבה 4.45, 7.30, 9.30

ירושלים

אדיסון — הנה מכש 3.00, 6.15, 9.15
[illegible] — וול סטריט 4.30, 6.50, 9.15
אור 1 — הקיסר האחרון 5.00, 8.15
אורנע — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון — בן חור 4.30, [illegible] 8.15, הקץ 10.15, סודי ביותר 12.00, חצות. הקץ 1900 3.45, 1900 חלק א' 7.30, חלק ב' 9.30
כפיר — מוכת ירח 4.30, 7.15, 9.30
מיטשל — ספטמבר 7.15, 9.30
סינמטק 1 — סילביה סקארלט 19.00, זוכרי ליל קיץ 21.30
סינמטק 2 — היא הוא 19.30, הנשים 21.30
עדן — הלוחם 4.30, 7.15, 9.30
סמדר — חופשה בכפר 7.30, 9.30
רון — לאונרד חלק 6 4.30, 7.30, 9.30

בת־ים

אורדע — מעקב צמוד 5.00, 7.15, 9.30
עצמאות — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.30, 9.30

רמת גן גבעתיים

ארמון — שאלה של שפיות 5.00, 7.25, 9.45
אורדע — הנרדף 7.15, 9.30
הוד — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.30
[illegible] — ללא מוצא 7.30, 9.30
שבים — זיהוי גורלי 7.00, 9.30
רב גן 1 — וול סטריט 5.00, 7.30, 9.55
רב גן 2 — מעקב צמוד 5, 7.30, 9.50
רב גן 3 — ז'אן דה פלורט 5.00, 7.20, 9.45
רב גן 4 — הקיסר האחרון 6.15, 9.15

הרצליה

דוד — יופי של הונאה 7.30, 9.30
דן אכדיה — הזעקה לחופש 6.15, 9.50
מלון דניאל — עשבי פרא 6.45, 9.50
תפארת — שחיתות בגדול 7.30, 9.30

כפר סבא

חן — ז'אן דה פלורט 7.00, 9.15
עתל — זיהוי גורלי 7.00, 9.30

חדרה

חן — מעקב צמוד 7.00, 9.15
חדרה — זיהוי גורלי 7.00, 9.15

באר־שבע

חן — עבודה בעיניים 5.00, 7.15, 9.30
היכל התרבות — ספטמבר 7.00, 9.15

פתח תקוה

היכל 1 — הנה מכש 3.00, 6.15, 9.30
היכל 2 — זיהוי גורלי 4.30, 7.30, 9.45
היכל 3 — הנרדף 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

[illegible] — עיניים שחורות 7.15, 9.30
שרון — ז'אן דה פלורט 7.00, 9.30
ריקוד מושחת 5.00
[illegible] — לילה מגביב 9.30

חולון

ארמון — זעם של כבוד 7.30, 9.30
מגדל — לאונרד חלק 6 7.30, 9.30
[illegible] — זיהוי גורלי 5.00, 7.30, 9.30
רימה — אורחי הכבוד 7.15, 9.30

חיפה

אורה — להתראות ילדים 4.30, 7.00, 9.15
חן — אורחי הכבוד 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — אימפריית השמש 6.00, 9.00
רב גת 1 — שאלה של שפיות 4.30, 6.50, 9.15
רב גת 2 — לאונרד חלק 6 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק — [illegible] 6.30, [illegible] — 12.00, חצות
עצמון 1 — הנה מכש 3.30, 6.15, 9.15
עצמון 2 — זיהוי גורלי 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 3 — עבודה בעיניים 4.30, 7.00, 9.15
פאר — תל אביב — לוס אנג'לס 5.00, 7.30, 9.30
רב אור 1 — הקיסר האחרון 5.00, 8.15
רב אור 2 — מעקב צמוד 4.30, 6.50, 9.15
רב אור 3 — חשוד 4.30, 6.45, 9.15
רון — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.50
שביט — הבלתי משוחדים 7.00, 9.15
קרן אור המתחדש — בבילו של הלם קרב 4.30, 7.15, 9.15
קרן אור — מופע הקולנוע של רוקי 11.30 בלילה

קריות (חיפה)

אורה — הלם קרב 7.00, 9.15
בית העם — שאלה של שפיות 9.15
היכל — ללא מוצא 9.15
[illegible] — הנרדף 9.15
[illegible] — 3.00, 9.15
[illegible] — אימפריית השמש 4.30, 9.15
סמל — חשוד 7.15, 9.30

עפולה

[illegible] — זיהוי גורלי 9.00
היכל התרבות — להתראות ילדים 7.00, 9.15

טבריה

[illegible] — הנה מכש 6.00, 9.00

צפת

בית אלון — [illegible] 9.15

רמת השרון

כוכב — ריקוד מושחת 7.00, 9.30
[illegible] 4.15

בית שאן

מתנ"ס — עבודה בעיניים 7.30, 9.15

ראשל"צ

רון 1 — הנה מכש 6.00, 9.00
רון 2 — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.30

עכו

[illegible] — ריקוד מושחת 7, 9

ק. אונו

מרכז קהילתי — הזעקה לחופש 4.30, ללא מוצא 7.00, 9.15

רמלה

היכל התרבות — לאור היום 7.30, 9.30

אשקלון

אסתר — אי אפשר לקנות אהבה 4.45, 7.30, 9.30

נהריה

הוד — מאגון 7.15, 9.30
רון — לה במבה 9.15
היכל התרבות — זיהוי גורלי 7, 9.15